

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ



گزارش یکصد روزه

چکیده‌ای از مهمترین فعالیت‌ها در دولت دوازدهم

عملکرد دستگاه‌ها در مورد اولویت‌های اعلامی ریاست محترم جمهوری

| مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری |

گزارش عملکرد صد روزه (مدیریتی)

| سازمان برنامه و بودجه |

گزارش اقدامات صد روزه دولت دوازدهم در حوزه مسائل کلان اقتصادی

| مشاور اقتصادی رییس محترم جمهور |

گزارش صد روزه (فرهنگی-اجتماعی)

| مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری |

گزارش عملکرد صد روزه دستگاه‌های اجرایی (وضعیت موجود، اقدامات و راهکارها)

| سازمان برنامه و بودجه |

دبیرخانه شورای اطلاع‌رسانی دولت

آذر ۱۳۹۶



فصل اول: عملکرد دستگاه‌ها در مورد اولویت‌های اعلامی ریاست محترم جمهوری | ۷

اشغال..... ۸	تسهیل ازدواج و کاهش آسیب‌ها..... ۱۰
فقرزدایی..... ۸	دولت الکترونیک..... ۱۱
امنیت غذایی..... ۹	اصلاحات حقوقی..... ۱۱
توسعه صادرات..... ۹	اصلاحات بانکی..... ۱۲
حمایت از تولید..... ۱۰	اصلاحات اداری..... ۱۲

فصل دوم: گزارش عملکرد صد روزه (مدیریتی) | ۱۳

اقتصاد کلان..... ۱۴	آموزش عالی..... ۲۳
صنعت و معدن..... ۱۷	بخش علم و فناوری..... ۲۳
ارتباطات و فناوری اطلاعات..... ۱۸	ورزش و جوانان..... ۲۴
آب..... ۱۸	بخش فرهنگ و هنر..... ۲۴
کشاورزی..... ۱۹	امور زنان و خانواده..... ۲۴
انرژی..... ۲۰	حوزه میراث فرهنگی..... ۲۵
حمل و نقل..... ۲۰	حوزه صنایع دستی..... ۲۵
مسکن..... ۲۱	سیاست داخلی، نظم و امنیت عمومی..... ۲۵
عمران شهری..... ۲۲	بهداشت و درمان..... ۲۵
آموزش و پرورش عمومی..... ۲۲	حوزه رفاه اجتماعی..... ۲۶
آموزش فنی و حرفه‌ای..... ۲۲	

فصل سوم: گزارش اقدامات صد روزه دولت دوازدهم در حوزه‌ی مسائل کلان اقتصادی | ۲۷

مقدمه..... ۲۸
مسیر طی شده در دولت یازدهم: فراهم‌سازی مقدمات انجام اصلاحات از طریق سیاست‌های
ثبات‌ساز..... ۲۹
شرایط سال ۱۳۹۶: تداوم شرایط باثبات اقتصادی و روند رشد مثبت در متغیرهای کلان اقتصادی
کشور..... ۳۲

اقدامات صورت گرفته طی صد روزه‌ی نخست دولت دوازدهم: حرکت در چارچوب بیانیه اقتصادی	
رئیس جمهور در ایام انتخابات	۳۴
اقدامات در دست انجام برای تحقق اهداف تعریف شده در بیانیه اقتصادی رئیس جمهور در ایام	
انتخابات	۳۵
جمع‌بندی	۳۷

فصل چهارم: گزارش صد روزه (فرهنگی- اجتماعی) | ۳۹

مقدمه	۴۰	اجتماعی	۴۷
بخش اقتصادی	۴۱	دفاعی، امنیتی، سیاسی و حقوقی	۴۹
زیرساختی	۴۳	آموزشی و علمی و فناوری	۵۱
برنامه‌ریزی	۴۷	فرهنگ	۵۲

فصل پنجم: گزارش عملکرد صد روزه دستگاه‌های اجرایی (وضعیت موجود، اقدامات و راهکارها) | ۵۳

مقدمه	۵۴
برنامه و اقدامات ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی در سال ۱۳۹۶ به منظور اجرای سیاست‌های کلی	
اقتصاد مقاومتی	۵۹
الف) حوزه‌های فرابخشی: فضای اقتصاد کلان	۷۳
بازار کار	۷۳
تولید، سرمایه‌گذاری و مصرف	۷۹
بودجه عمومی دولت	۸۶
پول و بانک	۹۱
تورم و سطح عمومی قیمت‌ها	۹۶
تجارت خارجی	۹۹
بازار ارز	۱۰۳
سرمایه‌گذاری خارجی	۱۰۷
بازار سرمایه	۱۱۰



۱۱۶.....	شورای اقتصاد
۱۱۸.....	صندوق توسعه ملی
۱۲۰.....	نظام برنامه‌ریزی، بودجه ریزی و نظارت
۱۲۲.....	محیط زیست
۱۳۲.....	(ب) حوزه‌های بخشی
۱۳۲.....	بخش کشاورزی و منابع طبیعی
۱۳۵.....	بخش آب
۱۳۶.....	بخش صنعت و معدن
۱۶۲.....	بخش حمل و نقل
۱۶۴.....	بخش نفت و گاز
۱۶۷.....	بخش برق
۱۶۹.....	بخش مسکن
۱۷۲.....	بخش عمران شهری
۱۷۴.....	بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات
۱۷۸.....	بخش آموزش و پرورش عمومی
۱۸۴.....	بخش آموزش فنی و حرفه‌ای
۱۸۸.....	بخش آموزش عالی
۱۹۳.....	بخش علم و فناوری
۲۰۴.....	بخش ورزش و جوانان
۲۱۱.....	بخش فرهنگ و هنر
۲۱۶.....	بخش زنان و خانواده
۲۲۲.....	بخش میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری
۲۳۲.....	بخش حقوقی و قضائی
۲۳۴.....	روابط خارجی
۲۳۶.....	سیاست داخلی، نظم و امنیت عمومی و امور اجتماعی و فرهنگی (وزارت کشور)
۲۳۸.....	بخش بهداشت و درمان
۲۵۰.....	بخش رفاه و تأمین اجتماعی و درمان



عملکرد دستگاه‌ها در مورد اولویت‌های اعلامی ریاست محترم جمهوری

مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری



اشتغال

۱. اجرای برنامه اشتغال فراگیر برای تحرک بخشی به بازار کار با هدفگذاری ایجاد ۸۷۱ هزار شغل در سال ۱۳۹۶
۲. اجرای طرح کارانه اشتغال جوانان (کاج)
۳. تخصیص ۲۰ هزار میلیارد توسط بانک مرکزی به ۸ بانک عامل و اختصاص ۱۰۰ میلیارد تومان در مرحله اول به دو طرح اشتغال‌زایی کاج و تکاپو
۴. ارائه ۷۱ میلیون نفر-ساعت آموزش مهارتی
۵. شناسایی ۱۴۰۴ بنگاه مشکل‌دار و حمایت از ۱۱۹۴ بنگاه
۶. راه‌اندازی مجدد ۵۴۹ واحد صنعتی داخل شهرک‌ها با اشتغال ۹۳۳۳ نفر

فقرزدایی

۱. در طول نیمه نخست سال ۱۳۹۶ روزانه به طور متوسط به ۷ روستا گازرسانی شده است.
۲. نوسازی و بازسازی ۳۶ هزار واحد مسکن روستایی
۳. تأمین اراضی برای ۵۰۰ خانوار دارای ۲ معلول و بیشتر
۴. احداث ۹۷۸ کیلومتر راه روستایی
۵. برخورداری ۱۰۶۶ روستا با جمعیت ۶۵۹۵۸۳ نفر از آب شرب
۶. برنامه استقرار نظام ارجاع در خدمات بیمه‌شدگان روستایی و عشایر و شهرهای زیر ۲۰ هزار نفر
۷. طرح تحول سلامت
۸. برنامه استقرار نظام ارجاع در خدمات بیمه‌شدگان روستایی و عشایر و شهرهای زیر ۲۰ هزار نفر
۹. تعیین اولویت‌های وزارت بهداشت برای ۴ سال آینده
۱۰. تدوین سند نقشه راه درمان به تفکیک دانشگاه و شهرستان‌ها
۱۱. پیش‌بینی تجهیزات سرمایه‌ای هشت‌گانه (آم‌ار‌آی، سی‌تی‌اسکن، سی‌تی‌آنژیو، آنژیوگرافی قلبی، آنژیوگرافی محیطی، گاما‌کمر، شتاب‌دهنده و پت‌اسکن) مورد نیاز بر اساس شاخص‌های جمعیتی و دسترسی.
۱۲. طراحی راهبردهای کاهش هزینه‌های طرح تحول سلامت

امنیت غذایی

۱. حمایت از احداث، اصلاح و نوسازی گلخانه‌ها جمعاً ۸۲۴ هکتار
۲. اجرای عملیات آبخیزداری و آبخوان‌داری ۱۵۶۸۰۰ هکتار
۳. حمایت از توسعه سامانه‌های آبیاری نوین ۷۲ هزار هکتار
۴. احداث شبکه‌های فرعی آبیاری و زهکشی ۸۱ هزار هکتار
۵. پرداخت خسارت معوق (عملکرد بیمه) ۵۰۰۰ میلیارد ریال
۶. تأمین انواع بذور گواهی‌شده برای محصولات کشاورزی ۴۹۰ هزار تن
۷. توزیع تراکتور و کمباین ۳۷۶۴ دستگاه
۸. توزیع انواع ماشین‌آلات کشاورزی ۵۶۰۰ دستگاه
۹. تأمین کود شیمیایی ۱۱۵۲ هزار تن
۱۰. پشتیبانی برای تولید گندم ۱۲۴۷۴ هزار تن
۱۱. پشتیبانی برای تولید شیر خام ۵۰۴۱ هزار تن
۱۲. پشتیبانی برای تولید گوشت قرمز ۴۱۹ هزار تن
۱۳. پشتیبانی برای تولید گوشت طیور ۱۱۲۸ هزار تن
۱۴. پشتیبانی برای پرورش ماهی در قفس در دریا ۲۴ هزار تن
۱۵. پشتیبانی برای صید و آبی‌پروری ۲۷۰ هزار تن

توسعه صادرات

۱. تدوین بسته حمایت از توسعه صادرات غیرنفتی
۲. صادرات غیرنفتی برابر ۵۸ میلیون تن با ارزش ۲۰/۵ میلیارد دلار
۳. صادرات صنعتی ۱۴/۴ میلیارد دلار و صادرات معدنی ۰/۹ میلیارد دلار
۴. صادرات محصولات کشاورزی ۲۵۲۵ هزار تن به ارزش ۲۰۷۳ میلیون دلار
۵. افزایش ۱۱۸ هزار بشکه‌ای متوسط تولید نفت خام و میعانات گازی و ۱۳۰ هزار بشکه‌ای متوسط صادرات نفت خام
۶. عقد قرارداد توسعه فاز ۱۱ پارس جنوبی
۷. پیگیری انعقاد ۹ قرارداد نفتی
۸. پیگیری امضای قرارداد با عمان در خصوص تولید LNG



حمایت از تولید

۱. تدوین گزارش «بسته اقدامات ارتقاء امنیت سرمایه‌گذاری»
۲. ارائه ۱۱,۶ هزار میلیارد ریال تسهیلات به ۲۸۰۰ بنگاه خرد و متوسط
۳. رشد تولید در:
 - انواع سواری ۲۰,۶ درصد رشد
 - محصولات پتروشیمی ۷,۲ درصد رشد
 - فولاد خام ۹ درصد رشد
 - لوازم خانگی ۱۱,۳۵ درصد رشد
۴. میزان برق مصرفی مشترکین صنعتی بزرگ، متوسط و کوچک در ۴ ماه اول سال ۱۳۹۶ معادل ۳,۶ درصد رشد داشته است.
۵. ترانزیت کالاهای داخلی ۲۰۴ میلیون تن، و کالاهای جاده‌ای ۴,۹ میلیون تن بوده که ۸,۴ و ۲۷,۴ درصد رشد داشته است.
۶. بهره‌برداری از پنج طرح معدنی ملی با سرمایه‌گذاری ۳۸۷ میلیون دلار
۷. بهره‌برداری کامل از فازهای ۱۷، ۱۸، ۱۹، ۲۰ و ۲۱ میدان گازی پارس جنوبی که ۱۷۰ میلیون متر مکعب به ظرفیت پالایش گاز کشور افزوده است.
۸. افزایش ۴۵ هزار بشکه‌ای تولید نفت از غرب کارون
۹. افتتاح ۵ طرح پتروشیمی در فروردین ۱۳۹۶ با ۱۳۲۱ میلیون دلار و تولید سالیانه ۲۴۹۸ میلیون دلار به قیمت پایه سال ۱۳۹۰
۱۰. تنظیم و ابلاغ نظام‌نامه پیوست فناوری در طرح‌های مهم ملی و قراردادهای بین‌المللی

تسهیل ازدواج و کاهش آسیب‌ها

۱. اجرای طرح ضربتی اعطای تسهیلات ازدواج با همکاری ۱۱ بانک و دادن ۷۸,۸ هزار میلیارد ریال تسهیلات قرض الحسنه ازدواج به بیش از ۷۵۳ هزار نفر در شش ماه اول امسال.
۲. اعطای تسهیلات خرید مسکن بدون سپرده به زوجین توسط بانک‌های تجاری تا سقف ۱۰۰ میلیون تومان

دولت الکترونیک

۱. طراحی و پیاده‌سازی داشبورد درگاه پایش اقتصادی کشور
۲. طراحی و پیاده‌سازی سامانه بانک داده‌های اقتصادی و مالی
۳. طراحی و پیاده‌سازی سامانه مجوزهای کشور
۴. توسعه شبکه IP داخلی از ۴۰۰۰ گیگابایت بر ثانیه به ۶۸۰۰ گیگابایت بر ثانیه
۵. افزایش پهنای باند بین‌المللی از ۷۴۳ گیگابایت به ۹۹۵ گیگابایت بر ثانیه
۶. فراهم‌سازی امکان دسترسی پرسرعت در بیش از ۱۱۰۰ روستای کشور
۷. افزایش تعداد مشترکین پهن‌بند ثابت از ۹,۴ به ۱۰,۵ میلیون مشترک
۸. توسعه شبکه فیبر نوری کشور از ۶۲۶۰۲ کیلومتر به ۶۵۸۰۹ کیلومتر
۹. تدوین برنامه تأمین زیرساخت ارائه خدمات دولت به صورت الکترونیک از ۲۰ به ۱۰۰ درصد
۱۰. راه‌اندازی پرونده الکترونیک سلامت در تاریخ ۱۳۹۶/۵/۸ در کلیه دانشگاه‌ها و مراکز درمانی دولتی کشور؛ تعداد افراد ثبت نام شده در این سامانه بیش از ۵۲ میلیون نفر است. (این سامانه می‌تواند نقش مهمی در ساماندهی نظام درمان و کاهش هزینه‌ها داشته باشد.)

اصلاحات حقوقی

۱. تهیه و تدوین نهایی «لایحه توسعه و امنیت پایدار مناطق مرزی، با هدف تقویت معیشت مرزنشینان و توسعه فعالیت‌های اقتصادی مناطق مرزی»
۲. بازنگری پیش‌نویس لایحه جامع تقسیمات کشوری
۳. انجام فاز یک پروژه تدوین نظام حقوق مالکیت فکری و اصلاح ساختار اجرایی
۴. اتمام فاز یک پروژه حمایت‌های حقوقی و قضایی از مالکیت و سرمایه‌گذاری، مصوب ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی
۵. تهیه و تدوین پیش‌نویس لایحه شفافیت اقتصادی
۶. تهیه و تدوین پیش‌نویس لایحه حریم خصوصی
۷. تهیه و تدوین پیش‌نویس لایحه مسئولیت مدنی مؤسسات عمومی
۸. تهیه و تدوین پیش‌نویس لایحه تعارض منافع
۹. اصلاح برخی از قوانین مزاحم اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی



۱۰. تهیه گزارش عملکرد مواردی از «قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور»

اصلاحات بانکی

۱. تهیه بسته سیاستی مهار بحران بانکی و تدوین پنج گزارش محوری در زمینه بحران بانکی
۲. افزایش تسهیلات پرداختی شبکه بانکی با نرخ رشد ۱۶٫۱ درصد.
۳. گسترش روابط کارگزاری و امضاء قرارداد خطوط اعتباری تأمین مالی خارجی با بانک‌های کشورهای اروپایی و سایر کشورهای بزرگ آسیا (در مجموع ۲۱٫۲ میلیارد دلار)
۴. جلوگیری از افزایش فشار نقدینگی بر بانک‌ها
۵. ابلاغ بخشنامه کاهش نرخ سود بانکی و تعیین ۱۰ درصد برای سپرده‌های کوتاه‌مدت و ۱۵ درصد برای سپرده‌های بلندمدت
۶. مذاکره با برخی کشورها برای انعقاد پیمان‌های پولی دوجانبه
۷. الزام بانک‌ها به رعایت صورت‌های مالی با قالب‌های استاندارد گزارش مالی (IFRAS)

اصلاحات اداری

۱. تهیه و تصویب سند جهت‌گیری ملی آمایش سرزمین (این اقدام مهمی است و اگر به موازین تدوین شده در آن عمل شود، اصلاحات جدی در مسیر توسعه صورت خواهد گرفت).
۲. تهیه لوایح لازم برای اصلاح ساختار کلان دولت
۳. تمرکززدایی و تفویض اختیار امر بررسی صلاحیت‌ها به استان‌ها
۴. تهیه و تصویب نظام درآمد-هزینه استانی.
۵. صدور مجوز استخدام ۲۱۴۰۸ نفر در سال جاری و برگزاری چهارمین آزمون استخدامی با ظرفیت ۱۰۹۶۳ مجوز استخدام
۶. استخدام و نیز تعیین تکلیف بورسیه‌های نفت



گزارش عملکرد صد روزه (مدیریتی)

سازمان برنامه و بودجه



اقتصاد کلان

۱. اقتصاد کشور ضمن خروج از رکود، در مسیر رونق غیرتورمی قرار گرفته است. در سال ۱۳۹۵، اقتصاد کشور برای اولین بار بعد از اوایل دهه ۷۰، با رشد اقتصادی دورقمی (بالای ۱۱ درصد) مواجه شد.
۲. روند رو به بهبود اقتصاد به ویژه در بخش غیر نفتی در سه ماهه اول سال جاری نیز ادامه داشته و رشد اقتصادی به ۶/۵ درصد و رشد اقتصادی بدون نفت به ۷ درصد رسید.
۳. در سه ماهه اول سال جاری، رشد اقتصادی از بخش خدمات و صنعت که اشتغالزا نیز می باشد، حاصل شده است.
۴. در فصل اول سال ۱۳۹۶ تمامی بخش های اقتصادی از رشد مثبت برخوردار شده اند و بخش معادن و همچنین ساختمان بعد از چندین فصل متوالی رشد های منفی از فصل چهارم سال ۹۵ به بعد دارای نرخهای رشد مثبت بوده به گونه ای که در فصل اول سال ۱۳۹۶ بخش معادن تا ۵ درصد و ساختمان تا ۷ درصد رشد مثبت داشته اند.
۵. هزینه های مصرف نهایی خصوصی که بیانگر رفاه خانوارها می باشد در سال ۱۳۹۵ به ۳/۴ درصد و در سه ماهه اول سال جاری به ۶/۹ درصد افزایش یافت. در واقع اقتصاد ایران که قبلا از کمبود تقاضا رنج می برد هم اکنون با رشد مثبت چشمگیر در مصرف خصوصی روبرو می باشد که تایید کننده روند بهبود اقتصاد و افزایش رفاه خانوار می باشد.
۶. با اقدامات دولت و اعتماد مردم به اقتصاد، تشکیل سرمایه ثابت ناخالص (سرمایه گذاری) پس از چند فصل رشد منفی از فصل چهارم سال ۹۵ تاکنون، از رشد مثبت برخوردار شد به گونه ای که در فصل اول سال ۹۶ از ۷/۱ درصد رشد نسبت به دوره مشابه سال قبل برخوردار شده است.
۷. با پیگیری برنامه اشتغال فراگیر، طرح کارورزی دانش آموختگان دانشگاهی، طرح تکمیل و بهره برداری از طرح های نیمه تمام با پیشرفت فیزیکی بالای ۶۰ درصد و طرح رونق تولید برای تامین سرمایه در گردش شاهد بهبود شاخصهای بازار کار هم در فصل بهار و بویژه فصل تابستان هستیم.

۸. نرخ مشارکت اقتصادی با افزایش ۰/۶ در تابستان سال ۱۳۹۶ نسبت به دوره مشابه سال قبل به ۴۱ درصد رسید. در واقع با توجه به حرکت مثبت اقتصادی، تمایل ورود افراد به بازار کار افزایش یافته است.
۹. تعداد شاغلین در تابستان ۱۳۹۶، ۷۹۵ هزار نفر نسبت به دوره مشابه سال قبل اضافه شده و نرخ بیکاری با کاهش یک واحد درصد به ۱۱/۷ درصد در تابستان سال ۹۶ رسیده است.
۱۰. نرخ بیکاری جوانان ۱۵ تا ۲۹ سال با ۲/۳ درصد کاهش از ۲۶/۷ درصد در تابستان ۱۳۹۵ به ۲۴/۴ درصد در تابستان ۱۳۹۶ رسیده است.
۱۱. نسبت اشتغال نیز از ۳۵/۳ درصد در تابستان ۹۵ به ۳۶/۲ درصد در تابستان ۹۶ یعنی معادل ۰/۹ درصد افزایش یافته است.
۱۲. در حوزه بازار پول مجموع سیاست‌های دولت با هدف کاهش نرخ سود در بازارها به نتیجه نشست و شاهد کاهش نرخ سود در بازارهای مختلف می‌باشیم به طور نمونه نرخ سود بازار بین بانکی از ارقام بالای ۲۰ درصد به ۱۸/۵ درصد در شهریور ماه کاهش یافته است.
۱۳. نرخ سود اوراق سخاب در بازار بورس از ۲۰/۵ درصد به ۱۷/۳ درصد کاهش یافته است و دولت همچنان کاهش منطقی نرخ سود را دنبال می‌کند.
۱۴. موفقیت‌های دولت در کاهش نرخ تورم ادامه دارد، به طوری که تورم در هفت ماهه اول سال جاری نیز همچنان تک رقمی مانده و نرخ تورم سالانه منتهی به مهرماه ۱۳۹۶ مطابق اطلاعات مرکز آمار به عدد ۸ درصد رسید.
۱۵. بخش مسکن در سال ۱۳۹۵ از حالت سکون خارج و تحرک در بخش عرضه و تقاضای آن بوجود آمده است. مطابق با آمارهای بانک مرکزی، در سال ۱۳۹۵ رشد تعداد جوازهای صادره در تهران، سایر مناطق شهری و کل مناطق شهری به ترتیب ۷/۵، ۲۰/۴ و ۱۲/۲ درصد رشد داشته است.
۱۶. سطح زیربنای پروانه‌های صادره نیز در تهران و کل مناطق شهری افزایش داشته است. در هفت ماهه سال جاری نسبت به مدت مشابه سال قبل حجم معاملات ۶/۳ درصد و قیمت هر متر مربع ۶/۵ درصد رشد داشته است.
۱۷. باتوجه به سیاست اجرای صندوق یکم سپرده مسکن و حجم بالای سپرده‌گذاران



در آن و تقویت منابع مالی در حوزه های بافت های فرسوده و حاشیه نشینی شهرها پتانسیل خوبی برای رشد بخش مسکن و تحرک در سایر بخش های وابسته به مسکن در آینده ای نزدیک ایجاد شود.

۱۸. در دولت یازدهم سهم درآمدهای نفتی از کل منابع عمومی از ۴۱ درصد در سال ۱۳۹۲ به ۲۶٫۱ درصد در پایان سال ۱۳۹۵ کاهش و طی این مدت سهم درآمدهای مالیاتی از ۳۳ درصد به ۳۶ درصد افزایش یافته است.

۱۹. نسبت مالیات به تولید از ۵٫۴ درصد در سال ۱۳۹۲ به ۷٫۷ درصد در سال ۱۳۹۵ ارتقاء یافت.

۲۰. متوسط حقوق کارمندان دولت حدود ۲ برابری و مستمری خانوارهای تحت پوشش کمیته امداد و بهزیستی از سال ۱۳۹۲ تاکنون بیش از ۳٫۴ برابر افزایش یافته است.

۲۱. پرداخت اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای در ۷ ماهه سال ۱۳۹۶ نسبت به مدت مشابه سال قبل بیش از دو برابر شده و به ۲۶۱٫۵ هزار میلیارد ریال (رشد ۱۰۷٫۹ درصد) ۱۳۹۶ افزایش یافته که می تواند باعث تحرک قابل توجه در اقتصاد شود.

۲۲. تسهیلات پرداختی بانک ها طی ۶ ماهه سال ۱۳۹۶ به بخش های اقتصادی معادل ۱۶۰٫۱ درصد رشد داشته و به مبلغ ۲۷۰۴۰٫۲ هزار میلیارد ریال افزایش یافته است.

۲۳. سهم تسهیلات پرداختی در قالب سرمایه در گردش معادل ۶۳٫۸ درصد کل تسهیلات پرداختی بوده است که در مقایسه با دوره مشابه سال قبل معادل ۱۲۰٫۹ درصد افزایش داشته است. معادل ۴۰٫۱ درصد از منابع تخصیص یافته به سرمایه در گردش مربوط به بخش صنعت و معدن بوده است که بیانگر توجه و اولویت دهی به تأمین منابع برای این بخش توسط بانک ها در سال جاری است.

۲۴. جمع اعتبارات اعطایی بانک مرکزی تا پایان شهریور ماه سال ۱۳۹۶ به رقم ۲۲۵۵٫۱ هزار میلیارد ریال رسیده که این رقم نسبت به ماه مشابه سال قبل رشد ۱۷٫۷ درصدی را نشان می دهد.

۲۵. براساس آخرین آمار گمرک ج. ا. ایران، میزان صادرات غیرنفتی با احتساب

میعانات گازی در فصل دوم سال ۱۳۹۶ حدود ۱۰٫۶ میلیارد دلار بوده که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل حدود ۶٫۶ درصد افزایش یافته است.

۲۶. اجزای صادرات در فصل دوم سال ۱۳۹۶ در مقایسه با فصل اول سال از عملکرد بهتری برخوردار بوده‌اند به طوری که صادرات میعانات گازی، محصولات پتروشیمی و سایر کالاهای به ترتیب رشدی معادل ۲۰٫۲ درصد، ۳٫۶ درصد و ۴٫۳ درصد داشته‌اند.

۲۷. در سه ماهه ابتدایی سال ۱۳۹۶ تعداد ۲۶ طرح به مجموع ارزش ۸۸۵/۸ میلیون دلار و در سه ماهه دوم تعداد ۳۶ طرح به مجموع ارزش ۳۰۱۲ میلیون دلار در هیأت سرمایه‌گذاری خارجی به تصویب رسیده است. فقط ۹ طرح سرمایه‌گذاری خارجی در حوزه دانش بنیان با مشارکت طرف‌های اروپایی به ارزش بیش از یک میلیارد دلار مصوب گردید.

۲۸. در راستای استفاده از فضای مثبت ناشی از پس‌ابرجام و تعامل بیشتر با جهان خارج دولت تفاهم‌نامه و قراردادهای مختلفی با کشورهای جهان منعقد کرده به طوری که تاکنون به میزان بیش از ۴۲ میلیارد دلار قرارداد فاینانس خارجی با کشورهای مختلف منعقد شده که جذب آن می‌تواند تحرک قابل توجهی در اقتصاد کشور ایجاد نماید.

صنعت و معدن

۱. به بهره‌برداری رسیدن ۵۲۳ واحد صنعتی با اشتغال ۶۷۲۶ نفر و راه‌اندازی مجدد ۲۲۹ واحد صنعتی به بهره‌برداری رسیده غیرفعال با اشتغال ۴۳۱۰ نفر در شهرکها و نواحی صنعتی.

۲. انعقاد ۱۱۵۲ فقره قرارداد سرمایه‌گذاری در شهرکها و نواحی صنعتی به مساحت ۴۴۱ هکتار؛

۳. در راستای اجرای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی تا ۲۲ آبان ماه سال ۱۳۹۶ در تسهیلات رونق تولید، ۳۵۹۹۳ فقره ثبت نام صورت گرفته که از این تعداد ۱۴۶۹۹ فقره با مبلغ ۱۰۶۲۷۹٫۶ میلیارد ریال به بانک معرفی و در نهایت تعداد ۲۸۸۷ با مبلغ ۲۶۸۵۱٫۸ میلیارد ریال پرداخت گردیده است.



۴. تکمیل اکتشافات معدنی در بیش از ۱۶۱۶۰ کیلومتر مربع در قالب ۱۹ پروژه به منظور اکتشاف عناصر پایه فلزی و غیرفلزی.
۵. تدوین، تصویب و ابلاغ آیین نامه اجرایی قانون توسعه اشتغال پایدار مناطق روستایی و عشایری با استفاده از منابع صندوق توسعه ملی و تدارک و آماده سازی نظام اجرایی آن.
۶. طی صد روز اول استقرار دولت دوازدهم تعداد ۱۷۲۴ فقره پروانه بهره برداری واحد صنعتی با سرمایه گذاری ۶۸۷۶ میلیارد تومان و اشتغال ۲۷۸۳۹ نفر صادر شده است.
۷. تعداد ۴۹۵۰ فقره جواز واحد صنعتی تاسیس با پیش بینی سرمایه گذاری ۵۸۲۱۸ میلیارد تومان و پیش بینی اشتغال ۱۱۲۰۲۰ نفر در طول ۱۰۰ روز اول دولت دوازدهم صادر شده است.

ارتباطات و فناوری اطلاعات

۱. کاهش هزینه دریافت خدمات انتقال و پهنای باند بین الملل برای اپراتورها با تصویب نظام تعرفه گذاری خدمات در بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات مبتنی بر مقررات زدایی از بازارهای رقابتی شده
۲. ارسال تعداد ۱۰۰۰ دستگاه ATM به روستاهای فاقد این امکان جهت کاهش فاصله کیفیت خدمات در روستاها به نسبت شهرها و نصب و راه اندازی اغلب آنها
۳. آزادسازی و نظاممند نمودن زیربخش پست با حضور بخش خصوصی در آن و انتخاب دو کارور (اپراتور) پستی و اعلام آمادگی جهت صدور و اعطای پروانه برای این دو (اپراتور)
۴. کاهش يك سومی تعرفه کاربران نهائی استفاده کننده از پیام رسان داخلی

آب

۱. بهره برداری از ۱۴۷۷۵ هکتار شبکه های اصلی آبیاری و زهکشی در اراضی پایاب با تکمیل طراحی تامین آب.

۲. تعادل بخشی به سفره‌های آب زیرزمینی در چارچوب مصوبات شورای عالی آب از طریق جلوگیری از اضافه برداشت چاه‌های مجاز و مسلوب‌المنفعه نمودن چاه‌های غیر مجاز و کاهش برداشت غیر مجاز از آب‌های زیرزمینی به میزان ۹۸ میلیون متر مکعب
۳. راه اندازی سامانه یکپارچه حفاظت و بهره‌برداری از منابع آب کشور
۴. راه‌اندازی سامانه اطلاعات مکانی یکپارچه رودخانه‌ها
۵. آزادسازی تصرفات ایجاد شده در حریم رودخانه‌های مهم کشور در سطح ۴۰ هکتار
۶. پیشرفت ۵۵ طرح اجرایی مهار آب‌های مرزی به میزان ۴/۱ درصد (افزایش از ۷۰/۴ به ۷۴/۵ درصد) با هزینه‌کرد ۱۲۲۰۰ میلیارد تومان در مدت ۱۰۰ روزه اخیر
۷. آغاز عملیات اجرایی سد ماشکید سفلی در استان سیستان و بلوچستان
۸. بهره‌برداری از یک واحد نیروگاه برق‌آبی سد داریان به ظرفیت ۷۰ مگاوات

کشاورزی

۱. تامین صد درصدی نیاز کشور به گندم از طریق خرید حدود ۹ میلیون تن گندم داخلی
۲. اصلاح و بازسازی ۸۰ هکتار گلخانه
۳. احداث و بهره‌برداری معادل ۳۰۰ هکتار گلخانه
۴. اجرا و تحویل به بهره‌برداران بیش از ۵۷ هزار هکتار سامانه‌های نوین آبیاری
۵. شروع و اجرای عملیات بیش از ۱۵۱ هزار هکتار شبکه‌های آبیاری و زهکشی
۶. اجرای عملیات در سطحی بیش از ۱۶ هزار هکتار شبکه‌های آبیاری و زهکشی در مناطق خوزستان و ایلام و در سطح ۴۲۰۰ هکتار در منطقه سیستان و ۳۸ هزار هکتار در مناطق مرزی که آماده تحویل به بهره‌برداران می باشد.
۷. در سطح ۳ هزار هکتار عملیات آب و خاک و در سطحی بیش از ۱۱ هزار هکتار تجهیز و نوسازی در اراضی آبخور سدها و همچنین مرمت و بازسازی ۹۰ کیلومتر از قنوات در کشور
۸. تولید بیش از ۵۰ هزار تن انواع بذور گواهی شده با هدف مقاوم‌سازی محصول و ارتقای کیفیت و افزایش تولید در واحد سطح



۹. تدارک بیش از ۹۰۰ هزار تن انواع کودهای کشاورزی نظیر کود اوره، پتاسیم، سوپر فسفات و غیره به کشاورزان
۱۰. انجام اقدامات لازم در حوزه عملیات بیولوژیک برای مقابله با گردوغبار در استان خوزستان، اجرای عملیات آبخیزداری و آبخوانداری و توسعه و عملیات فنی در حوزه احیای دریاچه ارومیه

انرژی

۱. متوسط صادرات نفت خام و میعانات گازی در ۷ ماهه اول سال ۱۳۹۶ بالغ بر ۲,۶ میلیون بشکه در روز بود که این شاخص در مردادماه سال ۱۳۹۶ به بیش از ۲,۷ میلیون بشکه در روز رسیده است.
۲. ظرفیت تولید میدان پارس جنوبی به حداقل ۵۷۵ میلیون مترمکعب در روز رسیده است.
۳. در انتهای شهریور ۹۶ بالغ بر ۷۵ درصد خانوارهای روستایی از شبکه گاز بهره مند بوده اند.
۴. سهم سوخت مایع در سبد سوخت مصرفی نیروگاهها به حدود ۱۱ درصد کاهش یافته است.
۵. در شهریور ۱۳۹۶ بالغ بر ۲۶,۳ میلیون لیتر در روز بنزین یورو ۴ تولید شده. (این شاخص در ابتدای دولت یازدهم ۳,۳ میلیون لیتر در روز بوده است.)
۶. صادرات نفت گاز با احتساب بانکرینگ ۱۱,۵ میلیون لیتر در روز (۱۰,۷ صادرات و ۰,۸ بانکرینگ) در شهریور ۱۳۹۶ بوده است. (صادرات نفت گاز و بانکرینگ در ابتدای استقرار دولت یازدهم ۱,۲ میلیون لیتر در روز بوده است.)
۷. صادرات نفت کوره با احتساب بانکرینگ در شهریور ۱۳۹۶، ۵۰ میلیون لیتر در روز رسید.

حمل و نقل

۱. تکمیل شبکه حمل و نقل کشور در مسیر کریدورهای اصلی مشتمل بر احداث بالغ بر ۱۴۰۰ کیلومتر انواع راه در کشور و سرعت بخشیدن به اجرای ۵ طرح ریلی با هدف اتصال

- شهرهای رشت، سنندج، کرمانشاه، ارومیه و اردبیل به شبکه راه آهن کشور از طریق:
۲. تکمیل و بهره برداری خطوط راه آهن: شامل بخشهایی از طرحهای راه آهن؛ احداث راه آهن بافق - مشهد، راه آهن تربت حیدریه - سنگان - هرات، احداث محور جدید راه آهن میانه - تبریز، احداث راه آهن مراغه - ارومیه، احداث راه آهن غرب کشور، احداث راه آهن قزوین - رشت - انزلی - آستارا، احداث راه آهن تهران - همدان - سنندج و اتصال راه آهن یزد - اقلید به راه آهن اصفهان - شیراز
 ۳. توسعه شبکه آزادراهی کشور: شامل بخشهایی از طرحهای آزاد راه کنار گذر غربی اصفهان، آزاد راه رشت - قزوین، آزاد راه کنار گذر جنوبی تهران (آبیک - چرمشهر)، احداث آزاد راه ساوه - همدان و احداث آزاد راه تبریز - ارومیه
 ۴. توسعه شبکه بزرگراهی کشور: تسریع در بهره برداری از قطعات آماده عبور ترافیک
 ۵. افزایش ظرفیت بنادر تجاری کشور به ۲۲۶ میلیون تن در پایان سال ۹۶ از طریق احداث و توسعه زیرساختهای بنادر و تسریع در تأمین تجهیزات استراتژیک بندری از جمله در بندر چابهار
 ۶. بهبود وضعیت نگهداری زیرساخت ها شامل بیش از ۳۰۰۰۰ کیلومتر راه شریانی
 ۷. کاهش متوسط طول عمر ناوگان هوایی کشور: از طریق تأمین ناوگان جدید و از رده خارج نمودن تدریجی هواپیماهای قدیمی و ممنوعیت ورود هواپیماهای با عمر بالا

مسکن

۱. پیگیری اجرایی شدن طرح مسکن اجتماعی و حمایتی
۲. شفاف سازی حمایت دولت در بخش مسکن با تأمین منابع از محل قانون هدفمند کردن یارانه ها
۳. تخصیص اعتباری بالغ بر ۱۵۱۵۹۵۳ میلیون ریال معادل ۲۴ درصد به بهبود بافت های ناکارآمد شهری
۴. راه اندازی برنامه مسکن اجتماعی و حمایتی به کمک بخش خصوصی
۵. حمایت از بهسازی و نوسازی فرسوده با تأمین تسهیلات بانکی
۶. نوسازی و بهسازی مسکونی روستائی



۷. تمرکز بر اجرای سیاست‌ها و برنامه‌های بازآفرینی شهری و اجرای پروژه‌های محرک توسعه در بافت‌های فرسوده و حاشیه‌ای

عمران شهری

۱. تأمین ۱۱۰ دستگاه واگن متروی شهری
۲. توسعه ناوگان حمل و نقل درون شهری: در حال حاضر ۲۴۲۵۶ دستگاه اتوبوس شهری با عمر حدود ۸ سال موجود می‌باشد و برای کمک به خرید اتوبوس جدید مبلغ ۳۸۰ میلیارد ریال از محل اسناد خزانه تأمین اعتبار شده است.
۳. در جهت تسریع در عملیات بهره‌برداری طرح‌های قطار شهری معادل ۳۰۰۰ میلیارد ریال از محل اسناد خزانه تخصیص یافته است.
۴. دولت در جهت ساماندهی پسماندهای ساحلی برای خرید تجهیزات و ساماندهی پسماندهای استانه‌ای ساحلی اعتباری بالغ بر ۵۰۰ میلیارد ریال اسناد خزانه تأمین اعتبار گردید.

آموزش و پرورش عمومی

۱. فراهم آوردن تسهیلات و امتیازات مناسب برای جذب و نگهداشت نیروی کارآمد در دوره ابتدایی و تقویت نگاه تخصصی و زیربنایی به این دوره تحصیلی
۲. اولویت بخشی به آموزش ابتدایی در تأمین و تخصیص منابع و امکانات
۳. توجه و ارتقای پوشش تحصیلی دوره‌های متوسطه اول و دوم از طریق کاربرد شیوه‌ها و روش‌های متنوع آموزشی (از جمله آموزش از دور و رسانه‌ای)
۴. بسترسازی لازم برای ایجاد توازن در شاخه‌ها و رشته‌های تحصیلی متناسب با استعداد و علایق دانش‌آموزان و نیاز بازار کار

آموزش فنی و حرفه‌ای

۱. آموزش زنان روستایی برای ۱۴ هزار نفر مهارت‌جو به میزان ۲۸ هزار نفر روز برای توسعه اشتغال زنان در روستاها و مناطق کمتر توسعه یافته و توانمندسازی آنها

۲. آموزش بهره برداران روستایی برای ۲۱ هزار نفر مهارت جو به میزان ۴۲ هزار نفر- روز برای توسعه بخش کشاورزی در روستاها و مناطق کمتر توسعه یافته
۳. توجه ویژه به آموزش های فنی و حرفه ای مهارتی در استان سیستان و بلوچستان به میزان ۸۸ هزار نفر ساعت
۴. خرید سالانه ۳۲ هزار نفر - ساعت آموزش از بخش غیردولتی

آموزش عالی

۱. اجرای فعالیتهای مرتبط با مدیریت سبز در دانشگاه های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
۲. دستیابی ۸ دانشگاه وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به ۲۰۰ دانشگاه برتر در رتبه بندی آسیایی تایمز و ۶ دانشگاه در زمره ۵۰۰ دانشگاه برتر
۳. تقویت اعتبار طرح های «تعمیر، تجهیز و محوطه سازی» به منظور ارتقای شاخص های کیفیت آموزش در دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی شامل «نگهداشت و بهبود امکانات کالبدی موجود» و «خرید تجهیزات آموزشی و کمک آموزشی» به ویژه در ۱۵ دانشگاه برتر
۴. حضور در عرصه بین المللی و افزایش سهم دانشجویان خارجی از کل دانشجویان کشور به ۰٫۵ درصد (حدود ۲۱۰۰۰ نفر)

بخش علم و فناوری

۱. ۲۶ رتبه صعود در شاخص نوآوری (GII) و کسب رتبه ۷۸ جهانی در سال ۱۳۹۲ رتبه ایران در این شاخص ۱۱۳ بوده است.
۲. افزایش سهم اعتبارات پژوهشی از تولید ناخالص داخلی (GDP) با تمام محدودیت ها و نامایمات از حدود ۰/۴۳ در سال ۱۳۹۲ به ۰/۶۲ درصد در سال ۱۳۹۵
۳. افزایش تعداد مراکز رشد، پارک های علم و فناوری و شهرک های فناوری به ۱۷۴ مرکز ۴۱ پارک
۴. تأمین و ابلاغ سرمایه صندوق نوآوری و شکوفایی به میزان ۲۰۳۳۰ میلیارد ریال از



۳۰ هزار میلیارد تعیین شده تا پایان سال ۱۳۹۵ و حمایت‌های مالی و حقوقی دولت از شرکتهای دانش بنیان، از طریق ارائه تسهیلات از قبیل سرمایه‌گذاری خطرپذیر، وام، کمک بلاعوض، لیزینگ محصولات دانش بنیان و تسهیل صدور انواع ضمانت نامه‌ها به شرکتهای دانش بنیان

۵. افزایش صندوق پژوهش و فناوری غیردولتی از ۱۸ مجوز در سال ۱۳۹۲ به ۳۴ صندوق در سال ۱۳۹۵

ورزش و جوانان

۱. تشکیل کمیته صیانت از ارزشهای اخلاقی و حرفهای ورزش کشور، آغاز به کار طرح تحول بنیادین آموزش ورزش کشور
۲. تدوین و ابلاغ پیوست محیط زیستی ورزشگاهها و باشگاههای ورزشی و پیوست سلامت ورزشگاهها
۳. تدوین سند توسعه منابع انسانی و مدل بهرهوری وزارت ورزش و جوانان در سال ۱۳۹۶

بخش فرهنگ و هنر

۱. کمک به توسعه و گسترش ۳۰۰ موسسه فرهنگی قران و عترت و کمک به ایجاد کانون های فرهنگی هنری جدید ۵۷۹ کانون
۲. تجهیز و راه اندازی کتابخانه های جدید در مساجد (۷۹۳ کتابخانه)
۳. حمایت از فعالیت های ساماندهی مد و لباس در جهت گسترش عفاف و حجاب

امور زنان و خانواده

۱. افزایش تعداد زنان بیمه شده اصلی سازمان تأمین اجتماعی به ۲,۵۶۰,۴۶۹ نفر در ابتدای شروع به کار دولت دوازدهم.
۲. افزایش میزان کاندیداهای زن در ثبت نام انتخابات شوراهای اسلامی شهر و روستا از ۴/۲ به ۶/۳ درصد

۳. افزایش تعداد باشگاههای فعال زنان به ۱۳۰۰۰ باشگاه در ابتدای شروع به کار دولت دوازدهم
۴. افزایش تعداد سازمانهای مردم نهاد حوزه زنان و خانواده به ۲۶۷۰ در ابتدای شروع به کار دولت دوازدهم

حوزه میراث فرهنگی

۱. واگذاری اماکن دولتی به بخش خصوصی در سال (۱۳۹۵) تعداد ۲۹ بنا و جذب سرمایه ۴۳۲ میلیارد ریال توسط صندوق احیا و بهره‌برداری از اماکن تاریخی
۲. فعال شدن ۶۴ موزه خصوصی در ابتدای شروع به کار دولت دوازدهم

حوزه صنایع دستی

۱. افزایش صادرات صنایع دستی از ۱۷۴ میلیون دلار سال ۱۳۹۴ به ۲۳۷ میلیون دلار در شروع به کار دولت دوازدهم

سیاست داخلی، نظم و امنیت عمومی

۱. افتتاح خانه احزاب ایران در برخی از استانهای مورد درخواست احزاب و تشکلهای سیاسی استان.
۲. همکاری با بانک مرکزی جهت ساماندهی بازار غیرمتشکل پولی، با توجه به نقش بانکها در توسعه و شکوفایی اقتصادی کشور و به منظور نیل به هدف خروج از رکود تورمی

بهداشت و درمان

۱. ایجاد ۸ قطب سرطان با سرمایه‌گذاری غیردولتی (متوسط در هر قطب ۲۰۰۰ میلیارد ریال)



۲. واگذاری مدیریت ۲۱۰۰ مرکز سلامت جامعه و ۴۲۰۰ پایگاه سلامت با کارگیری ۱۹۵۰۰ نفر از طریق خرید خدمت برای خدمت‌رسانی به بیش از ۱۱ میلیون جمعیت حاشیه‌نشین شهرها
۳. جذب ۱۴۶ ملک اهدایی از خیرین برای پروژه‌های مختلف سلامت به مبلغ ۲۳۷۰ میلیارد ریال
۴. جذب ۲۲۶ مجموعه پزشکی اهدایی در پروژه‌های مختلف به مبلغ ۴۲۰ میلیارد ریال
۵. راه‌اندازی سامانه یاران سلامت (یاس) با هدف شناسایی و اطلاع‌رسانی درخصوص کمک‌های مردمی در حوزه خیرین سلامت

حوزه رفاه اجتماعی

۱. تامین اعتبار لازم برای حق بیمه سهم کارفرمایی پوشش بیمه‌های اجتماعی قالیبافان، بافندگان فرش، شاغلان صنایع دستی کد دار، خادمین مساجد، باربران و رانندگان در سالهای استقرار دولت یازدهم و تداوم آن در ابتدای دولت دوازدهم
۲. ارتقای کمی و کیفی خدمات رفاهی به بازنشستگان: کمک هزینه عینک و عصا و سمعک، پرداخت وام ضروری به ۴۲۷۶۱۶ نفر به مبلغ ۸۴۰۷ میلیارد ریال، بیمه عمر و حوادث و اعزام به سفرهای زیارتی و سیاحتی
۳. اجرای قانون حمایت از خانواده و رفع محدودیت ارایه خدمات به فرزندان چهارم به بعد بیمه‌شدگان تامین اجتماعی
۴. افزایش ۷۹ درصدی حقوق بازنشستگان تامین اجتماعی در دولت یازدهم و افزایش همه ساله حقوق بازنشستگان بیش از نرخ تورم در ابتدای دولت دوازدهم
۵. تحت پوشش قراردادن جمعیتی بالغ بر ۴۱ میلیون نفر در بخش درمان سازمان تامین اجتماعی حمایتی



گزارش اقدامات صد روزه دولت دوازدهم در حوزه‌ی مسائل کلان اقتصادی

◆ مشاور اقتصادی رییس محترم جمهور ◆



مقدمه

سال ۱۳۹۶ نخستین سال شروع به کار دولت دوازدهم است که از سوی مقام معظم رهبری به عنوان سال «اقتصاد مقاومتی، تولید و اشتغال» نام گذاری شده است. همانگونه که از طرح مطالبات مردم در انتخابات ریاست جمهوری سال جاری مشخص شد، مشکلات اقتصادی که بطور ویژه خود را در دو سر فصل اشتغال و معیشت منعکس کرده، امروز به مهمترین و عاجل‌ترین مسائل مردم تبدیل شده‌اند. از این رو و بر اساس آنچه در مواضع و بیانات ریاست محترم جمهوری در مناسبت‌های مختلف به آن پرداخته شده، دستور کار اصلی دولت دوازدهم در ۴ سال آینده سامان بخشیدن به مشکلات اقتصادی کشور به صورت اصولی خواهد بود. دولت دوازدهم در پی آن است تا تمامی تجارب کسب شده طی دهه‌های گذشته را برای اتخاذ تصمیمات درست به منظور حل مشکلات ساختاری اقتصاد کشور در چهار سال آتی به کار بندد.

ایجاد شغل در مقیاس بزرگ و غلبه کردن بر معضل بیکاری بخصوص برای جوانان و تحصیل‌کردگان دانشگاهی و دگرگونی در وضعیت فقر و توزیع درآمد، در شرایطی به عنوان مهمترین مأموریت دولت دوازدهم شناخته می‌شود که اقتصاد کشور موانعی بزرگ را در حوزه‌هایی از قبیل نظام بانکی، صندوق‌های بازنشستگی و بودجه دولت (خدمات عمومی)، منابع آب، شرایط نابسامان هوا، خاک و سایر منابع ارزشمند زیست محیطی، به عنوان مشکلات انباشته شده طی دهه‌های متمادی بر سر راه دارد.

مجموعه موارد ذکر شده بیانگر آن است که دولت دوازدهم مأموریتی دشوار و در عین حال تعیین‌کننده در پیش رو دارد که انجام موفقیت آمیز آن، در گرو شکل‌گیری اراده واحد و منضبط در سطح کلیه قوای کشور از یک طرف و برقراری فضای مبتنی بر تقویت اعتماد اجتماعی و بهره‌گیری از همه ظرفیت‌های سیاسی و فرهنگی کشور از طرف دیگر است. مشارکت افتخارآمیز مردم در انتخابات ریاست جمهوری و رای بالای آنان به رییس جمهور منتخب و پشتیبانی و حمایت مقام معظم رهبری نقطه شروعی مناسب برای دولت دوازدهم است تا بتواند با دلگرمی مسیر دشوار خود را به سمت حل مشکلات و دستیابی به اهداف طی کند.

شکل دادن به نظم مدیریتی مبتنی بر مقتضیات شرایط دولت جدید، پایه گذاری قواعدی که با بهره‌گیری از تجربیات ارزشمند کسب شده در دولت یازدهم بنا نهاده شده و

برداشتن گام‌هایی که امکان حرکت سریع و موثر را در گام‌های بعدی امکان پذیر می‌سازد، مجموعه اقداماتی را شامل می‌شود که دولت به شرحی که در ادامه ذکر خواهد شد در ۱۰۰ روز اول کار خود به انجام رسانده است.

۲. مسیر طی شده در دولت یازدهم: فراهم‌سازی مقدمات انجام اصلاحات از طریق سیاست‌های ثبات‌ساز

با توجه به این ضرورت و لزوم دستیابی به ثبات اقتصادی و ایجاد تعامل پایدار به عنوان شروط لازم انجام اصلاحات اقتصادی، دولت تدبیر و امید از ابتدا یک مسیر هشت ساله را برای انجام اصلاحات اقتصادی ترسیم نمود، به طوری که در چهار سال ابتدایی (سال‌های ۱۳۹۲-۱۳۹۶)، دستیابی به ثبات اقتصادی در داخل کشور و ایجاد تعامل پایدار و بلندمدت با کشورهای دیگر هدف‌گذاری شد. تحقق این اهداف در چهار سال نخست می‌توانست شرایط را برای انجام اصلاحات اقتصادی به منظور بهبود در رفاه خانوارها و دستیابی به رشد اقتصادی بالاتر مهیا سازد.

دولت یازدهم در شرایطی آغاز به کار کرد که کشور در یک جنگ اقتصادی تمام‌عیار به سر می‌برد که این امر شرایط ویژه‌ای را از نظر اقتصادی و سیاسی به کشور تحمیل می‌کرد. کشور در حوزه‌هایی با شرایط بحرانی و در حوزه‌هایی با دشواری‌های زیاد مواجه بود. در چنین شرایطی، دولت یازدهم با در نظر داشتن رویکردی واقع‌گرایانه و عملگرا طی این سال‌ها تلاش کرد تا با اولویت‌بندی بحرانها و مشکلات، نسبت به رفع یا تخفیف آنها اقدام کند.

بهبود در سرمایه‌گذاری و ایجاد اشتغال نیازمند ثبات اقتصادی است، تورم زیاد منجر به افزایش عدم قطعیت نسبت به آینده شده و این سبب می‌شود تا انگیزه سرمایه‌گذاران کاهش یابد. از سوی دیگر، فتح باثبات بازارهای سایر کشورها و افزایش صادرات به عنوان پرتکرارترین واژه در سند اقتصاد مقاومتی، نیازمند روابط اقتصادی و سیاسی با ثبات با سایر کشورها است.

«تورم و بی‌ثباتی»

لزوم تحقق این اهداف در شرایطی بود که در مقایسه با دولت‌های پس از جنگ تحمیلی،



دولت یازدهم با بیشترین میزان تورم در سال شروع به کار خود مواجه بود. دولت یازدهم در شرایطی کار خود را آغاز کرد که در مرداد ۱۳۹۲، تورم نقطه به نقطه ۳۹ درصد بود و تورم خوراکی به ۵۱ درصد رسیده بود^۱. بی‌ثباتی در بسیاری از بازارها به ویژه بازار ارز حاکم بود، به نحوی که طی سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱ نرخ ارز بیش از سه برابر شد و حتی در مقطعی در مهرماه سال ۱۳۹۱ طی یک روز حدود ۲۰ درصد افزایش یافت.

« اشتغال

هم‌چنین دولت یازدهم در شرایطی سکان امور را به دست گرفت که برای یک دوره طولانی، طی سالهای ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۱، اقتصاد کشور از بیماری رشد بدون اشتغال رنج می‌برد، این امر سبب شد تا خالص اشتغال در کشور تغییر نکرده و تقریباً برابر صفر باشد، این در حالی بود که در همین سالها، متولدین دهه ۱۳۶۰ در مقیاس بزرگ آماده ورود به بازار کار بودند؛ به علاوه با تغییر در وضعیت ورود به تحصیلات عالی، متولدین دهه‌ی هفتاد نیز به تدریج آماده ورود به بازار کار می‌شدند، امری که در ۶۰ سال گذشته در کشور بی‌سابقه بوده است.

« رکود اقتصادی

به جز دولت یازدهم، هیچ دولتی پس از جنگ تحمیلی تا به حال در شروع به کار خود با رشد منفی اقتصادی مواجه نبوده است، در حالیکه دولت یازدهم در شرایطی کار خود را آغاز کرد که اقتصاد کشور دو سال پیاپی رشد منفی بزرگ را تجربه کرده بود. رشد اقتصادی در سال ۱۳۹۱ منفی ۶.۸ درصد و در سال ۱۳۹۲ منفی ۱.۹ درصد بود، و اگرچه رکود این دو سال، بخش‌های مختلف اقتصاد را به اشکال متفاوتی متاثر ساخته بود، با این حال این تحولات علاوه بر آثار کوتاه‌مدت، روند بلندمدت رشد اقتصادی کشور را نیز متاثر کرده بود.

« شرایط بیرونی

در نقطه شروع به کار دولت یازدهم از منظر شرایط بیرونی، کشور دچار تحریم بی‌سابقه‌ای بود که مصداق جنگ اقتصادی علیه ایران بود و تمامی حوزه‌ها از صادرات و واردات تا

۱. مرجع آمارهای تورم بانک مرکزی

نفت و بانک و بیمه را در برمی‌گرفت. در حالی‌که اداره کشور در سالهای پیش از ۱۳۹۲ با بهره‌مندی از درآمدهای سرشار نفت انجام شده بود، دولت یازدهم کار خود را با صادرات ۹۵۸ هزار بشکه‌ای نفت در تابستان ۱۳۹۲ آغاز کرد.

دولت یازدهم در ابتدا مساله تحریم‌ها و جنگ اقتصادی علیه کشور را در اولویت خود قرار داد و همچنین کوشید تا با اعمال انضباط اقتصادی و شکل‌دهی انتظارات مثبت اقتصادی نسبت به آینده، آرامش را به اقتصاد بازگرداند. به علاوه همسو با چارچوب اقتصاد مقاومتی، سیاست‌های ثبات‌ساز اقتصادی را در دستور کار خود قرار داد.

مجموعه‌ی سیاست‌های به کار گرفته شده توسط دولت سبب شد تا طی چهارسال گذشته بازار ارز از ثبات نسبی برخوردار باشد، به علاوه نرخ تورم نیز از نیمه‌ی سال ۱۳۹۲، در مسیر کاهش قرار گرفت و در سال ۱۳۹۵ بعد از بیش از دو دهه تک‌رقمی گردید.

تورم بالا نه تنها باعث تشدید شکاف طبقاتی می‌شود و فقر و نابرابری را در جامعه به شدت افزایش می‌دهد، بلکه پیش‌بینی‌پذیری اقتصاد را نیز کاهش داده و به بهبود سرمایه‌گذاری لطمه جدی وارد می‌کند و آسیب‌پذیری اقتصاد ملی در برابر تکانه‌های خارجی افزایش می‌یابد که بر خلاف اهداف اقتصاد مقاومتی است،

در خصوص رشد اقتصادی، دولت یازدهم موفق شد با مجموعه‌ای از سیاست‌ها از جمله بازگرداندن ثبات به اقتصاد کلان و پیش‌بینی‌پذیر کردن آینده برای فعالان اقتصادی، تسهیل تجارت خارجی، بهبود فضای کسب و کار و سایر اقدامات، زمینه را برای تغییر مسیر رشد اقتصادی کشور فراهم کند.

سال ۱۳۹۵، سال به ثمر نشستن مجموعه‌ی تلاش‌های دولت یازدهم برای سامان‌دهی به اقتصاد کشور بود. در سال «اقتصاد مقاومتی؛ اقدام و عمل»، اقتصاد کشور گام بلندی را در جهت تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی برداشت.

مجموعه‌ی اقدامات صورت گرفته طی سال‌های ۱۳۹۲-۱۳۹۵ در کنار سایر اقداماتی که در جهت اجرای ۱۲۱ پروژه‌ی اقتصاد مقاومتی به انجام رسید، باعث شد تا سال ۱۳۹۵، سال بی‌نظیری از جهت شاخص‌های کلان اقتصاد کشور باشد؛ به گونه‌ای که دولت یازدهم توفیق یافت موفق‌ترین عملکرد در کاهش تورم را نسبت به تمامی دولت‌های پس از جنگ تحمیلی ثبت کند.

به علاوه با افزایش صادرات نفت در سال ۱۳۹۵ و بهبود ایجاد شده در بخش‌های دیگر



اقتصاد، رشد کم‌نظیر بالای ۱۲ درصد در سال ۱۳۹۵ ثبت گردید. تحولات ذکر شده با ایجاد اشتغال سالانه بیش از ۶۰۰ هزار نفر در فاصله سال‌های ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۵ همراه گردید که تغییر مهم و جدی در ایجاد اشتغال نسبت به دهه پیش از آن محسوب می‌گردد.

۳. شرایط سال ۱۳۹۶: تداوم شرایط باثبات اقتصادی و روند رشد مثبت در متغیرهای کلان اقتصادی کشور^۲

روند مثبت ایجاد شده در رشد اقتصادی طی سال ۱۳۹۵، در فصل ابتدایی سال ۱۳۹۶ نیز تداوم یافت. به طوری که رشد فصل بهار نسبت به فصل مشابه سال قبل ۶.۵ درصد و رشد غیرنفتی به ۷ درصد بالغ گردید. نکته قابل توجه در رشد اقتصادی فصل بهار، سهم بالای بخش‌های اشتغال‌زا مانند صنعت و خدمات در ایجاد این رشد است. به علاوه در تداوم روند مثبت رشد اقتصادی در بخش‌های معدن و ساختمان در زمستان ۱۳۹۵، در فصل بهار نیز این دو بخش رشد مثبتی را تجربه کردند و به ترتیب رشد مثبت ۵ و ۷ درصد را به ثبت رساندند.

تداوم رشد اقتصادی نیازمند رشد سرمایه‌گذاری است، چرا که پس از استفاده از ظرفیت‌های موجود، رشد اقتصادی نیازمند ایجاد ظرفیت‌های جدید اقتصادی است که این امر با سرمایه‌گذاری محقق می‌گردد.

با ایجاد ثبات اقتصادی و چشم‌انداز مثبت طی سال‌های اخیر، روند سرمایه‌گذاری برای نخستین بار در فصل زمستان ۱۳۹۵ تغییر جهت داد و پس از تجربه چندین فصل رشد منفی رشد مثبت را در زمستان ۱۳۹۵ تجربه کرد. این تغییر مثبت در بهار ۱۳۹۶ نیز تداوم یافت به طوری که سرمایه‌گذاری نسبت به فصل مشابه سال قبل حدود ۷ درصد افزایش یافت.

انجام اصلاحات در جهت کاهش نرخ سود بانکی که می‌تواند اثر قابل توجهی بر هزینه‌های سرمایه‌گذاری داشته باشد، این امیدواری را ایجاد می‌کند که روند رو به رشد سرمایه‌گذاری طی سال ۱۳۹۶ ادامه داشته باشد و پس از چندین سال، رشد سرمایه‌گذاری

۲. آمار تورم در این قسمت بر اساس آمار بانک مرکزی است. منبع سایر آمارها سازمان برنامه و بودجه

در سال ۱۳۹۶ مثبت گردد. لازم به ذکر است از ماه شهریور نرخ سود بازار بین بانکی از ارقام بالای ۲۰ درصد به ۱۸.۵ درصد و نرخ سود اوراق سخاب از حدود ۲۰.۵ درصد به ۱۷.۳ درصد کاهش یافت که تاثیر قابل توجهی در کاهش هزینه‌های سرمایه‌گذاری بنگاه‌ها داشته است. در شش ماهه‌ی نخست سال جاری مجموع تسهیلات اعطا شده توسط بانک‌ها با ۱۶.۱ درصد افزایش به حدود ۲۷۰ هزار میلیارد تومان بالغ شده است. تداوم این روند در کنار جذب منابع مالی خارجی که مجموع قراردادهای تامین مالی خارجی به ۴۲ میلیارد دلار بالغ می‌گردد، می‌تواند روند رشد مثبت سرمایه‌گذاری در کشور را تداوم بخشد.

این تحولات سبب شده است تا روند مثبت ایجاد اشتغال طی سه سال گذشته نیز تداوم داشته باشد، به طوری که در دو فصل ابتدایی سال جاری به طور متوسط نسبت به فصل مشابه سال قبل حدود ۷۵۰ هزار نفر به تعداد شاغلین کشور افزوده شود که حدود ۳۰۰ هزار نفر از این اشتغال ایجاد شده برای افراد با تحصیلات دانشگاهی است. این امر سبب شده است علی‌رغم افزایش در نسبت اشتغال در تابستان ۱۳۹۶ نسبت به تابستان ۱۳۹۵ نرخ بیکاری در تابستان ۱۳۹۶ با یک واحد درصد کاهش به ۱۱.۷ درصد برسد. این در حالی است که نرخ بیکاری جوانان ۱۵ تا ۲۹ سال با ۲.۳ درصد کاهش از ۲۶.۷ درصد در تابستان ۱۳۹۵ به ۲۴.۴ درصد در تابستان ۱۳۹۶ رسیده است.

این شرایط در حالی است که تورم در سال ۱۳۹۶ نیز هم‌چنان در محدوده‌ی تک رقمی باقی مانده است، به طوری که نرخ تورم سالانه شاخص قیمت مصرف‌کننده منتهی به ماه مهر ۹.۸ درصد و نرخ تورم نقطه به نقطه این شاخص در مهرماه ۱۳۹۶ حدود ۸.۴ درصد است.

اقدامات انجام گرفته طی چهار سال گذشته و نتایج آن، حاکی از آن است که علائم حیاتی به اقتصاد ایران بازگشته است و شرایط برای انجام اصلاحات اقتصادی برای حل مشکلات ساختاری اقتصادی کشور فراهم شده است. اصلاحاتی که محورهای اصلی آن در بیانیه اقتصادی ریاست محترم جمهوری در ایام انتخابات به استحضار مردم شریف ایران رسید.



۴. اقدامات صورت گرفته طی صد روزه‌ی نخست دولت دوازدهم: حرکت در چارچوب بیانیه اقتصادی رئیس جمهور در ایام انتخابات

رئوس اصلی بیانیه اقتصادی رئیس جمهور در دو گروه برنامه‌های حمایتی و برنامه‌های توسعه‌ای قرار می‌گیرد.

از جمله محورهای مهم در بیانیه اقتصادی رئیس جمهور بحث توانمندسازی روستاییان از طریق بهبود در درآمد و ایجاد اشتغال و هم‌چنین بهبود در مسکن روستایی است. یکی از اقداماتی که در دولت دوازدهم با اولویت بالا مورد توجه قرار گرفت فراهم آوردن مقدمات لازم برای اختصاص ۱۰۵ میلیارد دلار به صورت مستقیم و معادل همین میزان به صورت غیر مستقیم به اشتغال روستایی در صد روز اول شروع به کار دولت و تصویب و ابلاغ آیین‌نامه اجرایی تخصیص این منابع در آبان‌ماه بود. در این آیین‌نامه علاوه بر تعیین سهم استان‌ها بر اساس شاخص ترکیبی جمعیت روستایی، نرخ بیکاری و درآمد سرانه استان، سهم بخش‌های هدف نیز به تفکیک مشخص شده است به طوری که سهم بخش کشاورزی و منابع طبیعی ۴۵ درصد، صنایع و معادن کوچک ۱۰ درصد، فعالیت‌های خدماتی و فناوری اطلاعات ۱۵ درصد، گردشگری ۱۰ درصد، صنایع دستی و فعالیت‌های فرش دستباف ۱۰ درصد و سرمایه درگردش واحدهای تولیدی مستقر در نواحی صنعتی روستایی و شهرهای زیرده هزار نفر ۱۰ درصد خواهد بود.

به علاوه وظایف دستگاه‌های بخشی نیز در این آیین‌نامه به صورت دقیق تعیین شده و طبق آن دستگاه‌های اجرایی و موسسه‌های عامل موظفند به طور مستمر گزارش‌های عملکرد خود را در سامانه نظارت و براساس ترتیبات و زمان‌بندی که توسط سازمان برنامه و بودجه اعلام خواهد شد ثبت و ارایه نمایند و سازمان برنامه و بودجه نیز موظف به ارائه گزارش‌های دوره‌ای شش ماهه از عملکرد برنامه توسعه اشتغال پایدار روستایی به رییس جمهور و مجلس شورای اسلامی است. تخصیص این میزان از منابع در سازوکارهای تعریف شده برای آن می‌تواند اثر محسوسی بر اشتغال روستاییان بر جای گذارد.

علاوه بر بحث توانمندسازی روستاییان، یکی دیگر از محورهای بیانیه اقتصادی، طرح کارورزی دانش‌آموختگان دانشگاهی است. این طرح از تابستان سال ۱۳۹۶ از وضعیت آزمایشی خارج شد و به صورت سراسری در کشور به اجرا درآمد. طی مراحل اجرایی این

طرح، دوره‌های آموزشی ۴-۶ ماهه برای دانش‌آموختگان دانشگاهی در نظر گرفته شده است که دولت در این دوره کمک هزینه آموزشی به بنگاه‌ها پرداخت کرده و به علاوه بنگاه‌های اقتصادی فعال در این طرح به مدت دو سال از مشوق‌های بیمه‌ای کارفرمایی برخوردار خواهند بود.

یکی دیگر از محورهای برنامه‌های حمایتی ذیل بیانیه اقتصادی رئیس‌جمهور حمایت مالیاتی از کارمندان بخش دولتی و خصوصی است. به همین منظور دولت در سال ۱۳۹۶ و در راستای اجرای قانون بودجه سقف معافیت مالیاتی را نسبت به سال گذشته ۵۳ درصد افزایش داد و آستانه معافیت مالیاتی را از ۱۵۷۰ هزار تومان به ۲۴۰۰ هزار تومان افزایش داد. این میزان از افزایش در آستانه معافیت مالیاتی در حالی بوده است که نرخ تورم در سال جاری در محدوده‌ی تک رقمی قرار داشته است.

در حوزه برنامه‌های توسعه‌ای تعیین شده در بیانیه اقتصادی، دولت به منظور صیانت از تورم انضباط مالی جدی‌تری در سال ۱۳۹۶ نسبت به سال ۱۳۹۵ به کار بست. به طوری که بودجه دولت در سال ۱۳۹۶ با مشکلات به مراتب کمتری نسبت به سال ۱۳۹۵ مواجه است. به علاوه در راستای تامین مالی و تولید اشتغال که شامل زیرفصل اصلاح نظام بانکی بود، دولت سیاست اجرای کاهش نرخ سود را در ماه شهریور به اجرای گذاشت و توانست با کاهش محسوس در نرخ سود، تاثیر قابل توجهی بر کاهش هزینه‌های سرمایه‌گذاری در کشور بگذارد که می‌تواند بهبود در تامین مالی بنگاه‌ها و ایجاد اشتغال را به دنبال داشته باشد.

بخشی از موارد مطرح شده در بیانیه اقتصادی رئیس‌جمهور در صد روزه‌ی نخست سال محقق شد و بخش مهمی دیگری از آن در لایحه بودجه ۱۳۹۷ گنجانده شده است.

۵. اقدامات در دست انجام برای تحقق اهداف تعریف شده در بیانیه اقتصادی رئیس‌جمهور در ایام انتخابات

یکی از مهمترین محورهای بیانیه اقتصادی رئیس‌جمهور در حیطه برنامه‌های حمایتی، تحقق عدالت درآمدی و زودن چهره فقر از کشور است. اگرچه مستمری خانوارهای تحت پوشش کمیته امداد و بهزیستی بیش از ۳۰۴ برابر افزایش یافته است با این حال تعریف استاندارد زندگی و برورسانی این استاندارد که یکی از محورهای مهم بیانیه اقتصادی



رئیس‌جمهور بود می‌تواند تغییر جهت مهم در شیوه حمایت‌های اجتماعی در کشور ایجاد کند. به علاوه تعریف این استاندارد و بروزرسانی آن می‌تواند گامی مهم در تحقق نظام جامع تامین اجتماعی در کشور باشد.

به منظور تحقق عدالت درآمدی در کشور، در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷، بر اساس میزان پرداختی که سازمان‌های حمایتی از افراد تحت پوشش خود صورت می‌دهند، آستانه‌ای به عنوان حداقل استاندارد زندگی تعریف می‌شود و از تمامی افرادی که درآمدهای آنها کمتر از میزان تعریف شده بر اساس این آستانه است درخواست می‌شود که خود را به سازمان‌های حمایتی معرفی کنند. دولت دوازدهم متعهد شده است تا تفاوت درآمد این افراد را با آستانه تعریف شده جبران کند به طوری که تمامی افراد کشور از یک حداقل استاندارد زندگی برخوردار باشند. رویکرد دولت در تعریف این استاندارد رویکردی عملگرایانه و ایجاد بهبود نسبت به وضعیت موجود در کشور است. تعریف این استاندارد زندگی که برای نخستین بار در کشور صورت می‌گیرد می‌تواند چتر پوششی را برای اقشار آسیب‌پذیر جامعه فراهم کند و به علاوه گروه‌های هدف حمایت‌های اجتماعی را مشخص کند. لذا این امکان فراهم می‌شود تا با بهبود در شیوه‌های تشخیص و پایش گروه‌های آسیب‌پذیر، فرایند حمایت‌های اجتماعی هوشمندتر گردد.

هم‌چنین دولت قصد دارد در راستای حمایت‌های اجتماعی فراگیر، سازمان هدفمندسازی یارانه‌ها را به صندوق رفاه اجتماعی امید تغییر نام و کارکرد دهد. منابع حاصل از اصلاحات اقتصادی در این صندوق جمع شده و در راستای تحقق عدالت اجتماعی و تولید و اشتغال مورد استفاده قرار خواهد گرفت. این صندوق علاوه بر حمایت‌های اجتماعی بایستی منابع خود را به منظور بهبود در وضعیت محیط زیست و اصلاح حمل و نقل عمومی در کشور به کار گیرد.

یکی از محورهای مهم ذیل برنامه‌های توسعه‌ای بیانیه اقتصادی رئیس‌جمهور، تبدیل ثروت نفت به سرمایه اشتغال‌آفرین از طریق تقویت نقش صندوق توسعه ملی است. به منظور تحقق این محور، دولت در بودجه سال بعد، اهرمی‌سازی منابع صندوق توسعه ملی برای توسعه و تکمیل پروژه‌های عمرانی در کشور را برنامه‌ریزی کرده است. به طوری که منابع صندوق توسعه ملی در کنار منابعی از بودجه عمرانی دولت بتواند منابع مالی بخش خصوصی را اهرم کرده و در تکمیل و توسعه پروژه‌های عمرانی کشور صرف گردد. این امر با

توجه به سازوکارهای تعریف شده برای آن علاوه بر بهبود در سطح مخارج عمرانی می‌تواند کیفیت اجرای پروژه‌های عمرانی را نیز ارتقا دهد.

از دیگر محورهای مهم در بیانیه اقتصادی رییس‌جمهور، اصلاح محیط کسب و کار و بنگاه‌داری به منظور ایجاد اشتغال درآمد آفرین است. دولت دوازدهم به منظور اصلاح محیط کسب و کار و بنگاه‌داری در گام اول، اصلاح در بنگاه‌داری صندوق‌های بازنشتی را در دستور کار خود قرار داده و پس از انجام بررسی‌های کارشناسی زیاد، تصمیم گرفت تا صندوق‌های بازنشتی اقدام به محدود کردن دامنه فعالیت‌های خود در بنگاه‌داری نموده و تحولی اساسی در شیوه بنگاهداری این صندوق‌ها ایجاد کند. بخش قابل توجهی از بنگاه‌های سود ده این مجموعه به بخش خصوصی واگذار خواهد شد. به علاوه مالکیت این صندوق‌ها در بنگاه‌هایی که در اختیار آن‌ها باقی می‌ماند کاهش یافته به طوری که این بنگاه‌ها نقشی در کنترل و مدیریت مستقیم ایفا نکنند. این امر در کنار سیاست‌های تکمیلی می‌تواند بهبود در وضعیت بخشی از نظام بنگاه‌داری کشور و هم‌چنین بهبود در وضعیت صندوق‌های بازنشتی را به همراه داشته باشد.

۶. جمع‌بندی

بهبود در وضعیت رفاهی خانوارها و حل ابرچالش‌های اقتصادی کشور نیازمند تداوم برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری در چهار سال آتی است. حرکت در این مسیر می‌تواند می‌تواند تغییر محسوس در وضعیت رفاه خانوارهای ایرانی ایجاد کند به طوری که در سال ۱۴۰۰، کشور شاهد تغییر جهت‌های اساسی در شیوه اداره اقتصادی کشور به ویژه در حیطه حمایت‌های اجتماعی و وضعیت تولید و سرمایه‌گذاری باشد. در حیطه حمایت‌های اجتماعی تغییر جهت این حمایت‌ها از حمایت‌های فراگیر به حمایت‌های هدفدار، مستمر به زمان‌دار، غیرمشروط به مشروط و حمایت بر اساس تامین سطح تعریف شده رفاه می‌تواند بهبود قابل توجهی در مقایسه با شرایط فعلی در کشور ایجاد کند. این امر در کنار تغییر جهت مالیات از بنگاه به خانوار می‌تواند کارایی سیاست‌های رفاهی در کشور را ارتقا دهد.

به علاوه در زمینه تولید و سرمایه‌گذاری علاوه بر اقدامات انجام شده در سال جاری و اقدامات برنامه‌ریزی شده برای سال آتی از جمله تغییر ساختار بودجه عمرانی از



سرمایه‌گذاری مستقیم به سرمایه‌گذاری اهرمی، کاهش شدت انرژی، بهبود در وضعیت تامین مالی و هم‌چنین تغییر نظام بنگاه‌داری و کاهش نقش نهادهای عمومی غیردولتی از جمله صندوق‌های بازنشستگی در بنگاه‌داری، اقدامات دیگری شامل تغییر جهت سرمایه‌گذاری از بازار داخل به بازار صادراتی، به کارگیری منابع صندوق توسعه ملی از طریق سرمایه‌گذاری در بازارهای مالی بین‌المللی به منظور اهرمی‌سازی برای جذب منابع خارجی، قاعده‌مند کردن بازارهای انحصاری و شبه انحصاری و تقویت فضای رقابتی آزاد، حذف قاچاق از مبادلات اقتصادی کشور، اعطای اختیارات مالی و اقتصادی و اداری به استان‌ها به منظور بهبود در توسعه منطقه‌ای می‌تواند منجر به تغییر جهت‌های اساسی در حوزه تولید و سرمایه‌گذاری در کشور در افق ۱۴۰۰ گردد.



گزارش صد روزه (فرهنگی - اجتماعی)

♦ مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری ♦



منتخب گزارش‌های عملکرد دستگاه‌های عضو هیئت دولت

مقدمه

گزارش براساس دستگاه‌ها تدوین شده است، اما خلاصه‌ای از گزارش سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور با عنوان «گزارش عملکرد ۱۰۰ روزه ریاست محترم جمهوری به ملت در دولت دوازدهم» نیز به شرح زیر ارائه می‌شود:

۱. برای اولین بار بعد از دهه ۱۳۷۰ رشد دو رقمی ۱۱ درصدی تجربه شده است.
۲. تمامی بخش‌های اقتصادی در سه ماهه اول سال ۱۳۹۶ رشد مثبت داشته‌اند.
۳. هزینه‌های مصرف نهایی خصوصی بیانگر رشد ۳٫۴ درصدی در سال ۱۳۹۵ و ۶٫۹ درصدی در سه ماهه اول سال ۱۳۹۶ است
۴. تشکیل سرمایه ثابت ناخالص (سرمایه‌گذاری) پس از چند فصل رشد منفی، از

- فصل چهارم ۱۳۹۵ تاکنون از رشد مثبت برخوردار بوده است. این میزان در سه ماهه اول سال ۱۳۹۶ به ۷٫۱ درصد رسیده است.
۵. نرخ مشارکت اقتصادی با افزایش ۶ دهم درصدی نسبت به دوره مشابه سال قبل به ۴۱ درصد رسیده است.
۶. تعداد شاغلین در تابستان ۱۳۹۶ به تعداد ۷۹۵ هزار نفر نسبت به دوره مشابه سال قبل اضافه شده است. زنان/جوانان
۷. نرخ سود بانکی از ارقام بالای ۲۰ درصد به ۱۸٫۵ درصد کاهش یافته است.
۸. بخش مسکن از حالت سکون خارج شده و تعداد جوازهای صادرشده در تهران، سایر مناطق شهری و کل مناطق شهری به ترتیب ۷٫۵، ۲۰٫۴ و ۱۲٫۲ درصد رشد داشته است.
۹. سهم درآمدهای نفتی در بودجه از ۴۱ درصد در سال ۱۳۹۲ به ۲۶٫۱ درصد کاهش یافته و سهم درآمدهای مالیاتی از ۳۳ درصد به ۳۶ درصد افزایش یافته است.
۱۰. متوسط حقوق کارمندان دولت حدود دوبرابر و مستمری خانوارهای تحت پوشش کمیته امداد و بهزیستی نسبت به سال ۱۳۹۲ حدود ۳٫۴ برابر شده است.
۱۱. پرداخت اعتبارات عمرانی در ۷ ماهه سال ۱۳۹۶ نسبت به مدت مشابه سال قبل بیش از دو برابر شده و به ۲۶۱ هزار میلیارد ریال رسیده است.
۱۲. دولت تفاهم‌نامه و قراردادهای مختلفی با کشورهای جهان به میزان بیش از ۴۲ میلیارد دلار فاینانس خارجی امضا کرده است.

۱. بخش اقتصادی

« ۱-۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی

مهم‌ترین بندهای خلاصه گزارش عملکرد شش ماهه اول وزارت امور اقتصادی و دارایی به شرح زیر است.

۱. طراحی و پیاده‌سازی داشبورد درگاه پایش اقتصادی کشور
۲. طراحی و پیاده‌سازی سامانه بانک داده‌های اقتصادی و مالی
۳. طراحی و پیاده‌سازی سامانه مجوزهای کشور



۴. برگزاری شش جلسه هیأت مقررات‌زدایی
۵. مشارکت در تدوین بسته حمایت از توسعه صادرات غیرنفتی
۶. تهیه بسته سیاستی مهار بحران بانکی و تدوین پنج گزارش محوری در زمینه بحران بانکی
۷. تدوین گزارش «بسته اقدامات ارتقاء امنیت سرمایه‌گذاری»
۸. گزارش الزامات دستیابی به اهداف کلان اقتصادی برنامه ششم توسعه
۹. تهیه گزارش عملکرد مواردی از «قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور»
۱۰. تهیه گزارش «مفهوم‌بندی دیپلماسی اقتصادی و برون‌گرایی: تحلیل ساختار نهادی کنونی دیپلماسی اقتصادی ایران».

« ۳-۱. بانک مرکزی

- طبق گزارش ارائه‌شده توسط بانک مرکزی، مهم‌ترین اقدامات بانک مرکزی به شرح زیر است.
۱. اجرای طرح ضربتی اعطای تسهیلات ازدواج با همکاری ۱۱ بانک و دادن ۷۸,۸ هزار میلیارد ریال تسهیلات قرض الحسنه ازدواج به بیش از ۷۵۳ هزار نفر در شش ماه اول امسال.
 ۲. دادن ۱۱,۶ هزار میلیارد ریال تسهیلات به ۲۸۰۰ بنگاه خرد و متوسط
 ۳. افزایش تسهیلات پرداختی شبکه بانکی با نرخ رشد ۱۶,۱ درصد.
 ۴. اعطای تسهیلات خرید مسکن بدون سپرده به زوجین توسط بانک‌های تجاری
 ۵. گسترش روابط کارگزاری و امضاء قرارداد خطوط اعتباری تأمین مالی خارجی با بانک‌های کشورهای اروپایی و سایر کشورهای بزرگ آسیا (در مجموع ۲۱,۲ میلیارد دلار)
 ۶. جلوگیری از افزایش فشار نقدینگی بر بانک‌ها
 ۷. کاهش نرخ سود بانکی و تعیین ۱۰ درصد برای سپرده‌های کوتاه‌مدت و ۱۵ درصد برای سپرده‌های بلندمدت
 ۸. مذاکره با برخی کشورها برای انعقاد پیمان‌های پولی

« ۴-۱. وزارت صنعت، معدن و تجارت

- مهم‌ترین موارد گزارش‌شده از سوی این وزارتخانه در شش ماهه اول سال ۱۳۹۶ به شرح زیر است.

۱. رشد تولید ناخالص داخلی در بخش صنعت، معدن و تجارت در ۳ ماهه اول ۱۳۹۶ به قیمت پایه سال ۱۳۹۰ به ترتیب ۵٫۸، ۴٫۶ و ۸٫۸ درصد بوده است.
۲. صادرات غیرنفتی برابر ۵۸ میلیون تن با ارزش ۲۰٫۵ میلیارد دلار بوده است که نسبت به سال گذشته ۴ درصد از نظر وزنی و از نظر ارزش دلاری ۳٫۲ درصد کاهش داشته است.
۳. واردات به کشور ۱۴٫۴ میلیون تن به ارزش ۲۳٫۵ میلیارد دلار بوده که به ترتیب ۸ و ۱۵٫۴ درصد افزایش را نشان می‌دهد.
۴. ارزش صادرات صنعتی در این دوره ۱۴٫۴ میلیارد دلار و صادرات معدنی ۰٫۹ میلیارد دلار ثبت شده است.
۵. از میان ۴۴ محصول صنعتی و معدنی، ۳۱ محصول رشد و ۱۳ محصول کاهش تولید داشته‌اند.
 - انواع سواری ۲۰٫۶ درصد رشد
 - محصولات پتروشیمی ۷٫۲ درصد رشد
 - فولاد خام ۹ درصد رشد
 - لوازم خانگی ۱۱٫۳۵ درصد رشد
۶. فعال سازی ۵۴۹ واحد صنعتی داخل شهرک‌ها با اشتغال ۹۳۳۳ نفر
۷. ترانزیت کالاهای داخلی ۲۰۴ میلیون تن، و کالاهای جاده‌ای ۴٫۹ میلیون تن بوده که ۸٫۴ و ۲۷٫۴ درصد رشد داشته است.
۸. بهره‌برداری از پنج طرح ملی با سرمایه‌گذاری ۳۸۷ میلیون دلار (طرح‌های معدنی ایمیدرو)

۲- زیرساختی

« ۱-۲. جهاد کشاورزی

طبق گزارش وزارت جهاد کشاورزی، خلاصه مهم‌ترین اقدامات و دست‌آوردها عبارتند از:

۱. حمایت از احداث، اصلاح و نوسازی گلخانه‌ها جمعاً ۸۲۴ هکتار
۲. اجرای عملیات آبخیزداری و آبخوان‌داری ۱۵۶۸۰۰ هکتار



۳. حمایت از توسعه سامانه‌های آبیاری نوین ۷۲ هزار هکتار
۴. احداث شبکه‌های فرعی آبیاری و زهکشی ۸۱ هزار هکتار
۵. پرداخت خسارت معوق (عملکرد بیمه) ۵۰۰۰ میلیارد ریال
۶. تأمین داخلی انواع بذور گواهی‌شده برای انواع محصولات کشاورزی ۴۹۰ هزار تن
۷. توزیع تراکتور و کمباین ۳۷۶۴ دستگاه
۸. توزیع انواع ماشین‌آلات کشاورزی ۵۶۰۰ دستگاه
۹. تأمین کود شیمیایی ۱۱۵۲ هزار تن
۱۰. پشتیبانی برای تولید گندم ۱۲۴۷۴ هزار تن
۱۱. پشتیبانی برای تولید شیر خام ۵۰۴۱ هزار تن
۱۲. پشتیبانی برای تولید گوشت قرمز ۴۱۹ هزار تن
۱۳. پشتیبانی برای تولید گوشت طیور ۱۱۲۸ هزار تن
۱۴. پشتیبانی برای پرورش ماهی در قفس در دریا ۲۴ هزار تن
۱۵. پشتیبانی برای صید و آبی‌پروری ۲۷۰ هزار تن
۱۶. پشتیبانی برای صادرات محصولات کشاورزی ۲۵۲۵ هزار تن
۱۷. پشتیبانی برای صادرات محصولات کشاورزی ۲۰۷۳ میلیون دلار

« ۲-۲. راه و شهرسازی

- طبق گزارش وزارت راه و شهرسازی، خلاصه مهم‌ترین اقدامات و دستاوردها عبارتند از:
۱. احداث ۴۰۳ کیلومتر راه شامل ۷۱ کیلومتر آزادراه، ۲۹۷ کیلومتر بزرگراه، و ۳۵ کیلومتر راه اصلی
 ۲. احداث ۹۷۸ کیلومتر راه روستایی
 ۳. ریل‌گذاری ۳۷۸ کیلومتر خطوط ریلی
 ۴. ترانزیت ۵ میلیون تن کالا در بخش جاده‌ای
 ۵. انجام ۲۱۷ هزار پرواز از فضای کشور (۱۲ درصد رشد نسبت به مدت مشابه سال گذشته)
 ۶. جابه‌جایی ۲۰۵ میلیون تن کالا با بارنامه
 ۷. کاهش ۲ درصدی تعداد متوفیان برون‌شهری و روستایی رانندگی

۸. تدوین لایحه قانون جدید پیش فروش ساختمان در راستای شفاف سازی بازار
۹. نوسازی و بازسازی ۳۶ هزار واحد مسکن روستایی
۱۰. تأمین اراضی برای ۵۰۰ خانوار دارای ۲ معلول و بیشتر

« ۲-۳. نیرو

- طبق گزارش وزارت نیرو، خلاصه مهم ترین اقدامات و دست آوردها عبارتند از:
۱. شروع عملیات اجرایی اولین سرمایه گذاری مستقیم خارجی (پس از برجام) در حوزه احداث نیروگاه به ارزش ۱٫۲ میلیارد یورو و به ظرفیت ۲۰۰۰ مگاوات
 ۲. بهره برداری از شش سد با حجم آب قابل تنظیم ۳۸۵٫۵ میلیون مترمکعب
 ۳. آبیگری ۶ سد با آب قابل تنظیم ۱۰۰۵ میلیون متر مکعب
 ۴. افتتاح و بهره برداری از ۱۱ تصفیه خانه فاضلاب در ۱۱ شهر با ظرفیت ۱۵۴۰۶۹ متر مکعب در روز
 ۵. برخورداری ۱۰۶۶ روستا با جمعیت ۶۵۹۵۸۳ نفر از آب شرب
 ۶. بهره برداری از ۴۸ نیروگاه تجدیدپذیر با ظرفیت ۶۱۴ مگاوات

« ۲-۴. ارتباطات و فناوری اطلاعات

۱. توسعه شبکه IP داخلی از ۴۰۰۰ گیگابایت بر ثانیه به ۶۸۰۰ گیگابایت بر ثانیه
۲. افزایش پهنای باند بین المللی از ۷۴۳ گیگابایت به ۹۹۵ گیگابایت بر ثانیه
۳. فراهم سازی امکان دسترسی پرسرعت در بیش از ۱۱۰۰ روستای کشور
۴. افزایش تعداد مشترکین پهن باند ثابت از ۹٫۴ به ۱۰٫۵ میلیون مشترک
۵. توسعه شبکه فیبر نوری کشور از ۶۲۶۰۲ کیلومتر به ۶۵۸۰۹ کیلومتر
۶. تدوین برنامه تأمین زیرساخت ارائه خدمات دولت به صورت الکترونیک از ۲۰ به ۱۰۰ درصد

« ۲-۵. نفت

۱. بهره برداری کامل از فازهای ۱۷، ۱۸، ۱۹، ۲۰ و ۲۱ میدان گازی پارس جنوبی که ۱۷۰ میلیون متر مکعب به ظرفیت پالایش گاز کشور افزوده است.
۲. افزایش ۱۱۸ هزار بشکه ای متوسط تولید نفت خام و میعانات گازی و ۱۳۰ هزار



- بشکه‌ای متوسط صادرات نفت خام در نیمه نخست سال ۱۳۹۶ نسبت به سال ۱۳۹۵
۳. عقد قرارداد توسعه فاز ۱۱ پارس جنوبی با شرکت‌های توتال، شرکت چینی CNPC و پتروپارس
۴. پیگیری انعقاد ۹ قرارداد نفتی
۵. در طول نیمه نخست سال ۱۳۹۶ روزانه به طور متوسط به ۷ روستا گازرسانی شده است.
۶. افتتاح ۵ طرح پتروشیمی در فروردین ۱۳۹۶ با ۱۳۲۱ میلیون دلار و تولید سالیانه ۲۴۹۸ میلیون دلار به قیمت پایه سال ۱۳۹۰
۷. تعیین تکلیف طرح‌های جمع‌آوری گازهای همراه در حال سوختن و تعیین مجری اصلی و مجری‌های فرعی
۸. افزایش ۴۵ هزار بشکه‌ای تولید نفت از غرب کارون
۹. پیگیری امضای قرارداد با عمان درخصوص تولید LNG
۱۰. استخدام و نیز تعیین تکلیف بورسیه‌های نفت

« ۲-۶. سازمان انرژی اتمی

۱. قرارداد امنیت هسته‌ای
۲. اتمام طراحی مفهومی و پایه رآکتور اراک و آغاز طراحی تفصیلی با توجه به عقد قرارداد منعقد شده با کشور چین طبق برجام
۳. برنامه‌ریزی و آمادگی کامل و همه‌جانبه در راستای احتمال بازگشت‌پذیری در صورت تصمیم مسئولین نظام

« ۲-۷. سازمان حفاظت محیط زیست

۱. تدوین برنامه عمل ملی حفاظت منابع زیستی با برش استانی در ۱۲ استان کشور

۲. تهیه راهبرد ملی تغییر اقلیم
۳. بررسی و ارزیابی محیط‌زیستی ۴۱ طرح عمرانی و صنعتی در سطح ملی و تأیید ۱۳ فقره از درخواست‌های مذکور
۴. نهایی‌سازی برنامه عمل و راهبردهای تالاب‌های کشور

۳- برنامه‌ریزی

« ۳-۱. سازمان برنامه و بودجه کشور

۱. تدوین برنامه اقتصاد مقاومتی

« ۳-۲. سازمان اداری و استخدامی کشور

۱. تهیه لوایح لازم برای اصلاح ساختار کلان دولت
۲. صدور مجوز استخدام ۲۱۴۰۸ نفر در سال جاری و برگزاری چهارمین آزمون استخدامی با ظرفیت ۱۰۹۶۳ مجوز استخدام

۴- اجتماعی

« ۴-۱. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

۱. راه‌اندازی پرونده الکترونیک سلامت در تاریخ ۱۳۹۶/۵/۸ در کلیه دانشگاه‌ها و مراکز درمانی دولتی کشور؛ تعداد افراد ثبت نام شده در این سامانه بیش از ۵۲ میلیون نفر است. (این سامانه می‌تواند نقش مهمی در ساماندهی نظام درمان و کاهش هزینه‌ها داشته باشد.)
 ۲. برنامه استقرار نظام ارجاع در خدمات بیمه‌شدگان روستایی و عشایر و شهرهای زیر ۲۰ هزار نفر
 ۳. تعیین اولویت‌های وزارت بهداشت برای ۴ سال آینده
- تدوین سند نقشه راه درمان به تفکیک دانشگاه و شهرستان‌ها



- پیش‌بینی تجهیزات سرمایه‌ای هشت‌گانه (آم‌آر‌آی، سی‌تی‌اسکن، سی‌تی‌آنژیو، آنژیوگرافی قلبی، آنژیوگرافی محیطی، گاما‌کمر، شتاب‌دهنده و پت‌اسکن) مورد نیاز براساس شاخص‌های جمعیتی و دسترسی.
- نیازسنجی نیروی فارغ‌التحصیل متخصص پزشکی متعهد به خدمت به وزارت بهداشت.

۴. طراحی راهبردهای کاهش هزینه‌های طرح تحول سلامت

« ۴-۲. وزارت ورزش و جوانان

۱. تهیه و تدوین طرح «حضور بانوان در ورزشگاه‌ها»
۲. افتتاح ۴۲ خانه جوان در مراکز استان‌ها و ۱۵ خانه جوان شهرستان‌ها
۳. تجهیز ۵۰ خانه ورزش روستایی
۴. تدوین پیش‌نویس نهایی سند توسعه ورزش کشور جهت ارائه به شورای عالی ورزش
۵. افتتاح ۶ پروژه ورزشی در استان‌های خراسان جنوبی، فارس، تهران، خراسان شمالی، بوشهر، خراسان رضوی با مساحت ۱۹۰۲۱۴۷ متر مربع
۶. کسب ۲۰ مدال در بازی‌های همبستگی کشورهای اسلامی، و ۳۱ مدال در بازی‌های داخل سالن ترکمنستان توسط بانوان در سال ۲۰۱۷

« ۴-۳. وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

۱. اجرای برنامه اشتغال فراگیر برای تحرک بخشی به بازار کار با هدف‌گذاری ایجاد ۸۷۱ هزار شغل در سال ۱۳۹۶
۲. اجرای طرح کارانه اشتغال جوانان (کاج)
۳. تخصیص ۲۰ هزار میلیارد تومان توسط بانک مرکزی به ۸ بانک عامل و اختصاص ۱۰۰ میلیارد تومان در مرحله اول به دو طرح اشتغال‌زایی کاج و تکاپو
۴. ارائه ۷۱ میلیون نفر-ساعت آموزش مهارتی
۵. شناسایی ۱۴۰۴ بنگاه مشکل‌دار و حمایت از ۱۱۹۴ بنگاه
۶. همسان‌سازی حقوق بازنشستگی سنوات مختلف صندوق بازنشستگی کشوری به میزان ۲۲۰۰ میلیارد تومان

۷. حمایت اجتماعی از کودکان بازمانده از تحصیل در ۵ استان سیستان و بلوچستان، خوزستان، کرمان، آذربایجان غربی و تهران
۸. افزایش ۲۰ درصدی فرزندخواندگی از طریق ابلاغ بخشنامه‌های مرتبط با قانون حمایت از کودکان و نوجوانان بی‌سرپرست

« ۴-۴ . معاونت امور زنان و خانواده

۱. تهیه برنامه ملی آموزش خانواده (قبل، حین و بعد از ازدواج) و برنامه ملی ارتقای تندرستی و نشاط زنان و دختران
۲. ارائه برنامه توانمندسازی زنان در زمینه مقابله با آسیب‌های اجتماعی
۳. پیگیری لایحه تأمین امنیت زنان در برابر خشونت در قوه قضائیه

« ۴-۵ . سازمان بنیاد شهید و امور ایثارگران

۱. استخدام ۳۰۷۵ نفر از ایثارگران در دستگاه‌های اجرایی و تأمین وام اشتغال برای ۲۵۷۸ نفر
۲. ارائه تسهیلات بانکی تأمین مسکن به ۴۴۵۶۰ نفر
۳. پوشش بیمه‌ای ۷۶۰ هزار نفر در بیمه همگانی و ۱۷۱۰۰۰۰ نفر در بیمه تکمیلی

۵- دفاعی، امنیتی، سیاسی و حقوقی

« ۱-۵ . وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح

۱. اجرای همسان‌سازی حقوق بازنشستگان برابر تصویب‌نامه هیئت وزیران
۲. پرتاب ماهواره بر سیم‌رغ از پایگاه فضایی امام خمینی (ره)
۳. بازسازی بالگرد RH-۵۳D

« ۲-۵ . وزارت اطلاعات

۱. تشکیل و پیگیری ۱۰۰ پرونده مفاسد اقتصادی
۲. جلوگیری از انتقال ده‌ها هکتار از اراضی دولتی به زمین‌خواران



۳. صدور ۱۸ هزار میلیارد ریال برگ تشخیص مالیاتی از پرونده‌های تشکیل شده
۴. تشکیل و پیگیری ۴۲ پرونده مهم مبارزه با قاچاق کالا به ارزش ۱۲۰۰۰ میلیارد
۵. شناسایی ۲۵۰ مورد از باندهای فعال اشرار و قاچاقچیان سلاح و مواد مخدر
۶. کشف ۳۴۷۱۷ کیلوگرم مواد مخدر سنتی و صنعتی، و کشف کارگاه‌های ساخت مواد

« ۳-۵ . وزارت امور خارجه

۱. برگزاری ۳ دور نشست «روند آستانه» با کشورهای روسیه و ترکیه برای حل بحران سوریه
۲. ایجاد زمینه و بستر لازم برای امضای قراردادهای متعدد تأمین مالی و سرمایه‌گذاری با کشورهای کره جنوبی، چین، اتریش و دانمارک.
۳. پیگیری مستمر وضعیت شهروندان ایرانی بازداشت‌شده و زندانی در خارج از کشور، و تبادل و آزادسازی آن‌ها.

« ۴-۵ . وزارت کشور

۱. تهیه و تدوین نهایی «لایحه توسعه و امنیت پایدار مناطق مرزی، با هدف تقویت معیشت مرزنشینان و توسعه فعالیت‌های اقتصادی مناطق مرزی»
۲. بازنگری پیش‌نویس لایحه جامع تقسیمات کشوری
۳. راه‌اندازی ستاد استانی ساماندهی آسیب‌های اجتماعی
۴. تدوین گزارش آسیب‌های اجتماعی کشور

« ۵-۵ . وزارت دادگستری

۱. انجام فاز یک پروژه تدوین نظام حقوق مالکیت فکری و اصلاح ساختار اجرایی
۲. اتمام فاز یک پروژه حمایت‌های حقوقی و قضایی از مالکیت و سرمایه‌گذاری، مصوب ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی

« ۶-۵ . معاون حقوقی

- تهیه و تدوین پیش‌نویس لوایح زیر:
۱. شفافیت اقتصادی
 ۲. حریم خصوصی

۳. لایحه مسئولیت مدنی مؤسسات عمومی

۴. تعارض منافع

۵. اصلاح برخی از قوانین مزاحم اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی

« ۵-۷. دستیار رئیس جمهور در امور حقوق شهروندی

تدوین پیش‌نویس برنامه ملی اقدام حقوق شهروندی

« ۶-آموزشی و علمی و فناوری

« ۶-۱. وزارت آموزش و پرورش

۱. آماده‌سازی و چاپ و توزیع حدود ۱۴۰ میلیون جلد کتاب درسی
۲. برنامه‌ریزی و اجرای ثبت نام حدود ۴۳۰ هزار نفر دانش‌آموزان اتباع در مدارس و حدود ۵۰۰۰ نفر از دانش‌آموزان فاقد مدرک هویتی
۳. جذب حدود ۷۰ درصد دانش‌آموزان قبل از ورود به دبستان در مراکز پیش‌دبستانی
۴. برنامه‌ریزی برای توسعه نظام سلامت و مراقبت جسمانی دانش‌آموزان و پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی با تدوین بسته‌های آموزش برای ۳۰ هزار نفر از معلمان و ۲ میلیون نفر از دانش‌آموزان
۵. اجرای طرح سنجش سلامت برای ۱,۴ میلیون نفر از دانش‌آموزان

« ۶-۲. وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

۱. راه‌اندازی طرح ارتقای کیفیت دانشگاه‌ها
۲. برنامه‌ریزی برای آموزش حقوق شهروندی در دانشگاه‌ها
۳. تشکیل شبکه ملی جامعه و دانشگاه برای تقویت ارتباط دانشگاه‌ها و نخبگان استان‌ها

« ۶-۳. معاونت علمی و فناوری

۱. رتبه جهانی ایران در زمینه نوآوری از سال ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۷ به اندازه ۴۵ پله بهبود یافته است.



۲. تعداد شرکت‌های دانش بنیان تا شهریور ۱۳۹۶ به ۳۲۵۹ شرکت رسیده است.
۳. انجام ۱۳ طرح کلان سلامت و درمان، کشاورزی، هوا و فضا، حمل و نقل، هسته‌ای و صنایع تولیدی
۴. انجام ۱۳۷ طرح توسعه فناوری، زیرساختی و پژوهشی در چارچوب نقشه جامع علمی کشور
۵. با ثبت نام ۴۵۴۷ متخصص ایرانی مقیم خارج از کشور؛ ۸۰۷ نفر به کشور بازگشته‌اند و ۱۴ نفر به عنوان استاد مدعو در دوره‌های دانشگاهی تدریس کرده‌اند.
۶. هشتاد میلیارد ریال قرارداد خرید قطعی از شرکت‌های مواد آزمایشگاهی کشور منعقد شده است.
۷. تنظیم و ابلاغ نظام نامه پیوست فناوری در طرح‌های مهم ملی و قراردادهای بین‌المللی

۷- فرهنگ

« ۷-۱. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

۱. تدوین برنامه جامع سینمای ایران
۲. حمایت از نوسازی و بازسازی ۱۸ سالن سینمای قدیمی

« ۷-۲. سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

۱. هماهنگی و ایجاد تسهیلات برای ورود ۲,۱۵۹,۸۸۲ نفر گردشگر خارجی
۲. ثبت شهر یزد در فهرست میراث جهانی
۳. صادرات ۸۵ میلیون دلار به میزان وزنی ۳۸,۳۲۱ تن صنایع دستی در ۵ ماه نخست سال ۱۳۹۶
۴. ایجاد اشتغال از محل صدور مجوزهای تولید صنایع دستی برای ۲۴,۷۹۶ نفر
۵. معرفی ۶۵ طرح گردشگری به ارزش بیش از ۶,۳۴۸ میلیارد ریال با پیشرفت فیزیکی متوسط ۵۰ درصد به بانک‌های عامل
۶. بهره‌برداری از ۱۳۶ اقامتگاه بوم‌گردی



گزارش عملکرد صد روزه دستگاه‌های اجرایی (وضعیت موجود، اقدامات و راهکارها)



سازمان برنامه و بودجه





مقدمه:

در شرایط کنونی موقعیت اقتصاد ایران از جایگاه ویژه‌ای در عرصه داخلی و بین‌المللی برخوردار است. در عرصه داخلی نرخ رشد اقتصادی، سرمایه‌گذاری و مصرف بخش خصوصی از تنگناهای دوران پرمخاطره آمیز و بحران‌زا عبور نموده و با اندک گشایشی در درآمدهای نفتی روندهای مثبتی را تجربه نموده است. برآوردهای بانک مرکزی نشان می‌دهد که رشد اقتصادی سال ۱۳۹۶ عمده‌تاً تحت تأثیر بهبود فضای کسب و کار، تثبیت درآمدهای نفتی، حذف شوک‌های اختلال‌زای گذشته نظیر شوک قیمت ارز و نهاده انرژی و قیمت طلا بهبود قابل توجه و مثبتی را داشته و به رقم رشد ۶٫۵ درصد افزایش یافته است.

با وجود اینکه اقتصاد ایران با مجموعه تلاش‌های دولت یازدهم دوران دشوار رکود تورمی را پشت سر گذاشت و در مسیر رونق غیر تورمی قرار گرفت، اما همچنان مواجه با چالش‌های اساسی و ساختاری در حوزه‌های منابع آب، محیط زیست، صندوق‌های بازنشستگی، بودجه دولت، نظام بانکی و بیکاری فارغ‌التحصیلان دانشگاهی است. در حوزه رشد اقتصادی و سرمایه‌گذاری نیز چالش‌های احتمال ناپایداری رشد اقتصادی با اتمام ظرفیت‌های خالی اقتصاد با توجه به سرمایه‌گذاری‌های ناکافی سال‌های گذشته، نامناسب بودن فضای کسب و کار علی‌رغم بهبود رتبه جهانی فضای کسب و کار در سال‌های اخیر، بالا بودن هزینه‌های تولید به ویژه هزینه‌های تأمین سرمایه و تنگناهای مالی وجود دارد که باید در دولت دوازدهم حل شود.

برنامه دولت دوازدهم دستیابی به هدف "رشد اقتصادی فراگیر، اشتغال‌زا و ضد فقر" می‌باشد. این برنامه، شامل دو بخش توسعه‌ای و حمایتی است تا عدالت اجتماعی، کاهش نابرابری و فقر را از طریق اصلاح ساز و کارهای اقتصادی ایجادکننده آنها محقق شود. برنامه‌های توسعه‌ای مشتمل بر دو زیر فصل شامل ایجاد اصلاحات اقتصادکلان به منظور دستیابی به حفظ ثبات اقتصادی و فراهم کردن زمینه رشد پایدار و بسته‌های سیاستی برون‌گرایی و توسعه بخش خصوصی و اصلاح نظام بنگاه داری به منظور دستیابی به رشد اقتصادی بالا تنظیم شده است.

تأکید بر اجرای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی، در سال ۱۳۹۶ موجب شکل‌دهی فضای نوینی در اقتصاد شده است. تدوین برنامه اقتصاد مقاومتی در سال ۱۳۹۶ شامل پروژه‌های

اولویت‌دار در رونق تولید و اشتغال و نیز فرآیند پایش و نظارت مستمر بر اجرای این برنامه‌ها مؤثر بوده است.

تشکیل سرمایه ثابت به عنوان یکی از منابع رشد و عامل انتقال فن‌آوری به فرآیند تولید طی سال‌های اخیر به دلیل کاهش سرمایه‌گذاری در بخش ساختمان با رشد منفی مواجه بوده که با اقدامات دولت و اعتماد مردم به اقتصاد، از فصل پایانی ۱۳۹۵ رشد آن مثبت شده و به ترتیب در فصل پایانی سال ۱۳۹۵ و فصل اول سال جاری با نرخ ۶٫۲ و ۷٫۱ درصدی افزایش یافته است.

هزینه مصرف نهایی خصوصی به عنوان شاخص رفاه خانوارها در فصل اول سال ۹۶ از رشد بالای ۷ درصدی برخوردار شده است. در واقع اقتصاد ایران که قبلاً از کمبود تقاضا رنج می‌برد هم اکنون با رشد مثبت چشمگیر در مصرف خصوصی روبرو می‌باشد که تأیید کننده روند بهبود اقتصاد و افزایش رفاه خانوار است. هزینه‌های مصرف نهایی دولتی در فصل اول سال ۱۳۹۶ نسبت فصل مشابه سال قبل با رشد ۶٫۵ درصدی مواجه شد.

سیاست‌های دولت در بازار کار بیان‌کننده خط‌مشی و تصمیم‌گیری‌های دولت در استقرار و استمرار فرآیندهای توسعه بازار کار است که از طریق ایجاد زیرساخت‌ها، بهبود عملکرد وظایف حاکمیتی دولت، اقدامات حمایتی برای بهبود فضای کسب و کار و تقویت و نهادینه‌سازی فرآیند پایداری و توسعه اشتغال انجام می‌شود. در شش ماهه اول سال جاری نسبت به دوره مشابه سال قبل، متوسط عرضه جدید نیروی کار حدود ۷۶۸ هزار نفر و متوسط خالص اشتغال ایجاد شده حدود ۷۴۹ هزار نفر بوده است. دولت برای صیانت از اشتغال موجود کشور و گسترش فرصت‌های شغلی به منظور کاهش نرخ بیکاری با هدف بهبود وضع رفاهی مردم برنامه اشتغال فراگیر را تعقیب نموده است که با توسعه مهارت‌های نیروی کار، تشویق سرمایه‌گذاری در طرح‌های اشتغال‌زا با رویکرد تکمیل زنجیره ارزش، تحریک کارفرمایان به منظور استخدام نیروی کار جدید و کمک به توسعه اشتغال اقشار کم درآمد در نظر دارد به فرایند ایجاد اشتغال در بنگاه‌ها سرعت ببخشد. در صورت اجرای برنامه‌های فوق و رفع موانع مالی مربوط به بودجه و استفاده حداکثری از ظرفیت‌ها، خالص اشتغال ایجاد شده در سال جاری به ۹۷۰ هزار فرصت شغلی و نرخ بیکاری از ۱۲٫۴ درصد در ۱۳۹۵ به ۱۱٫۶ درصد در سال ۱۳۹۶ تنزل خواهد کرد. برآورد مربوط



به نرخ بیکاری مبتنی بر این پیش فرض است که نرخ مشارکت نیروی کار در سال جاری به ۴۱٫۱ درصد برسد که حدود ۰٫۷ واحد درصد بیشتر از سال قبل خواهد بود.

مهمترین برنامه‌های دولت در سال جاری حفظ ثبات اقتصادی کشور، استفاده گسترده از ظرفیتهای بخش خصوصی و تعاونی، فعال نمودن ظرفیتهای بلااستفاده اقتصاد کشور و استفاده از فضای شرایط پسابرجام می باشد تا بتواند موفقیت‌های اقتصادی خود را در زمینه تولید و سرمایه‌گذاری ادامه دهد. در راستای فعال سازی ظرفیتهای بلااستفاده اقتصاد و رونق تولید و اشتغال مقرر گردیده طی سال جاری، ۵۵ هزار میلیارد تومان تسهیلات توسط بانک مرکزی در قالب‌های مختلف پرداخت شود که می تواند تحرک قابل توجهی در اقتصاد ایجاد نماید.

در راستای استفاده از فضای مثبت ناشی از پسابرجام و تعامل بیشتر با جهان خارج دولت تفاهم نامه و قراردادهای مختلفی با کشورهای جهان منعقد کرده که به تدریج زمینه‌های اجرای آنها فراهم خواهد شد. تاکنون به میزان بیش از ۴۲ میلیارد دلار قرارداد فاینانس خارجی با کشورهای مختلف منعقد شده که جذب آن می تواند تحرک قابل توجهی در اقتصاد کشور ایجاد نماید. علاوه بر این، برای کاهش هزینه‌های تأمین مالی بنگاه‌ها و رونق سرمایه‌گذاری دولت همچنان ساماندهی نظام بانکی و اتخاذ سیاست‌های مناسب پولی به منظور کاهش سود بانکی و تعامل با نظام بانکی بین‌المللی را در دستور خود قرار دارد که مرحله اول آن با ممنوع شدن پرداخت سود به سپرده‌ها بیش از ۱۵ درصد در حال اجراست.

با توجه به برنامه‌های یاد شده انتظار می‌رود در سال جاری، روند رو به بهبود اقتصاد به ویژه در بخش غیر نفتی ادامه داشته باشد. اقتصاد ایران در صورت استفاده حداکثری از ظرفیتهای و اجرای مؤثر سیاست‌های یاد شده توانایی دستیابی به نرخ رشد اقتصادی ۷ درصد و رشد ۷٫۵ درصدی بدون نفت را در سال جاری دارا می‌باشد.

رویکرد سیاستی دولت نسبت به بودجه عمومی ناظر بر انضباط مالی با تأکید بر مدیریت مصارف بودجه و خلق منابع مالی جدید می‌باشد. در این راستا، در اصلاح فرایند اجرای بودجه سال سیاست‌های زیر ۱۳۹۶ اتخاذ شده است:

« تلاش برای افزایش اختیارات دولت در خصوص تخصیص اعتبارات طرح‌های

عمرانی متناسب با اولویت‌های اجرایی به خصوص طرح‌های خاتمه سال ۱۳۹۶.

« تلاش در جهت پرداخت بدهی‌های دولت به ویژه بدهی دولت به پیمانکاران طرح‌های عمرانی از طریق کنترل مصارف غیرضروری و همچنین انتشار اسناد خزانه اسلامی.

« انتشار اوراق مشارکت به منظور تزریق منابع جدید برای افزایش سرعت اجرای طرح‌های عمرانی.

« پیگیری اصلاح قانون مالیات بر ارزش افزوده و تسریع در اجرای طرح جامع مالیاتی کشور

« در اجرای مفاد بند (پ) ماده (۷) قانون برنامه ششم توسعه و به منظور ارتقای کارایی و اثر بخشی بودجه عمومی، شفافیت، متناسب سازی مسئولیت‌ها و اختیارات، استفاده بهینه از ظرفیت‌های موجود، ارتقای کیفیت ارائه خدمات به مردم، فراهم آوردن زمینه استانداردسازی خدمات دستگاه‌های دولتی، افزایش انگیزه کارکنان و مدیران دستگاه‌های اجرایی برای ارائه خدمات با کیفیت‌تر به مردم و اعطای اختیارات لازم به مدیران جهت ارائه خدمات کیفی و کنترل نتایج فعالیت‌ها و محصولات به جای کنترل مراحل انجام کار، بودجه سال ۱۳۹۷ دستگاه‌ها (۴۰ درصد براساس قانون برنامه ششم) براساس بودجه ریزی بر مبنای عملکرد تهیه می‌شود.

« برای ساماندهی طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای، دستگاه‌های اجرایی موظفند طرح‌های نیمه تمام دارای توجیه اقتصادی و توان تولید محصولات رقابتی، را به بخش خصوصی و تعاونی واگذار کنند و برای آن دسته از طرح‌های نیمه تمام که امکان جذب سرمایه‌گذاری بخش خصوصی را دارند در چارچوب قراردادهای مشارکت عمومی - خصوصی اقدام نمایند.

مجموع درآمدهای مالیاتی به عنوان درآمدی پایدار، در ۷ ماهه سال ۱۳۹۶، معادل رقم ۵۰۱۰۸۰ میلیارد ریال برآورد می‌شود. مقایسه این رقم با مصوب هفت ماهه، از تحقق ۷۲٫۲ درصدی درآمدهای مالیاتی حکایت دارد. همچنین، پوشش درآمدی بودجه (نسبت



درآمدهای عمومی به اعتبارات هزینه‌ای) تا زمان تنفیذ و شروع به کار دولت دوازدهم حدود ۶۳ درصد بود که در ۷ ماهه سال ۱۳۹۶ به ۴۸٫۸ رسیده است.

منابع حاصل از صادرات نفت در ۷ ماهه سال ۱۳۹۶ نسبت به مدت مشابه سال قبل، حدود ۷۱ درصد رشد کرده و سهم آن از منابع ۶٫۲ واحد درصد افزایش یافته است. درصد تحقق این منبع در ۷ ماهه سال ۱۳۹۶ حدود ۷۶ درصد می باشد که نسبت به سال قبل، حدود ۹ واحد درصد افزایش نشان می دهد.

این گزارش حاوی تصویری از وضعیت اقتصادی، اجتماعی و سیاسی و فرهنگی کشور در زمان آغاز به کار دولت دوازدهم، اقدامات انجام شده جهت سامان بخشیدن به مشکلات اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در صد روز گذشته و نتیجه حاصل شده برخی از تدابیر و سیاست‌ها و در نهایت راهکارهای کوتاه مدت و بلندمدت برای رفع و کاهش مشکلات و چالش‌ها می باشد. موضوعات فرابخشی و بخشی این گزارش عمدتاً «براساس گزارشات ارسالی دستگاه‌های اجرایی ذیربط و توسط امور مربوطه در این سازمان تهیه، جمع بندی و تدوین شده است.

برنامه و اقدامات ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی در سال ۱۳۹۶ به منظور اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی

نامگذاری سال ۱۳۹۶ تحت عنوان «اقتصاد مقاومتی؛ تولید- اشتغال» و تأکید مجدد بر اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، موجب شکل‌دهی فضای نوینی در ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی شد. ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی با برگزاری ۷ جلسه از ابتدای سال جاری تا کنون در سطح مقامات عالی کشوری و لشکری، عمده تلاش خود را معطوف به فراهم‌سازی زمینه‌های تداوم فرایند اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و تحقق شعار سال در بستری کاراتر و با شتاب افزون‌تر نسبت به سال‌های گذشته از طریق تقویت نقاط قوت و برطرف نمودن نقاط ضعف نموده است. ستاد در این راستا تدوین «**برنامه اقتصاد مقاومتی در سال ۱۳۹۶**» شامل پروژه‌های اولویت‌دار اقتصاد مقاومتی، بسته‌های رونق تولید و اشتغال و برنامه اشتغال فراگیر را در دستورکار خود قرار داد و پس از تصویب به دستگاه‌های اجرایی ابلاغ نمود. فرآیند گزارش‌گیری، پایش و نظارت مستمر بر اجرای برنامه اقتصاد مقاومتی در سال ۱۳۹۶ توسط دبیرخانه ستاد در حال اجرا می‌باشد که نتایج آن در قالب گزارش‌های عملکرد اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی به مقامات عالی کشور ارائه می‌گردد.

« پروژه‌های اقتصاد مقاومتی اولویت‌دار سال ۱۳۹۶ »

ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی پس از تشکیل، تلاش نمود از طریق تشکیل کارگروه‌های تخصصی، تصویب برنامه‌های ملی، طرح‌ها و پروژه‌های مرتبط با هر برنامه و چگونگی نظارت بر اجرای آن‌ها زمینه‌های اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی را فراهم سازد. در این چارچوب، ۱۲ برنامه ملی، ۵۶ طرح و ۲۰۰ پروژه تصویب گردید. افزون بر این، در این مرحله، برای بررسی نتایج و دستاوردهای اجرای برنامه‌های ملی مصوب ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی «شاخص‌های ارزیابی برنامه‌های اقتصاد مقاومتی» نیز در دبیرخانه ستاد تدوین و به تصویب ستاد رسید.

متعاقب نامگذاری سال ۱۳۹۵ توسط رهبر معظم انقلاب تحت عنوان «اقتصاد مقاومتی، اقدام و عمل»، در هجدهمین جلسه ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی ۱۲۱ پروژه به عنوان



پروژه اولویت‌دار برای اجرا در سال ۱۳۹۵ مصوب و توسط معاون اول محترم رئیس‌جمهور به ۲۳ دستگاه اجرایی ابلاغ شد. براساس تصمیمات ستاد در ابتدای سال جاری مقرر گردید فرایند اجرای پروژه‌های اقتصاد مقاومتی شامل پروژه‌های جدید، پروژه‌های مصوب ستاد که اولویت سال ۱۳۹۵ نبودند، پروژه‌های اولویت‌داری که افق زمانی اجرای آن‌ها میان‌مدت یا بلندمدت برنامه‌ریزی شده بود و پروژه‌های افق کوتاه مدت که بدلائل مختلف در سال ۱۳۹۵ به اتمام نرسیدند، تداوم یابد.

«**بسته‌های رونق تولید و اشتغال**»

با عنایت به نامگذاری سال ۱۳۹۶ تحت عنوان «اقتصاد مقاومتی؛ تولید- اشتغال» توسط رهبر معظم انقلاب و با توجه به بخشنامه‌های ریاست محترم جمهوری به دستگاه‌های اجرایی، مجموعه حاضر تحت عنوان «اقتصاد مقاومتی در سال ۱۳۹۶: بسته‌های رونق تولید و اشتغال» با هدف استقرار مدیریت کارآمد، افزایش سرمایه‌گذاری، توسعه صادرات غیرنفتی و مدیریت هدفمند واردات، مقررات‌زدایی و گسترش نقش بخش خصوصی و تعاونی، رشد اقتصادی، تداوم نرخ تورم تک رقمی، ایجاد فرصت‌های شغلی جدید و پایدار، در راستای رویکردهای پنج‌گانه اقتصاد مقاومتی (درون‌زایی، برون‌گرایی، دانش‌بنیانی، مردمی بودن و عدالت‌بنیانی) توسط دبیرخانه ستاد تهیه و پس از بحث و بررسی در جلسات مورخ ۱۳۹۶/۱/۱۵ و ۱۳۹۶/۱/۲۸ «ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی» برای اجرا در سال ۱۳۹۶، مورد تصویب قرار گرفت و در تاریخ ۱۳۹۶/۱/۳۱ به کلیه دستگاه‌های اجرایی ابلاغ شد.

عناوین بسته‌های پنج‌گانه مصوب ستاد به شرح ذیل می‌باشد:

- **بسته ارتقاء توان تولید ملی**
- **بسته تأمین مالی و سرمایه‌گذاری**
- **بسته جذب، توسعه و تعمیق تکنولوژی**
- **بسته تجارت خارجی (توسعه صادرات غیر نفتی و مدیریت هدفمند واردات)**
- **بسته اشتغال و توانمندسازی نیروی کار**

در هر یک از بسته‌های مصوب ستاد اولویت‌های اصلی دستگاه‌های اجرایی همراه با زمانبندی مشخص برای اجرا در سال ۱۳۹۶، تعیین شده است. بسته‌های مزبور وظایف معینی را برای ۲۵ دستگاه اجرایی مشخص کرده است. در این بسته‌ها مقرر شده است که

دستگاه‌های مجری، برنامه‌های اجرایی مربوط به خود را در سال ۱۳۹۶ عملیاتی نمایند. علاوه بر این دستگاه مجری موظف است به طور مستمر گزارش اقدامات به عمل آمده برای اجرای مصوبه ابلاغی ستاد را به دبیرخانه ستاد گزارش نماید. نظارت بر اجرای این بسته‌ها بر عهده دبیرخانه ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی است. البته در اجرای هر یک از بسته‌ها همکاری مجموعه‌ای از دستگاه‌های اجرایی ضروری است به همین منظور مقرر شده است که دستگاه‌های اجرایی همکار نیز متناسب با درخواست دستگاه مجری، همکاری لازم را به عمل آورند.

شایان ذکر است بسته‌های پنج‌گانه مصوب ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی در سازگاری کامل با مأموریت‌های ابلاغی رئیس جمهور جهت اجرای شایسته، همه جانبه و جهادی منویات مقام معظم رهبری (مدظله العالی) در سال «اقتصاد مقاومتی: تولید- اشتغال» تنظیم گردیده است. مهمترین محورهای بسته‌های ۵گانه رونق تولید و اشتغال برای اجرا در سال ۱۳۹۶، به شرح ذیل می‌باشد:

ارتقای توان تولید ملی

- اجرای طرح رونق تولید در ۱۰۰۰۰ واحد تولیدی صنعتی و معدنی و معادن- هدفگذاری سال ۹۵ اجرای طرح در ۷۵۰۰ واحد تولیدی بوده است)
- تکمیل و بهره‌برداری حداقل ۶۰۰۰ (شش هزار) طرح صنعتی و معدنی با پیشرفت فیزیکی بالای ۶۰ درصد (در سال ۹۵، تعداد ۵۳۱۲ طرح با مبلغ سرمایه گذاری ۲۴۸ هزار میلیارد ریال با اشتغال ۸۲۴۸۶ نفر تکمیل و به بهره‌برداری رسید)
- سهم حداقل ۶۰ درصدی بخش‌های صنعت، معدن، کشاورزی و ساختمان از تسهیلات اعطایی در سال ۱۳۹۶
- تهیه و اجرای برنامه ایجاد توازن زنجیره مواد اولیه مورد نیاز و توسعه صنایع اولویت‌دار معدنی با رویکرد اجتناب از خام فروشی مواد معدنی و تشویق صادرات محصولات صنایع معدنی دارای ارزش افزوده بالا به نحوی که تمایل به سرمایه‌گذاری در صنایع معدنی اولویت دار به میزان ۱۰٪ در سال جاری نسبت به سال گذشته افزایش یابد.
- توسعه سرمایه‌گذاری در صنایع بزرگ و کلیدی صادرات‌گرا، صنایع پایین دست معدنی و معادن استراتژیک کشور



■ برنامه افزایش ظرفیت تولید نفت خام با تمرکز بر میادین مشترک و با تأکید بر برداشت صیانتی از منابع به نحوی که تولید نفت خام به چهارمیلیون بشکه در روز در پایان سال جاری افزایش یابد.

■ برنامه افزایش ظرفیت تولید میعانات گازی با تمرکز بر میادین مشترک به نحوی که تولید آن به ۶۸۳ هزار بشکه در روز در پایان سال جاری افزایش یابد.

■ انعقاد و اجرای ۱۰ قرارداد نفتی و گازی (با الگوی جدید قراردادهای نفتی و گازی) با هدف فراهم کردن امکان جذب فناوری و ارتقای فناوری ملی به ویژه برای اجرای موفق طرح‌های افزایش ضریب بازیافت

■ افزایش تولید میادین مشترک غرب کارون (آزادگان شمالی، آزادگان جنوبی، یادآوران، یاران شمالی و جنوبی) به ۳۱۰ هزار بشکه در روز در پایان سال جاری

■ تکمیل ظرفیت و راه‌اندازی فازهای ۱۳، ۱۴ و ۲۴-۲۲ پارس جنوبی (فازهای ۱۷، ۱۸، ۱۹ و ۲۱-۲۰ که در فروردین ماه سال جاری به بهره‌برداری رسیده است)

■ برنامه اجرایی افزایش تولید داخلی کالاهای اساسی، ضروری و حساس کشور در بخش کشاورزی

■ تدوین برنامه اجرایی تک رقمی ماندن و پایداری نرخ تورم

■ افزایش راندمان نیروگاه‌ها، تکمیل و بهره‌برداری از نیروگاه‌های جدید با مشارکت بخش خصوصی

■ بهره‌برداری بهینه از منابع آب‌های مرزی و مشترک با رعایت حقابه‌های بین‌المللی

■ از ظرفیت‌های موجود در بخش غیردولتی جهت تکمیل پروژه‌های نیمه تمام دارای توجیه اقتصادی بهره‌برداری نموده و پس از طی مراحل قانونی و رعایت کلیه مقررات و ضوابط پروژه‌های نیمه تمام را واگذار نماید. (در سال ۹۵، تعداد ۳۷۸۱ پروژه با اعتبار سرمایه‌گذاری بالغ بر ۲۵۶ هزار میلیارد ریال به بخش خصوصی واگذار شده است.)

■ تهیه الگوی «استقرار نظام مدیریت حرفه‌ای» به منظور ایجاد تحرک در تولید و اشتغال و مصون نمودن اقتصاد کشور از آسیب‌های بیرونی و درونی، اصلاح اقتصادی را بر محور استقرار مدیریت کارآمد بر شرکت‌های غیرخصوصی

- تهیه و اجرای برنامه توسعه ظرفیت تولید فرآورده‌های دارویی، واکسن، محصولات زیستی، ملزومات و تجهیزات پزشکی، با هدف افزایش ظرفیت تولید و کاهش وابستگی به واردات
- تهیه و اجرای برنامه حمایت از گردشگری با هدف افزایش تعداد گردشگران داخلی به ۱۱۲ میلیون نفر و گردشگران خارجی به ۶٫۵ میلیون نفر با تأکید بر مشارکت بخش خصوصی

تأمین مالی و سرمایه‌گذاری

- انجام اقدامات و هماهنگی‌های لازم برای جلب ۱۵ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری خارجی در سال ۱۳۹۶ با اولویت کشورهای صاحب تکنولوژی و نوآوری با رویکرد توسعه صادرات و انتقال فناوری
- تهیه برنامه ایجاد پنجره واحد روان‌سازی سرمایه‌گذاری
- تخصیص منابع صندوق توسعه ملی با اولویت تأمین مالی صنایع کوچک و متوسط با رویکرد روزرسانی و نوسازی تجهیزات و ماشین‌آلات آن‌ها
- اخذ تسهیلات مالی خارجی تا سقف ۲۰ میلیارد دلار در سال جاری، جهت تأمین مالی طرح‌های تولیدی و عمرانی بخش‌های دولتی و خصوصی کشور
- برنامه تشکیل شرکت‌های مدیریت دارایی^۱ به منظور تعیین تکلیف دارایی‌های مشکوک‌الوصول
- ایجاد بسترهای لازم جهت حضور بخش خصوصی برای سرمایه‌گذاری در طرح‌های حوزه برق، آب و آبفا
- برنامه شناسایی و حمایت از طرح‌های سرمایه‌گذاری در حوزه درمان به‌ویژه در صنعت توریسم درمانی متناسب با ظرفیت مناطق

جذب، توسعه و تعمیق تکنولوژی

- برنامه استقرار و حمایت از ۱۵۰ بنگاه صنایع پیشرفته و شرکت دانش‌بنیان در سال جاری با هدف افزایش سهم محصولات با فناوری متوسط به بالا از کل محصولات صنعتی به ۳۹ درصد، افزایش سهم صادرات محصولات با فناوری بالا از کل



- صادرات غیر نفتی به ۱٫۵ درصد
- ایجاد سامانه عرضه محصولات صنایع پیشرفته و دانش بنیان با هدف جهت دهی به تقاضای بخش های دولتی و خصوصی به استفاده هرچه بیشتر از محصولات صنایع پیشرفته و دانش بنیان داخلی
- مطالعات توسعه ای ۲۰ مخزن نفتی و گازی با همکاری دانشگاه ها و مراکز تحقیقاتی معتبر و دارای سابقه و تخصص در زمینه استخراج مخازن نفت و گاز
- فراهم نمودن زمینه لازم برای تجاری سازی ساخت و تولید ۱۰ قلم کالای پرمصرف صنعت نفت در داخل کشور با محوریت بخش خصوصی
- حمایت از طرح های کلان ملی راهبردی و تقاضا محور در حوزه های مختلف: درمان و سلامت، کشاورزی، محیط زیست، هوا فضا، حمل و نقل، علوم و فنون هسته ای و سایر صنایع تولیدی
- برنامه ایجاد کریدور فناوری اطلاعات و ارتباطات با تمرکز بر ایجاد مناطق آزاد ICT جهت فعالیت شرکت های معتبر با مشارکت شرکت های داخلی و انتقال فناوری به کشور
- برنامه حمایت از استقرار شرکت های دانش بنیان با هدف رشد ۲۰ درصدی تعداد این شرکت ها در مناطق آزاد تجاری-صنعتی

تجارت خارجی (توسعه صادرات غیر نفتی و مدیریت هدفمند واردات)

- برنامه تجهیز و روزآمدسازی اماکن گمرکی با استفاده از ابزارهای پیشرفته کنترلی و فناوری های نوین، به منظور افزایش کارایی و بهبود انجام تشریفات گمرکی با رویکرد الکترونیکی نمودن کلیه اسناد ورود، صدور، عبور، حمل و نقل و نظایر آن را تا پایان اردیبهشت ماه سال جاری به نحوی که تا پایان سال بیش از ۵۰ درصد از گمرکات هدف با همکاری بخش غیردولتی، از تجهیزات پیشرفته کنترلی برخوردار گردند
- برنامه توسعه پنجره واحد الکترونیکی گمرکی و سامانه جامع گمرکی و استقرار سامانه هوشمند مدیریت ریسک
- استقرار گمرکات مجهز در کلیه مناطق آزاد تجاری-صنعتی تا پایان سال جاری

■ محدودسازی واردات کالاهای غیرضرور یا کالاهایی که در کشور به حد کفایت تولید می‌شوند از طریق بازنگری سیاست‌های تجاری و تعیین بهینه تعرفه‌های گمرکی و اعمال عوامل فنی (از جمله استانداردهای اجباری) برای کالاهای وارداتی

■ برنامه توسعه صادرات ۲۰ محصول اصلی صادراتی غیرنفتی بدون میعانات گازی (۲۰ ردیف اول صادراتی بر اساس کدهای گمرکی - بر اساس مقدار صادرات) به نحوی که تا پایان سال مجموع صادرات وزنی این محصولات ۳۰ درصد افزایش نسبت به سال ماقبل داشته باشد.

■ اجرای کامل بسته حمایت از توسعه صادرات غیرنفتی با هدف افزایش ۲۵٪ میزان وزنی صادرات غیرنفتی (بدون میعانات گازی)

■ برنامه اجرایی تسریع در احداث و بهره برداری از مهمترین خطوط ریلی و راههای ترانزیتی با اولویت مسیرهای منطبق بر شبکه بزرگراههای آسیایی (AH) و راه آهن سراسری آسیا (TAR)

■ طراحی راهکارها و برنامه‌های اجرایی افزایش سهم خدمات فنی و مهندسی در صادرات غیرنفتی

■ برنامه افزایش تولید ملی متناسب با نیازهای صادراتی، شکل‌دهی بازارهای جدید و تنوع بخشی پیوندهای اقتصادی با کشورها به ویژه با کشورهای منطقه

■ برنامه بهبود بازرگانی و بازاریابی ترانزیت و گسترش مناسبات و مبادلات حمل و نقلی با سایر کشورها با هدف افزایش حداقل ۵۰ درصدی تعداد پروازهای عبوری و حداقل ۳۰ درصدی ترانزیت محموله‌های کانتینری

■ برنامه افزایش مبادلات با کشورهای همسایه هر منطقه آزاد تجاری - صنعتی به نحوی که صادرات طرف ایرانی در مبادلات تجاری با این کشورها به میزان ۲۵ درصد افزایش یابد.

■ اعطای حداقل ۲۳۰۰۰ میلیارد ریال از منابع صندوق توسعه ملی به صورت تسهیلات ریالی با نرخ سود سپرده مصون از تورم در اختیار صادرکنندگان کالاها و خدمات

■ ایجاد، راه اندازی و یکپارچه‌سازی کلیه سامانه های الکترونیکی و هوشمند جدید مورد نیاز جهت نظارت بر فرآیند واردات، صادرات، حمل، نگهداری و مبادله کالا



مندرج در «آیین‌نامه‌های مرتبط با قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲»
 ■ تهیه دستورالعمل‌های مرتبط با تسریع در فرآیند رسیدگی به پرونده‌های قاچاق
 کالا با محوریت اختصاص شعب ویژه جهت رسیدگی به جرائم قاچاق کالا

اشتغال و توانمندسازی نیروی کار

تدوین برنامه ویژه اشتغال سال ۱۳۹۶ با تأکید بر اشتغال جوانان فارغ‌التحصیل
 دانشگاهی مبتنی بر محورهای مشخص ذیل به همراه تقسیم کار دستگاهی (ملی و
 استانی)

۱.۱.۱. محورهای مرتبط با مداخلات سیاستگذاری بازار کار شامل:

■ مهارت آموزشی و اشتغال پذیری نیروی کار نظیر کارورزی فارغ‌التحصیلان
 دانشگاهی، آموزش‌های حین کار در محیط کار واقعی، آموزش‌های تخصصی
 فنی و حرفه‌ای هدفمند با رشته‌های کسب و کار، کارآفرینی، کلینیک‌های
 کسب و کار، استارت‌آپ‌ها و مشاغل نوآورانه
 ■ اصلاحات نهادی نظیر: افزایش شمول بیمه تأمین اجتماعی، نظام
 جستجوی شغلی، مشاوره شغلی، ساماندهی اشتغال اتباع خارجی، ساماندهی
 بیمه بیکاری و اشتغال مجدد، اعزام نیروی کار به خارج از کشور و نظام
 اطلاعات بازار کار
 ■ تطابق آموزش عالی و مهارتی مبتنی بر نیاز واقعی طرف تقاضا در سطح
 ملی و منطقه‌ای از طریق هماهنگی و هدایت برنامه‌های اشتغال محور
 دستگاه‌های اجرایی

۱.۱.۲. هماهنگی و هدایت برنامه توسعه رشته‌های پر اشتغال ملی و منطقه‌ای با توافق
 دستگاه‌های ذیربط در بخش‌های مختلف (و مناطق شهری و روستایی) دارای
 اولویت.

۱.۱.۳. هماهنگی و هدایت توسعه اشتغال حمایتی از طریق ایجاد پنجره واحد اشتغال
 حمایتی با مشارکت نهادهای عمومی غیردولتی:
 ■ توسعه فرصت‌های شغلی ایثارگران و فرزندان شاهد

■ توسعه مشاغل خرد و خانگی

۱/۱/۴. تأمین منابع مالی

■ تأمین مالی فراگیر

■ تأمین مالی اختصاصی برای رشته‌های منتخب ملی و منطقه ای

■ تأمین مالی خرد (Micro Financing)

۱/۱/۵. هماهنگی با وزارت امور خارجه به منظور جهت‌دهی نمایندگی‌های خارج از کشور در تسهیل ارتباطات اقتصادی برای رشته‌های منتخب ملی و منطقه‌ای

« برنامه اشتغال فراگیر »

سیاست‌های دولت در بازار کار بیان‌کننده خط‌مشی و تصمیم‌گیری‌های دولت در استقرار و استمرار فرآیندهای توسعه بازار کار است که از طریق ایجاد زیرساخت‌ها، بهبود عملکرد وظایف حاکمیتی دولت، اقدامات حمایتی برای بهبود فضای کسب و کار و تقویت و نهادینه‌سازی فرآیند پایداری و توسعه اشتغال انجام می‌شود. اهمیت موضوع اشتغال و بازار کار در برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی به حدی است که به‌عنوان یکی از موضوعات خاص کلان فرابخشی در بند ت ماده ۲ قانون برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی گنجانده شده است. با نامگذاری سال ۱۳۹۶ از سوی مقام معظم رهبری به عنوان سال «اقتصاد مقاومتی؛ تولید- اشتغال» فرصت مناسبی برای تقویت بنیه اقتصادی کشور از منظر تولید و بازار کار خواهد بود.

برای تحرک بخشی به بازار کار با هدف ایجاد فرصت‌های شغلی به خصوص برای جوانان و فارغ‌التحصیلان دانشگاهی، سیاست‌های مداخلاتی و طرح‌های اشتغال‌زای دستگاه‌های اجرایی و نهادهای حمایتی و عمومی غیردولتی در قالب «برنامه اشتغال فراگیر» در شورای عالی اشتغال مطرح و کلیات آن در جلسه مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۵ شورای مزبور و متعاقب آن در تاریخ ۱۳۹۶/۱/۹ در هیئت دولت به تصویب رسید.

«ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی» در جلسه سی و ششم مورخ ۱۳۹۶/۲/۱۸ به استناد مفاد مصوبه شماره ۸۵۰۱/ت/۵۲۴۴۲ هـ مورخ ۱۳۹۴/۶/۳۱ هیئت وزیران و در راستای اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، با هدف افزایش جمعیت شاغل کشور به میزان ۹۷۰



هزار نفر در سال ۱۳۹۶، «برنامه اشتغال فراگیر» که به تأیید کارگروه منتخب ستاد (متشکل از رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور، وزیر امور اقتصادی و دارایی، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی و رئیس سازمان اداری و استخدامی کشور، رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، رئیس هیئت عامل صندوق توسعه ملی و معاون هماهنگی و نظارت معاون اول رئیس‌جمهور) رسید را مورد تصویب قرار داد. این برنامه در اجرای مفاد بند ۳ بسته اشتغال و توانمندسازی نیروی کار مصوبه شماره ۸۷۹۹ مورخ ۱۳۹۶/۱/۳۰ ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی می‌باشد.

«برگزاری نشست‌های بررسی عملکرد پروژه‌های اقتصاد مقاومتی»

با عنایت به نامگذاری سال ۱۳۹۶ تحت عنوان «اقتصاد مقاومتی؛ تولید-اشتغال» و برنامه مدون ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی در سال جاری به منظور تحقق شعار سال در بستری کاراتر و با شتاب افزون‌تر نسبت به سال‌های گذشته از طریق پایش فرایندها و اقدامات و بررسی و رفع موانع و چالش‌های اجرای برنامه سال و در راستای ترویج گفتمان اقتصاد مقاومتی در میان آحاد جامعه، دبیرخانه ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی نسبت به برگزاری سلسله نشست‌هایی تحت عنوان «نشست‌های بررسی عملکرد پروژه‌های اقتصاد مقاومتی» اقدام نموده است.

برنامه نشست‌های مزبور که با هدف بررسی عملکرد اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی برگزار می‌گردد، شامل محورهای ذیل است:

■ ارائه گزارش اقدامات، دستاوردها و چالش‌های اجرای پروژه توسط دستگاه مجری

پروژه و بخش خصوصی سهیم در اجرای آن

■ ارائه گزارش نظارتی امور ذیربط در سازمان برنامه و بودجه کشور

■ طرح دیدگاه‌ها و پرسش و پاسخ مدعوین و کارشناسان حاضر در نشست

■ جمع‌بندی نهایی

خلاصه محتوای ارائه شده و تصمیمات و پیشنهادهای مطروحه در نشست‌های مزبور در دستورکار ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی قرار می‌گیرد.

مصوبات ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی به منظور تسهیل در اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی (از ابتدای سال ۱۳۹۶ تا کنون)

تأمین مالی بنگاه‌های کوچک و متوسط

در راستای حمایت از بنگاه‌های کوچک و متوسط، بانک مرکزی ج.ا.ا «دستورالعمل تأمین مالی بنگاه‌های کوچک و متوسط در سال ۱۳۹۶» را به شبکه بانکی ابلاغ نمود. براساس بخشنامه بانک مرکزی ج.ا.ا مقرر شده است در سال جاری با هدف استمرار رونق تولید، حفظ اشتغال فعلی، ایجاد اشتغال جدید و افزایش رشد اقتصادی کشور مقرر شد تأمین سرمایه در گردش مورد نیاز تعداد ۱۰ هزار بنگاه اقتصادی، تأمین تسهیلات مورد نیاز تعداد ۶ هزار طرح‌های نیمه تمام با پیشرفت فیزیکی حداقل ۶۰ درصد و تأمین مالی مورد نیاز برای بازسازی و نوسازی تعداد ۵ هزار واحد اقتصادی از محل منابع داخلی در اولویت شبکه بانکی کشور قرار گیرد.

بعلاوه براساس تصمیمات ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی در جلسه سی و هشتم مورخ ۱۳۹۶/۴/۱۲ مقرر شد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران با همکاری سازمان برنامه و بودجه کشور و وزارت صنعت، معدن و تجارت به منظور رفع مشکلات بنگاه‌های صنفی تولیدی و خدمات فنی، بخشنامه‌ای را پیرامون تأمین مالی بنگاه‌های مورد اشاره تدوین و جهت اجرا به شبکه بانکی کشور ابلاغ نماید.

راه اندازی مرکز ملی پایش محیط کسب و کار

«ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی» در جلسه سی و نهم مورخ ۱۳۹۶/۴/۲۶ به استناد مفاد مصوبه شماره ۸۵۰۰۱/ت ۵۲۴۴۲ هـ مورخ ۱۳۹۴/۶/۳۱ هیئت وزیران و در راستای اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، با هدف بهبود محیط کسب و کار کشور و به منظور افزایش بلوغ تعامل پذیری، ترویج فرهنگ تبادل برخط اطلاعات در دستگاه‌های اجرایی و همچنین ارتقای کارکرد سامانه‌های موجود، «دستورالعمل استقرار و توسعه مرکز ملی پایش محیط کسب و کار کشور» (به شرح پیوست) را مورد تصویب قرار داد.



شاخص‌های ارزیابی برنامه‌های اقتصاد مقاومتی

«ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی» در جلسه سی و هشتم مورخ ۱۳۹۶/۴/۱۲ نسخه نهایی شاخص‌های ارزیابی برنامه‌های اقتصاد مقاومتی را مصوب نمود و مقرر شد وزارت امور اقتصادی و دارایی در چارچوب و بازه زمانی اعلامی از سوی دبیرخانه ستاد، به طور آزمایشی به مدت یک سال مسئولیت تهیه و ارسال اطلاعات و گزارش شاخص‌ها (به صورت تفکیکی و ترکیبی) را به دبیرخانه ستاد به عهده داشته باشد.

نحوه عمل سازمان تأمین اجتماعی جهت رسیدگی به لیست حقوق و دستمزد

رسالی کارفرمایان و فعالان اقتصادی

«ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی» در جلسه سی و نهم مورخ ۱۳۹۶/۴/۲۶ به استناد مفاد مصوبه شماره ۸۵۰۰۱/ت/۵۲۴۴۲ هـ مورخ ۱۳۹۴/۶/۳۱ هیئت محترم وزیران و در راستای اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، به منظور رفع مشکلات فعالان اقتصادی بخش خصوصی با سازمان تأمین اجتماعی و مساعدت در جهت بهبود فضای کسب و کار، امنیت سرمایه‌گذاری و ایجاد اشتغال، پیش نویس مصوبه مزبور را تأیید و به تصویب رساند.

اعمال مساعدت در جهت مرتفع نمودن مشکلات مالیاتی واحدهای کوچک و

متوسط

«ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی» بنابر تصمیمات جلسه سی و دوم مورخ ۱۳۹۵/۱۲/۲۳ در راستای اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و به منظور اعمال مساعدت در جهت مرتفع نمودن مشکلات مالیاتی واحدهای کوچک و متوسط مصوبه‌ای را در تاریخ ۱۳۹۶/۱/۳۰ به وزارت امور اقتصادی و دارایی ابلاغ نمود.

ارتقای امنیت سرمایه‌گذاری

براساس تصمیمات سی و پنجمین جلسه ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی مورخ ۱۳۹۶/۱/۲۸، مقرر شد به منظور تعیین وظایف هر یک از دستگاه‌های وابسته به

قوای سه‌گانه در ارتقای امنیت سرمایه‌گذاری، کارگروهی متشکل از وزیر صنعت، معدن و تجارت، وزیر دادگستری، معاون حقوقی رئیس‌جمهور، رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی با مسئولیت وزیر امور اقتصادی و دارایی تشکیل و با برگزاری جلسات مستمر، گزارش خود را در قالب بسته‌ای تحت عنوان «بسته ارتقای امنیت سرمایه‌گذاری» برای طرح در ستاد به دبیرخانه ستاد ارسال نماید.

تعیین ساز و کارهای مناسب برای ساماندهی فعالیت بنگاه‌های بزرگ غیرخصوصی

کشور (تولیدی و پیمانکاری)

براساس تصمیمات سی و هفتمین جلسه ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی مورخ ۱۳۹۶/۳/۸، مقرر شد کارگروه برنامه ملی مردمی کردن اقتصاد به منظور تعیین ساز و کارهای مناسب برای ساماندهی فعالیت بنگاه‌های بزرگ غیرخصوصی کشور (تولیدی و پیمانکاری)، ضمن برگزاری جلسات کارشناسی با حضور دستگاه‌های ذیربط نسبت به تدوین بسته‌های سیاستی مبتنی بر رویکرد اقتصاد رقابتی و اجرای کامل سیاست‌های اصل ۴۴ قانون اساسی به تفکیک نهادهای حکومتی غیردولتی، بنگاه‌های وابسته به نیروهای نظامی، نهادهای عمومی غیردولتی، نهادهای مذهبی و نهادهای دولتی، اقدام نموده و تا پایان تیرماه ۱۳۹۶ به دبیرخانه ستاد ارسال نماید.

استفاده حداکثری از ظرفیت‌ها و توانمندی‌های بنگاه‌های بزرگ و برقراری ارتباط

میان بنگاه‌های کوچک و متوسط با بنگاه‌های بزرگ

براساس تصمیمات سی و پنجمین جلسه ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی مورخ ۱۳۹۶/۱/۲۸، مقرر شد معاونت هماهنگی و نظارت معاون اول رئیس‌جمهور ضمن تشکیل جلسات هم‌اندیشی با دستگاه‌های اجرایی ذیربط پیرامون موضوع استفاده حداکثری از ظرفیت‌ها و توانمندی‌های بنگاه‌های بزرگ و برقراری ارتباط میان بنگاه‌های کوچک و متوسط با بنگاه‌های بزرگ، نسبت به تهیه گزارش راهکارهای اجرای سیاست مزبور اقدام و به دبیرخانه ستاد ارسال نماید.

**بخشنامه به دانشگاه‌ها، موسسات و مراکز علمی و پژوهشی کشور**

با عنایت به برنامه گسترده و عزم دولت برای حرکت کشور به سوی پیشرفت از طریق اجرای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی و اهمیت نقش دانشگاه‌ها در گشودن گره‌های علمی مسائل اقتصادی کشور و با امان نظر به نامگذاری سال ۱۳۹۶ تحت عنوان «اقتصاد مقاومتی؛ تولید- اشتغال» و همچنین فرمایشات مقام معظم رهبری در دیدار جمعی از استادان، نخبگان و پژوهشگران دانشگاه‌ها (جلسه مورخ ۱۳۹۶/۳/۳۱) پیرامون موضوع مورد اشاره و پیرو فراخوان قبلی دبیرخانه ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی طی نامه شماره ۹۵۹۵۲۲ مورخ ۱۳۹۵/۱۰/۲۵، در بخشنامه شماره ۳۹۰۸۲ مورخ ۱۳۹۶/۴/۷ معاون اول رئیس‌جمهور به کلیه دانشگاه‌ها، موسسات و مراکز علمی و پژوهشی کشور مقرر شده است دانشگاه‌ها و موسسات مزبور نسبت به اجرای موارد ذیل اقدام نمایند:

الف- انجام مطالعات به منظور تحقق مؤثرتر سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در کشور
ب- ارائه پیشنهادات و راهکارهای گشودن گره‌های علمی مسائل اقتصادی کشور در قالب رویکردهای پنج‌گانه سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و برنامه‌های ملی، طرح‌ها و پروژه‌های مصوب ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی،
بویژه در محورهای ذیل:

■ وارد کردن بخش خصوصی در اقتصاد در راستای مردمی شدن

■ ارتقای توان تولید ملی

■ اشتغال

■ عدالت اجتماعی

ج- ارائه نقطه‌نظرات علمی در خصوص الگوی مورد توجه ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی (مستندات اجرایی سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی شامل برنامه‌ها، طرح‌ها و پروژه‌ها و سایر اطلاعات مرتبط از طریق وبگاه moghavemati.mporg.ir قابل دسترسی است)

د- ضروریست موارد فوق برای بهره‌برداری به دبیرخانه ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی ارسال شود. بدیهی است دبیرخانه ستاد با اولویت نسبت به بررسی پیشنهادات واصله و طرح آن در ستاد (در صورت لزوم) اقدام خواهد نمود.

الف) حوزه‌های فرابخشی فضای اقتصاد کلان

بازار کار

«الف- تبیین وضعیت موجود بازار کار»

بازار کار یکی از مهمترین بازارها در اقتصاد کشور است چون ارتباط بسیار نزدیکی با موضوعات رشد اقتصادی، بهره‌وری، فقر و توزیع درآمد دارد. در این بازار، با توجه به وضعیت عرضه و تقاضای نیروی کار، نرخ بیکاری در اقتصاد تعیین می‌شود که یکی از متغیرهای کلیدی اقتصاد کلان و سیاستگذاری تلقی می‌شود. یکی از اهداف دولت‌ها از جمله دولت جمهوری اسلامی ایران رسیدن به اشتغال کامل همراه با استفاده بهینه از تخصص‌ها و مهارت‌های مختلف نیروی کار است. افزون بر این، دومین هدف دولت دستیابی به توزیع عادلانه درآمد و کاهش فقر در جامعه است که یکی از متغیرهای مؤثر بر آنها، کمیت و کیفیت فرصت‌های شغلی ایجاد شده و توزیع مطلوب آن بین مناطق مختلف و اقشار مختلف جامعه است. با این توصیف، وضعیت بازار کار را در ابتدای کار دولت دوازدهم مورد بررسی قرار می‌دهیم.

در جدول (۲) شاخص کلیدی بازار کار طی شش ماهه اول سال ۱۳۹۶ ارائه شده است. متوسط جمعیت ده ساله و بیشتر کشور به عنوان پایه بالقوه جمعیت فعال در شش ماهه اول سال جاری حدود ۶۵٫۸ میلیون نفر بوده است که حدود ۴۰٫۸ درصد آنها فعال بوده‌اند. بنابراین، نزدیک به ۵۱ درصد جمعیت بالقوه فعال از بازار کار خارج می‌باشند و در صورت بهبود شرایط بازار کار، بخش قابل ملاحظه‌ای از آنها وارد بازار کار خواهند شد. در سال گذشته با بهبود شرایط اقتصادی و ایجاد اشتغال شاهد افزایش سریع نرخ مشارکت نیروی کار در بازار کار بوده‌ایم و انتظار می‌رود این روند در سال‌های آتی ادامه یابد. در شش ماهه اول سال جاری بطور متوسط ۱۲٫۲ درصد جمعیت فعال کشور بیکار بوده‌اند و حدود ۳۵٫۸ درصد جمعیت بالقوه کار شاغل بوده‌اند. در شش ماهه اول سال جاری نسبت به دوره مشابه سال قبل، متوسط عرضه جدید



نیروی کار حدود ۷۶۸ هزار نفر و متوسط خالص اشتغال ایجاد شده حدود ۷۴۹ هزار نفر بوده است که ناکافی بودن فرصت‌های شغلی ایجاد شده در مقایسه با عرضه جدید نیروی کار را نشان می‌دهد. در شش ماهه اول سال جاری حدود ۹,۷ درصد شاغلان دارای وضعیت اشتغال ناقص هستند (یعنی کمتر از ۴۴ ساعت در هفته کار کرده‌اند ولی متقاضی و آماده برای ساعت کار بیشتر هستند) و بطور همزمان ۴۰,۷ درصد شاغلان دارای ساعات کار معمول بیش از ۴۹ ساعت بوده‌اند که نشانگر پرکاری است. وجود پدیده پرکاری بطور عمده به دلیل ناکافی بودن دستمزدها برای کار معمول در هفته است و اشتغال ناقص بواسطه ناکافی بودن فرصت‌های شغلی است.

با توجه به ناهمگنی نیروی کار از نظر سطح مهارت‌ها، تخصص‌ها و بطور کلی توانمندی‌ها و همچنین ناهمگنی مناطق کشور از نظر زیرساخت‌ها، موقعیت جغرافیایی، برخورداری از منابع و... بازار کار دارای عدم تعادل در ابعاد مختلف است. به عنوان مثال، متوسط نرخ بیکاری جوانان (۱۵-۲۹ ساله) در شش ماهه اول سال جاری به ۲۵,۴ درصد و متوسط نرخ بیکاری زنان نیز به حدود ۲۰,۴ درصد رسیده است که به مراتب بیشتر از میانگین نرخ بیکاری کشور می‌باشد. از منظر دیگر، متوسط نرخ بیکاری دانش‌آموختگان دانشگاهی در همین دوره حدود ۲۰,۲ درصد بوده است که در این مورد نیز شرایط نامتعادل بازار کار کاملاً مشهود است. در نهایت، متوسط نرخ بیکاری در برخی از مناطق کشور مانند استان کرمانشاه بطور پایداری در سطح بسیار بالایی قرار دارد و فاصله بین بیشترین و کمترین نرخ بیکاری استانی در شش ماهه اول سال جاری حدود ۱۲,۱ واحد درصد بوده است که حاکی از جذاب نبودن سرمایه‌گذاری در مناطق محروم و مرزی در مقایسه با سایر مناطق است و سیاست‌های دولت در حل این مشکل از کارایی کافی برخوردار نبوده است.

با توجه به موارد مطرح شده در فوق، مهمترین چالش‌های بازار کار در ابتدای کار دولت دوازدهم عبارتند از:

۱. ناکافی بودن فرصت‌های شغلی و نرخ بیکاری دو رقمی و طولانی شدن مدت بیکاری
۲. ناکافی بودن دستمزدها و وقوع پدیده پرکاری
۳. اشتغال ناقص و درآمد پایین برای بخشی از نیروی کار
۴. گسترده‌ی بخش غیررسمی و عدم برخورداری بخش قابل ملاحظه‌ای از شاغلان از حمایت‌های بیمه‌ای

۵. بالا بودن نرخ بیکاری دانش‌آموختگان دانشگاهی، جوانان و زنان
۶. نرخ بیکاری بالا در مناطق محروم و مرزی

جدول (۲) - شاخص منتخب کلیدی بازار کار در شش ماهه اول ۱۳۹۶

شاخص‌ها	واحد اندازه‌گیری	بهار ۱۳۹۶	تابستان ۱۳۹۶	متوسط شش ماهه ۱۳۹۵
جمعیت ده ساله و بیشتر	هزار نفر	۶۵۷۰۳	۶۵۸۱۴	۶۵۷۵۹
نرخ مشارکت نیروی کار	درصد	۴۰٫۶	۴۱	۴۰٫۸
جمعیت فعال	هزار نفر	۲۶۶۷۵٫۳	۲۶۹۸۳	۲۶۸۲۹
خالص عرضه کار جدید	هزار نفر	۹۲۱	۶۱۴	۷۶۸
نرخ بیکاری	درصد	۱۲٫۶	۱۱٫۷	۱۲٫۲
تعداد بیکاران	هزار نفر	۳۳۶۷	۳۱۵۶	۳۲۶۲
تعداد شاغلین	هزار نفر	۲۳۳۰۸	۲۳۸۲۷	۲۳۵۶۸
خالص اشتغال جدید	هزار نفر	۷۰۳	۷۹۵	۷۴۹
نرخ بیکاری جوانان ۲۹-۱۵ ساله	درصد	۲۶٫۴	۲۴٫۴	۲۵٫۴
سهم اشتغال ناقص	درصد	۱۰٫۲	۹٫۲	۹٫۷
سهم شاغلان ۱۵ ساله و بیشتر با ساعات کار معمول ۴۹ ساعت و بیشتر	درصد	۴۰٫۹	۴۰٫۵	۴۰٫۷
نسبت اشتغال	درصد	۳۵٫۵	۳۶٫۲	۳۵٫۸
نرخ بیکاری زنان	درصد	۲۰٫۸	۲۰٫۰	۲۰٫۴
نرخ بیکاری دانش‌آموختگان دانشگاهی	درصد	۲۰٫۴	۱۹٫۹	۲۰٫۲
فاصله بین بیشترین و کمترین نرخ بیکاری استانی	درصد	۱۳	۱۱٫۲	۱۲٫۱

مأخذ: مرکز آمار ایران



«(ب) چشم‌انداز و اهم اقدامات شاخص انجام شده:»

دولت برای صیانت از اشتغال موجود کشور و گسترش فرصت‌های شغلی به منظور کاهش نرخ بیکاری با هدف بهبود وضع رفاهی مردم (افزایش قدرت خرید خانوار و کاهش شکاف درآمدی) جهت‌گیری‌ها و برنامه‌های مشخص و هدفمندی را دنبال کرده است. مهمترین برنامه دولت در سال جاری تحت عنوان برنامه اشتغال فراگیر است که با توسعه مهارت‌های نیروی کار، تشویق سرمایه‌گذاری در طرح‌های اشتغال‌زا با رویکرد تکمیل زنجیره ارزش، تحریک کارفرمایان به منظور استخدام نیروی کار جدید و کمک به توسعه اشتغال اقشار کم درآمد (مانند مددجویان کم‌توان و سازمان بهزیستی) در نظر دارد به فرایند ایجاد اشتغال در بنگاه‌ها سرعت ببخشد. در حال حاضر، طرح کارورزی دانش‌آموختگان دانشگاهی و طرح کارورزی در محیط کار واقعی به همراه طرح پرداخت حق بیمه سهم کارفرما برای بنگاه‌هایی که نسبت به استخدام دانش‌آموختگان دانشگاهی اقدام می‌کنند وارد مرحله عملیاتی شده است.

دومین برنامه مرتبط با اشتغال، طرح تکمیل و بهره‌برداری از طرح‌های نیمه تمام با پیشرفت فیزیکی بالای ۶۰ درصد است که به موجب آن مقرر شده است ۶ هزار طرح نیمه تمام صنعتی و معدنی تکمیل گردد.

سومین برنامه دولت با عنوان طرح رونق تولید، با هدف رفع موانع و رونق تولید و صیانت از فرصت‌های شغلی موجود در حال اجراء است که از طریق پرداخت تسهیلات بانکی به بنگاه‌های نیازمند سرمایه در گردش به تثبیت اشتغال در این بنگاه‌ها کمک می‌کند. به عبارت دیگر، با اجرای طرح مذکور تعداد فرصت‌های شغلی از دست رفته در اقتصاد کاهش می‌یابد.

در صورت اجرای برنامه‌های فوق و رفع موانع مالی مربوط به بودجه و استفاده حداکثری از ظرفیت‌ها، خالص اشتغال ایجاد شده در سال جاری به ۹۷۰ هزار فرصت شغلی خواهد رسید و نرخ بیکاری از ۱۲٫۴ درصد در ۱۳۹۵ به ۱۱٫۶ درصد در سال ۱۳۹۶ تنزل خواهد کرد. برآورد مربوط به نرخ بیکاری مبتنی بر این پیش‌فرض است که نرخ مشارکت نیروی کار در سال جاری به ۴۱٫۱ درصد برسد که حدود ۰٫۷ واحد درصد بیشتر از سال قبل خواهد بود.

«ج» اهم برنامه‌های آینده بازار کار:

دولت در نظر دارد از طریق برطرف کردن موانع تأمین مالی برنامه اشتغال فراگیر از محل بودجه سال جاری نسبت به سرعت دادن فرایند اجرایی طرح کارورزی دانش آموختگان دانشگاهی و کارورزی در محیط کار واقعی اقدام نماید. افزون بر این، از طریق مشارکت فعال سازمان‌های برنامه و بودجه استانی و نظارت بر فرایند پرداخت تسهیلات بانکی از محل تبصره ۱۸ قانون بودجه و طرح رونق تولید و تکمیل طرح‌های صنعتی و معدنی نیمه تمام، روند ایجاد اشتغال تسریع خواهد شد.

دومین برنامه آتی دولت مربوط به توسعه فعالیت‌های اقتصادی پراشتغال و اجرای «قانون حمایت از توسعه و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری با استفاده از منابع صندوق توسعه ملی» است که در شش ماهه دوم سال جاری عملیاتی می‌شود. با تصویب مجلس شورای اسلامی، دولت می‌تواند با تصویب آیین‌نامه اجرایی قانون مذکور، نسبت به توسعه اشتغال در مناطق روستایی و شهرهای کوچک اقدام نماید.

سومین برنامه دولت، اجرایی کردن ماده (۳۲) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه است که به موجب آن شهرستان‌هایی که دارای نرخ بیکاری بالاتر از میانگین نرخ بیکاری کشور هستند به عنوان مناطق عدم برخورد از اشتغال تعریف می‌شوند و مشمول معافیت مالیاتی برای سرمایه‌گذاری واحدهای صنعتی، معدنی و خدماتی می‌شوند. افزون بر این، برنامه‌های مشوق اشتغالزایی و کارورزی در این مناطق به اجراء گذاشته می‌شود.

چهارمین برنامه دولت در راستای اجرای برنامه‌های اقتصاد مقاومتی مربوط به متناسب‌سازی تحصیل و اشتغال است تا به افزایش اشتغال‌پذیری دانش آموختگان دانشگاهی کمک نماید که اهم محورهای آن عبارتند از:

۱. تعریف دوره‌های آموزش تکمیلی در چارچوب نظام صلاحیت حرفه‌ای و ارایه

گواهینامه‌های سطوح مهارتی و تخصصی

۲. رتبه‌بندی دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی بر مبنای میزان اشتغال‌پذیری

فارغ‌التحصیلان

۳. نظارت بر دوره‌های آموزشی کاربردی برگزار شده در محیط‌های دانشگاهی با

رویکرد افزایش اشتغال‌پذیری

۴. توسعه دوره‌های کارآموزی و کارورزی در دوره‌های آموزش عالی



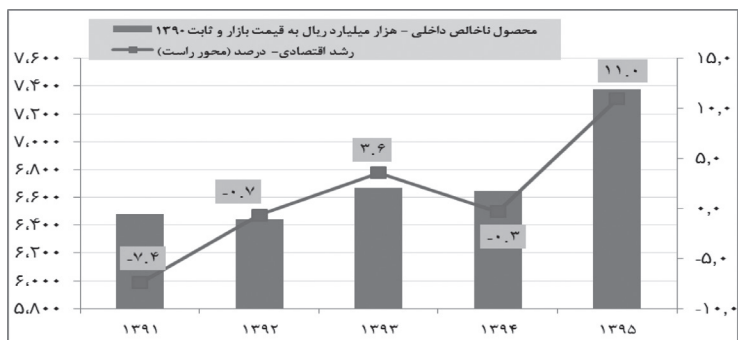
۵. جهت‌دهی به یارانه‌های دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی بر مبنای میزان اشتغال‌پذیری فارغ‌التحصیلان
۶. حمایت مالی از بنگاه‌های اقتصادی جذب‌کننده دانشجویان و فارغ‌التحصیلان دانشگاهی در دوره‌های کارورزی

تولید، سرمایه‌گذاری و مصرف

«الف) تبیین وضعیت موجود در ابتدای شروع به کار دولت دوازدهم»

تلاش‌های دولت یازدهم از اواسط سال ۱۳۹۲ بر خروج اقتصاد از رکود تورمی کم سابقه سال ۱۳۹۱ (رشد منفی ۷٫۴ درصد) به عنوان مهمترین چالش کشور متمرکز شد. مجموعه تلاش‌های دولت برای ارتقای سطح تولید و سرمایه‌گذاری در قالب ایجاد ثبات در بازارها و سیاست‌ها، کاهش موانع اداری و اعتباری تولید، تسهیل در ترخیص مواد اولیه و واسطه‌ای واحدهای تولیدی، بهبود فضای کسب و کار، فعال کردن واحدهای تولیدی نیمه تعطیل در قالب طرح رونق، تعامل با دنیای خارج به ویژه حل مسائل هسته‌ای کشور در قالب برجام و تحریک تقاضا در قالب بسته کوتاه‌مدت برای خروج از رکود متمرکز شد.

اقدام‌های یاد شده اثرات مثبت بر مؤلفه‌های اقتصادی داشت و باعث شد تا اقتصاد کشور ضمن خروج از رکود، در مسیر رونق غیرتورمی قرار گیرد. مطابق آخرین آمار و اطلاعات موجود برای سال ۱۳۹۵، مدیریت اقتصاد کشور با وجود کاهش درآمدهای نفتی توانست ضمن ایجاد ثبات در فضای اقتصاد کلان، اقتصاد کشور را در مسیر بهبود قرار دهد به نحوی که برای اولین بار بعد از اوایل دهه ۷۰، مواجه با رشد اقتصادی دو رقمی (بالای ۱۱ درصد) شد. تولید ناخالص داخلی سال ۱۳۹۵ نسبت به مدت مشابه سال قبل براساس آمارهای مرکز آمار ایران ۱۱ درصد و براساس آمارهای بانک مرکزی ۱۲٫۵ درصد رشد داشته است. در سال ۱۳۹۶ این روند ادامه داشت به گونه‌ای که در سه ماهه اول سال ۱۳۹۶ شاهد نرخ رشد ۶٫۵ درصد بوده ایم که نسبت به نرخ رشد در دوره مشابه سال قبل بالاتر می‌باشد. از ویژگی‌های رشد فصل اول سال ۱۳۹۶ می‌توان به بالاتر بودن نرخ رشد بدون نفت (معادل ۷ درصد) نسبت به نرخ رشد کل اقتصاد اشاره نمود. در واقع در این فصل عملاً رشد اقتصادی از بخش غیر نفتی اقتصاد شامل خدمات و صنعت، حاصل شده است.



ماخذ: مرکز آمار ایران

مطابق با آمار مربوط به اجزای تولید ناخالص داخلی در جدول (۱)، در سه ماهه اول سال ۱۳۹۶ همه بخش‌های اقتصادی از رشد مثبت برخوردار بوده‌اند. به ویژه رشد بخش‌های معدن و ساختمان پس از چندین دوره رشد منفی، رشد مثبت را تجربه کرده‌اند.

جدول (۱)- رشد محصول ناخالص داخلی برحسب فعالیت‌های اقتصادی و اجزاء تقاضا
به قیمت ثابت سال ۱۳۹۰ (درصد)

فصل اول ۱-۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱	
۳,۱	۳,۳	۴,۰	۴,۷	۲,۸	۳,۰	گروه کشاورزی
۴,۷	۳۵,۰	-۰,۶	۰,۳	-۴,۷	-۳۰,۳	استخراج نفت و گاز طبیعی
۴,۲	-۲,۵	-۳,۳	۱۴,۶	۱,۵	۱۶,۲	سایر معادن
۵,۸	۶,۵	-۰,۳	۱۳,۳	-۹,۰	-۴,۵	صنعت
۲,۳	۲۰,۱	-۰,۲	۱۰,۶	۸,۵	-۸,۳	تأمین آب، برق و گاز طبیعی
۷,۱	-۱۱,۳	-۱۳,۲	-۱۱,۰	-۸,۲	-۱۲,۶	ساختمان
۸,۳	۵,۸	-۰,۴	۱,۸	۳,۸	۳,۱	گروه خدمات
۶,۵	۱۱,۰	-۰,۳	۳,۶	-۰,۷	-۷,۴	محصول ناخالص داخلی (به قیمت بازار)

فصل اول ۱-۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱	
۷,۰	۶,۳	-۰,۲	۴,۲	۰,۲	-۰,۴	محصول ناخالص داخلی (بدون نفت)
۶,۹	۳,۴	۲,۵	-۲,۱	۲,۰	-۳,۰	هزینه مصرف نهایی خصوصی
۶,۵	۳,۵	۵,۱	-۱۸,۴	۳۵,۵	-۱۱,۴	هزینه مصرف نهایی دولت
۷,۱	-۵,۸	-۹,۳	۳,۸	-۱۰,۲	-۲۷,۰	تشکیل سرمایه ثابت ناخالص
۶,۹	۱,۳	-۳,۸	۳۶,۹	-۱۹,۲	-۳۷,۸	تشکیل سرمایه در ماشین آلات
۷,۳	-۱۱,۳	-۱۳,۲	-۱۱,۴	-۵,۴	-۱۹,۶	تشکیل سرمایه در ساختمان
-۷,۳	۸۹,۰	۳۷,۷	۳۱,۸	۲۵,۸	-۳۴,۴	خالص صادرات کالاها و خدمات
-۱,۶	۶۰,۷	۱۴,۰	۷,۸	۷,۷	-۲۳,۱	صادرات کالاها و خدمات
۲۰,۱	۳,۴	-۱۵,۵	-۱۲,۱	-۳,۸	-۱۳,۷	واردات کالاها و خدمات

مأخذ: مرکز آمار ایران

هزینه مصرف نهایی خصوصی که بیانگر رفاه خانوارها می‌باشد از اوایل سال ۹۴ شاهد رشد مثبت بوده و در فصل اول سال ۹۶ از رشد بالای ۷ درصدی برخوردار شده است. در واقع اقتصاد ایران که قبلاً از کمبود تقاضا رنج می‌برد هم اکنون با رشد مثبت چشمگیر در مصرف خصوصی روبرو می‌باشد که تأیید کننده روند بهبود اقتصاد و افزایش رفاه خانوار می‌باشد. هزینه‌های مصرف نهایی دولتی در فصل اول سال ۱۳۹۶ نسبت به فصل مشابه سال قبل با رشد ۶,۵ درصدی مواجه شد (جدول ۱).

تشکیل سرمایه ثابت به عنوان یکی از منابع رشد و عامل انتقال فن‌آوری به فرایند تولید طی سال‌های اخیر به دلیل کاهش سرمایه‌گذاری در بخش ساختمان مواجه با رشد منفی بود با اقدامات دولت و اعتماد مردم به اقتصاد، از فصل پایانی ۱۳۹۵ رشد آن مثبت شده و به ترتیب در فصل پایانی سال ۱۳۹۵ و فصل اول سال جاری با نرخ ۶,۲ و ۷,۱ درصدی افزایش یافته است.



با وجود اینکه اقتصاد ایران با مجموعه تلاش‌های دولت یازدهم دوران دشوار رکود تورمی را پشت سر گذاشت و در مسیر رونق غیر تورمی قرار گرفت، اما همچنان مواجه با چالش‌های اساسی و ساختاری در حوزه‌های منابع آب، محیط زیست، صندوق‌های بازنشستگی، بودجه دولت، نظام بانکی و بیکاری فارغ التحصیلان دانشگاهی است. در حوزه رشد اقتصادی و سرمایه‌گذاری نیز چالش‌های احتمال ناپایداری رشد اقتصادی با اتمام ظرفیت‌های خالی اقتصاد با توجه به سرمایه‌گذاری‌های ناکافی سال‌های گذشته، نامناسب بودن فضای کسب و کار علی‌رغم بهبود رتبه جهانی فضای کسب و کار در سال‌های اخیر، بالا بودن هزینه‌های تولید به ویژه هزینه‌های تأمین سرمایه و تنگناهای مالی وجود دارد که باید در دولت دوازدهم حل شود.

«(ب) چشم انداز و اهم اقدام های شاخص انجام شده و نتایج و دستاوردهای به

دست آمده

مهمترین برنامه‌های دولت در سال جاری حفظ ثبات اقتصادی کشور، استفاده گسترده از ظرفیت‌های بخش خصوصی و تعاونی، فعال نمودن ظرفیت‌های بلااستفاده اقتصاد کشور و استفاده از فضای شرایط پسابرجام می باشد تا بتواند موفقیت‌های اقتصادی خود را در زمینه تولید و سرمایه‌گذاری ادامه دهد.

در راستای فعال سازی ظرفیت‌های بلااستفاده اقتصاد و رونق تولید و اشتغال مقرر گردیده طی سال جاری، ۵۵ هزار میلیارد تومان تسهیلات توسط بانک مرکزی در قالب‌های مختلف زیر پرداخت شود که می‌تواند تحرک قابل توجهی در اقتصاد ایجاد نماید.

■ در قالب طرح رونق تولید با هدف رونق تولید، حفظ اشتغال فعلی و ایجاد اشتغال جدید و عمدتاً در قالب تأمین سرمایه در گردش واحدهای تولیدی به میزان ۲۰ هزار میلیارد تومان برای ۱۰ هزار واحد تولیدی.

■ در قالب تکمیل طرح‌های نیمه تمام (۶ هزار طرح نیمه تمام) با پیشرفت فیزیکی بیش از ۶۰ درصد و بهسازی و نوسازی خطوط تولیدی ۵ هزار واحد تولیدی به میزان ۱۰ هزار میلیارد تومان.

■ در قالب برنامه اشتغال فراگیر به میزان ۲۰ هزار میلیارد تومان.

■ در قالب قانون حمایت از توسعه و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستایی و

عشایری، مقرر شده معادل ریالی مبلغ ۱٫۵ میلیارد دلار از صندوق توسعه ملی در قالب قانون حمایت از توسعه و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری مقرر شده معادل ریالی مبلغ ۱٫۵ میلیارد دلار از صندوق توسعه ملی و به همین میزان منابع بانکی (در مجموع حدود ۱۰ هزار میلیارد تومان) با کارمزد ۶ درصد صرف اعطای تسهیلات به اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی برای ایجاد اشتغال در مناطق روستایی و عشایری و شهرهای زیر ۱۰ هزار نفر شود.

همچنین، در راستای استفاده از فضای مثبت ناشی از پس‌برجام و تعامل بیشتر با جهان خارج دولت تفاهم‌نامه و قراردادهای مختلفی با کشورهای جهان منعقد کرده که به تدریج زمینه‌های اجرای آنها فراهم خواهد شد. تاکنون به میزان بیش از ۴۲ میلیارد دلار قرارداد فاینانس خارجی با کشورهای مختلف منعقد شده که جذب آن می‌تواند تحرک قابل توجهی در اقتصاد کشور ایجاد نماید. علاوه بر این، برای کاهش هزینه‌های تأمین مالی بنگاه‌ها و رونق سرمایه‌گذاری دولت همچنان ساماندهی نظام بانکی و اتخاذ سیاست‌های مناسب پولی به منظور کاهش سود بانکی و تعامل با نظام بانکی بین‌المللی را در دستور خود قرار دارد که مرحله اول آن با ممنوع شدن پرداخت سود به سپرده‌ها بیش از ۱۵ درصد در حال اجراست.

با توجه به برنامه‌های یاد شده انتظار می‌رود در سال جاری، روند رو به بهبود اقتصاد به ویژه در بخش غیر نفتی ادامه داشته باشد. گفتنی است، اقتصاد ایران در صورت استفاده حداکثری از ظرفیت‌ها و اجرای مؤثر سیاست‌های یاد شده توانایی دستیابی به نرخ رشد اقتصادی ۷ درصد و رشد ۷٫۵ درصدی بدون نفت را در سال جاری دارا می‌باشد. انتظار می‌رود، با توجه به تلاش‌های صورت گرفته برای فعال کردن ظرفیت‌های بیکار در صنایع، بخش صنعت موتور رشد اقتصادی در سال جاری باشد. کما اینکه طی ۵ ماهه اول سال جاری از میان ۴۴ محصول صنعتی و معدنی، ۲۷ محصول رشد تولید داشته‌اند. به عنوان نمونه، تولید انواع سواری ۲۱٫۵ درصد، محصولات پتروشیمی ۵٫۷ درصد، فولاد خام ۱۰٫۳ درصد و انواع لوازم خانگی ۵٫۸ درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل رشد یافته‌اند. میزان حقوق دولتی وصول شده معادن در ۵ ماهه اول سال ۱۳۹۶ از رشد ۳٫۶ درصدی برخوردار شده که حاکی از رونق بیشتر بخش معدن در سال جاری دارد. گفتنی است تا ۳۱ مرداد ۱۳۹۶ جمعا^۱ به مبلغ ۸۵۴٫۹ میلیارد تومان تسهیلات در قالب طرح رونق تولید و طرح‌های



نیمه تمام با پیشرفت فیزیکی بالای ۶۰ درصد به بنگاه‌های تولید پرداخت شده است که ادامه این روند می‌تواند به فعال شدن ظرفیت‌های بلااستفاده برای رونق تولید کمک کند. همچنین بخش مسکن در سال ۱۳۹۵ از حالت سکون خارج و نشانه‌هایی از تحرک در بخش عرضه و تقاضای آن بوجود آمده است. در طرف عرضه مسکن، روند کاهش پروانه‌های ساختمانی متوقف و مواجه با افزایش شده که می‌تواند نشانه‌ای از بازگشت سرمایه‌گذاری و رونق بخش ساخت و ساز در فصل‌های بعد باشد. مطابق با آمارهای مندرج در نماگرهای بانک مرکزی، در سال ۱۳۹۵ رشد تعداد جوازهای صادره در تهران، سایر مناطق شهری و کل مناطق شهری به ترتیب ۷٫۵، ۲۰٫۴ و ۱۲٫۲ درصد رشد داشته است. سطح زیربنای پروانه‌های صادره نیز در تهران و کل مناطق شهری افزایش داشته است. در گزارش بانک مرکزی که بر اساس آمارهای خام سامانه ثبت معاملات املاک و مستغلات کشور تنظیم می‌شود، در هفت ماهه سال جاری نسبت به مدت مشابه سال قبل حجم معاملات ۶٫۳ درصد و قیمت هر متر مربع ۶٫۵ درصد رشد داشته است. می‌توان پیش‌بینی کرد بازار مسکن در حال خروج از وضعیت رکودی بوده و با توجه به سیاست اجرای صندوق یکم سپرده مسکن و حجم بالای سپرده‌گذاران در آن و تقویت منابع مالی در حوزه‌های بافت‌های فرسوده و حاشیه نشینی شهرها پتانسیل خوبی برای رشد بخش مسکن و تحرک در سایر بخش‌های وابسته به مسکن در آینده‌ای نزدیک ایجاد شود.

«ج» اهم برنامه‌های آینده

برنامه دولت دوازدهم دستیابی به هدف "رشد اقتصادی فراگیر، اشتغال‌زا و ضد فقر" می‌باشد. این برنامه، شامل دو بخش توسعه‌ای و حمایتی است تا عدالت اجتماعی، کاهش نابرابری و فقر را از طریق اصلاح ساز و کارهای اقتصادی ایجادکننده آنها محقق شود. برنامه‌های توسعه‌ای مشتمل بر دو زیرفصل شامل ایجاد اصلاحات اقتصاد کلان به منظور دستیابی به حفظ ثبات اقتصادی و فراهم کردن زمینه رشد پایدار و بسته‌های سیاستی برون‌گرایی و توسعه بخش خصوصی و اصلاح نظام بنگاه‌داری به منظور دستیابی به رشد اقتصادی بالا تنظیم شده است.

سیاست‌های معطوف به ثبات اقتصاد کلان، آرایش مجدد اولویت‌های سیاستی کشور، بهبود محیط کسب و کار و کاهش هزینه تأمین سرمایه برای توسعه سرمایه‌گذاری،

توسعه مشارکت بخش خصوصی در اقتصاد، فعال نمودن ظرفیت‌های بلااستفاده دارای توان تولید محصولات رقابتی در بخش‌های مختلف اقتصادی، تمرکز در حوزه‌های پیشران رشد اقتصادی (بخش حمل و نقل و ترانزیت کالا و انرژی، بخش معادن و صنایع معدنی، پتروشیمی و صنایع وابسته به نفت، مسکن به ویژه در بافت‌های ناکارآمد شهری شامل حاشیه شهرها و بافت‌های فرسوده، بخش گردشگری و صنایع و خدمات دانش بنیان)، افزایش شفافیت و سلامت مالی، کاهش انحصارات و توسعه رقابت، اصلاح سیاست‌های حمایتی دولت (یارانه‌ها)، استفاده از فضای مثبت شرایط پسابرجام و بکارگیری دیپلماسی اقتصادی در فضای بین‌المللی کشور جهت بهره‌مندی گسترده از منابع و تکنولوژی خارجی و توسعه بازارهای صادراتی، اصلاح نظام پولی و بانکی به منظور تجهیز منابع و کاهش نرخ سود تسهیلات، بهره‌گیری مؤثر و اهرمی از منابع دولتی، صرفه جویی در هزینه‌های عمومی، گسترش درآمدهای پایدار دولت، مدیریت بدهی‌های دولت، ارتقای کیفیت خدمات دولت مورد تأکید دولت می‌باشد تا از این طریق بتواند اهداف دولت دوازدهم را محقق نماید. البته باید یادآور شد که عمده اقدامات مذکور به ویژه موضوعات مرتبط با تغییر ساختار اقتصاد کشور، کارآمدی مسیر سیاستگذاری‌ها، توسعه مشارکت بخش خصوصی در اقتصاد، تعامل با اقتصاد جهانی با هدف توسعه بازارهای صادراتی و ارتقای بهره‌وری کل عوامل در اقتصاد و توسعه رقابت پذیری کاری عظیم بوده و صرفاً در توان دولت نبوده و باید همه قوا بر سر حل مسائل اساسی مذکور به اجماع برسند.



بودجه عمومی دولت

الف) وضعیت بودجه عمومی در زمان استقرار دولت دوازدهم

مرور وضعیت متغیرهای مهم بودجه‌ای در سنوات گذشته نشان می‌دهد که درآمد نفتی بالا در نیمه دوم دهه هشتاد و اوایل دهه نود از یک سو منجر به افزایش منابع عمومی دولت و به تناسب هزینه‌ها و افزایش سطح انتظارات و توقعات مردم از دولت شده و از سوی دیگر انگیزه دولت را برای افزایش درآمدهای پایدار بودجه‌ای کاهش داد. بروز تحریم‌ها و به دنبال آن کاهش قیمت نفت به نصف در سال‌های اخیر، منجر به کاهش منابع قابل دسترس دولت گردید، به طوری که از ۳۰٫۲ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۲ به ۲۳٫۵ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۵ کاهش یافت. در مقابل، اعتبارات هزینه‌ای دولت عمدتاً به دلیل بازپرداخت بدهی‌های معوق حقوق بازنشستگان، یکسان‌سازی و ارتقای پایه حقوق بازنشستگان، تکالیف قانونی مربوط به استخدام‌های جدید، جبران کسری منابع پرداختی برای یارانه نقدی و هزینه مالی بازپرداخت اوراق مالی، افزایش داشته و بطور متوسط ۲۰ درصد رشد نمود. جدول شماره (۳)، وضعیت اهم شاخص‌های بودجه‌ای را برای دوره ۱۳۹۲-۱۳۹۵ نشان می‌دهد. مهمترین نکات آن عبارتند از: اتکا بودجه به درآمدهای نفتی در طی ۳ سال منتهی به ۱۳۹۵، کاهش یافته است. سهم اعتبارات هزینه‌ای از کل مصارف دولت، به حدود ۷۳ درصد در سال ۱۳۹۵ کاهش یافت. سهم اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از مصارف دولت در سال ۱۳۹۵ نسبت به سال قبل، افزایش یافته است. نسبت مالیات به تولید ناخالص داخلی افزایش یافته و در سال ۱۳۹۵ به حدود ۷٫۷ درصد رسیده است.

جدول (۳) - وضعیت برخی از شاخص‌های کلیدی بودجه (درصد)

۱۳۹۵	۱۳۹۴	
۲۶٫۱	۳۳٫۲	سهم درآمد نفتی از کل مصارف دولت
۷۳٫۲	۸۵٫۶	سهم اعتبارات هزینه‌ای از کل مصارف دولت
۱۴٫۸	۱۳٫۰	سهم اعتبارات عمرانی از کل مصارف دولت
۳۵٫۹	۴۴٫۲	سهم مالیات به اعتبارات هزینه‌ای
۷٫۷	۷٫۱	سهم مالیات به GDP

مأخذ: خزانه داری کل کشور

با وجود تلاش‌های صورت گرفته برای بهبود شاخص‌های بودجه‌ای در دوران دولت یازدهم، بودجه عمومی دولت با چالش‌هایی مواجه می‌باشد. پایین بودن سهم مالیات‌ها در تامین منابع عمدتاً به دلیل معافیت‌های گسترده، پایین بودن پایه‌های مالیاتی و عدم دسترسی به اطلاعات کامل مالی مؤدیان مالیاتی، سهم بسیار زیاد پرداخت‌های اجتناب‌ناپذیر هزینه‌ای در بودجه و بنابراین ایجاد تنگناهای مداوم برای تأمین اعتبار تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، تعهدات زیاد در قسمت اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و طولانی شدن مدت اجرای طرح‌ها، وجود دستگاه‌های موازی، حجم زیاد ردیف‌های متفرقه، حجم قابل توجه یارانه‌ها و تامین مداوم کسری یارانه نقدی به خانوارها از بودجه عمومی، کسری منابع دستگاه‌های متولی پرداخت حقوق بازنشستگان از جمله چالش‌های بودجه عمومی دولت می‌باشد که دولت در نظر دارد در بودجه سال‌های آتی این مشکلات را حل نماید.

« (ب) مهم‌ترین اقدامات انجام گرفته

رویکرد سیاستی دولت نسبت به بودجه عمومی ناظر بر انضباط مالی با تأکید بر مدیریت مصارف بودجه و خلق منابع مالی جدید می‌باشد. در این راستا، سیاست‌های زیر در اصلاح فرایند اجرای بودجه سال ۱۳۹۶ اتخاذ شده است:

- تلاش برای افزایش اختیارات دولت در خصوص تخصیص اعتبارات طرح‌های عمرانی متناسب با اولویت‌های اجرایی به خصوص طرح‌های خاتمه سال ۱۳۹۶.
- تلاش در جهت پرداخت بدهی‌های دولت به ویژه بدهی دولت به پیمانکاران طرح‌های عمرانی از طریق کنترل مصارف غیرضروری و همچنین انتشار اسناد خزانه اسلامی
- انتشار اوراق مشارکت به منظور تزریق منابع جدید برای افزایش سرعت اجرای طرح‌های عمرانی.
- پیگیری اصلاح قانون مالیات بر ارزش افزوده و تسریع در اجرای طرح جامع مالیاتی کشور
- در اجرای مفاد بند (پ) ماده (۷) قانون برنامه ششم توسعه و به منظور ارتقای کارایی و اثر بخشی بودجه عمومی، شفافیت، متناسب سازی مسئولیت‌ها و



اختیارات، استفاده بهینه از ظرفیت‌های موجود، ارتقای کیفیت ارائه خدمات به مردم، فراهم آوردن زمینه استانداردسازی خدمات دستگاه‌های دولتی، افزایش انگیزه کارکنان و مدیران دستگاه‌های اجرایی برای ارائه خدمات با کیفیت‌تر به مردم و اعطای اختیارات لازم به مدیران جهت ارائه خدمات کیفی و کنترل نتایج فعالیت‌ها و محصولات به جای کنترل مراحل انجام کار، بودجه سال ۱۳۹۷ دستگاه‌ها (۴۰ درصد بر اساس قانون برنامه ششم) بر اساس بودجه‌ریزی بر مبنای عملکرد تهیه می‌شود.

■ برای ساماندهی طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای، دستگاه‌های اجرایی موظفند طرح‌های نیمه تمام دارای توجیه اقتصادی و توان تولید محصولات رقابتی، را به بخش خصوصی و تعاونی واگذار کنند و برای آن دسته از طرح‌های نیمه تمام که امکان جذب سرمایه‌گذاری بخش خصوصی را دارند در چارچوب قراردادهای مشارکت عمومی - خصوصی اقدام نمایند.

ج- نتایج اقدامات

نتایج برخی از اقدامات و سیاست‌های متناظر بودجه‌ای بدین شرح است:
مجموع درآمدهای مالیاتی به عنوان درآمدی پایدار، در ۷ ماهه سال ۱۳۹۶، معادل رقم ۵۰۱۰۸۰ میلیارد ریال برآورد می‌شود. مقایسه این رقم با مصوب هفت ماهه، از تحقق ۷۲٫۲ درصدی درآمدهای مالیاتی حکایت دارد. همچنین، پوشش درآمدی بودجه (نسبت درآمدهای عمومی به اعتبارات هزینه‌ای) تا زمان تنفیذ و شروع به کار دولت دوازدهم حدود ۶۳ درصد بود که در ۷ ماهه سال ۱۳۹۶ به ۴۸٫۸ رسیده است.

منابع حاصل از صادرات نفت در ۷ ماهه سال ۱۳۹۶ نسبت به مدت مشابه سال قبل، حدود ۷۱ درصد رشد کرده و سهم آن از منابع ۶٫۲ واحد درصد افزایش یافته است. درصد تحقق این منبع در ۷ ماهه سال ۱۳۹۶ حدود ۷۶ درصد می‌باشد که نسبت به سال قبل، حدود ۹ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد.

منابع حاصل از واگذاری دارایی‌های مالی در ۷ ماهه سال ۱۳۹۶ نسبت به مدت مشابه سال قبل حدود ۲۳۹ درصد رشد کرده و از تحقق ۱۰۳ درصدی برخوردار می‌باشد. شایان ذکر است، حدود ۸۰ درصد این منبع از طریق فروش انواع اوراق تأمین شده است.

اعتبارات هزینه‌ای در ۷ ماهه سال ۱۳۹۶ نسبت به مدت مشابه سال گذشته، حدود ۲۵ درصد رشد کرده است. همچنین درصد تحقق این اعتبارات، نسبت به سال گذشته حدود ۵ واحد درصد افزایش یافته است.

اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به منظور ایجاد زیرساخت‌ها و بستر مناسب برای فعالیت بخش غیردولتی الزامی است. درصد تحقق این اعتبارات در ۷ ماهه سال ۱۳۹۶ حدود ۶۲ درصد بود و سهم آن از کل مصارف به ۱۵ درصد رسید که حدود ۵ واحد درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل، افزایش نشان می‌دهد و از نظر مقدار نیز بیش از دو برابر شده است. البته لازم به ذکر است که اعتبارات نقدی حدود ۱۶ درصد کاهش داشته است.

اعتبارات تملک دارایی‌های مالی که به عنوان تسویه بدهی‌های دولت است، در سال‌های اخیر مورد توجه ویژه قرار گرفته است. درصد تحقق این اعتبارات در ۷ ماهه سال ۱۳۹۶ حدود ۶۶٫۲ درصد بوده و سهم آن نسبت به مدت مشابه سال قبل، حدود ۲٫۴ واحد درصد افزایش یافته و از نظر کمی حدود ۲٫۷ برابر شده است.

جدول (۴) - عملکرد متغیرهای کلان بودجه عمومی (میلیارد ریال)

درآمد های مالیاتی	مصوب بودجه ۹۵ (۲۱۶/۳۶۵)	عملکرد (۷ ماهه) ۱۳۹۵	نسبت عملکرد به مصوب (درصد تحقق)	مصوب ۷ ماهه ۹۶ (۲۱۶/۳۶۵)	برآورد عملکرد ۹۶ (۷ ماهه)	درصد تغییر ۷ ماهه ۹۶ به ۹۵	درصد تحقق (۷/۱۲) مصوب بودجه ۹۶
درآمدهای مالیاتی	۶۱۴۴۳۴	۵۱۲۴۳۰	۸۳٫۴	۶۸۹۱۷۹	۵۰۱۰۸۰	-۲٫۲	۷۲٫۷
منابع حاصل از فروش نفت	۴۴۰۸۸۷	۲۹۹۳۰۹	۶۷٫۹	۶۷۴۰۳۲	۵۱۰۸۴۶	۷۰٫۷	۷۵٫۸
واگذاری دارایی‌های مالی	۳۴۳۰۰۸	۹۶۵۹۹	۲۸٫۲	۳۱۷۸۱۲	۳۲۷۳۰۳	۲۳۸٫۸	۱۰۳٫۰
منابع (دریافت‌ها)	۱۷۴۲۱۶۵	۱۰۸۹۱۴۳	۶۲٫۵	۲۰۵۲۰۱۲	۱۵۱۲۷۶۳	۳۸٫۹	۷۳٫۷



اعتبارات هزینه‌ای	۱۲۶۵۰۰۷	۱۰۹۷۲۷۳	۸۶,۷	۱۵۰۲۰۵۴	۱۳۷۵۸۲۶	۲۵,۴	۹۱,۶
اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای	۳۴۰۱۶۰	۱۲۵۷۸۹	۳۷,۰	۴۲۲۳۴۱	۲۶۱۵۴۶	۱۰۷,۹	۶۱,۹
اعتبار تملک دارایی‌های مالی	۱۳۶۹۹۷	۳۱۱۷۶	۲۲,۸	۱۲۷۶۱۸	۸۴۵۳۳	۱۷۱,۱	۶۶,۲
مصارف (پرداخت‌ها)	۱۷۴۲۱۶۵	۱۲۴۶۶۸۲	۷۱,۶	۲۰۵۲۰۱۲	۱۷۲۱۹۰۶	۳۸,۱	۸۳,۹

مأخذ: خزانه داری کل کشور

د) تمهیدات اندیشیده شده برای بودجه سال ۱۳۹۷

دولت برای رفع مشکلات موجود در حوزه هزینه‌های عمومی، با افزایش انضباط مالی و برای مدیریت هزینه‌ها و افزایش بهره‌وری، به جای تولید خدمت توسط دولت، اهتمام به ارائه خدمات عمومی به شکل خرید خدمت دارد. همچنین باید کمک‌های حمایتی منابع یارانه‌ای دولت تنها برای پوشش افراد زیر خط فقر اختصاص یابد.

در حوزه انتشار اوراق با توجه به هزینه‌های بودجه‌ای انتشار اوراق در قالب پرداخت اصل و سود و تأثیرگذاری بر سایر بازارها، در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷، انتشار انواع اوراق مالی با توجه به ظرفیت اقتصاد ایران و پایداری بدهی DSA، انجام می‌شود. در حوزه طرح‌ها و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، ساماندهی طرح‌های عمرانی و اولویت‌بندی اجرا و اختصاص منابع محدود عمومی به طرح‌های با درصد پیشرفت بالا الزامی است و باید از اعتبارات محدود تملک دارایی‌های سرمایه‌ای کشور بهره‌برداری اهرمی نموده و انجام طرح‌ها با مشارکت بیشتر بخش خصوصی و تعاونی و در چارچوب قراردادهای مشارکت عمومی-خصوصی باشد. در بودجه تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برای توجیه‌دار کردن مشارکت بخش خصوصی در تکمیل پروژه‌های نیمه تمام، دولت با استفاده از منابع صندوق توسعه ملی و بانک‌های توسعه‌ای، انعطاف لازم را ایجاد خواهد کرد. سرانجام این که، برای دستیابی به منابع پایدار درآمدی، افزایش تلاش مالیاتی و پایه‌های مالیاتی از طریق ارتقای سطح شفافیت در اقتصاد با توسعه تکنولوژی اطلاعات و گسترش بانک‌های اطلاعاتی جامع و یکپارچه و همچنین اصطلاح معافیت‌های مالیات و گسترش پایه‌های مالیاتی مورد توجه می‌باشد.

پول و بانک

«الف) وضعیت پول و بانک همزمان با استقرار دولت دوازدهم»

جهت‌گیری کلی سیاست‌گذار پولی در دولت یازدهم بر ارتقای انضباط پولی، مدیریت مناسب نقدینگی، افزایش سهم پول درونزا از رشد نقدینگی و همچنین تأمین مالی سالم اقتصاد با هدف کاهش فشارهای تورمی استوار گردید. سالم‌سازی تأمین مالی طرح مسکن مهر و اصلاح رویه ناسالم گذشته در استفاده از منابع بانک مرکزی برای تأمین مالی طرح مسکن مهر را می‌توان از جمله اقدامات مهم دولت در راستای بهینه کردن روند تأمین مالی اقتصاد دانست. همچنین حرکت در جهت انضباط بخشی و ساماندهی بازار پول و توسعه بازار بین بانکی به منظور اجرای موثر و کارآمد سیاست‌های پولی از اهم اقدامات دیگر دولت یازدهم به شمار می‌رود.

علی‌رغم اعمال سیاست‌های اصلاحی مناسب در طول دولت یازدهم، مشکلات ساختاری نظام پولی و بانکی کشور همچون انجماد دارایی‌ها و توسعه مالی نامتوازن سیستم بانکی، که بخش بزرگی از آنها از سیاست‌های دولت‌های قبلی سرچشمه می‌گرفت، موجب تداوم مشکلات این حوزه در سال‌های دولت یازدهم گردید. رشد دارایی‌های موهوم در ترازنامه بانک‌ها که ناشی از انباشت تسهیلات اعطایی مشکوک الوصول و حتی سوخت‌شده نظام بانکی و تجمع سودهای شناسایی شده برای این تسهیلات بود. این فرایند به گونه‌ای بوده که رشد سپرده‌های غیردیداری از محل دارایی‌های موهوم و افزایش سودهای غیر منطقی پرداختی بابت سپرده‌های قبلی، به افزایش نقدینگی غیرمولد دامن زد. نرخ‌های سود بالا نیز به نوبه خود منجر به تشدید پدیده مطالبات غیرجاری و در ادامه انباشت بیشتر دارایی‌های موهوم ترازنامه بانک‌ها گردید. اقدامات آغاز شده از سوی بانک مرکزی برای پیاده‌سازی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی^۱ (IFRS) در تهیه صورت‌های مالی بانک‌ها و موسسات اعتباری در سال ۱۳۹۵، نشانه مثبتی در تلاش برای تخفیف مشکلات ترازنامه‌ای بانک‌ها می‌باشد، لیکن حجم مشکلات ترازنامه‌ای بانک‌ها به اندازه‌ای است که ورود فعال‌تر سیاست‌گذار پولی به این حوزه بسیار ضروری می‌باشد.

1. International Financial Reporting Standards



از طرف دیگر با وجود کاهش نسبت تسهیلات غیرجاری به کل تسهیلات از ۱۵٫۴ درصد در مرداد ۱۳۹۲ به ۱۱٫۴ درصد در مرداد ۱۳۹۳، مشکلات مطالبات غیر جاری همچنان یکی از مشکلات عمده دولت دوازدهم در حوزه پولی و بانکی خواهد بود.

بانک مرکزی طی سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۵، در زمینه هدایت صحیح نقدینگی به سمت فعالیت‌های مولد اقتصاد در جهت حمایت از تولید و بخش‌های مولد اقتصاد و همچنین در راستای نیل به اهداف سیاست‌های غیرتورمی خروج از رکود، تأمین مالی سرمایه در گردش واحدهای تولیدی، با هدف بهره‌برداری از ظرفیت‌های خالی اقتصاد و تسریع در خروج از رکود اقتصادی را در دستور کار خود قرار داد. بطوریکه ۶۴/۱ درصد از تسهیلات پرداخت شده طی ۵ ماهه نخست سال ۱۳۹۵ صرف تأمین مالی سرمایه در گردش واحدهای تولیدی شده است که نسبت به پایان سال ۱۳۹۲ (۵۳/۹ درصد) ۱۰/۱ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد. نقدینگی کشور در پایان مرداد ماه ۱۳۹۶ بالغ بر ۱۳٫۶۶۲٫۶ هزار میلیارد ریال بود.

علاوه بر این‌ها با توجه به عزم دولت در کاهش هزینه تأمین مالی و از بین بردن چرخه ناسالم بازار پول، شورای پول و اعتبار در تیرماه سال ۱۳۹۵، نرخ سود ۱۵ درصدی را برای سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار یک‌ساله و نرخ‌های سود عقود مشارکتی و غیر مشارکتی را حداکثر معادل ۱۸ درصد تعیین نمود.

استفاده از ظرفیت تبصره (۳۵) قانون بودجه سال ۱۳۹۶ در تسویه مطالبات بانک‌ها از دولت و افزایش سرمایه دولت در برخی بانک‌های دولت و همچنین اتخاذ تدابیری در مدیریت نرخ‌های سود در بازار بین بانکی و در برخی موارد تبدیل اضافه برداشت بانک‌ها از منابع بانک مرکزی به خطوط اعتباری از دیگر اقدامات مهم دولت یازدهم در این حوزه می‌باشد.

«(ب) مهم‌ترین اقدامات انجام گرفته و نتایج حاصله

آمارهای پولی و اعتباری ۱۳۹۶ نشان می‌دهد که نقدینگی کشور در پایان شهریورماه ۱۳۹۶ بالغ بر ۱۳٫۸۹۹٫۶ هزار میلیارد ریال گردید که نسبت به پایان اسفند ماه سال قبل افزایشی معادل ۱۰٫۹ درصد و همچنین نسبت به شهریور ماه سال قبل افزایش ۲۳٫۸ درصدی داشته است. همچنین نسبت تسهیلات به سپرده‌ها (پس از کسر سپرده قانونی)

در پایان شهریور ماه سال ۱۳۹۶ به ۸۳٫۸ درصد رسیده است. از سوی دیگر نسبت تسهیلات غیرجاری به کل تسهیلات از ۱۱ درصد در شهریور ماه سال ۱۳۹۵ به ۱۱٫۱ شهریور ماه سال ۱۳۹۶ رسیده است که تغییر چندانی را نشان نمی دهد.

پس از آغاز به کار دولت دوازدهم، با توجه به تداوم تخلفات بانک‌ها و موسسات اعتباری کشور از نرخ سودهای مصوب ابلاغی از سوی شورای پول و اعتبار، بانک مرکزی در اواخر مرداد ۱۳۹۶ با صدور بخشنامه‌ای به بانک‌ها ابلاغ کرد که از تاریخ ۱۱ شهریور سال ۱۳۹۶ خود را ملزم به رعایت نرخ سود ۱۵ درصدی برای سپرده‌های یکساله و نرخ سود حداکثر ۱۰ درصد کوتاه مدت عادی (روز شمار) نمایند. براساس این بخشنامه بانک‌های متخلف مشمول اقدامات تنبیهی بانک مرکزی می شوند. این اقدام می تواند گام مثبتی در راستای کاهش نرخ سود تسهیلات بانکی و پایین آوردن هزینه های تامین مالی در کشور باشد که با توجه به بانک محور بودن تامین مالی بنگاههای اقتصادی کشور، موضوع مهمی به شمار می آید.

دولت دوازدهم همچنان افزایش اعطای تسهیلات بانکی را در دستور قرار دارد. تسهیلات پرداختی بانک‌ها طی ۶ ماهه سال ۱۳۹۶ به بخش‌های اقتصادی به مبلغ ۲۷۰۴۰٫۲ هزار میلیارد ریال بالغ شد که در مقایسه با دوره مشابه سال قبل مبلغ ۳۷۵۰٫۳ هزار میلیارد ریال (معادل ۱۶۰٫۱ درصد) افزایش داشته است. همچنین سهم تسهیلات پرداختی در قالب سرمایه در گردش در تمام بخش‌های اقتصادی طی ۶ ماهه سال جاری مبلغ ۱۷۲۴۰٫۶ هزار میلیارد ریال (معادل ۶۳۰٫۸ درصد کل تسهیلات پرداختی) است که در مقایسه با دوره مشابه سال قبل مبلغ ۱۹۶۰۹ هزار میلیارد ریال معادل ۱۲۰٫۹ درصد افزایش داشته است. در این میان سهم تسهیلات پرداختی بابت تأمین سرمایه در گردش بخش صنعت و معدن در ۶ ماهه سال جاری معادل ۶۹۱۰۷ هزار میلیارد ریال بوده است که حاکی از تخصیص ۴۰٫۱ درصد از منابع تخصیص یافته به سرمایه در گردش تمام بخش‌های اقتصادی (مبلغ ۱۷۲۴۰٫۶ هزار میلیارد ریال) است. ملاحظه می شود از ۸۲۵۰۶ هزار میلیارد ریال تسهیلات پرداختی در بخش صنعت و معدن معادل ۸۳۰٫۸ درصد آن (مبلغ ۶۹۱۰۷ هزار میلیارد ریال) در تأمین سرمایه در گردش پرداخت شده است که بیانگر توجه و اولویت دهی به تأمین منابع برای این بخش توسط بانک‌ها در سال جاری است.

جمع اعتبارات اعطایی بانکی تا پایان شهریور ماه سال ۱۳۹۶ به رقم



۲۲۵۵٫۱ هزار میلیارد ریال رسیده که این رقم نسبت به ماه قبل کاهش ۱٫۴۶ درصدی و نسبت به ماه مشابه سال قبل رشد ۱۷٫۷ درصدی را نشان می‌دهد. از مبلغ مورد اشاره ۴۱۳٫۸ هزار میلیارد ریال معادل ۱۸٫۳ درصد مربوط به بدهی دولت به بانک مرکزی می‌باشد، که افزایش ۰٫۶ درصدی نسبت به ماه قبل و ۵٫۹۵ درصدی نسبت به ماه مشابه سال قبل را نشان می‌دهد. همچنین اعتبارات استفاده شده توسط موسسات و شرکت‌های دولتی و بانک‌ها و موسسات اعتباری به ترتیب ۱۵٫۲۱ درصد و ۶۶٫۴ درصد کل اعتبارات اعطایی می‌باشد که به ترتیب کاهش ۰٫۷۹ درصدی و افزایش ۲۷٫۱۶ درصدی نسبت به ماه مشابه سال قبل را نشان می‌دهد.

سایر اقدامات انجام شده دولت دوازدهم در حوزه پول و بانک عبارتند از:

■ شورای پول و اعتبار در جلسه مورخ ۱۳۹۶/۰۵/۳۱ با اعطای تسهیلات مسکن به نخبگان و استعدادهای برتر تا سقف ۱۶۰۰ میلیون ریال با بازپرداخت حداکثر ۱۵ سال (با توافق بانک و متقاضی) و نرخ‌های مصوب شورای پول و اعتبار و برای حداکثر یک هزار نفر، موافقت نمود.

■ شورای پول و اعتبار در جلسه مورخ ۱۳۹۶/۰۵/۳۱ اصلاحاتی را در «دستورالعمل اجرایی افتتاح حساب سپرده ریالی برای اشخاص خارجی» برای محاسبه گردش مالی سالیانه اعمال نمود.

■ شورای پول و اعتبار در جلسه مورخ ۱۳۹۶/۰۵/۳۱ اصلاح «دستورالعمل اجرایی تأسیس، فعالیت و نظارت بر شرکت‌های لیزینگ» در دستور کار خود قرار داد.

■ شورای پول و اعتبار در جلسه مورخ ۱۳۹۶/۰۷/۱۱ "دستورالعمل رعایت قوانین و مقررات در مؤسسات اعتباری" را مورد بررسی و تصویب قرار داد. شایان ذکر است یکی از ریسک‌های پراهمیت فراروی بانک‌ها که به ویژه طی سالیان اخیر مورد توجه مراجع نظارت بانکی اعم از ملی و بین‌المللی و همچنین بانک‌های معتبر و بزرگ دنیا قرار گرفته، ریسک عدم رعایت قوانین و مقررات (Compliance Risk) است که می‌تواند موجب شمول مجازات‌های قانونی، جریمه‌های نقدی و نهایتاً آسیب به حسن شهرت بانک شود. بنا به همین ضرورت، امروز سرمایه‌گذاری‌های بسیاری در این زمینه با هدف حصول اطمینان از رعایت حداکثری الزامات قانونی، نظارتی و بین‌المللی توسط بانک‌ها به ویژه بانک‌های با گستره عمل بین‌المللی انجام می‌شود؛ به گونه‌ای

که اکنون یکی از معیارهای ارزیابی ثبات و استحکام بانک‌ها برای برقراری روابط کارگزاری نیز به همین موضوع و میزان اقدام‌ها و تدابیر بانک‌ها در این رابطه معطوف است. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در همین راستا، دستورالعمل مزبور را برای طرح در شورای پول و اعتبار ارائه نمود.

«ج» ارائه راهکارهای کوتاه مدت و میان مدت برای آینده

- جهت‌دهی اعطای تامین اعتبارات مورد نیاز طرح‌های بزرگ به بازار سرمایه و منابع خارجی و تامین اعتبارات کوچکتر به سیستم بانکی
- ارایه تسهیلات به بنگاه‌ها با لحاظ کردن نرخ بازدهی و کارایی آنها
- کاهش تدریجی نرخ‌های سود بانکی در راستای کاهش هزینه‌های تامین مالی
- توسعه ابزارهای سیاستی بانک مرکزی، در فرآیند سیاست‌گذاری و اعمال سیاستها که این مهم در سایه ارجحیت دادن تصمیمات برآمده از نظرات کارشناسانه در چرخه تصمیم‌سازی، حاصل می‌شود.
- تعدیل حجم بالای مطالبات غیرجاری بانک‌ها و موسسات اعتباری
- تداوم کاهش نرخ ذخیره قانونی و رسیدن به درصدهای کشورهای هم‌سطح برای افزایش توان اعتباردهی بانک‌ها
- بهبود سیستم نظارتی - احتیاطی مبتنی بر ریسک و حرکت در مسیر نظارت بانکی نوین
- پیاده‌سازی کامل سیستم استاندارد بین‌المللی گزارش‌گری مالی (IFRS) در حوزه پولی و مالی کشور
- استفاده از ابزار عملیات بازار باز به عنوان یکی از ابزارهای سیاست‌گذاری پولی در ایران با توسعه بازار بدهی
- اصلاح دستورالعمل‌های و آیین‌نامه‌های حوزه پولی و مالی در جهت تطابق بیشتر با استانداردهای روز دنیا، خصوصاً استانداردهای کمیته بال و توافقات بین‌المللی در زمینه پولشویی



تورم و سطح عمومی قیمت‌ها

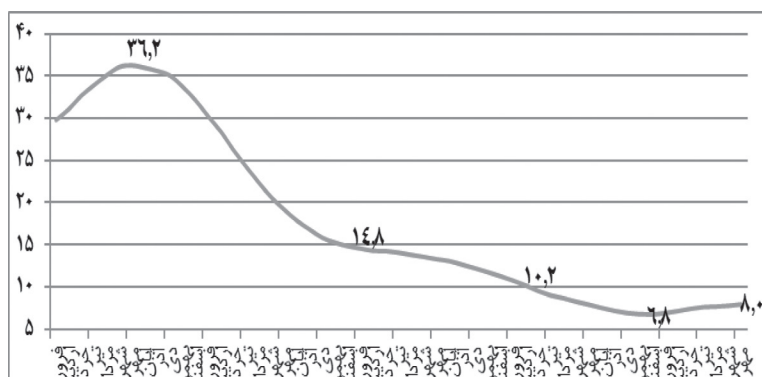
الف) وضعیت تورم در زمان استقرار دولت

با روی کار آمدن دولت یازدهم، در جهت بهبود وضعیت تورم اقدام‌های مختلفی انجام شد که برخی از آنها عبارت بودند از:

- ایجاد فضای مثبت در جهت کنترل انتظارات تورمی
- کنترل بازار ارز و ایجاد ثبات در آن
- کنترل رشد پایه پولی
- حرکت به سوی انضباط پولی با اصلاح سیاست‌های پولی و بانکی
- سالم سازی طرح‌های تغذیه شونده از محل پایه پولی مانند اصلاح تأمین مالی طرح مسکن مهر

اقدامات مذکور باعث شد تا براساس آمارهای مرکز آمار در نمودار ۲، تورم از ارقام بالای ۳۵ درصد در اوایل استقرار دولت یازدهم، به نحوی که از خرداد سال ۱۳۹۵، تورم سالانه تک رقمی شد. میانگین تورم در سال ۱۳۹۵ به ۶٫۸ درصد رسید. در سال ۱۳۹۶ شیب نزولی تورم متوقف شد و از شیب مثبت اندکی برخوردار شد به طوری که از ۶٫۸ درصد در اسفند ۱۳۹۵ به ۷٫۹ درصد در مهر ماه سال ۱۳۹۶ افزایش یافته است. با این وجود دستورده تورم تک رقمی طی این مدت همچنان حفظ شده است.

نمودار (۲). تورم میانگین سالانه CPI از ۱۳۹۲ تا مهر ۱۳۹۶ (درصد)



مأخذ: مرکز آمار

تورم نقطه به نقطه در مناطق شهری: مطابق جدول شماره ۵، در گروه خوراکی‌ها از رقم ۵۹,۶ درصد در خردادماه ۱۳۹۲ در انتهای سال ۱۳۹۵ به ۱۲,۸ رسید. پس از آن مجدداً از شیب تورم کاسته شد و در مهرماه ۱۳۹۶ به ۱۱,۴ درصد تنزل یافت. گروه "خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها" در مجموع، ۴۴,۵ درصد از تورم ایجاد شده در سال ۱۳۹۵ را به خود اختصاص داده است.

در گروه بهداشت و درمان از رقم ۳۹,۶ درصد در خردادماه ۱۳۹۲ به رقم ۹,۴ درصد در اسفند ماه ۱۳۹۵ رسید و در مهرماه سال جاری به ۷,۶ درصد کاهش یافت. در گروه حمل و نقل از رقم ۴۵ درصد در خردادماه ۱۳۹۲ به رقم ۵,۹ درصد در اسفند ماه ۱۳۹۵ رسید و در مهرماه سال ۱۳۹۶ نیز به ۵,۳ درصد کاهش یافته است.

جدول (۵). روند تحولات تورم نقطه به نقطه گروه خوراکی‌ها و غیرخوراکی‌ها در مناطق

شهری (درصد)

عنوان شاخص	خرداد ۱۳۹۲	اسفند ۱۳۹۲	اسفند ۱۳۹۳	اسفند ۱۳۹۴	اسفند ۱۳۹۵	مهر ۱۳۹۶
شاخص کل	۴۱,۲	۱۹,۶	۱۴,۲	۸,۵	۸	۸,۶
خوراکی‌ها	۵۹,۶	۲۱,۹	۹,۶	۷	۱۲,۸	۱۱,۴
گوشت قرمز و سفید و فرآورده‌های آن‌ها	۴۱,۷	۹,۴	۱۱,۴	۰,۹	۱۵,۸	۱۶,۴
روغن‌ها و چربی‌ها	۶۴,۵	۳۵,۶	۴,۲	۲,۸	۹,۷	۸,۵
بهداشت و درمان	۳۹,۶	۳۵,۸	۱۷,۹	۱۱,۴	۹,۴	۷,۶
حمل و نقل	۴۵	۱۳,۶	۲۱,۷	۸	۵,۹	۵,۳
تفریح و فرهنگ	۵۷,۵	۱۵,۱	۱۸,۰	۵,۳	۶,۶	۷,۷
مسکن	۲۳	۲۲,۲	۱۴,۶	۹	۳	۷,۷

ماخذ: مرکز آمار ایران مگر این که مأخذ دیگری در متن جدول ذکر شود.

تورم نقطه به نقطه در مناطق روستایی در جدول شماره ۶ آورده شده است. مطابق جدول یاد شده در گروه خوراکی‌ها از رقم ۵۶,۸ درصد در خردادماه ۱۳۹۲ به ۱۲,۱ درصد در اسفند ۱۳۹۵ رسید و به ۱۱,۱ درصد در مهرماه ۱۳۹۶ کاهش یافته است.



جدول (۶). روند تحولات تورم نقطه به نقطه گروه خوراکی‌ها و غیرخوراکی‌ها در مناطق روستایی (درصد)

عنوان شاخص	خرداد ماه ۱۳۹۲	اسفند ماه ۱۳۹۲	اسفند ماه ۱۳۹۳	اسفند ماه ۱۳۹۴	اسفند ماه ۱۳۹۵	مهر ماه ۱۳۹۶
شاخص کل	۴۷,۱	۱۹,۹	۱۳,۵	۷,۸	۹,۳	۹,۱
خوراکی‌ها	۵۶,۸	۲۲,۲	۹,۵	۶,۹	۱۲,۱	۱۱,۱
گوشت قرمز و سفید و فرآورده‌های آن‌ها	۴۰,۳	۱۲,۶	۹,۷	-۰,۸	۱۷,۵	۱۶,۶
روغن‌ها و چربی‌ها	۶۲,۷	۲۲,۴	۵,۹	۲,۷	۹,۴	۷,۵
بهداشت و درمان	۴۱,۱	۳۷,۸	۱۸,۰	۱۲,۴	۱۰	۷,۹
حمل و نقل	۴۳,۷	۱۴,۵	۲۲,۸	۸	۵,۸	۵,۷
تفریح و فرهنگ	۵۹,۳	۱۵,۳	۱۶,۷	۸	۵,۶	۷,۷
مسکن	۱۹,۹	۱۸,۶	۱۴,۷	۹,۲	۳,۸	۷,۶

مأخذ: مرکز آمار ایران

«ج» برنامه های آینده

به واسطه اهمیتی که دولت یازدهم و دوازدهم برای هدف کنترل تورم در مجموعه اهداف اقتصادی قائل بوده است باید امید داشت دستاوردهای حاصل شده در زمینه کنترل تورم استمرار یابد و تقویت شود. اتخاذ سیاست‌های ارزی، پولی، مالی، تجاری و اعتباری مناسب و متناسب با اقتضائات، نه تنها می‌تواند تورم را کنترل نماید، بلکه قادر به کاهش بیشتر در شدت این متغیر مهم اقتصاد کلان و در نتیجه بهبود شرایط توزیع درآمد خواهد بود و در نتیجه بستری برای رشد اقتصادی و ثبات پایدار فراهم می‌آورد.

پیش بینی می‌شود چنانچه تورم با روند ۷ ماهه سال ۱۳۹۶ ادامه یابد، تورم نقطه به نقطه در انتهای سال به ۸,۸ درصد و تورم منتهی به دوازده ماه به ۸,۹ درصد برسد و دستاورد تک رقمی دولت دوازدهم کما فی السابق حفظ شود.

تجارت خارجی

«الف» تبیین وضعیت موجود در ابتدای شروع به کار دولت دوازدهم

تجارت خارجی قبل از روی کار آمدن دولت یازدهم عمدتاً تحت تاثیر تحریم های بین المللی و افزایش نرخ ارز قرار داشت اما با روی کار آمدن دولت جدید در نیمه دوم سال ۱۳۹۲، دو رویکرد اساسی ایجاد ثبات اقتصادی و تسهیل تجاری در این حوزه مد نظر قرار گرفت. همچنین انجام مذاکرات هسته‌ای، افزایش تعاملات بین المللی و کاهش فشارهای تحریم موجب بهبود شرایط تجارت خارجی گردید. لغو تعهد ارزی صادرکنندگان و آزادسازی خرید و فروش ارز حاصل از صادرات به نرخ آزاد توسط سیستم بانکی، کاهش محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های صادرات، تسهیل در واردات موقت مواد اولیه برای فرآوری و صادرات، کاهش زمان استرداد مالیات بر ارزش افزوده کالاهای صادراتی، حذف مجوزهای غیرضروری صادرات و واردات و الکترونیکی نمودن فرایندها، کاهش تعداد طبقات تعرفه‌ای و تشدید برخورد با واردات غیررسمی از جمله اقداماتی بود که از نیمه دوم سال ۱۳۹۲، در راستای تسهیل تجاری انجام گرفت. همچنین با ابلاغ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، دولت تلاش نمود از طریق تشکیل کارگروه‌های تخصصی، تصویب برنامه‌های ملی، طرح‌ها و پروژه‌های مرتبط با هر برنامه و چگونگی نظارت بر اجرای آن‌ها، زمینه اجرایی شدن سیاست‌های مذکور را فراهم نماید.

آمارها بیانگر آن است که صادرات غیرنفتی با احتساب میعانات گازی که در سال ۱۳۹۲ به میزان ۴۱،۸ میلیارد دلار بود به ۵۰،۶ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۳ افزایش یافت. اما به دلیل کاهش قیمت نفت خام، رکود بازار جهانی آهن و فولاد، تداوم مشکلات نقل و انتقالات بانکی و کاهش نرخ واقعی ارز، در سال ۱۳۹۴ کاهش و به ۴۲،۴ میلیارد دلار رسید. در سال ۱۳۹۵ صادرات غیرنفتی با احتساب میعانات گازی به ۴۳،۶ میلیارد دلار افزایش یافت. گفتنی است واردات کالا نیز از ۴۹،۷ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۲ با نوسان هایی به حدود ۴۱،۵ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۴ و ۴۳،۹ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۵ کاهش یافت.



جدول (۷): روند تحولات صادرات غیر نفتی و واردات (میلیون دلار)

عنوان	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	فصل اول ۱۳۹۶	فصل دوم ۱۳۹۶	درصد تغییرات فصل دوم نسبت به فصل اول
صادرات با احتساب میعانات گازی	۴۱۸۴۷	۵۰۵۶۱	۴۲۴۲۸	۴۳۹۳۱	۹۹۴۴	۱۰۶۰۰	۶,۶
میعانات گازی	۱۰۲۹۵	۱۴۰۰۵	۴۶۸۰	۷۳۲۰	۱۵۹۹	۱۹۲۲	۲۰,۲
محصولات پتروشیمی	۱۰۸۰۶	۱۴۴۸۸	۱۵۲۷۳	۱۶۴۱۹	۳۴۴۷	۳۵۷۰	۳,۶
سایر کالاها	۲۰۷۴۶	۲۲۰۶۷	۲۲۴۷۵	۲۰۱۹۲	۴۸۹۸	۵۱۰۸	۴,۳
واردات	۴۹۷۰۹	۵۳۵۶۹	۴۱۵۳۹	۴۳۶۸۴	۱۱۵۷۲	۱۲۰۲۳	۳,۹
تراز بازرگانی غیر نفتی با احتساب میعانات گازی	-۷۸۶۲	-۳۰۰۸	۸۸۹	۲۴۷	-۱۶۲۸	-۱۴۲۳	
حجم تجارت	۹۱۵۵۶	۱۰۴۱۳۰	۸۳۹۶۷	۸۷۶۱۵	۲۱۵۱۶	۲۲۶۲۳	۵,۱

مأخذ: گمرک جمهوری اسلامی ایران

در مجموع طی سال‌های ۱۳۹۳ الی ۱۳۹۵، کسری تراز بازرگانی غیرنفتی (بدون احتساب میعانات گازی)، همواره از روند کاهشی (بهبود) برخوردار بود به گونه‌ای که از حدود ۱۷- میلیارد دلار در سال ۱۳۹۳ به حدود ۷,۱- میلیارد دلار در سال ۱۳۹۵ بهبود یافت. کسری تراز مذکور در فصل دوم سال جاری حدود ۱,۴ میلیارد دلار بوده که در مقایسه با فصل ماقبل آن اندکی بهبود یافته است. همچنین حجم تجارت (مجموع صادرات و واردات) در فصل دوم سال جاری بالغ بر ۲۲,۶ میلیارد دلار بوده که در مقایسه با فصل ماقبل آن از رشد ۵,۱ درصدی برخوردار بوده است.

«ب» چشم انداز و اهم اقدامات شاخص انجام شده و نتایج و دستاوردهای به دست آمده

تداوم سیاست های حمایت از صادرات از طریق دنبال نمودن پروژه های اقتصاد مقاومتی و تکالیف ابلاغی سال ۱۳۹۶، ابلاغ بسته جدید حمایت از صادرات در سال ۱۳۹۶، برگزاری جلسات شورای عالی صادرات غیرنفتی، پذیرش هیات های تجاری خارجی، برنامه ریزی برای اعزام هیات تجاری به قطر، شرکت در نمایشگاه های بین المللی و امضای سند نهایی سوآپ دوجانبه ریال - لیر از جمله مهمترین اقداماتی است که پس از روی کار آمدن دولت جدید نیز دنبال شده است. با توجه به اقدامات مذکور و با فرض حفظ توافق برجام و تداوم شرایط کنونی و نیز بهبود روابط و افزایش تعاملات بین المللی انتظار می رود جذب سرمایه خارجی افزایش یابد، تورم داخلی در سطح پایین باقی بماند و بازار ارز همچنان از ثبات نسبی برخوردار باشد. در این صورت پیش بینی می شود روند تجارت خارجی از بهبود نسبی برخوردار گردد.

براساس آخرین آمار گمرک ج.ا.ایران، میزان صادرات غیرنفتی با احتساب میعانات گازی در فصل دوم سال ۱۳۹۶ حدود ۱۰/۶ میلیارد دلار بوده که در مقایسه مدت مشابه سال قبل حدود ۶/۶ درصد افزایش یافته است. اجزای صادرات در فصل دوم سال ۱۳۹۶ در مقایسه با فصل اول سال از عملکرد بهتری برخوردار بوده اند به طوری که صادرات میعانات گازی، محصولات پتروشیمی و سایر کالاهای به ترتیب رشدی معادل ۲۰/۲ درصد، ۳/۶ درصد و ۴/۳ درصد داشته اند (جدول ۱). بررسی وزن صادرات نیز حاکی از افزایش میزان صادرات در فصل دوم سال ۱۳۹۶ در مقایسه با فصل اول می باشد به گونه ای که ۳۰/۶ میلیون تن کالا (با احتساب میعانات گازی) در فصل دوم سال جاری صادر شده که در مقایسه با فصل ماقبل آن حدود ۹/۲ درصد افزایش یافته است. در میان اجزای صادرات میعانات گازی از بیشترین رشد وزنی برخوردار بوده به طوری که از حدود ۴/۱ میلیون تن در فصل اول با رشد ۲۰/۲ درصدی به حدود ۴/۹ میلیون تن در فصل دوم افزایش یافته است. طی دروه مذکور صادرات پتروشیمی از حدود ۶/۸ میلیون تن به ۷/۳ میلیون تن و صادرات سایر کالاهای ۱۷/۱ میلیون تن به ۱۸/۴ میلیون تن افزایش یافته است که به ترتیب از رشدی در حدود ۶/۳ درصد و ۷/۷ درصد برخوردار بوده اند. واردات کالا در فصل دوم سال ۱۳۹۶ بالغ بر ۱۲ میلیارد دلار بوده که در مقایسه با فصل ماقبل آن حدود ۳/۹ درصد افزایش یافته



است. از عمده‌ترین دلایل افزایش واردات در سال جاری می‌توان به افزایش واردات خودرو و قطعات منفصله آن، افزایش واردات کالاهای سرمایه‌ای و برخی کالاهای اساسی، کاهش قاچاق کالا و انتقال واردات از کانال غیررسمی به کانال رسمی و تسریع و شفاف‌سازی امور ترخیص اشاره نمود (جدول ۷).

«ج» اهم برنامه‌های آینده

بهبود وضعیت تجارت خارجی و به ویژه توسعه صادرات و افزایش درآمدهای ارزی حاصل از آن نیازمند عزم ملی است و علاوه بر آن لازم است اقدامات راهبردی و حمایتی موثری نیز از سوی دولت صورت گیرد. از مهمترین اقدامات مدنظر دولت در آینده می‌توان به حل مشکلات مربوط به روابط کارگزاری با بانکهای خارجی و نقل و انتقالات ارزی، ثبات بازار ارز و حرکت به سمت یکسان سازی نرخ ارز، ایجاد شرکت‌های بزرگ صادراتی به منظور حفظ و توسعه بازارهای صادراتی، اجرایی نمودن برنامه‌ها و تکالیف پروژه‌های اقتصاد مقاومتی به ویژه در حوزه برنامه ملی پیشبرد برونگرایی اقتصاد، اجرای بسته حمایت از صادرات غیرنفتی سال ۱۳۹۶، تسهیل تجاری از طریق بررسی قوانین تجاری، اصلاح تعرفه‌ها، رفع موانع غیرتعرفه‌ای و کاهش تعداد مجوزها، تقویت همگرایی‌های منطقه‌ای و ارتقای جایگاه ایران در زنجیره ارزش جهانی، اشاره نمود.

بازار ارز

الف. تبیین وضع موجود در ابتدای دولت دوازدهم

بازار ارز به عنوان یکی از بازارهای اصلی در اقتصاد نقش مهمی در اثرگذاری و تنظیم سایر بازارهای اقتصادی دارد. نظام ارزی کشور مطابق بند (ج) ماده ۸۱ قانون برنامه پنجم توسعه و بند (ت) ماده ۲۰ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه «شناور مدیریت شده» است. از این رو هر گونه دخالت در بازار ارز باید از طریق ساز و کار عرضه و تقاضای ارز دنبال شود. بر اساس قانون احکام دائمی دامنه نرخ ارز با توجه به حفظ رقابت پذیری در تجارت و با ملاحظه تورم داخلی و خارجی و شرایط اقتصاد کلان تعیین می شود.

در جدول (۸) روند نرخ ارز طی دوره ۹۶-۱۳۹۳ ارائه شده است. اطلاعات این جدول نشان می دهد متوسط نرخ ارز رسمی در سال ۱۳۹۵ در حدود ۳۱۴۰۱ ریال و نرخ بازار آزاد در حدود ۳۶۴۲۹ ریال بوده است که بیانگر اختلافی در حدود ۵۰۲۸ ریال می باشد. براین اساس متوسط رشد برای نرخ رسمی دلار در حدود ۶٫۲ درصد و برای نرخ ارز بازار آزاد کمتر از ۵٫۶ درصد بوده است.

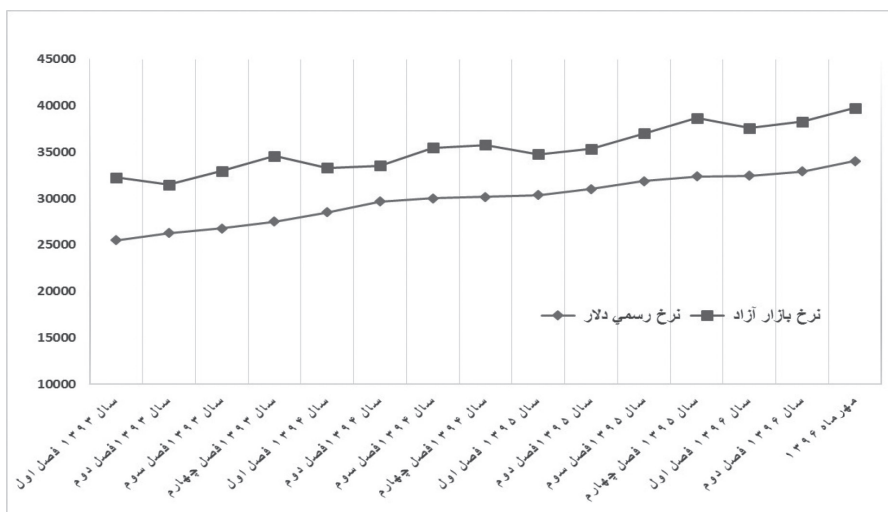
در شش ماه نخست سال ۱۳۹۶، متوسط نرخ ارز رسمی حدود ۳۲۶۶۸ ریال و نرخ بازار آزاد حدود ۳۷۹۱۸ ریال بوده است. در این دوره متوسط رشد نرخ رسمی دلار در حدود ۶٫۵ درصد و برای نرخ ارز بازار آزاد در حدود ۸٫۲ درصد بوده است. آمارها نشان می دهد در پایان سه ماهه اول سال ۱۳۹۶ متوسط نرخ ارز رسمی (مبادله ای) برابر ۳۲۴۴۲ ریال و متوسط نرخ بازاری برابر ۳۷۵۷۵ بوده است. اختلاف دو نرخ مذکور در فصل اول سال جاری برابر ۵۱۳۳ ریال بوده که حکایت از کاهش ۱۱۴۰ ریالی نسبت به زمستان ۱۳۹۵ دارد، اگرچه میزان شکاف ارزی در فصل بهار سال جاری افزایش ۷۵۰ ریالی را نسبت به فصل مشابه در سال ۹۵ تجربه کرده است.

نرخ های ارز مبادله ای و بازار آزاد در تابستان ۹۶ با رشدی به ترتیب ۱٫۴ درصد و ۱٫۸ درصدی نسبت به فصل بهار، به طور متوسط به ۳۲۸۹۴ و ۳۸۲۶۰ رسیدند. این رشد بیشتر متأثر از افزایش نرخ ارز در شهریور ماه بود. شکاف ارزی نیز با افزایشی حدود ۲۳۳ ریال به ۵۳۶۶ ریال رسید. در سال های اخیر، جهت گیری سیاست های ارزی دولت همواره به



سمت کاهش شکاف بین نرخ‌های رسمی و بازار آزاد بوده است. بررسی شکاف نرخ‌های ارز رسمی و بازار آزاد از سال ۱۳۹۳ به بعد نشان می‌دهد که بانک مرکزی تلاش خود را برای حفظ فاصله موجود در کانال ۵۰۰۰ ریالی به کار گرفته است. وضعیت بازار ارز در دوره ۱۰۰ روزه ابتدای دولت دوازدهم نیز نشان می‌دهد با تداوم سیاست افزایش نرخ ارز مبادله‌ای متناسب با تغییرات نرخ بازاری، شکاف نرخ ارز در محدوده ۵۵۰۰ ریال حفظ شده است. اخیراً بازار ارز به دلیل افزایش تقاضا برای سفرهای زیارتی و متعاقب آن تشدید تقاضای سفته‌بازی، با نوساناتی همراه بوده است. به طوری که نرخ ارز رسمی و بازار آزاد در مهرماه سال جاری به ترتیب به ۳۴۰۰۸ ریال و ۳۹۷۳۲ ریال افزایش یافته که بیانگر شکاف ارزی معادل ۵۷۲۴ ریال می‌باشد.

نمودار (۳): روند فصلی نرخ ارز مبادله‌ای و بازار آزاد طی دوره ۱۳۹۳-۱۳۹۶ (ریال به ازای هر دلار)



جدول (۸): نرخ‌های مختلف ارز در سال‌های ۱۳۹۶-۱۳۹۳
(ریال به ازای هر دلار)

فصل	نرخ رسمی دلار (ریال به ازای هر دلار)	نرخ بازار آزاد (ریال به ازای هر دلار)	شکاف نرخ‌های رسمی و بازار آزاد (ریال)	رشد نرخ ارز رسمی در هر فصل نسبت به فصل گذشته (درصد)	رشد نرخ ارز بازار آزاد در هر فصل نسبت به فصل گذشته (درصد)
سال ۱۳۹۳ فصل اول	۲۵۵۱۰	۳۲۲۵۷	۶۷۴۷	۲٫۶	۸٫۱
فصل دوم	۲۶۲۷۶	۳۱۴۸۲	۵۲۰۶	۳	-۲٫۴
فصل سوم	۲۶۷۷۲	۳۲۹۳۱	۶۱۵۹	۱٫۹	۴٫۶
فصل چهارم	۲۷۵۳۰	۳۴۵۵۶	۷۰۲۶	۲٫۸	۴٫۹
متوسط سال ۱۳۹۳	۲۶۵۰۹	۳۲۸۰۱	۶۲۹۲	-	-
سال ۱۳۹۴ فصل اول	۲۸۴۹۹	۳۳۲۷۶	۴۷۷۷	۳٫۵	-۳٫۷
فصل دوم	۲۹۶۸۱	۳۳۵۱۳	۳۸۳۲	۴٫۱	۰٫۷
فصل سوم	۲۹۹۹۹	۳۵۴۴۶	۵۴۴۷	۱٫۱	۵٫۸
فصل چهارم	۳۰۱۸۰	۳۵۷۶۳	۵۵۸۳	۰٫۶	۰٫۹
متوسط سال ۱۳۹۴	۲۹۵۸۰	۳۴۵۰۱	۴۹۲۱	۱۱٫۶	۵٫۲
سال ۱۳۹۵ فصل اول	۳۰۳۵۸	۳۴۷۴۲	۴۳۸۳	۰٫۶	-۲٫۹
فصل دوم	۳۱۰۱۵	۳۵۳۳۰	۴۳۱۵	۲٫۲	۱٫۷
فصل سوم	۳۱۸۵۰	۳۶۹۹۱	۵۱۴۰	۲٫۷	۴٫۷
فصل چهارم	۳۲۳۸۰	۳۸۶۵۴	۶۲۷۳	۱٫۷	۴٫۵
متوسط سال ۱۳۹۵	۳۱۴۰۱	۳۶۴۲۹	۵۰۲۸	۶٫۲	۵٫۶
سال ۱۳۹۶ فصل اول	۳۲۴۴۲	۳۷۵۷۵	۵۱۳۳	۰٫۲	-۲٫۸
سال ۱۳۹۶ فصل دوم	۳۲۸۹۴	۳۸۲۶۰	۵۳۶۶	۱٫۴	۱٫۸
متوسط ۶ ماهه ۱۳۹۶	۳۲۶۶۸	۳۷۹۱۸	۵۲۵۰	۶٫۵	۸٫۲
مهرماه ۱۳۹۶	۳۴۰۰۸	۳۹۷۳۲	۵۷۲۴	-	-

مأخذ: بانک مرکزی ج.ا.ایران



« ب. چشم انداز و اهم اقدامات انجام شده دولت دوازدهم

از مهمترین اقدامات دولت برای کنترل نوسانات بازار ارز و کاهش شکاف میان نرخ ارز رسمی و بازار آزاد، می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- تقویت منابع ارزی کشور از طریق تداوم پیگیری‌ها و تلاش برای گسترش ارتباطات بین‌المللی در جهت تسهیل نقل و انتقالات بین بانکی
- افزایش میزان تولید نفت خام و تامین منابع مالی و سرمایه‌گذاری‌های خارجی
- تدوین و ابلاغ دستورالعمل ارزی در سال ۱۳۹۵ به منظور ساماندهی بازار ارز و حمایت از تولید داخلی
- افزایش نرخ ارز مبادله‌ای متناسب با تغییرات نرخ ارز بازار آزاد به منظور کاهش و حفظ فاصله موجود بین دو نرخ مذکور
- حذف برخی از کالاها، حذف ارز مسافرتی و ارز پرداختی به ایرلاین‌ها از لیست دریافت کنندگان ارز مبادله‌ای
- امضای پیمان دوجانبه پولی و ارزی با کشور ترکیه

« ج. اهم برنامه‌های آینده

از جمله مهم‌ترین برنامه‌ها و اقدامات آتی دولت می‌توان حرکت به سمت اجرای سیاست یکسان سازی نرخ ارز از طریق کاهش اختلاف نرخ ارز مبادله‌ای و نرخ ارز بازار آزاد و ایجاد ثبات بیشتر در بازار ارز، اجرایی نمودن برنامه‌ها و تکالیف پروژه‌های اقتصاد مقاومتی، گسترش پیمان‌های دو جانبه پولی با کشورهای طرف تجاری و منطقه‌ای و حل مشکلات مربوط به روابط کارگزاری با بانکهای خارجی و نقل و انتقالات ارزی، نام برد.

سرمایه‌گذاری خارجی

الف. تبیین وضع موجود در ابتدای دولت دوازدهم

با آغاز دولت یازدهم و دیپلماسی خارجی جمهوری اسلامی ایران و فراهم آمدن زمینه‌های لازم، سرمایه‌گذاری خارجی در کشور سرعت گرفت. جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در سال ۱۳۹۲ حدود ۱٫۵ میلیارد دلار بوده که در سال ۱۳۹۵ به حدود ۲٫۱ میلیارد دلار افزایش یافته است. ضمن اینکه سرمایه‌گذاری خارجی مصوب در سال ۱۳۹۲ حدود ۱٫۴ میلیارد دلار بود که با پیشرفت مذاکرات هسته‌ای و تصویب برجام، حجم سرمایه مصوب در سال ۱۳۹۵ به ۱۰٫۴ میلیارد دلار رسید.

در سه ماهه ابتدایی سال ۱۳۹۶ تعداد ۲۶ طرح به مجموع ارزش ۸۸۵/۸ میلیون دلار و در سه ماهه دوم تعداد ۳۶ طرح به مجموع ارزش ۳۰۱۲ میلیون دلار در هیأت سرمایه‌گذاری خارجی به تصویب رسیده است. همچنین دولت دوازدهم در راستای پیگیری پروژه‌های اقتصاد مقاومتی طرح‌های زیر را در قالب برنامه اجرایی "افزایش سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی به منظور گسترش بهره‌وری دانش بنیان حوزه‌هایی که قابلیت جذب بالا دارد" با جدیت بیشتری در دستور کار قرارداد، بطوری‌که مجموعاً ۹ طرح سرمایه‌گذاری خارجی در حوزه دانش بنیان با مشارکت طرف‌های اروپایی به ارزش بیش از یک میلیارد دلار مصوب گردید.

جدول (۹). عملکرد سرمایه‌گذاری خارجی

عنوان طرح‌های دانش بنیان	استان محل اجرا	نام شرکت مشترک	سرمایه‌گذاران خارجی	سرمایه مصوب (میلیون دلار)	کشور سرمایه فرست
۱ احداث چرخه کامل تولید پیل فتوولتائیک	فارس	فارس تکاب	HBS e.i.n.s GmbH & Co.KG	۶۹۹	آلمان
۲ احداث نیروگاه بادی به ظرفیت ۴۷/۲۵ مگاوات	خوزستان	توسعه زیست اروند	Eab New Energy GmbH	۸۹	آلمان



عنوان طرح‌های دانش بنیان	استان محل اجرا	نام شرکت مشترک	سرمایه‌گذاران خارجی	سرمایه مصوب (میلیون دلار)	کشور سرمایه فرست
۳ احداث نیروگاه بادی به ظرفیت ۵۰ مگاوات	سیستان وبلوچستان	دورانتاش فرامرز	GG Foundation	۱۱۰	کره جنوبی
۴ احداث نیروگاه بادی هریس-اهر به ظرفیت ۵۰ مگاوات	آذربایجان شرقی	توسعه انرژی سبز آذرباد	Havgul Frontier AS	۲۴	نروژ
۵ احداث نیروگاه خورشیدی به ظرفیت ۱۰ مگاوات	یزد	شید انرژی سدید	Global Renewables Investment B.V	۱۴	هلند
۶ احداث نیروگاه خورشیدی به ظرفیت ۱۰ مگاوات	تهران	پارس ری انرژی بهار	HANAU ENERGIES CONCEPT	۱۳	فرانسه
۷ احداث نیروگاه خورشیدی به ظرفیت ۱۰ مگاوات	کرمان	شمس نیرو آرمان گستر	Boreas Wind Group	۱۴	انگلستان
۸ احداث نیروگاه خورشیدی به ظرفیت ۷ مگاوات	همدان	آفتاب ماد راه ابریشم	DISEG	۹	آلمان
۹ عرضه انواع کالا و خدمات در فروشگاه مجازی (خرید ۲۱ درصد سهام دیجی کالا)	تهران	نوآوران فن آوازه (دیجی کالا)	International Internet investment Cooperatief UA (IIIC)	۱۰۰	هلند

ب. فاینانس:

موضوع تأمین منابع مالی خارجی (فاینانس) در نیمه دوم دولت یازدهم شروع و با ارائه پیش نویس‌های جدید طرف‌های خارجی مورد بررسی و مذاکره قرار گرفت. با روی کار آمدن دولت دوازدهم که خود نشان از ادامه روند ثبات و تعامل در روابط اقتصادی کشور بود، محرک خوبی برای انعقاد قراردادهای و پیش‌نویس‌های تهیه شده گردید، براین اساس در سه ماهه دوم مجموع قراردادهای تأمین منابع مالی خارجی فاینانس **بیش از چهل و دو میلیارد دلار** می‌باشد، که به شرح زیر بوده است:

- ۱- امضاء قرارداد بین اُبر بانک اتریش و بانک عامل ایرانی به مبلغ یک میلیارد یورو (حدود هزار و دویست میلیون دلار) در تاریخ ۱۳۹۶/۶/۳۰
- ۲- امضاء قرارداد خط اعتباری تأمین مالی خارجی بین مؤسسه مالی سیتیک تراس چین و بانک عامل ایرانی به مبلغ ده میلیارد دلار در تاریخ ۱۳۹۶/۶/۲۴
- ۳- امضاء قرارداد بین دانسکه بانک دانمارک به مبلغ پانصد میلیون یورو (در حدود پانصد و نود میلیون دلار) در تاریخ ۱۳۹۶/۶/۳۱
- ۴- امضاء قرارداد بین اگزیم بانک کره جنوبی و بانک عامل ایرانی به مبلغ هشت میلیارد یورو (حدود نه هزار و چهارصد میلیون دلار) در تاریخ ۱۳۹۶/۶/۲
- ۵- قرارداد با کی شور کره جنوبی به مبلغ پنج میلیارد دلار
- ۶- قرارداد با ساچه ایتالیا چهار میلیارد یورو (حدود چهار هزار و ششصد و پنجاه هزار دلار)
- ۷- قرارداد با اگزیم بانک چین هزار و هفتصد میلیون دلار
- ۸- قرارداد با ساینشور چین ده میلیارد دلار

ج. اهم برنامه های آینده

از جمله مهم‌ترین برنامه‌ها و اقدامات آتی دولت می‌توان به اجرایی نمودن برنامه‌ها و تکالیف پروژه‌های اقتصاد مقاومتی، گسترش همکاری‌های اقتصادی منطقه‌ای و بین‌المللی، حل مشکلات مربوط به روابط کارگزاری با بانک‌های خارجی و نقل و انتقالات ارزی، مذاکره با مقامات وزارت دارایی روسیه برای افزایش سهم داخلی طرح برقی کردن راه آهن گرمسار-اینچه برون، تداوم مذاکرات با شرکت‌های معتبر رتبه‌سنجی و انجام اقدامات و پیگیری‌های لازم با همراهی و همکاری خزانه‌داری کل کشور جهت بهبود رتبه اعتباری کشور، اشاره نمود.



بازار سرمایه

الف) وضعیت بازار سرمایه در زمان شروع به کار دولت دوازدهم

بازار سرمایه به عنوان موتور تجهیز منابع مالی برای بخش واقعی اقتصاد می باشد. هدف اصلی بازار سرمایه تسهیل تشکیل سرمایه و ایجاد بسترهای قانونی و اجرایی لازم برای سرعت بخشیدن به معاملات دارایی‌ها در این بازار است. وجود بازاری کارا با ابزارهای مالی متنوع موجب شفافیت متغیرهای اصلی اقتصاد می شود. نظام تعیین قیمت وجوه و سرمایه، انتشار و تقارن اطلاعات، توزیع ریسک و نزدیک شدن به شرایط بازار رقابتی از کارکردهای مهم بازار سرمایه است. همچنین حفظ نقدینگی صاحبان منابع، کشف قیمت و تخصیص بهینه منابع نیز یکی از مهم ترین کارکردهای این بازار به شمار می رود. هرچه ابزارهای مالی مورد استفاده در این بازار از تنوع بیشتری برخوردار باشند که بتوانند به اهداف، سلیقه ها و روحیات متنوع صاحبان پس انداز و متقاضیان وجوه پاسخ مثبت دهند، زمینه مشارکت افراد بیشتری فراهم شده و موجب رونق بیشتر اقتصاد خواهد شد.

طی سال های اخیر بازار سرمایه کشور تکامل یافته است. بخش های اجرایی و نظارتی بازار سرمایه شکل گرفته و در حال تکامل می باشند، نهادهای مالی جدید همچون شرکت های تامین سرمایه، صندوق های سرمایه گذاری، شرکت های مشاور سرمایه گذاری و شرکت های پردازشگر اطلاعات مالی تأسیس شده اند، ابزارهای مالی جدید همچون اوراق اجاره، مرابحه، قرض الحسنه، استصناع و مضاربه و اوراق مشارکت رهنی برای انتشار و معامله در بازار سرمایه طراحی شده است، معامله قراردادهای آتی آغاز شده و در حال توسعه به انواع کالاها و سهام می باشد. از این روی انتظار می رود شاهد تغییرات وسیعی در توسعه بازارهای مالی کشور باشیم. تحولات مهم ترین شاخص های بازار سرمایه در قبل و پایان دولت یازدهم در جدول شماره ۱۰ آورده شده است.

جدول (۱۰) - مهمترین شاخص‌های بازار سرمایه

شاخص	واحد	۱۳۹۱/۱۲/۳۰	۱۳۹۶/۰۴/۳۱
شاخص کل بورس تهران	-	۳۸۰۴۱	۸۰۶۷۱
شاخص قیمت و بازده نقدی بورس تهران	-	۲۱۰۸۰	۲۶۳۳۳
اندازه (ارزش) بازار*	هزار میلیارد ریال	۲۴۲۰	۴۲۷۲
سرمایه‌گذاری خارجی**	میلیارد ریال	۸۷۸	۱۲۵۳۸

* ارزش بازار مزبور شامل ارزش بازار بورس (بازار اول و دوم) و فرابورس (اول، دوم، پایه و ابزارهای نوین مالی) می‌باشد.

** رقم ۱۲۵۳۸ میلیارد ریال مربوط به انتهای سال ۹۵ می‌باشد که توسط سازمان بورس و اوراق بهادار منتشر شده است.

از مشکلات پیش روی بازار سرمایه همزمان با استقرار دولت دوازدهم عدم اصلاح قانون تجارت، عدم تعیین تکلیف حضور سهام عدالت در بازار سرمایه، بسته بودن بسیاری از نمادها (علی‌الخصوص نمادهای بانکی) و عدم حضور پرنرگ بخش خارجی در بازار سرمایه ایران می‌باشد.

ب) مهمترین اقدامات و دستاوردها دولت دوازدهم

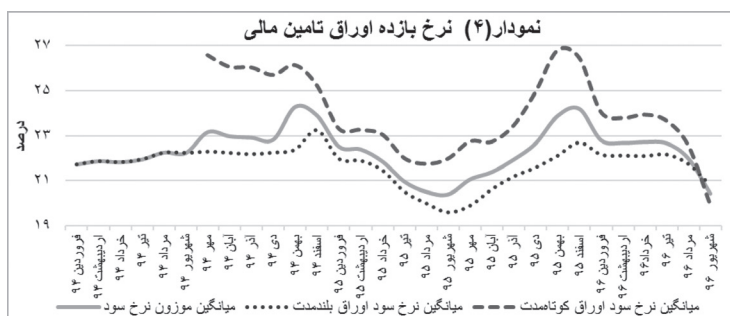
کاهش میزان سپرده‌گذاری صندوق‌ها در بانک‌ها از ۶۰ درصد ارزش صندوق به ۵۰ درصد

بر اساس بررسی‌های صورت پذیرفته، روند ماهانه نرخ بازده تا سررسید (YTM) اوراق تامین مالی موجود در بورس و فرابورس (نمودار ۴) نشان می‌دهد که روند نسبتاً هموار نرخ بازده که از ابتدای سال ۱۳۹۶ آغاز شده، در پایان تابستان دستخوش تغییرات جدی شده و در شهریورماه به شدت نزولی شده است. میانگین نرخ بازده اوراق تامین مالی در شهریورماه برابر با ۲۰/۴ درصد بوده است. این نرخ برای اوراق کوتاه‌مدت و بلندمدت به ترتیب ۱۹/۹ درصد و ۲۰/۸ درصد بوده است.



ابلاغ تدابیر هشت‌گانه بانک مرکزی به نظام بانکی جهت کاهش نرخ سود بانکی، اصلی‌ترین متغیری بوده است که نرخ بازده در بازار اوراق تامین مالی را در شهریورماه کاهش داده است. با توجه به جامعیت این بخشنامه (و در برگیری عملکرد صندوق‌های با درآمد ثابت) به نظر می‌رسد که نرخ بازده در تمامی بازارهای جانشین اوراق تامین مالی (با ریسک صفر) کاهش یافته و همین موضوع نرخ بازده را در این بازار کاهش داده است.

در کنار کاهش کلی نرخ بازده در بازار اوراق تامین مالی، ساختار این نرخ نیز دستخوش تغییراتی شده به شکلی که نرخ بازده اوراق کوتاه‌مدت برای نخستین بار پایین‌تر از اوراق بلندمدت قرار گرفته است. به نظر می‌رسد که جدیدالورود بودن اوراق کوتاه‌مدت و نرخ‌گذاری اولیه آن‌ها در کنار چسبندگی نرخ اوراق بلندمدت، اصلی‌ترین علت این مساله بوده است و این اوراق می‌توانند در ماه‌های آتی پیشران کاهش نرخ بازده باشند. کاهش نرخ بازده در بازار اوراق تامین مالی می‌تواند به عنوان اتفاقی مثبت تلقی گردد که با توجه به مشکلات نظام بانکی و وجود تنگنای نقدینگی برای بنگاه‌ها، منابع موجود را به تامین مالی مستقیم و سرمایه‌گذاری در بنگاه‌های بخش خصوصی سوق دهد.



شورای پول و اعتبار و حذف کارمزد مدیریت نسبت به سپرده‌گذاری مازاد نسبت به ۵۰ درصد می‌باشد.

انجام قراردادهای اختیار معامله در فرابورس بصورت برخط (آنلاین)

در مقطع فعلی انجام معامله، تسویه معاملات، نگهداری اطلاعات رجیستری معاملات را در سامانه و اچار انجام می‌شود و قرار است ارتباط سامانه با سامانه‌های موجود در فرابورس ایران و بازار سرمایه متصل و برقرار گردد. پیش‌بینی می‌شود اجرایی شدن کامل قراردادهای اختیار معامله به عنوان ابزار پوشش ریسک مورد استقبال سرمایه‌گذاران قرار گیرد.

اصلاح دستورالعمل توقف و بازگشایی نمادها

نحوه توقف و بازگشایی نماد شرکت‌های پذیرفته شده در بازار سرمایه یکی از مسائل مهمی است که از گذشته تا کنون مطرح بوده است. از این پس اصل بر این است که نماد طی ۶۰ تا ۹۰ دقیقه بازگشایی شود، بر این اساس، در شرایطی که اطلاعات توسط ناشران اوراق بهادار ارائه شود نمادی بیش از ۹۰ دقیقه متوقف نخواهد ماند.

راه اندازی صندوق تثبیت بازار سرمایه

این صندوق در راستای اجرای ماده ۲۸ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، با مجوز سازمان بورس به منظور کنترل یا کاهش مخاطرات سامانه‌ای یا فرادستگاهی بازار سرمایه کشور در شرایط وقوع بحران‌های مالی و اقتصادی و اجرای سیاست‌های عمومی حاکمیتی در شرایط مذکور و به منظور حفظ و توسعه شرایط رقابت منصفانه در حوزه بازار سرمایه به عنوان نهاد مالی تحت نظارت سازمان بورس و اوراق بهادار با شخصیت حقوقی مستقل و غیردولتی نزد اداره ثبت شرکتها و موسسات غیرتجاری تهران ثبت شده است.

کاهش کارمزدهای معاملات

یکی از اقدامات سازمان بورس برای جذابیت بیشتر معاملات الگوریتمی و معاملات پربسامد و همچنین افزایش حجم داد و ستد، کاهش کارمزدها بود و پیرو آن بورس‌ها نیز همین رویکرد را اتخاذ کردند که کاهش کارمزد معاملات بورسها و کارگزاران بنا به پیشنهاد خود آنها در هیات مدیره سازمان بورس به تصویب رسید.



کارمزد معاملات سهام و حق تقدم سهام در بورس تهران و کارمزد معاملات ETF در بورس تهران و فرابورس، بدون احتساب مالیات ۰٫۰۱۰۱۵٪ بود که با ۷٫۵ درصد کاهش به عدد ۰٫۰۰۹۳۹٪ رسید. کارمزد معاملات سهام و حق تقدم سهام در فرابورس هم ۰٫۰۰۹۸۵٪ بود که با ۵٫۷ درصد کاهش به عدد ۰٫۰۰۹۲۹٪ رسید. کارمزد بازارگردان‌ها نیز در خصوص معاملات سهام و حق تقدم بورس تهران ۰٫۰۰۱۷۳۵٪ بود که به عدد ۰٫۰۰۱۴۸٪ رسید و ۱۴٫۸ درصد کاهش یافت. کارمزد بازارگردان‌ها نیز در خصوص معاملات سهام و حق تقدم سهام فرابورس از ۰٫۰۰۱۴۳۵٪ به ۰٫۰۰۱۳۷۹٪ کاهش پیدا کرده است.

ساماندهی معاملات اوراق بدهی

ساماندهی اوراق بدهی به عنوان یکی دیگر از اقدامات سازمان بورس بوده که در چند ماه اخیر انجام شده است. داد و ستد این اوراق که به شکل غیررسمی و با روابط غیر مرسوم شکل می‌گرفت به بازار رسمی سوق داده شد و مطابق بند ب ماده ۳۶ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور معاملات اوراق بهادار خارج از بازار سرمایه فاقد اعتبار است. جلوگیری از معاملات غیررسمی این اوراق به کاهش نرخ تامین مالی کمک خواهد کرد و اقدامات سازمان بورس مکمل اقدامات بانک مرکزی در کاهش نرخ سود بانکی است.

تدوین دستور العمل مربوط به مؤسسات رتبه بندی

رتبه‌بندی اعتباری یا اصطلاحاً Credit Rating عبارت است از نظر مؤسسه رتبه‌بندی در مورد کیفیت اعتباری ناشر یا یک تعهد مالی مشخص که می‌تواند در قالب یک عدد یا حرف بیان شود. این رتبه‌ها در حقیقت ابزار مدیریت ریسک سرمایه‌گذاران و نهادهای اعتباری محسوب می‌شوند و نقش بسزایی در این زمینه ایفا می‌کنند. بسیاری از سرمایه‌گذاران بر اساس این نظر، در خصوص احتمال بازگشت یا عدم بازگشت سرمایه خود، تصمیم‌گیری می‌کنند.

در این خصوص حدود سه مؤسسه رتبه‌بندی با شرکای خارجی فعالیت می‌کنند و دارای مجوز هستند. ضمن این که تعدادی دیگری از این شرکت‌ها نیز درخواست خود را ارائه داده که پیش‌بینی می‌شود تا پایان سال مجوزهای لازم به این شرکت‌ها داده شود.

«ج» ارائه راهکارهای کوتاه مدت و میان مدت برای آینده

- هماهنگی کامل میان ارکان بازار سرمایه و سایر دستگاه‌های ذیربط ازجمله بانک مرکزی، بیمه مرکزی و همچنین وزارتخانه‌هایی مانند نفت، کشاورزی، صنعت، معدن، تجارت و نیرو به منظور کاهش تبعات منفی تصمیم‌های کلان اقتصادی
- پیگیری و تصویب اصلاحیه قانون تجارت
- ورود سهام عدالت به بازار سرمایه
- عضویت در نهادهای بین‌المللی، بویژه تکمیل مراحل عضویت سازمان بورس و اوراق بهادار در سازمان کمیسیون‌های اوراق بهادار (IOSCO) و فدراسیون جهانی بورس‌ها (WFE) می‌باشد.



شورای اقتصاد

«الف) تعداد جلسات برگزار شده کمیسیون تخصصی شورای اقتصاد:

■ برگزاری ۶ جلسه کمیسیون تخصصی شورای اقتصاد از ۱۳۹۶/۵/۱ تا تاریخ ۱۳۹۶/۸/۳، و تنظیم ۱۵ فقره صورتجلسه کمیسیون تخصصی شورای اقتصاد برای طرح در شورای اقتصاد

«ب) جلسات کارشناسی برای ارایه در کمیسیون تخصصی شورای اقتصاد:

■ ۲۰ جلسه کارشناسی از تاریخ ۱۳۹۶/۵/۱ تا تاریخ ۱۳۹۶/۸/۳

«ج) جلسات شورای اقتصاد:

- برگزاری ۲ جلسه از تاریخ ۱۳۹۶/۱/۱ تا تاریخ ۱۳۹۶/۶/۳۱
- جلسه شورای اقتصاد ساعت ۱۰/۳۰ صبح دوشنبه مورخ ۱۳۹۶/۶/۱۳
- جلسه شورای اقتصاد ساعت ۱۰/۳۰ صبح دوشنبه مورخ ۱۳۹۶/۶/۲۷

«د) تعداد مصوبات صادر شده شورای اقتصاد:

مصوبات صادره شورای اقتصاد از تاریخ ۱۳۹۶/۵/۱ تا تاریخ ۱۳۹۶/۸/۳

ردیف	موضوع	شماره و تاریخ مصوبه	مبلغ
۱	طرح جایگزینی پنج میلیون شعله لامپ ۴۵ وات فلورسنت همراه بالاست با لامپ ۱۸ وات LED در اماکن اداری شهر تهران	$\frac{۱۲۶۲۱۷۲}{۱۳۹۶/۴/۱۸}$	$\frac{۱/۷۵۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰}{ریال}$
۲	فروش اراضی مازاد مجاور نیروگاه پرند	$\frac{۱۳۸۷۰۲۵}{۱۳۹۶/۶/۱۹}$	$\frac{۱۴۵/۱۸۹/۶۷۳/۷۰۰}{ریال}$
۳	انتشار اوراق مشارکت ریالی و یا صکوک اسلامی (حوزه امور برق)	$\frac{۱۳۸۷۰۱۴}{۱۳۹۶/۶/۱۹}$	$\frac{۱۵/۰۰۰}{میلیارد ریال}$
۴	اصلاح مصوبه شماره ۵۸۶۳۰۶ مورخ ۱۳۹۵/۴/۵ شورای اقتصاد موضوع دستورالعمل شرایط واگذاری طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای	$\frac{۱۳۴۲۵۹۰}{۱۳۹۶/۵/۲۵}$	--

ردیف	موضوع	شماره و تاریخ مصوبه	مبلغ
۵	خرید هشتاد فروند هواپیمای بوئینگ با ظرفیت ۲۰۵۱۵ صندلی	۱۸/م/۲۰۰۸ ۱۳۹۶/۵/۳۱	--
۶	استفاده از تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) برای اجرای پروژه انتقال آب ارس به دشت شبستر و دریاچه ارومیه	۱۴۴۵۳۹ ۱۳۹۶/۷/۱۹	۶۸۸/۶۰۰/۰۰۰ یورو
۷	استفاده از تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) برای آبرسانی به شهرهای شمال شرق استان خوزستان و انتقال آب به شهرهای ایذه و باغملک	۱۴۴۵۲۹۰ ۱۳۹۶/۷/۱۹	۱۷۰/۱۴۰/۰۰۰ یورو ۲۳۶/۰۱۰/۰۰۰ یورو
۸	استفاده از تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) برای احداث تصفیه خانه‌های پنج شهرستان خوزستان (آبادان، خرمشهر، بندر امام، ماهشهر و شادگان)	۱۴۴۵۳۰۷ ۱۳۹۶/۷/۱۹	۵۰/۶۲/۶۷۸ یورو
۹	دستورالعمل درخواست صدور مجوز استفاده از تسهیلات مالی خارجی (فاینانس)	۱۴۴۷۴۲۲ ۱۳۹۶/۷/۲۲	--
۱۰	بخشنامه بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور	۸۲۵۵۴ ۱۳۹۶/۷/۵	--
۱۱	استفاده از تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) جایکا	۱۴۵۷۷۴۸ ۱۳۹۶/۷/۲۶	
۱۲	اجرای طرح توسعه و بهره‌برداری بخش فراساحل فاز ۱۱ میدان مشترک پارس جنوبی	۱۲۴۸۷۸۵ ۱۳۹۶/۴/۱۱	--

«۵» مهمترین موضوعات مطرح و تأیید شده در شورای اقتصاد:

- بررسی و تصویب خط مشی‌های تنظیم بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور در کمیسیون تخصصی شورای اقتصاد
- تهیه و ابلاغ دستورالعمل صدور مجوز استفاده دستگاه‌های اجرایی از تسهیلات مالی خارجی (فاینانس)
- تهیه و ابلاغ بخشنامه استفاده از تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) از طریق آژانس همکاری‌های بین‌المللی ژاپن (جایکا)



صندوق توسعه ملی

۱. اصلاح فرایندها و تکمیل آیین نامه های مربوط به صندوق توسعه ملی
الف- اصلاح بودجه سال ۱۳۹۵ و تصویب بودجه سال ۱۳۹۶ ستاد صندوق توسعه ملی
ب- تعیین تکلیف در خصوص منابع صندوق که به صورت خاص برداشت می شود
ج - تعیین تکلیف در مورد استفاده مجدد از منابع صندوق توسعه ملی توسط اشخاص حقیقی و حقوقی

۲. طراحی "مدل تخصیص بهینه منابع صندوق توسعه ملی" در قالب اجرای یک پروژه اقتصاد مقاومتی

۳. تدوین "بسته حمایت از توسعه صادرات غیر نفتی در چارچوب برنامه ملی پیشبرد برون گرایی اقتصاد مقاومتی و تحقق اهداف توسعه صادرات غیر نفتی برای سال ۱۳۹۶" و تصویب آن در ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی.

طی این بسته حدود یازده هزارمیلیارد ریال به علاوه اضافه مانده استفاده نشده از اعتبارات سال ۱۳۹۵ از منابع صندوق توسعه ملی بصورت تسهیلات با نرخ سودی کمتر از مصوب شورای پول و اعتبار برای این امر اختصاص می یابد. بانک های عامل نیز از محل منابع داخلی خود به همین مقدار یعنی به نسبت ۵۰ - ۵۰ به این امر اختصاص خواهند داد.

۴. تهیه "لایحه اعطای تسهیلات از محل منابع صندوق توسعه ملی به منظور ایجاد و توسعه اشتغال پایدار در مناطق محروم، روستایی و عشایری" و تصویب آن بصورت قانون در مجلس شورای اسلامی بطوریکه معادل ریالی ۱/۵ میلیارد دلار از منابع صندوق توسعه ملی به صورت قرض الحسنه نزد بانکهای عامل قرار می گیرد تا صرف اعطای تسهیلات به اشخاص حقیقی و حقوقی غیر دولتی برای ایجاد اشتغال در روستاها و شهرهای زیر ده هزار نفر جمعیت با اولویت روستاها و مناطق مرزی و عشایری شود. بانکهای و صندوق های عامل مکلفند معادل منابع این قانون از محل منابع خود و بصورت تلفیقی تسهیلات اعطاء نمایند.

۵. تهیه بسته اشتغال فراگیر و تصویب آن در ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی که طی آن برنامه ریزی شده است تا ضمن ایجاد ۹۷۰ هزار فرصت شغلی در بخش‌های اقتصادی کشور و صیانت از اشتغال نزدیک به ۸۰ درصد از شاغلان موجود کشور به میزان ۰/۸ درصد از نرخ بیکاری کشور در سال ۱۳۹۶ کاهش یابد. در این طرح برای سه میلیون بیکار جویای کار و ۹۵۰ هزار نفر تازه واردین به بازار کار مهارت آموزی صورت گیرد. منابع این طرح علاوه بر منابع تبصره‌های ۱۴ و ۱۸ قانون بودجه سال ۱۳۹۶ معادل ۲۰ هزار میلیارد ریال از منابع شبکه بانکی تأمین خواهد شد.



نظام برنامه‌ریزی، بودجه‌ریزی و نظارت

سازمان برنامه و بودجه، به عنوان نهاد متولی برنامه‌ریزی، بودجه‌ریزی و نظارت در کشور در سه ماهه اخیر، علاوه بر راهبری کل اقتصاد در کنار سایر دستگاه‌های اجرایی اقدام‌های زیر را انجام داده است:

۱. تدوین نظام نظارت یکپارچه برنامه ششم و طراحی سامانه آن
۲. بررسی، پیگیری، اخذ و تصویب آیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و سایر اسناد راهبردی برنامه پنجساله ششم توسعه و قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور
۳. تهیه برنامه سالانه دستگاه‌های اجرایی برای تدوین بودجه سال ۱۳۹۷
۴. تهیه گزارش نظارتی (عملکرد اقتصادی) برنامه پنجم توسعه در سال ۱۳۹۵
۵. انجام اصلاحات مورد نیاز برنامه ششم توسعه و احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور جهت ارائه به هیئت دولت
۶. نظارت و ارزیابی بر نحوه هزینه‌کرد اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای
۷. فراهم کردن زمینه‌های تأمین مالی طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از طریق مشارکت عمومی - خصوصی
۸. اقدامات لازم برای استفاده از فاینانس برای تأمین مالی طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای
۹. اقدامات لازم در مورد مدیریت بدهی‌های دولت و مدیریت دارایی‌های آن
۱۰. تهیه و ارسال دستورالعمل برنامه اجرایی برنامه ششم توسعه به دستگاه‌های اجرایی مرتبط انجام پیگیری‌های لازم برای تدوین آن‌ها
۱۱. هماهنگی و پیگیری تهیه برنامه اجرایی استانی برنامه ششم توسعه
۱۲. تمرکززدایی و تفویض اختیار به استان‌ها از طریق انتقال بخشی از اعتبارات با ماهیت ملی به استان‌ها
۱۳. تهیه نقشه راه و RFP مطالعات آمایش ملی
۱۴. پیگیری و نظارت بر پروژه‌های اقتصاد مقاومتی طبق زمانبندی مصوب ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی
۱۵. انجام مطالعات آمایش سرزمین ۲۰ استان کشور

۱۶. انجام اقدامات لازم جهت افزایش منابع غیر نفتی و نظارت بر مدیریت هزینه‌های دستگاه‌های اجرایی برای:

- پرداخت به موقع حقوق کارکنان دولت و بازنشستگان
- پرداخت مطالبات کشاورزان (خرید تضمینی گندم)
- تسویه بدهی حداقل ۱۰۰۰ میلیارد تومان از طرح تحول سلامت
- تسویه بدهی بنیاد شهید به بیمه ایران به میزان ۱۰۰۰ میلیارد تومان بابت بیمه تکمیلی درمان ایثارگران
- پرداخت ۱۰۰۰ میلیارد تومان بابت بخشی از بدهی‌های دارویی به دانشگاه‌های علوم پزشکی
- تسویه حداقل ۲۰۰۰ میلیارد تومان از بدهی دولت از طریق اوراق تسویه خزانه
- پرداخت به موقع اصل و سود اوراق اسلامی واگذار شده در سررسید
- انجام کلیه تعهدات بین المللی مندرج در قانون بودجه سال ۱۳۹۶

۱۷. انجام اقدامات لازم برای بهبود نظام بودجه‌ریزی جهت تهیه و تنظیم لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور

۱۸. ساماندهی اجرای قانون هدفمندسازی یارانه‌ها

۱۹. مدیریت تأمین مالی طرح‌های عمرانی

■ انتشار اوراق مالی اسلامی

■ واگذاری طرح‌ها

■ تأمین مالی طرح‌های اشتغال‌زا

۲۰. نهایی سازی طرح اصلاح نظام درآمد- هزینه استانی

۲۱. عقد قرارداد اجرای بودجه‌ریزی بر مبنای عملکرد در استان‌ها (۲۵ دستگاه اجرایی و ۳۱ استان کشور)

۲۲. ابلاغ اعتبارات ردیف‌های توسعه متوازن و ارتقاء شاخص‌های توسعه به استان‌های کشور

۲۳. پیگیری مبادله کلیه موافقتنامه‌های اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارائی‌های سرمایه‌ای

۲۴. هدایت تخصیص منابع پیش‌بینی شده در قانون بودجه سال ۱۳۹۶ در راستای

تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی و حمایت از برنامه‌های تشویقی در توسعه صادرات غیرنفتی کشور



محیط زیست

الف) وضعیت محیط زیست در زمان تحویل دولت

جمهوری اسلامی ایران نیز به مانند بسیاری از کشورهای در خلال چند دهه گذشته به دلایل مختلف از جمله تحولات جمعیتی و تغییر الگوهای سکونت، توسعه شهرنشینی، با معضلات زیست محیطی گوناگونی مانند آلودگی هوا بویژه در کلانشهرها، تخریب جنگل‌ها و مراتع، کاهش کمیت و کیفیت منابع آب، فرسایش خاک، آلودگی‌های فرامرزی مانند بروز پدیده ریزگردها و غیره مواجه می‌باشد. هرچند در خلال چند دهه اخیر بسیاری از نگرانی‌های اقتصادی و اجتماعی توسعه در ایران روندهای قابل قبولی را طی کرده است، به طوری که در برخی از حوزه‌ها مانند توسعه بهداشت و سلامت و افزایش امید به زندگی، دسترسی به اطلاعات، افزایش نرخ باسوادی، افزایش درآمد سرانه، نرخ باسوادی و غیره بویژه پس از انقلاب اسلامی به موفقیت‌های قابل توجه‌ای دست پیدا کرده است، اما بسیاری از این تحولات، لزوماً به مفهوم مثبت یا مطلوب بودن برنامه‌های توسعه نیست، زیرا بسیاری از این پیشرفت‌ها مانند توسعه شهرنشینی، موجب افزایش تقاضا برای کالاها و خدمات زیست محیطی شده و روند بهره‌برداری از منابع را تشدید نموده است. از سوی دیگر وابستگی شدید توسعه ملی به درآمدهای حاصل از نفت و عدم تناسب با واقعیت‌های جامعه، ظرفیتی کاذب و به دور از نیازها و قابلیت‌های اجتماعی کشور را باعث شده که بازتاب آن بصورت مصرف بی‌رویه بسیاری از منابع از جمله منابع سوخت‌های فسیلی هویدا شده که این مسئله به نوبه خود سبب بروز انواع معضلات زیست محیطی در کشور شده است.

با عنایت به مراتب فوق مهم‌ترین چالش‌های محیط زیست را می‌توان به شرح زیر برشمرد:

■ آلودگی هوا ناشی از مصرف انرژی: طی سالهای ۹۳-۱۳۸۶ میزان انتشار گازهای گلخانه‌ای و آلاینده شامل اکسیدهای نیتروژن، اکسیدهای گوگرد، منواکسید کربن، ذرات جامد معلق و دی اکسید کربن از حدود ۵۰۴ میلیون تن در سال ۱۳۸۶ با نرخ رشد سالانه ۳٫۴ درصد به حدود ۶۳۷ میلیون تن رسیده است که بخش اعظم این

آلاینده‌ها و گازهای گلخانه‌ای در سکونتگاه‌های شهری و بویژه کلانشهرها تخلیه شده است. طی این دوره سرانه انتشار از حدود ۶٫۶ تن به حدود ۷٫۵ تن رسیده است که این پدیده باعث تشدید آلودگی هوا بویژه در کلانشهرهای کشور شده است.

- کاهش شدید سطح دریاچه ارومیه و افزایش خطر خشک شدن این دریاچه
- افزایش بی‌رویه شهرنشینی و بارگذاری بیش از ظرفیت تحمل جمعیت و فعالیت در پهنه سرزمین

■ با تغییرات اقلیمی و خشکسالی در چند سال اخیر میانگین نزولات جوی از حدود ۲۵۰ میلی‌متر به حدود ۲۰۰ میلی‌متر در سال، و میزان آب تجدیدپذیر کشور نیز از حدود ۱۳۰ میلیارد متر مکعب به حدود ۸۸ میلیارد متر مکعب تنزل کرده است که این پدیده نیز به نوبه خود باعث خشکیدگی بسیاری از تالاب‌ها و رودخانه‌ها و همچنین تشکیل کانون‌های محلی ریزگردها در داخل کشور (به دلیل کاهش پوشش گیاهی ناشی از خشکسالی) در سالهای منتهی به سال ۱۳۹۶ شده است.

■ فرسایش خاک ناشی از مجموعه‌ای از عوامل انسانی (بهره‌برداری‌های بی‌رویه از جنگل‌ها و مراتع) و خشکسالی باعث شسته شدن حجم زیادی از خاک حاصلخیز کشور شده است، بطوریکه از حدود ۱/۵ میلیارد تن در سال ۱۳۶۰ به بیش از ۵ میلیارد تن تا اواخر اواسط دهه ۱۳۹۰ رسیده است.

■ خشکیدگی تالاب‌ها و رودخانه در نتیجه مجموعه‌ای از خشکسالی‌ها، برداشت بی‌رویه آب بالادست و عدم تأمین حقابه‌های زیست محیطی پایین دست

■ دفع غیر اصولی زباله‌ها در محیط زیست (روزانه بیش از ۵۵ هزار تن زباله در کشور تولید می‌شود که حدود ۸ هزار تن در روز تنها در کلانشهر تهران تولید می‌شود)

■ طی سالهای ۲۰۱۲ الی ۲۰۱۶ شاخص عملکرد محیط زیست (EPI) ایران بهتر شده و از رتبه ۱۳۲ (با کسب امتیاز ۴۲٫۷۳) به رتبه ۱۰۵ (امتیاز ۶۶٫۳۲) رسیده است، با این وجود هنوز در مقایسه با کشورهای منطقه وضعیت مطلوبی ندارد و مستلزم تلاش‌های بیشتری در این زمینه است.

■ افزایش آلودگی‌های زیست محیطی فرامرزی از جمله بروز پدیده ریزگردها (۲۳ استان کشور تحت تأثیر این پدیده قرار گرفته‌اند) و آلودگی‌های دریایی و ساحلی

■ کاهش سطح آب خلیج میانکاله در نتیجه کاهش ورود آب رودخانه‌های منتهی



به خلیج و همچنین کاهش آب دریای مازندران

- تخریب جنگل‌ها و مراتع و کاهش تنوع زیستی و در معرض خطر قرار گرفتن گونه‌های گیاهی و جانوری
- از ۳۲ میلیون هکتار اراضی بیابانی حدود ۷/۸ میلیون هکتار آن در شرایط بحرانی از نظر پدیده بیابان‌زایی قرار دارند.

البته طی سالهای ۹۶-۱۳۹۲ اقدامات قابل توجهی در زمینه محیط زیست از جمله ارتقای دیپلماسی محیط زیست و پیگیری رفع معضلات ناشی از ریزگردها در سازمان ملل متحد، افزایش قابل توجه اعتبارات مبارزه با آلودگی هوا و ریزگردها، تسریع در پاسخ‌دهی به استعلام‌های درخواستی از سوی دستگاه‌های ذیربط، توزیع بنزین یورو ۴ در کلانشهرها و... انجام شده است که در صورت حمایت دولت در برنامه ششم و با عنایت به سیاست‌های کلی ابلاغی مقام معظم رهبری، مفاد قانونی برنامه ششم توسعه در زمینه محیط زیست و همچنین راهبردها و سیاست‌های محیط زیست انتظار می‌رود فرایند تخریب محیط زیست کشور معکوس گردد.

« (ب) مهمترین اقدامات انجام شده و نتایج حاصله:

از مهمترین اقدامات محیط زیست در ۱۰۰ روز گذشته می‌توان به تفکیک حوزه‌های زیر برشمرد:

۱- تقویت پژوهش، نوآوری و افزایش آگاهی محیط‌زیستی، تنویر افکار و آموزش همگانی

- برگزاری کارگاه آموزش محیط زیست برای ۱۱۴ نفر از مربیان پیش دبستانی
- برگزاری دوازدهمین دوره اعطای جایزه ملی محیط زیست
- برگزاری کارگاه آموزشی برنامه‌ریزی جهت تدوین شاخص‌های زیست محیطی دفتر زیست بوم‌های دریایی
- برگزاری دوره آموزشی و ارائه آموزش در خصوص پایش پسماندهای پزشکی
- برگزاری نشست هم‌اندیشی منتخبین پنجمین دوره‌ی انتخابات شوراهای اسلامی شهرهای مراکز استانی کشور
- برگزاری سمپوزیوم بین‌المللی روابط عمومی با شعار نقش روابط عمومی در توسعه پایدار

- برگزاری برنامه آموزشی تخصصی زنگ آموزش به منظور افزایش سطح آگاهی‌های کارکنان سازمان نسبت به مسائل روز محیط زیست و بهره‌مندی از ظرفیت اساتید دانشگاهی، نخبگان علمی در این زمینه
- تولید شماره‌های ۲۹ و ۳۰ بولتن خبری الکترونیکی ماهانه معاونت آموزش و پژوهش
- ثبت اطلاعات اعضای شورای پژوهشی و فناوری استان‌ها در سامانه آماری سازمان-فراهر
- جمع‌آوری اطلاعات پارک‌های ملی و آثار طبیعی ملی کشور و مناطق پیشنهادی
- تهیه دقیق بانک اطلاعات مناطق چهارگانه

۲- حفظ، احیا و پایش محیط زیست انسانی (منابع زیستی)

- تشکیل ستاد آمادگی مقابله با پدیده گرد و غبار با حضور نمایندگان دستگاه‌های اجرایی مسئول و پیگیری اجرای برنامه‌های کوتاه مدت و بلند مدت مرتبط در سطوح ملی و استانی
- تشکیل جلسات کارگروه هماهنگی شرایط ویژه آلودگی هوا و تعیین سهم وظایف هر دستگاه استانی مشخص و اقدامات مبتنی بر وظایف دستگاه‌ها در خصوص کنترل و کاهش آلودگی هوا بر اساس قانون هوای پاک
- آنالیز ۸ فاکتور در ۴ نمونه بنزین ارسالی شهر مشهد
- نمونه برداری ۵ مورد از ترکیبات آلی فرار در هوای شهر تهران جهت تست مقایسه‌ای
- نمونه برداری ۲۷ مورد از ذرات و گازهای محیطی شهر تهران
- ارائه برنامه‌های مقابله با گرد و غبار در ۱۷ استان و تشکیل کارگروه‌های تخصصی و ویژه
- تهیه دستورالعمل آنالیز گازهای آمونیاک و اسید نیتریک و اسید فلورید ریک در هوای محیط
- تهیه فاز اول دستورالعمل اجرایی اندازه‌گیری گزارش و صحت سنجی (MRV)^۲ آلاینده‌های هوا و گازهای گلخانه‌ای
- تهیه گزارش در خصوص منابع مهم زیستی مجاور شبکه راه‌ها
- تدوین برنامه پایش سموم دیازینون و نئونیکوتینوئیدها در آب و خاک مناطق



مختلف کشور

- تدوین برنامه و آغاز عملیات اجرایی رفع بوی نامطبوع مسیر فرودگاه امام تا شش ماه اول سال آتی
- همکاری در تدوین لایحه کمک به ساماندهی پسماندهای عادی با اولویت استانهای ساحلی و کلانشهرها با مشارکت بخش غیر دولتی و ارسال آن به مجلس شورای اسلامی
- همکاری در تدوین مصوبه هیئت وزیران در خصوص جلوگیری از تغییر کاربری اراضی کشاورزی و تخریب محیط زیست در استان‌های شمالی
- تعیین صنایع آلاینده کلانشهر تهران (۴۲۲ مورد) و سهم منابع متحرک و ثابت و خانگی در انتشار آلاینده‌های کلانشهر تهران
- نظارت بر اجرای برنامه گرد و غبار در سطوح ملی و استانی
- برگزاری ۲۶ جلسه کمیته فنی - نظارتی بررسی گزارشات ارزیابی زیست محیطی
- برگزاری ۱۲ جلسه کمیته ماده ۲ بررسی گزارشات ارزیابی زیست محیطی و بررسی ۸۶ طرح (تأیید و موافقت مشروط: ۵۳ مورد، رد: ۴ مورد، سایر موارد: ۲۹ مورد)
- بازنگری فاکتورهای شاخص آلاینده دستورالعمل خود اظهاری در پایش
- پایش ۱۱ مرکز امحاء پسماند پزشکی

۳- حفظ، احیا و پایش محیط زیست طبیعی و دریایی

- تشکیل جلسه شورای ملی ایمنی زیستی به ریاست معاون اول رئیس جمهور
- تدوین برنامه اقدام ملی حفاظت از پستانداران دریایی
- تدوین سند راهبردی امداد و نجات حیات وحش
- تدوین و ابلاغ دستورالعمل شکار چهار پا در قرق‌های اختصاصی کشور
- جمع‌آوری اطلاعات مربوط به زیستگاه‌های حساس ساحلی - دریایی از قبیل حرا، مرجانها و... جهت ثبت در بانک اطلاعات دریایی
- جمع‌آوری و تکمیل اطلاعات علمی مربوط به گونه‌های قوچ و میش ایران و مورفولوژی مجموعه و شاخ‌های گونه و زیر گونه‌ها
- اجرای ۱۳۶ طرح سالم سازی سواحل و پایش آلودگی های میکروبی در سه استان شمالی کشور
- پایش زیستگاه تخمگذاری لاک پشت‌های دریایی در سواحل جنوبی کشور

- پایش زیستگاه مرجان‌های سواحل استان بوشهر
- بازبینی، ساماندهی و تکمیل بانک اطلاعاتی ۳۶۵ نمونه مهره دار و بی مهره مخازن علمی، شناسایی و بازبینی ۱۰ نمونه گیاهی، آماده‌سازی و ساماندهی ۵۰ نمونه گیاهی هرباریوم و آماده سازی نمونه‌های بیولوژیک ارسالی از استان‌ها جهت نگهداری در بانک ژن
- ارائه نتایج نهایی طرح جامع شناسایی و رده‌بندی پرندگان شکاری ایران
- شناسایی ۱۲۰ نمونه فسیل مرجان و دوکفه‌ای
- آماده سازی و شناسایی ۶۰ نمونه سنگ و کانی و ثبت اطلاعات در بانک مربوطه
- اصلاح آیین نامه فسیلی موجود در مقررات سازمان محیط زیست
- برگزاری کمیته ملی نجات خلیج گرگان در استان و سازمان مرکزی به منظور تهیه طرح جامع حفاظت و احیای خلیج گرگان و تالاب میانکاله
- اجرای برنامه خود اظهاری واحدهای صنعتی و خدماتی سبز بر اساس شاخص‌های انتخاب صنعت و واحد خدماتی سبز
- اجرای برنامه پایش دو هفته یکبار سوخت توزیعی در کلانشهرهای تهران و البرز و نظارت بر توزیع سوخت استاندارد و مناسب
- حضور فعال و مؤثر در دوازدهمین نشست کنوانسیون گونه‌های مهاجر و لحاظ تمام زیرگونه‌های پلنگ در ضمیمه کنوانسیون حفاظت از گونه‌های مهاجر و فک خزری در لیست گونه‌های در حال انقراض

۴- همکاری‌های بین‌المللی و منطقه‌ای زیست محیطی

- امضای قرارداد همکاری با جایکا در خصوص انجام طرح مدیریت جامع محیط زیستی سواحل استان هرمزگان
- تهیه دستورالعمل برنامه اقدام ملی متناسب کاهش (NAMAs)^۳ انتشار (کنوانسیون تغییرات آب و هوا)
- امضاء تفاهم نامه محیط زیستی با گرجستان
- امضاء تفاهم نامه همکاری محیط زیستی مقابله با گرد و غبار با ژاپن

3. Nationally Appropriate Mitigation Actions



۵- نظام حقوقی حفاظت از محیط زیست کشور

- تصویب لایحه حفاظت از تالاب‌ها و لایحه هوای پاک در مجلس شورای اسلامی
- تهیه و ارسال لایحه خاک به مجلس شورای اسلامی
- همکاری در تدوین لایحه ممنوعیت حیوان آزاری با مشارکت وزارت دادگستری و قوه قضائیه
- اخذ تأییده لایحه حمایت از محیط بانان و جنگل بانان از کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی برای طرح در صحن علنی مجلس شورای اسلامی
- پیگیری و انجام اصلاحات لازم در خصوص لایحه مالیات بر ارزش افزوده

۶- حکمرانی مطلوب محیط زیست

- تعیین سیاست‌های اصلی و اولویت‌های اجرایی چهار ساله سازمان در سطوح ملی و استانی مشتمل بر مدیریت پسماندها، کاهش آلودگی هوای کلانشهرها، مهار ریزگردها و تأمین حقابه تالاب‌ها
- اعلام سیاست‌ها و اولویت‌های محیط زیست در چهار حوزه مدیریت پسماندها، کاهش آلودگی هوای کلانشهرها، مهار ریزگردها و تأمین حقابه تالاب‌ها در برنامه ششم توسعه
- تمرکززدایی و تفویض اختیار در ۲۹ بند از وظایف سازمان مرکزی برای تسریع در انجام امور و پاسخ به استعلام‌های زیست محیطی و تصمیم‌گیری در مواجهه با مسائل و موضوعات مرتبط با اختیارات و وظایف سازمانی
- انعقاد تفاهم نامه همکاری با سازمان مناطق آزاد برای اجرای برنامه‌های ارزیابی زیست محیطی، حفاظت، بازسازی و احیاء زیستگاه‌ها، جلوگیری از ورود گونه‌های غیر بومی، پایش و مطالعات مشترک، کمک به توانمند سازی جوامع بومی انجام مطالعات علمی
- امضاء تفاهم نامه بهسازی پارک طبیعت پردیسان با شهرداری تهران با اولویت اجرای طرح جامع پارک پردیسان
- بازدید از استان‌های قزوین، کهگیلویه و بویراحمد، خوزستان، اردبیل، آذربایجان غربی، آذربایجان شرقی، کردستان و اصفهان و شهرستان شهریار و بررسی مسائل زیست محیطی استان‌ها

- دیدار با نخست وزیر گرجستان، وزیر مشاور محیط زیست ژاپن و کمیسیونر تغییرات اقلیم و انرژی اتحادیه اروپا
- افتتاح اولین پارک شهری با نام محیط بان و اولین مدرسه طبیعت استان قزوین، پارک چشمه نباتی یاسوج، مدرسه طبیعت در سنندج، ساختمان مرکز مدیریت تالاب بین‌المللی گاوخونی، سیستم آنلاین شهرک‌های صنعتی و صنایع بزرگ اصفهان، فاز دوم تصفیه خانه فاضلاب شهرک صنعتی رازی شهرضا، پارک طبیعت باراجین
- بازدید از آبگیری ۸۰ درصدی تالاب هورالعظیم، اجرای طرح آماک بندر ماهشهر، پروژه تصفیه خانه پساب پتروشیمی مارون، پروژه پسماند سوز منطقه ویژه ماهشهر، دریاچه ارومیه، نمایشگاه بین‌المللی نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی، سیستم تصفیه پساب مجموعه صنایع لبنی کاله، پروژه تصفیه خانه فاضلاب خانگی شهریار
- اعلام نظر درخصوص عملیات اکتشاف در پناهگاه حیات وحش دره انجیر و تأکید بر ارزش‌های تنوع زیستی آن
- اعلام ضرورت ارزیابی محیط زیستی پروژه وزارت جهاد کشاورزی درخصوص احیای ۵۵۰ هزار هکتار دشت خوزستان و ایلام
- رونمایی از سند ملی اشتغال سبز با رویکرد اقتصاد، رفاه اجتماعی، شغل مناسب و تلاش برای حفظ محیط زیست
- رونمایی از سند راهبرد ملی تغییر اقلیم برای اجرا باتوجه به مشکلات حاصل از تغییر اقلیم کشور
- تدوین تفاهم‌نامه همکاری مشترک فیما بین وزارتخانه‌های کشور، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان حفاظت محیط زیست به منظور ایجاد شرایط بهداشتی، ایمن و سالم، جلوگیری از آلودگی محیط زیست و حفظ سلامت استفاده‌کنندگان از سواحل و شناگاه‌ها

«ج» راهکارهای کوتاه مدت و میان مدت

امروزه ادغام و یکپارچه سازی سیاست‌ها و برنامه‌های محیط زیست در سیاست‌ها و برنامه‌های توسعه اقتصادی و اجتماعی به عنوان یکی از ارکان و اصول پایدار پذیرفته شده است؛ به همین علت سیاست‌ها و برنامه‌های محیط زیست زمانی می‌توانند به برقراری



تعادل و پایداری توسعه منتهی شوند و از بروز مخاطرات محیط زیست جلوگیری نمایند و به عنوان کالبد و بستر بارگذاری‌های توسعه عمل نمایند که در همه ارکان برنامه‌ریزی مورد توجه قرار گیرند و به صورتی فعال در فرآیندهای سیاست گذاری، برنامه‌ریزی و تصمیم گیری دخالت داده شوند و سپس و در تعامل با سایر حوزه‌ها به صورتی متوازن به اجرا درآیند. بر این اساس با توجه دامنه و ابعاد مسائل و مشکلات زیست محیطی کشور و همچنین محدودیت منابع مالی و نیروی انسانی، لازم است تا اولویت‌ها براساس اطلاعات و فرایندهای شناخته شده و مستندات علمی و همچنین میزان توجه افکار عمومی تعیین و بر اساس راهکارهای زمان‌دار تهیه شده و بر این اساس، راهکارهای کوتاه‌مدت و میان‌مدت پیش‌بینی گردند. با عنایت به مراتب یاد شده مهم‌ترین راهکارهای کوتاه‌مدت و میان‌مدت به شرح زیر پیشنهاد می‌شود:

- تقویت دیپلماسی محیط زیست در راستای کنترل فرایندهای تخریبی محیط زیست از جمله بحران ریزگردها و آلودگی‌های مناطق ساحلی و دریایی (میان مدت)
- ساماندهی و مدیریت پسماندهای جامد خانگی و صنعتی و خطرناک (میان مدت)
- تأمین حقابه‌ها و رها سازی آب رودخانه‌ها و تالاب‌های داخلی (کوتاه مدت)
- تأمین منابع مالی اجرای مصوبات مرتبط با برنامه‌ها و سیاست‌های کاهش آلودگی هوا (میان مدت)
- حمایت و پشتیبانی از تشکل‌های مردم نهاد برای حفاظت از محیط زیست (کوتاه مدت)
- تمرکز زدایی و تفویض اختیار ستاد مرکزی به استان‌ها (کوتاه مدت)
- تأمین مالی و تقویت صندوق ملی محیط زیست و اتخاذ تدابیر لازم برای فعال کردن صندوق (کوتاه مدت)
- ارتقا و توسعه آموزش‌های محیط زیستی در سطوح رسمی و غیررسمی کشور (میان مدت)
- تقویت نقش و کارکردهای تشکل‌های مردم نهاد در سیاست‌گذاری و اجرای برنامه‌های محیط زیست ارتقای مشارکت‌های مردمی برای حفاظت از محیط زیست (میان مدت)
- بازنگری و اصلاح استانداردهای محیط زیستی و تدوین استانداردهای منطقه‌ای محیط زیست (کوتاه مدت)

- حفاظت از جنگل‌های خزری و ذخایر جنگلی (میان مدت)
- حمایت از تولید انرژی‌های تجدیدپذیر از منابع باد و خورشید از طریق اصلاح نظام‌های قیمت گذاری انرژی، همکاری فناورانه با کشورهای پیشرو حمایت و پشتیبانی از توسعه فناوری‌های پاک و غیرآلاینده (میان مدت)
- حمایت از بازیافت زباله و تولید کمپوست برای جلوگیری از آلودگی خاک توسط زباله ها، و کمک به احیای کیفیت خاک‌های ایران از طریق مصرف کمپوست (میان مدت)
- حمایت از گردشگری محیط زیستی با رعایت استانداردهای حفظ محیط زیست در مناطق تحت حفاظت بر اساس طرح‌های مدون (میان مدت)
- سرمایه‌گذاری در زمینه استفاده از تکنولوژی‌های بومی و سازگار با اقلیم و بوم شناسی کشور (کاریزها، جمع‌آوری آب باران) اهمیت دادن به ارزش اقتصادی آب در تمامی مصارف و ایجاد بازار آب (میان مدت)
- تقویت و توانمند سازی بخش‌های دولتی و غیردولتی برای استفاده مؤثر از منابع بین‌المللی از جمله صندوق اقلیم سبز (کوتاه مدت)
- بازچرخانی آب و استفاده از پساب تصفیه شده در بخش کشاورزی محصولات غیرخوراکی با رعایت ملاحظات بهداشتی و محیط زیستی (میان مدت)
- حمایت و پشتیبانی از فعالیتهای پژوهشی مرتبط با محیط زیست به منظور ارتقای شناخت علمی از فرایندهای زیست محیطی کشور (میان مدت)
- توسعه نظام اطلاعات محیط زیستی به منظور درک شناخت از تحولات محیط زیست کشور (کوتاه مدت)
- تقویت بخش خصوصی برای استفاده پایدار از منابع طبیعی و محیط زیستی (میان مدت)
- استفاده از سازوکارهای اقتصادی از جمله مالیات و عوارض آلودگی برای حفاظت از محیط زیست (میان مدت)
- اصلاح و بازنگری نظام تعرفه‌ها و قیمت‌گذاری آب و فاضلاب و انتشار آلاینده‌های آبی در آب‌های پذیرنده (میان مدت)
- استفاده از ظرفیتهای سازمان‌های مردم نهاد برای صیانت از محیط زیست بویژه منابع آب کشور و تقویت تشکلهای مرتبط در این زمینه (میان مدت)



ب) حوزه‌های بخشی

بخش کشاورزی و منابع طبیعی

اهم اقدامات اساسی انجام شده:

وزارت جهاد کشاورزی پس از شروع به کار دولت دوازدهم در اولین گام اقدام به تدوین برنامه چهار سال آینده بخش کشاورزی و منابع طبیعی در چارچوب اسناد بالادستی به ویژه قانون برنامه ششم توسعه و سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی برای ارائه به رئیس جمهور محترم و مجلس محترم شورای اسلامی نمود که در این خصوص با عنایت به شرایط اقلیم کشور، تمرکز بر راهبرد ارتقای بهره‌وری آب به عنوان یکی از مهمترین سیاست‌های کلان بخش به مورد اجرا گذاشته شده است. علاوه بر آن با عنایت به ضرورت تدارک کشت پاییزه و رفع چالش‌های ساختاری خلاصه‌ای از اقدامات کلان به شرح زیر بوده است:

۱- اقدامات انجام شده در زمینه ارتقای بهره‌وری آب و کشاورزی حفاظتی؛ درخصوص اقدامات منجر به ارتقای راندمان آبیاری و صرفه‌جویی در مصرف آب در سه ماه اخیر، علاوه بر اصلاح و بازسازی ۸۰ هکتار گلخانه، معادل ۳۰۰ هکتار نیز احداث و به بهره‌برداری رسیده است. همچنین بیش از ۵۷ هزار هکتار سامانه‌های نوین آبیاری اجرا و تحویل بهره‌برداران شده و عملیات بیش از ۱۵۱ هزار هکتار شروع و در دست اجرا می‌باشد علاوه بر آن در سطحی بیش از ۱۶ هزار هکتار شبکه‌های آبیاری و زهکشی در مناطق خوزستان و ایلام و در سطح ۴۲۰۰ هکتار در منطقه سیستان و ۳۸ هزار هکتار در مناطق مرزی به مورد اجرا گذاشته و آماده تحویل شده است. همچنین توسعه کشت پاییزه مورد تأکید و حمایت قرار گرفته و به منظور کاهش مصرف آب، توسعه کشت نشایی نیز ترویج و مورد حمایت واقع شده است. در این راستا در سطح ۳ هزار هکتار عملیات آب و خاک و در سطحی بیش از ۱۱ هزار هکتار تجهیز و نوسازی در اراضی آبخور سدها و همچنین مرمت و بازسازی

۹۰ کیلومتر از قنوات در کشور انجام شده است.

در زمینه کشاورزی حفاظتی نیز در سطح یک میلیون و هفتصد هزار هکتار برنامه کشاورزی حفاظتی با استفاده از ماشین‌های مخصوص، کم خاک‌ورزی تناوب کشت، حفظ بقایای گیاهی با رعایت کلیه اصول کشاورزی حفاظتی انجام شده است.

۲- در زمینه انجام فعالیت‌های پشتیبانی تولید بیش از ۵۰ هزار تن انواع بذور گواهی شده با هدف مقاوم‌سازی محصول و ارتقای کیفیت و افزایش تولید در واحد سطح تأمین و در اختیار تولیدکنندگان محصولات زراعی قرار گرفته و قرارداد نظارت بر تولید ۴۰ هزار تن بذور استاندارد، منعقد گردیده است علاوه بر آن بیش از ۹۰۰ هزار تن انواع کودهای کشاورزی نظیر کود اوره، پتاسیم، سوپر فسفات و غیره تدارک شده و تأمین و تحویل بیش از ۱۵۰۰ دستگاه ماشین‌آلات کارنده با ایجاد خط اعتباری توسط دولت تأمین و تحویل کشاورزان شده است. در همین دوره عملیات پوشش بیمه‌ای محصولات اساسی زراعی و باغی نیز با رویکرد کاهش ریسک کشاورزان انجام شده است و همچنین برای مبارزه با انواع آفات و بیماری‌های محصولات، در سطحی بیش از ۶۰۰ هزار هکتار با روش شیمیایی و در سطحی بیش از ۳۰۰ هزار هکتار به صورت غیر شیمیایی عملیات مبارزه با آفات در کشور اقدام شده است. علاوه بر آن در زمینه حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان کشاورزی چندین قرارداد با سازمان‌های تحقیقاتی بین‌المللی جهت انتقال دانش نوین منعقد شده است.

۳- با خرید حدود ۹ میلیون تن گندم، نیاز کشور به گندم در سال جاری نیز در داخل تأمین گردیده است.

به منظور کاهش تصدی‌گری‌های دولت در مدیریت بازار، بورس کشاورزی فعالیت‌های متنوعی را در مرکز و برخی از استان‌ها در یکصد روز اخیر تجربه کرده است. که شامل عملکرد بخش محصولات کشاورزی از قبیل؛ گندم، جو، برنج، شکر، ذرت، کنجاله سویا و سایر محصولات است که در دولت دوازدهم در قالب



بیش از ۷۶۴ هزار تن از طریق ۳۵۳۸ قرارداد بوده است. این عملکرد از نظر مقداری ۱۱/۴ درصد سهم از کل بازار بورس کالا و از نظر ارزش معادل ۶/۴ درصد کل بازار و حدود ۱۴ درصد کل قراردادهای بازار بورس کالا را به خود اختصاص داده است.

۴- در زمینه افزایش تولید آبزیان و به منظور حفاظت از ذخایر آن در دریای شمال بیش از ۳۵۰ میلیون قطعه انواع بچه ماهی رهاسازی شده است و بیش از ۲۷ هزار تن میگوی پرورشی و بیش از ۱۵۰۰ تن ماهی پرورشی در قفس‌های دریا تولید شده است. در زمینه حمایت از تولید انواع گوشت قرمز، گوشت مرغ، تخم مرغ و شیر خام، نیازهای کشور در داخل انجام و پایش و مدیریت کلان بازار آن انجام شده است.

۵- در خصوص اقدامات انجام شده در حوزه حفاظت از منابع طبیعی و اجرای عملیات در حوضه‌های آبخیز، فعالیت‌های جنگل‌کاری، احیاء و غنی‌سازی جنگل‌ها، اجرای طرح تنفس جنگل‌های شمال، تثبیت شن‌های روان و مهار کانون‌های بحران فرسایش بادی، انجام عملیات بیولوژیک برای مقابله با گردوغبار در استان خوزستان، اجرای عملیات آبخیزداری و آبخوانداری و توسعه و بهره‌برداری از کشت گیاهان دارویی در مراتع و مزارع و همچنین در حوزه احیای دریاچه ارومیه عملیات فنی تداوم یافته است.

بخش آب

اهم عناوین عملکرد بخش آب وزارت نیرو در ۱۰۰ روز نخست شروع دولت

دوازدهم

۱. بهره‌برداری از ۱۴۷۷۵ هکتار شبکه‌های اصلی آبیاری و زهکشی در اراضی پایاب در دست بهره‌برداری به منظور تکمیل طرح‌های تأمین آب
۲. تعادل بخشی به سفره‌های آب زیرزمینی در چارچوب مصوبات شورای عالی آب از طریق جلوگیری از اضافه برداشت چاه‌های مجاز و مسلوب‌المنفعه نمودن چاه‌های غیر مجاز و کاهش برداشت غیر مجاز از آب‌های زیرزمینی به میزان ۹۸ میلیون متر مکعب
۳. راه اندازی سامانه یکپارچه حفاظت و بهره‌برداری از منابع آب کشور
۴. راه‌اندازی سامانه اطلاعات مکانی یکپارچه رودخانه‌ها
۵. آزادسازی تصرفات ایجاد شده در حریم رودخانه‌های مهم کشور در سطح ۴۰ هکتار
۶. پیشرفت ۵۵ طرح اجرایی مهار آب‌های مرزی به میزان ۴/۱ درصد (افزایش از ۷۰/۴ به ۷۴/۵ درصد) با هزینه‌کرد ۱۲۲۰۰ میلیارد تومان در مدت ۱۰۰ روزه اخیر
۷. آغاز عملیات اجرایی سد ماشکید سفلی در استان سیستان و بلوچستان
۸. بهره‌برداری از یک واحد نیروگاه برق آبی سد داریان به ظرفیت ۷۰ مگا وات



بخش صنعت و معدن

مجوزها

پروانه بهره برداری صنعتی

طی صد روز اول استقرار دولت دوازدهم تعداد ۱۷۲۴ فقره پروانه بهره‌برداری با سرمایه‌گذاری ۶۸۷۶ میلیارد تومان و اشتغال ۲۷۸۳۹ نفر به بهره‌برداری رسیده است.

لیست برخی از طرح‌های مهم بهره‌برداری شده طی ۱۰۰ روز اول دولت دوازدهم

نوع بهره برداری	نام واحد	استان	سرمایه (میلیارد ریال)	اشتغال (نفر)	تاریخ مجوز	گروه فعالیت ۲ رقمی
ایجاد	تولیدی شیوا	تهران	۱۰۹۸	۲۰۴	۱۳۹۶/۰۵/۲۲	محصولات غذائی و آشامیدنی‌ها
	مهندسی رستافن ارتباط	تهران	۸۰۹	۶۵۵	۱۳۹۶/۰۷/۲۹	ابزار پزشکی ایستکی
	تضامنی سیاح فرو خاناداش	اقتصادی ویژه شیراز	۱۸۱	۲۰۰	۱۳۹۶/۰۶/۰۸	محصولات فلزی فابریکی
	پتروشیمی شازند	مرکزی	۱۰۸	۱۰۵۰	۱۳۹۶/۰۶/۱۴	ساخت مواد محصولات شیمیائی
	تعاونی تولید شمش و نورد و فولاد آماتیس کویر سهند	البرز	۶۱	۲۱۰	۱۳۹۶/۰۶/۰۵	محصولات از لاستیک و پلاستیک

نوع بهره برداری	نام واحد	استان	سرمایه (میلیارد ریال)	اشتغال (نفر)	تاریخ مجوز	گروه فعالیت ۲ رقمی
ایجاد	صنایع و فرآورده‌های غذایی مزمز	مرکزی	۱۸	۲۱۳	۱۳۹۶/۰۷/۰۵	محصولات غذایی و آشامیدنی‌ها
	صنایع زرریسان امیر کبیر کاشان	اصفهان	۱۷۵	۲۴۴	۱۳۹۶/۰۷/۲۵	ساخت منسوجات
	گروه صنعتی لینا	قم	۶	۴۴۷	۱۳۹۶/۰۵/۰۴	محصولات غذایی و آشامیدنی‌ها
	سیمان خاکستری نی ریز	فارس	۳۹۸۵	۸۵	۱۳۹۶/۰۵/۸۴	سایر محصولات کانی غیر فلزی
	آلومینیوم کاوه خوزستان	خوزستان	۳۶۳۱	۸۶	۱۳۹۶/۰۶/۲۸	ساخت فلزات اساسی
	سازمان توسعه و نو سازی معادن و صنایع معدنی ایران	خوزستان	۳۲۵۲	۱۶۲	۱۳۹۶/۰۶/۲۶	ساخت فلزات اساسی
	امید کهن سیون	منطقه ویژه اقتصادی شیراز	۴۹۳۶	۵۰	۱۳۹۶/۰۶/۲۸	محصولات فلزی فابریکی



نوع بهره برداری	نام واحد	استان	سرمایه (میلیارد ریال)	اشتغال (نفر)	تاریخ مجوز	گروه فعالیت ۲ رقمی
توسعه ای	بی ای تیف پارس	البرز	۳۲۲۹	۸۹	۱۳۹۶/۰۶/۳۰	محصولات از توتون و تنباکو
	گسترش خدمات آتیه اندیشان سپهر شرق	آذربایجان شرقی	۳۱۹۵	۰	۱۳۹۶/۰۶/۱۴	ساخت فزات اساسی
	سهامی قند تربت حیدریه (سهامی عام)	خراسان رضوی	۰	۲۲۸	۱۳۹۶/۰۷/۰۲	محصولات غذائی و آشامیدنی‌ها
	مجتمع صنعتی ماموت تهران	البرز	۵۴	۵۲۰	۱۳۹۶/۰۶/۱۲	وسایل نقلیه موتوری

جواز تأسیس صنعتی

تعداد ۴۹۵۰ فقره جواز تأسیس با پیش‌بینی سرمایه گذاری ۵۸۲۱۸ میلیارد تومان و پیش‌بینی اشتغال ۱۱۲۰۲۰ نفر در طول ۱۰۰ روز اول دولت دوازدهم صادر شده است.

مجوزهای معدنی

تعداد ۲۵۳ پروانه بهره‌برداری، ۱۷۷ گواهی کشف و ۳۲۵ پروانه اکتشاف طی ۱۰۰ روزه اول دولت دوازدهم صادر شده است.

واحدهای صنفی

تعداد واحدهای صنفی به تفکیک تولیدی ۲۰۱۴۷ فقره، توزیعی ۵۴۵۶۹ فقره، خدماتی ۱۳۸۶۸ فقره و جمعاً ۸۸۵۸۴ فقره از ابتدای مرداد ماه تا ۱۵ آبان ۱۳۹۶ صادر شده است.

تجارت خارجی

آمار مقدماتی صادرات کالاهای غیرنفتی (با میعانات گازی) و واردات

اول مرداد ماه تا دهم آبان ۱۳۹۶		
عنوان	وزن (هزار تن)	ارزش (میلیون دلار)
صادرات	۳۲۵۹۱,۶	۱۲۵۰۲,۲
واردات	۹۲۱۷,۵	۱۳۲۲۶,۳

صادرات و واردات به تفکیک بخش

اول مرداد ماه تا دهم آبان ۱۳۹۶				
عنوان	صادرات		واردات	
	وزن (هزار تن)	ارزش (میلیون دلار)	وزن (هزار تن)	ارزش (میلیون دلار)
گروه صنعت:	۱۸۵۳۳	۸۷۱۴	۵۹۱۶,۹	۱۲۱۰۸,۳
- صنعت	۱۱۲۳۴	۵۰۵۸	۴۸۷۱,۵	۱۱۲۶۹,۴
- پتروشیمی	۵۵۶۱	۲۸۸۹	۱۹۷,۰	۳۵۵,۸
- گاز مایع	۱۷۳۷	۷۶۷	-	-
معادن	۷۹۰۳	۵۸۸	۲۱۴,۹	۵۷,۳
میعانات گازی	۴۸۷۲	۱۹۱۱	-	-
کشاورزی	۱۲۸۲	۱۱۲۱	۳۹۳۳,۳	۱۵۴۱,۰
فرش و صنایع دستی	۲,۴	۱۶۷,۹	۰,۸	۲,۹



مقدار ارزش و وزن صادرات و واردات به تفکیک نوع کالا

اول مرداد ماه تا دهم آبان ۱۳۹۶				
واردات		صادرات		نوع کالا
ارزش (میلیون دلار)	وزن (هزار تن)	ارزش (میلیون دلار)	وزن (هزار تن)	
۱۹۵۵	۱۹۹	۱۴۰	۲۶	سرمایه ای
۲۵۹۶	۹۴۷	۲۵۸۷	۱۷۵۳	مصرفی
۸۶۷۶	۸۰۷۲	۱۰۰۰۶	۳۲۲۹۷	واسطه ای

سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران

■ کارخانه آهن اسفنجی فولاد میانه با تکنولوژی ایرانی پرد در شهرستان میانه واقع در استان آذربایجان شرقی با ظرفیت ۸۰۰ هزار تن به بهره‌برداری رسیده است، میزان سرمایه‌گذاری برای ساخت این کارخانه، ۱۲۰ میلیون دلار بوده که با بهره‌برداری از این واحد ۲۵۰ نفر به طور مستقیم و ۷۵۰ نفر به طور غیرمستقیم صاحب شغل شده است. میانگین خلوص آهن اسفنجی تولیدی ۹۵ درصد بوده و در برخی روزها به بیش از ۹۷ درصد رسیده است. در ساخت این کارخانه، ۳۰۰ شرکت داخلی مشارکت داشته‌اند و در اجرای آن از نیروهای بومی استفاده شده است.

■ برگزاری ۱۲ جلسه با شرکت‌های بزرگ بخش معدن و صنایع معدنی، سندیکاها و انجمن‌ها به منظور برطرف کردن چالش‌های بخش معدن و صنایع معدنی

■ تدوین نقشه راه دولت دوازدهم در توسعه و توانمندسازی معادن و صنایع معدنی با حضور خبرگان بخش معدن و صنایع معدنی

■ توفیق در اخذ مصوبه هیات دولت در خصوص تخصیص بخشی از ۱٫۵ میلیارد دلار منابع صندوق توسعه ملی به توسعه معادن روستایی از طریق صندوق بیمه فعالیت‌های معدنی

- انتخاب پیمانکار و شروع عملیات اجرایی پروژه اسکله پارسیان در فاز اول به ظرفیت ۹ میلیون تن تخلیه و بارگیری
- واحد احیای فولادی نیریز و واحدهای احیای سبزواری در شرف راه اندازی می باشند.

مرکز برنامه ریزی و نظارت بردخانیات کشور

خلاصه عملکرد ۳ ماهه مرداد تا مهر ماه ۱۳۹۶

عنوان فعالیت	واحد	مرداد ۱۳۹۶	شهریور ۱۳۹۶	مهر ۱۳۹۶	مجموع
صدور جواز تأسیس محصولات دخانی	فقره	۲	۲	۱	۵
صدور پروانه بهره برداری محصولات دخانی	فقره	۲	۱	۱	۴
راه اندازی واحدهای تولید محصولات دخانی	واحد	۱	۱	۱	۳
ارسال نمونه به آزمایشگاه	تعداد	۱۵	۱۰	۱۵	۴۰
میزان واردات سیگار	هزار نخ	۲۲۰۴۰۰	۲۳۳۵۲۰	۴۳۳۳۶۰	۸۸۷۲۸۰
میزان واردات تنباکوی معسل	کیلوگرم	۳۲۵۴۰۰	۱۶۸۰۷۰	۶۴۵۲۳۲	۱۱۳۸۷۰۲
میزان صادرات توتون	کیلوگرم	۰	۰	۱۱۴۰۰۰	۱۱۴۰۰۰
میزان صادرات تنباکوی سنتی	کیلوگرم	۱۹۰۰	۳۱۰۰	۱۰۳۰۰	۱۵۳۰۰
میزان صادرات تنباکوی معسل	کیلوگرم	۱۹۶۴۰	۵۶۲۵۹	۱۳۴۵۵	۸۹۳۵۴
میزان صادرات سیگار	هزار نخ	۸۰۰۰	۰	۱۰۰۰۰	۱۸۰۰۰



۱۱۴	۲۹	۴۶	۳۹	فقره	میزان صدور مجوز توزیع استانی محصولات دخانی
۴۰	۶	۱۳	۲۳	فقره	میزان صدور مجوز توزیع سراسری محصولات دخانی
۳	۰	۳	۰	تعداد	مجوزهای خرید توتون و تنباکو
۴۴۷	۱۳۷	۱۴۰	۱۷۰	تعداد	صدور تأییدیه های ترانزیتی محصولات دخانی
۲۳	۶	۱۰	۷	تعداد	فک پلمپ و نظارت بر محموله‌های دخانی وارداتی
۲۳۴۴۱۲,۰	۱۰۴۲۱۱,۲	۶۲۳۳۹,۵	۶۷۸۶۱,۴	میلیون ریال	وصول حقوق دولت

سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور

- تکمیل اکتشافات معدنی در بیش از ۱۶۱۶۰ کیلومتر مربع در قالب ۱۹ پروژه به منظور اکتشاف عناصر پایه فلزی و غیرفلزی.
- پایان اکتشاف ۱,۵ میلیون تن کانسنگ طلا، نقره، مس و سرب و روی در منطقه لاطلا به ترتیب با عیار ۰,۸۶ گرم بر تن، ۴۹,۵ گرم در تن، ۰,۸۹ درصد و ۱,۶۹ درصد و اخذ گواهی کشف.
- پایان اکتشاف ۶۴۹۰۰۰ تن کانسنگ سرب و روی با عیار ۳,۶ درصد و ۱۶۹,۰۰۰ تن کانسنگ طلا با عیار ۱,۷۵ گرم در تن در منطقه ندوشن.
- بررسی مشکلات و راهکارهای فرآوری سه منطقه اکتشافی برای عناصر مس، سرب و روی و سولفات سدیم- پتاسیم در استان های خراسان جنوبی، اصفهان و قزوین و اخذ گواهی کشف.

■ آغاز عملیات اکتشافی به مساحت بیش از ۳۶۵۳۵ کیلومتر مربع در قالب ۴۵ پروژه (۳۰ پروژه زمین‌شناسی اقتصادی در مساحت ۳۵۴۶۰ کیلومتر مربع، ۵ پروژه ژئوشیمی در مساحت ۶۲۵ کیلومتر مربع، ۳ پروژه ژئوفیزیک با برداشت ۴۵۰۰ ایستگاه، ۷ پروژه فرآوری فسفات کله‌کلیویه و بویراحمد، آنتیموان سفیدآبه، پتاس چوپانلو، باریت خوزستان، طلا-سرب-روی و گلوکونیت خراسان رضوی) که ۳۶ پروژه (۲۶ پروژه زمین‌شناسی اقتصادی، ۴ پروژه ژئوشیمی، ۳ پروژه ژئوفیزیک، ۳ پروژه فرآوری) آن پیشرفت فیزیکی بیش از ۵۰ درصد و ۹ پروژه (۴ پروژه زمین‌شناسی اقتصادی، ۱ پروژه ژئوشیمی، ۴ پروژه فرآوری) کمتر از ۵۰ درصد پیشرفت فیزیکی داشته‌اند.

■ اکتشاف عناصر نادر خاکی در ۶ استان کشور (زنجان، یزد، البرز مرکزی، آذربایجان شرقی و آذربایجان غربی و اردبیل) به مساحت ۱۰۹۴۰۰ کیلومتر مربع و معرفی ۱۰۴۸۵ کیلومتر مربع به عنوان محدوده‌های امیدبخش برای ادامه فعالیت اکتشافی.

■ ادامه اکتشاف محدوده‌های آنومالی سرب و روی به مساحت ۴۸۹۶ کیلومتر مربع.

■ معرفی ۶۰۸۴ کیلومتر مربع از کشور به عنوان البت اکتشاف کرومیت که ۳۴۶۲ کیلومتر مربع از آن اولویت اول خواهد بود.

■ تعیین مناطق پتانسیل دار اکتشاف کشور و اولویت اول آن در قالب ۲۰ تیپ ماده معدنی مختلف در قالب اطلس پتانسیل‌های معدنی کشور در مقیاس ملی با هدف کاهش ریسک و هزینه‌های اکتشافی.

■ پردازش و تفسیر ۴۰ هزار کیلومتر خطی اطلاعات ژئوفیزیک هوایی (مغناطیس سنجی و رادیومتری) در استان آذربایجان شرقی و ۹۱ هزار کیلومتر خطی در استان خراسان جنوبی.

■ اجرای عملیات میدانی بیش از ۲۷۹۰ کیلومتر مربع از مساحت کشور در قالب ۱۸ منطقه به منظور تولید اطلاعات پایه زمین‌شناسی در مقیاس ۱:۲۵۰۰۰ برای نمایش کلیه عوارض بیش از ۵۰ متر.



■ ادامه اکتشاف منابع آب کارستی در ۹ استان (البرز، یزد، مرکزی، لرستان، آذربایجان غربی، فارس، سمنان، خراسان رضوی و خراسان شمالی) به مساحت ۱۱۵۷۰۰ کیلومتر مربع و تعیین مناطق مستعد حضور آب.

■ پیمایش صحرایی بیش از ۵۰ هزار کیلومتر در محل‌های اصلی کانون گرد و غبار و برداشت تعداد ۱۴۰۰ نمونه سطحی و ۵۰۰ نمونه اتمسفری در بیش از ۶۰ درصد از کانون‌های شناسایی شده در کشور.

■ انجام ۱۶۹۷۴۰ آنالیز در قالب ۷ روش تخصصی اکتشافی، فرآوری، معدنی و زمین شناسی برای بیش از ۷۳۸۰ نمونه اکتشافی و زمین شناسی.

■ آغاز بررسی، پایش و تعیین دقیق محل گسل‌های لرزه زای کلان شهرهای کشور پیرو مصوبه شورای عالی شهرسازی و وزارت راه با اولویت شهرهای تهران، تبریز، کرج، مشهد و کرمان.

■ تهیه اینفوگرافیک اطلس نقشه راه علوم زمین و معدن برای ۳۱ استان کشور.

■ آغاز ساماندهی و مدیریت مطالعات ژئوتوریسم و ژئوپارک کشور در قالب مصوبه برنامه بین‌المللی علوم زمین و ژئوپارک‌ها (IGGP) در مجمع عمومی یونسکو در سال ۲۰۱۶

«» صندوق صنایع دریایی

عملکرد صندوق صنایع دریایی طی ۱۰۰ روز اول دولت دوازدهم

عنوان شاخص	نوع	تعداد	میلیون ریال
تسهیلات بررسی شده	تعمیرات شناور	۱۰	۹۲۱۵۰
	ساخت شناور	۴	۲۸۹۰۰۰
	تجهیزات و زیرساخت	۲	۱۵۵۰۰۰
	سرمایه در گردش	۰	۰
	کارآفرینی	۱۱	۲۲۰۰۰
	تسهیلات متقاضی یارانه	۱	۴۷۹۰۰

۶۰۶۰۵۰	۲۸	جمع کل	
۴۲۴۷۴	۸	تعمیرات شناور	تسهیلات تأیید شده
۲۶۹۴۵۰	۳	ساخت شناور	
۱۰۵۰۰۰	۲	تجهیزات و زیرساخت	
۰	۰	سرمایه در گردش	
۱۲۰۰۰	۶	کارآفرینی	
۴۷۹۰۰	۱	تسهیلات متقاضی یارانه	
۴۷۶۸۲۴	۲۰	جمع کل	
۲۶۳۸۰	۴	تعمیرات شناور	تسهیلات مصوب در بانک
۱۴۳۶۲۰	۱	ساخت شناور	
۰	۰	تجهیزات و زیرساخت	
۰	۰	سرمایه در گردش	
۱۲۰۰۰	۶	کارآفرینی	
۴۷۹۰۰	۱	تسهیلات متقاضی یارانه	
۲۲۹۹۰۰	۱۲	جمع کل	

سندوق بیمه و سرمایه‌گذاری فعالیت‌های معدنی

صدور انواع بیمه نامه به تفکیک نوع بیمه نامه طی ۱۰۰ روز اول دولت دوازدهم

مجموع ضمانت‌نامه‌ها و بیمه‌نامه‌ها		بیمه‌نامه سرمایه‌گذاری		ضمانت‌نامه (بیمه‌نامه اعتباری بهره برداری)		زمان صدور
مبلغ (میلیون ریال)	تعداد	مبلغ (میلیون ریال)	تعداد	مبلغ (میلیون ریال)	تعداد	
۳۷	۳	۳۳	۲	۴	۱	مرداد ۱۳۹۶



شهریور ۱۳۹۶	۱	۳۹۸	۴	۱۳	۵	۴۱۱
مهر ۱۳۹۶	۱	۷۶۷	۲	۵	۳	۷۷۲
آبان ۱۳۹۶	۰	۰	۲	۱	۲	۱
مجموع	۳	۱۱۶۸	۱۰	۵۳	۱۳	۱۲۲۱

■ بازپرداخت دیون معوقه صندوق به نحوی که در حال حاضر صندوق دیون

معوق (ناشی از منابع بانکی) ندارد (به ارزش ۳۱۵ میلیارد ریال)

■ انعقاد تفاهم نامه با بانک صنعت و معدن به ارزش حداقل ۱۰۰۰ میلیارد ریال

تسهیلات برای طرحهای معدنی

■ تعیین تکلیف محدوده‌های معدنی بیمه شده از ابتدای عمر صندوق

■ پیگیری تخصیص حداقل ۱۵٪ از منابع حاصل از وجوه ناشی از مصوبه مجلس

محترم در طرح اشتغال روستایی و شهرهای کوچک به حوزه معدن از طریق

صندوق بیمه

تسهیلات رونق تولید

در راستای اجرای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی تا ۲۲ آبان ماه سال ۱۳۹۶ در تسهیلات

رونق تولید، ۳۵۹۹۳ فقره ثبت نام صورت گرفته که از این تعداد ۱۴۶۹۹ فقره با مبلغ

۱۰۶۲۷۹٫۶ میلیارد ریال به بانک معرفی و در نهایت تعداد ۲۸۸۷ با مبلغ ۲۶۸۵۱٫۸

میلیارد ریال پرداخت گردیده است.

« معاونت آموزش و پژوهش

مجوزهای صادره و تمدیدی فنی و مهندسی

عنوان	واحد سنجش	۱ مرداد تا ۱۵ آبان ماه ۱۳۹۶
جواز تأسیس خدمات فنی مهندسی صادره	تعداد	۹۰
جواز تأسیس خدمات فنی مهندسی تمدید شده	تعداد	۲۲
پروانه فنی مهندسی صادره	تعداد	۳۵
پروانه فنی مهندسی تمدید شده	تعداد	۱۶

مجوزهای صادره و تمدیدی مرکز پژوهش‌های صنعتی و معدنی

عنوان	واحد سنجش	۱ مرداد تا ۱۵ آبان ماه ۱۳۹۶
جواز تأسیس مرکز پژوهش‌های صنعتی و معدنی صادره	تعداد	۷
جواز تأسیس مرکز پژوهش‌های صنعتی و معدنی تمدید شده	تعداد	۱
پروانه پژوهش مرکز پژوهش‌های صنعتی و معدنی صادره	تعداد	۳

سایر شاخص‌های آموزش، پژوهش و فناوری

عنوان	واحد سنجش	۱ مرداد تا ۱۵ آبان ماه ۱۳۹۶
دوره‌های آموزشی کوتاه مدت برگزار شده	تعداد	۳۰۹۱
دوره‌های آموزشی کوتاه مدت برگزار شده	نفر ساعت	۳۷۳۵۰۶۴
پروژه‌های پژوهشی انجام شده	تعداد	۶۱
تفاهم نامه های منعقد شده آموزش و پژوهش	تعداد	۴



اهم فعالیت‌های انجام یافته در بخش آموزش طی ۱۰۰ روز اول دولت دوازدهم

- گزارش‌گیری نیازسنجی دوره‌های کوتاه‌مدت آموزشی از استان‌ها و سازمان‌های تابعه و دفاتر تخصصی بر اساس حوزه‌ها و بخش‌های تخصصی بر اساس تعداد شرکت‌کنندگان، مدت دوره، نفر ساعت آموزشی و هزینه برآورد شده و ..
- برگزاری ۱ جلسه همکاری با وزارت آموزش و پرورش در خصوص برنامه ریزی جهت اجرایی شدن تعهدات تفاهم نامه فی ما بین وزارتین
- بررسی ۱۹۷۳ فقره گواهی نامه‌های دوره‌های کوتاه مدت آموزشی بخش صنعت، معدن و تجارت برگزار شده در سازمان‌های استانی جهت امضاء دوم
- همکاری در برگزاری دوره‌های آموزشی چرخه مدیریت بهره‌وری به میزبانی معاونت آموزش و پژوهش و فناوری
- بررسی طرح کارورزی و ارائه نظرات و برگزاری جلسه مشترک با مدیران وزارت تعاون، کار و رفاه در حضور معاون آموزش، پژوهش و فناوری
- تعداد گواهی نامه‌های تأیید شده ۱۹۷۳ فقره بوده است.

دوره‌های کوتاه‌مدت آموزشی برگزار شده در استان‌ها و سازمان‌های تابعه و دفاتر تخصصی

عنوان	تعداد
تعداد دوره‌های برگزار شده	۳۰۹۱
تعداد شرکت‌کنندگان (نفر)	۹۶۰۰۳
مدت دوره (ساعت)	۶۱۵۹۴
نفر ساعت دوره‌ها	۳۷۳۵۰۶۴

«اهم فعالیت‌های انجام یافته در بخش پژوهش طی ۱۰۰ روز اول دولت دوازدهم»

■ اجرایی نمودن برنامه جامع پژوهشی توسط سازمان‌ها و شرکت‌های و صندوق‌های زیرمجموعه وزارت صنعت و دفاتر زیرمجموعه معاونت برای اجرای کلیه فعالیت‌های پژوهشی بخش صنعت، معدن و تجارت در چارچوب برنامه فوق‌الذکر

■ پیگیری هزینه کرد ۳٪ از کل اعتبارات منابع داخلی سازمان‌ها، جهت آموزش و انجام پژوهش‌های کاربردی بصورت مستقیم و یا از طریق مراجع ذیصلاح از سازمان‌ها و شرکت‌های زیرمجموعه وزارت صنعت، معدن و تجارت

■ پیگیری عملکرد ماده ۵۶ قانون وصول برخی از درآمدهای دولت از سازمان‌های زیرمجموعه

■ معرفی بنگاه‌های متقاضی طرح فرصت مطالعاتی و پسا دکتری صنعتی به وزارت علوم (۱۵ فقره پس‌ادکتری صنعتی)

■ برگزاری جلسه با وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و سازمان صنایع کوچک به منظور برقراری ارتباط میان پارک‌های علم و فناوری و شهرک‌های فناوری

■ نظارت و بررسی جهت صدور مجوزهای پژوهشی صادره توسط سازمان‌های صنعت، معدن و تجارت استان‌ها - جواز تاسیس مرکز پژوهش‌های صنعتی، معدنی و تجاری (۱۲ فقره) و پروانه پژوهش (۳ فقره)

■ تکمیل مجموعه گزارشات مرتبط با زغال سنگ

■ تهیه و تکمیل جدول نیازسنجی‌های پژوهشی سازمان‌های صنعت، معدن و تجارت و سایر دفاتر زیرمجموعه که در پورتال وزارت صنعت، معدن و تجارت قرار گرفته شد.

■ دریافت چارت پیشنهادی دفاتر زیرمجموعه معاونت آموزش، پژوهش و فناوری و جمع‌بندی و ارائه به معاونت آموزش، پژوهش و فناوری

■ معرفی ۷ نفر از اساتید دانشگاهی و ۸ نفر از دارندگان مدرک دکترای به بنگاه‌های صنعتی



برای گذراندن دوره‌های فرصت مطالعاتی داخل کشور و پسا دکترا صنعتی

■ تشکیل ۴ جلسه ستاد برگزاری جشنواره هفته پژوهش

■ مکاتبه با دفتر ارتباط با صنعت وزارت علوم، تحقیقات و فناوری درخصوص اعلام آخرین وضعیت متقاضیان پسا دکترا صنعتی و فرصت مطالعاتی

■ برگزاری جلسه مشترک با دانشگاه تربیت مدرس درخصوص اجرایی کردن مفاد تفاهم نامه همکاری

مجوز های پژوهشی و فنی مهندسی

تعداد مجوزهای صادره	۱ مرداد تا ۱۵ آبان ماه ۱۳۹۶ (فقره)
پروانه پژوهش	۳
جواز تاسیس مرکز پژوهش های صنعتی و معدنی	۷
پروانه فنی و مهندسی	۳۵
جواز فنی و مهندسی	۹۰

« اهم فعالیت‌های انجام یافته در بخش فنی مهندسی طی ۱۰۰ روز اول دولت دوازدهم

■ حمایت از صدور و تمدید ۱۱۲ مورد جواز تأسیس ۵۱ مورد پروانه فنی مهندسی

■ برگزاری ۲ نشست با انجمن‌های فنی مهندسی و مسئولان دبیرخانه برگزاری اولین کنفرانس جامع طراحی کشور

■ برگزاری نشست با دانشجویان دانشگاه‌ها با هدف تشریح و تبیین برنامه‌های جاری وزارت صنعت برای حمایت از حرفه طراحی صنعتی و ساختارمند سازی الگوی طراحی و توسعه در صنایع مستقر در شهرک‌های صنعتی کشور

- انجام هماهنگی‌های با صنایع مستقر در شهرک‌های صنعتی و برگزاری دوره تخصصی طراحی و توسعه
- پیگیری امور ساختاری طراحی صنعتی برای شکل‌گیری انجمن تخصصی طراحی صنعتی کشور و برگزاری نشست‌های تخصصی با جامعه طراحی صنعتی به منظور توسعه فعالیت‌های طراحی صنعتی در بخش صنعت، معدن و تجارت
- نهایی شدن صدور الکترونیکی جواز تأسیس و پروانه فنی مهندسی از طریق سیستم بهین یاب

«اهم فعالیت‌های انجام یافته در بخش بهره‌وری طی ۱۰۰ روز اول دولت دوازدهم»

- برگزاری کارگاه آموزشی «هزینه یابی جریان مواد (MFCA)» با همکاری سازمان ملی بهره‌وری ایران با حضور بیش از ۳۰ نفر از مدیران ارشد و میانی حوزه ستادی و سازمان‌های توسعه‌ای زیرمجموعه و سازمان‌های صنعت، معدن و تجارت استان‌ها
- انعقاد توافق نامه همکاری با سازمان ملی بهره‌وری ایران
- برگزاری ۲ جلسه کارگروه بهره‌وری و انجام اقدامات در جهت پیگیری اجرای مصوبات
- برگزاری نشست مشترک با رئیس و مدیران سازمان ملی بهره‌وری ایران جهت توسعه فعالیت‌های بهره‌وری در بخش صنعت، معدن و تجارت
- حضور فعال در شورای رؤسای بهره‌وری دستگاه‌های کشور به دعوت سازمان ملی بهره‌وری ایران
- اخذ نظرات کارشناسی بخش صنعت، معدن و تجارت در خصوص پیش نویس آیین‌نامه اجرایی ماده «۵» قانون برنامه ششم توسعه و ارسال به سازمان ملی بهره‌وری ایران
- انجام هماهنگی، پیگیری و مکاتبات مربوطه با سازمان ملی بهره‌وری ایران جهت



حضور ۹ نفر از نمایندگان وزارت در سه نشست علمی دانش‌آموختگان سازمان بهره‌وری آسیایی (APO) با موضوعات «ارتقای تدوین سیاست‌های بهره‌وری سبز»، «آموزش آموزشگران در بخش بهره‌وری سبز» و «مدیریت کیفیت جامع (TQM)»

■ همکاری در برگزاری نشست‌های آموزشی «کارآفرینی و نوآوری و نقش آن در ارتقای بهره‌وری» و «راهبردی به نبوغ عملی و خلاقیت در خدمت بهره‌وری» و حضور ۷ نفر از نمایندگان حوزه ستادی و سازمان‌های توسعه‌ای در دوره‌های مذکور

■ حضور در دهمین و یازدهمین جلسات شورای متولیان بهره‌وری در سازمان ملی بهره‌وری ایران و سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

«گزارش پیشبرد تفاهم نامه‌ها طی ۱۰۰ روز اول دولت دوازدهم»

■ تفاهم نامه با دانشگاه آزاد اسلامی

پیگیری طرح‌های مرتبط در دفتر برق و الکترونیک در خصوص طرح الکتروموتور پربازده که در نهایت مقرر گردید: دانشگاه آزاد پیشنهادات همکاری خود را بصورت مکتوب به هر شرکت‌های جمکو و الکتروژن اعلام کند و طی جلساتی که با شرکت‌ها برگزار خواهد نمود، مشخص شود همکاری در کدام بخش می‌تواند صورت پذیرد.

■ تفاهم نامه با آموزش و پرورش

کمیته تخصصی با حضور نمایندگان وزارت صنعت، معدن و تجارت و وزارت آموزش و پرورش و نمایندگان سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی و اتاق اصناف ایران تشکیل شد و برگزاری یک جلسه در تیرماه سال ۱۳۹۶ برگزار شده است. و کارگروه‌های تخصصی در استان‌ها جهت اجرایی کردن مصوبات کمیته تخصصی تشکیل شد. تفاهم نامه با دانشگاه تربیت مدرس

نهایی کردن متن توافق نامه و انعقاد تفاهم نامه بین معاونت آموزش، پژوهش و فناوری و ریاست دانشگاه.

برنامه‌ریزی و برگزاری جلسه مشترک با دانشگاه تربیت مدرس درخصوص اجرایی کردن تفاهم نامه همکاری.

■ تفاهم نامه با وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

۱- برگزاری یک نشست با وزارت علوم، تحقیقات و فناوری درخصوص طرح پسا دکترا صنعتی و فرصت مطالعاتی

■ تفاهم نامه با جهاد دانشگاهی

نهایی کردن متن توافق نامه و انعقاد تفاهم نامه بین معاونت آموزش، پژوهش و فناوری و جهاد دانشگاهی با حضور کلیه اعضای کارگروه پژوهش و نمایندگان معاونت‌های تخصصی و سازمان‌های تحت پوشش امضاء و مبادله تفاهم نامه در شهریور ماه سال جاری

■ تفاهم نامه با سازمان ملی بهره‌وری ایران

نهایی کردن متن توافق نامه و انعقاد تفاهم نامه بین معاونت آموزش، پژوهش و فناوری و سازمان ملی بهره‌وری ایران با حضور کلیه اعضای کارگروه بهره‌وری و نمایندگان معاونت‌های تخصصی و سازمان‌های تحت پوشش

■ تفاهم نامه با دانشگاه پیام نور

درخواست از دانشگاه پیام نور درخصوص معرفی نخبگان بخش صنعت، معدن و تجارت به عنوان اساتید مهمان برای برگزاری کلاس‌های آموزشی

■ کارآموزی

در تاریخ ۱۳۹۶/۴/۱۴ سامانه پذیرش و جایابی کارآموزان در واحدهای بخش صنعت، معدن و تجارت با نشانی <http://karamouz.iroست.org> که متعلق به سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران است به تمامی سازمان‌های تابعه و وابسته و واحدهای تولیدی، تجاری اعلام شد.



■ سایر اقدامات

- حضور در جلسات ستاد فناوری و نوآوری نفت، گاز و زغال سنگ (تعداد ۵ جلسه)
- حضور در جلسات ارزیابی علم در وزارت علوم و تحقیقات و فناوری و کارگروه طرح های معدنی (تعداد ۳ جلسه)
- تهیه و تدوین گزارش کارگروه تحقیق، توسعه، آموزش، تکنولوژی و HSEE در همایش مدیران ارشد
- حضور در دو جلسه مشترک با وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی جهت اجرای طرح کارورزی در کشور
- برگزاری پنج نشست مشترک با مدیران وزارت علوم، تحقیقات و فناوری جهت اجرای فراگیر طرح فرصت مطالعاتی و پسا دکترا صنعتی، کارآموزی در بخش صنعت، معدن و تجارت، نهایی کردن آیین نامه حمایت از پایان نامه های تحصیلات تکمیلی و گسترش همکاری بین شهرک های صنعتی و پارک های علمی و فناوری

« سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولید کنندگان

- پیش بینی و مدیریت بحران های احتمالی کالاها و خدمات و نظارت پیشگیرانه بر تامین توزیع، قیمت کالا و خدمات اولویت دار
- نظارت بر عملکرد و فعالیت شرکت های پخش و فروشگاه های زنجیره ای به منظور جلوگیری از بروز تخلفات اقتصادی احتمالی از قبیل گران فروشی، کم فروشی، عرضه خارج از شبکه، فروش اجباری، احتکار، فروش کالای قاچاق و...
- رصد مستمر روند تغییرات قیمت و توزیع محصولات غذایی و کشاورزی، محصولات فلزی و غیر فلزی در سطح کشور و تنظیم گزارش های مربوطه برای دستگاه های مسئول و کارگروه کنترل بازار و تهیه و تنظیم شناسنامه وضعیت کالاهای حساس و ضروری
- رصد، بررسی و کارشناسی قیمت کالاها و خدمات و تهیه گزارش های قیمت جهانی و داخلی به صورت تحلیلی و بازنگری و تدوین دستورالعمل های مربوط به بررسی قیمت ها

- بررسی و تهیه گزارش‌های کارشناسی در زمینه کالایی (تولید، توزیع، قیمت، واردات، صادرات، موجودی انبار، نیاز و ...)
- مطالعه و تهیه گزارش‌های تطبیقی نهادهای نظارتی دولتی، مردم نهاد و خصوصی در سایر کشورها
- حضور مؤثر و تصمیم ساز در جلسات ستاد هدفمندسازی یارانه‌ها و کارگروه تنظیم بازار و سایر جلسات مرتبط
- بررسی مسائل و مشکلات صنایع و واحدهای تولیدی در راستای حمایت از تولید ملی و انعکاس به مراجع ذی ربط و پیگیری لازم در این خصوص، احصاء و اظهار نظر در خصوص قوانین بازدارنده و مخل تولید در راستای حمایت از تولید داخلی
- بررسی کارشناسی و ارائه راهکارهای لازم در خصوص جلوگیری از درج قیمت‌های غیر واقعی با هدف ایجاد رقابت سالم در بازار و جلوگیری از اجحاف در حق مصرف کنندگان
- توسعه کمی و کیفی و به روز رسانی و تأمین محتوای سامانه اطلاعات کالایی و سامانه بازرسی و به روز رسانی سامانه‌های جامع بازرسی و رسیدگی به تخلفات، پایگاه اطلاع رسانی قیمت کالا و خدمات (۱۲۴) و بانک اطلاعات قیمت بازرسی و رسیدگی به شکایات
- بازنگری فرآیند کار و تدوین آیین نامه ، بخشنامه برای هدفمند نمودن بازرسی ها در استان ها و اقدامات مرتبط به شرح زیر:

عنوان	طی مرداد ، شهریور و مهرماه ۹۶
بازرسی (میلیون فقره)	۰,۸۹۲
پرونده‌های متشکله (هزار فقره)	۵۰
تخلفات کشف شده (هزار فقره)	۶۳
رسیدگی به شکایات مردمی (هزار فقره)	۲۹



- همکاری با ستاد مبارزه با قاچاق کالا و سازمان تعزیرات حکومتی با هدف ممانعت از عرضه محصولات قاچاق و کمک به تولید داخل

عنوان	طی مرداد ، شهریور و مهر ماه ۹۶
تعداد بازرسی	۷۷،۳۲۲
تعداد پرونده های متشکله	۳،۰۴۱
ارزش ریالی کشفیات (میلیون ریال)	۱۳۱،۲۶۱

■ اطلاع رسانی و ترویج حقوق مصرف کننده ، ترغیب بنگاه های اقتصادی از طریق تدوین دستورالعمل انتخاب واحدهای برتر و برگزاری روز ملی حمایت از حقوق مصرف کنندگان با کمک انجمن های حمایت از حقوق مصرف کنندگان در سراسر کشور

■ انجام فعالیت های مرتبط با هفدهمین همایش روز ملی حمایت از حقوق مصرف کنندگان شامل بررسی و اصلاح آیین نامه و دستورالعمل اجرایی همایش، ارسال فراخوان و دریافت تقاضای ۵۲۰ بنگاه اقتصادی برای حضور در فرآیند ارزیابی و شروع فرایند ارزیابی و سنجش بنگاه های متقاضی برای طرح در کمیته فنی و شورای عالی اعطای گواهینامه و تندیس رعایت حقوق مصرف کنندگان

■ تلاش در جهت فراهم نمودن بسترهای لازم جهت برگزاری همایش استانی تقدیر از بنگاه های منتخب در رعایت حقوق مصرف کنندگان بعنوان راهبردی جهت توجه به ترویج استفاده از کالاهای مرغوب داخلی و حمایت از آنها و ارتقا این همایش در سطح ۲۲ استان

■ استفاده از پتانسیل ۲۸۰۰ ناظر افتخاری فعال برای مدیریت و هدایت بازار و دریافت ۱۲،۸۹۴ گزارش مختلف از این ناظران از آغاز دولت دوازدهم و طی مرداد و شهریور ۹۶

■ توانمندسازی انجمن های حمایت از حقوق مصرف کننده و نظارت بر عملکرد

انجمن های حمایت از حقوق مصرف کنندگان (۳۱ استان و جنوب کرمان)

■ برگزاری انتخابات دور دوم انجمن های حمایت از حقوق مصرف کنندگان در سطوح ملی، استانی و شهرستانی

انتخابات انجمن‌های حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان- دور دوم

نوع انجمن	ملّی	استانی	شهرستانی
تعداد تشکیل شده	۱	۲۷	۲۹۰

- تحقیق در خصوص شیوه‌های کنترل قیمت در برخی کشورهای منتخب از جمله ترکیه، مالزی، بلژیک، اندونزی و...
- سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، راهبری و نظارت عالی بر فعالیت‌های نظارتی و بازرسی سازمان‌های صنعت، معدن و تجارت استان‌ها و ارزیابی عملکرد آن‌ها
- فرهنگ‌سازی، اطلاع‌رسانی و تبلیغات از طریق جریان‌سازی خبری، مصاحبه‌ها و حضور گسترده در رسانه‌های دیداری و شنیداری با هدف ترویج رعایت حقوق مصرف‌کننده و حمایت از تولید داخل
- ترویج و نهادینه کردن رعایت شعائر دینی و دوری از منهیات من جمله «کم‌فروشی»، «احتکار»، «غش در معامله» و «ایجاد کمبود کاذب در بازار»
- ترویج و فرهنگ‌سازی به منظور حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان از جمله طرح شعارهای محوری «جنس فروخته شده پس گرفته می‌شود»، «حق الناس بر حق ا... ارجح است»، «خدمات قبل، حین و پس از فروش» و «پرداخت خسارت اعتماد به برند» و اهتمام برای نهادینه و عملیاتی شدن آن
- فرهنگ‌سازی اصلاح‌الگوی مصرف به سمت خرید و ترجیح کالای ایرانی به کالای وارداتی و ترویج فرهنگ بازار اسلامی (تولیدکننده، توزیع‌کننده، مصرف‌کننده)
- برگزاری گشت مشترک با دستگاه‌ها و اتحادیه‌های ذیربط در راستای هم‌افزایی و استفاده بهینه از ظرفیت کارشناسی مرتبط و مضافاً پیشگیری از تخلفات و رسیدگی فوری به شکایت‌های مردمی



طی مرداد، شهریور و مهر ۹۶			عنوان	۳۱ استان و جنوب کرمان
ارزش ریالی پرونده‌ها	تعداد پرونده‌های متشکله	تعداد گشت‌های برگزار شده	نام دستگاه همکار	
۱۹,۲۹۰,۲۴۱,۳۱۹	۲,۹۸۰	۳,۱۱۵	اداره کل تعزیرات حکومتی	
۳,۶۵۳,۸۵۸,۵۲۴	۱,۵۰۳	۲,۹۳۷	دانشگاه علوم پزشکی	
۳,۱۵۹,۳۴۷,۰۹۴	۲۳۰	۹۳۸	ادارات کل استاندارد	
۲۵۷,۳۲۱,۱۰۰	۱۴۱	۶۴۸	اداره کل میراث فرهنگی و گردشگری	
۱۰,۳۹۷,۳۴۵,۵۴۴	۲,۷۲۴	۵,۶۰۸	اتحادیه‌ها و اتاق اصناف	
۱۰,۷۷۱,۳۴۴,۳۲۵	۱,۹۱۴	۴,۷۹۸	سایر دستگاه‌ها	
۱۳۷,۵۲۹,۴۴۷,۸۰۶	۹,۴۹۲	۱۸,۰۴۴	جمع کل	

■ از آغاز دولت دوازدهم و طی مرداد، شهریور و مهر ماه ۹۶، در مجموع تعداد ۴۳۰۱۸ فقره شکایت از طریق سامانه ۱۲۴ ستادهای خبری سازمان‌های صنعت، معدن و تجارت استان‌ها اخذ و مورد بررسی قرار گرفته است که از این تعداد شکایات، ۳۶۰۶۰ فقره (۸۴ درصد) مربوط به کالا و ۶۹۰۸ فقره (۱۶ درصد) مربوط به خدمات بوده و بیشترین شکایات‌های واسله در بخش کالا و خدمات به ترتیب مربوط به نان، میوه و سبزیجات، پوشاک و همچنین تعمیرگاه‌های خودروهای سبک، پارکینگ شهری و آرایشگاه زنانه است. کمافی‌السابق گرانفروشی، کم فروشی و عدم درج قیمت در صدر عناوین تخلف می‌باشد.

■ حسب تدابیر متخذ از آغاز دولت دوازدهم و طی مرداد، شهریور و مهر ماه ۹۶، از مجموع شکایات دریافتی توسط سازمان صنعت، معدن و تجارت استان‌ها، ۱۵۱۰ فقره از شکایات با برآورد ارزش ۵۴,۶۳۴,۷۷۰,۰۲۹ ریال که جنبه عمومی نداشته قبل از تشکیل پرونده تخلف، منجر به مصالحه و جلب رضایت شاکیان شده است.

بازرسی و نظارت بر موجودی انبار و سردخانه‌ها

عملکرد سازمان های صنعت، معدن و تجارت طی مرداد و شهریور ۹۶			
ارزش ریالی پرونده‌های متشکله	تعداد پرونده متشکله	تعداد بازرسی	
		سردخانه	انبار
۴,۳۵۴,۸۸۴,۲۰۰	۳	۹۸۴	۶,۴۴۵
۷,۴۲۹	جمع کل بازرسی		

■ رصد و پایش بازار میوه طرح تنظیم بازار و ارائه گزارشات موردی و مقطعی به صورت شفاهی کتبی به دستگاه‌های متولی اعم از وزارت جهاد کشاورزی، سازمان تعاون روستایی و کار گروه تنظیم بازار و ارائه مشکلات، پیشنهادات و راهکارهای لازم در خصوص تأمین و توزیع اقلام مذکور

■ نظارت مستمر بر عملکرد شرکت‌های هواپیمایی و سایت‌های فروش بلیط هواپیما در ایام خاص از جمله اربعین

■ هماهنگی و تعامل سازنده با سازمان ملی استاندارد ایران و سازمان غذا و دارو برای انجام آزمون محصولات سلامت محور در صورت ارسال نمونه از سوی سازمان‌های صنعت، معدن و تجارت به سازمان‌های مذکور

■ پیگیری و شفاف‌سازی وظایف و مسئولیت‌های شورای رقابت و جلوگیری از دخالت‌های انجام شده در قیمت‌گذاری محصولات فولادی و شمش آلومینیوم

سازمان صنایع کوچک و شهرکهای صنعتی ایران

وضعیت قراردادهای واحد‌های بهره‌برداری رسیده و اشتغالزایی:

■ انعقاد ۱۱۵۲ فقره قرارداد سرمایه‌گذاری در شهرکها و نواحی صنعتی به مساحت ۴۴۱



هکتار؛

■ به بهره‌برداری رسیدن ۵۲۳ واحد صنعتی با اشتغال ۶۷۲۶ نفر و راه‌اندازی مجدد ۲۲۹ واحد صنعتی به بهره‌برداری رسیده غیرفعال با اشتغال ۴۳۱۰ نفر در شهرک‌ها و نواحی صنعتی در حال واگذاری.

خدمات نرم‌افزاری و حمایتی از صنایع کوچک:

- برگزاری ۱۵۷۳ دوره آموزشی برای ۴۱۵۷۱ نفر از شاغلین واحدهای صنعتی با ۷۹۳۸۵۱ نفر ساعت؛
- برگزاری ۱۰۱ تور صنعتی برای شاغلین واحدهای صنعتی؛
- حضور ۱۳۹۷ واحد صنعتی کوچک در نمایشگاه‌های داخلی و خارجی؛
- انجام ۲ پروژه توسعه خوشه‌ای خاتمه یافته؛
- تشکیل ۵ کنسرسیوم صادراتی؛
- حمایت از ۱۵ پایان نامه کارشناسی ارشد و دکتری.

شهرک‌ها، نواحی صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی:

- بهره‌برداری از ۲ شهرک و ناحیه صنعتی؛
- ایجاد ۵۵۰ هکتار زمین صنعتی؛
- بهره‌برداری از ۱۵ و واگذاری ۳۹ واحد کارگاهی در شهرک‌ها و نواحی صنعتی؛
- تأمین آب برای ۳ شهرک و ناحیه صنعتی به میزان ۱۱۲ لیتر بر ثانیه؛
- تأمین برق به میزان ۱۷۶ مگاوات در شهرک‌ها و نواحی صنعتی؛
- احداث ۸ ایستگاه آتش نشانی؛
- اتصال ۶۷۷ واحد صنعتی به شبکه جمع‌آوری فاضلاب؛
- انجام ممیزی HSEE ۳۳۶ واحد صنعتی.

اقتصاد مقاومتی:

عنوان برنامه اجرایی	پیشرفت پروژه تا ۱۵ مرداد	پیشرفت پروژه تاکنون	تغییرات در ۱۰۰ روز
تقویت، توانمندسازی و توسعه بنگاه‌های خرد، کوچک و متوسط با هدف افزایش صادرات غیر نفتی آنها به میزان دو میلیارد دلار	۱۸٪	۴۷٪	۲۹٪
تقویت خوشه‌های صنعتی و شبکه سازی و به هم‌رسانی کسب و کارها	۲۰٪	۴۵٪	۲۵٪
حمایت و تقویت شبکه‌های کسب و کار از طریق تقویت و توسعه مراکز مشاوره، خدمات کارآفرینی و کلینیک‌های کسب و کار و عارضه‌یابی بنگاه‌های کوچک و متوسط	۲۰٪	۴۷٪	۲۷٪
تکمیل زیرساخت‌ها و خدمات مورد نیاز در شهرک‌های صنعتی	۱۲,۵٪	۳۶,۸٪	۲۴,۳٪
حمایت از ایجاد تصفیه‌خانه‌های پساب‌های صنعتی در مجتمع‌ها و شهرک‌های صنعتی و بازچرخانی آب آنها	۸٪	۲۴٪	۱۶٪

بخش حمل و نقل

الف) وضعیت موجود بخش / فرابخش در ابتدای شروع به کار دولت دوازدهم بر

پایه شاخص‌ها و نماگرهای آماری

وضعیت مهمترین شاخص‌های عملکردی بخش حمل و نقل در پایان سال ۱۳۹۵ (ابتدای ۱۳۹۶) و مقایسه آن با سال قبل از آن به شرح زیر است:

هفت کمی / عنوان شاخص	واحد	سلفهای برنامه یکم
1366	1394	
271	290	میلیون نفر
23	245	میلیون نفر
22	182	میلیون نفر
9.4	82	میلیون نفر
547	508	میلیون تن
39.1	342	میلیون تن
7.8	109	میلیون تن
1.1	1.44	میلیون تن
144	132	میلیون تن
2700	2102	هزار تن
2401	2401	کیلومتر
15327	15462	کیلومتر
25638	23879	کیلومتر
34633	43628	کیلومتر
128994	128306	کیلومتر
10475	10459	کیلومتر
98	98	میلیون نفر
56	49	میلیون نفر
20	182	میلیون نفر
217	209	میلیون تن

ب) چشم انداز و اهم اقدامات شاخص انجام شده و نتایج و دستاوردها

۱. مهم‌ترین اقدامات شاخص انجام شده در حوزه حمل و نقل در سال ۱۳۹۶ به شرح زیر است:
۲. تسریع در اجرای طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه با اولویت پروژه‌های اقتصاد مقاومتی: در این راستا مطابق ابلاغیه معاون اول رئیس جمهور، اجرای ۵۱۶ کیلومتر راه آهن، ۲۳۷ کیلومتر آزادراه، ۱۱۰۰ کیلومتر بزرگراه و راه اصلی و ۱۰۰۰ کیلومتر راه روستایی با جدیت پیگیری شده است.

۳. ادامه اجرای روند اصلاحات در شبکه‌های حمل و نقل با رویکرد سیستمی و توجه به کریدورهای اصلی
۴. بهبود وضعیت بازرگانی و بازاریابی در حوزه حمل و نقل
۵. ارتقا و بهبود مستور کیفیت ارائه خدمات حمل و نقلی

«ج» اهم برنامه‌های آینده بخش / فرابخش در چارچوب برنامه و اولویت‌های

ابلاغی رئیس جمهوری

- مهم‌ترین هدف‌گذاری‌ها در حوزه حمل و نقل در سال ۱۳۹۶ به شرح زیر است:
۱. تکمیل شبکه حمل و نقل کشور در مسیر کریدورهای اصلی مشتمل بر احداث بالغ بر ۱۴۰۰ کیلومتر انواع راه در کشور و سرعت بخشیدن به اجرای ۵ طرح ریلی با هدف اتصال شهرهای رشت، سنندج، کرمانشاه، ارومیه و اردبیل به شبکه راه‌آهن کشور از طریق:
 - تکمیل و بهره‌برداری خطوط راه‌آهن: شامل بخش‌هایی از طرح‌های راه‌آهن؛ احداث راه‌آهن بافق - مشهد، راه‌آهن تربت حیدریه - سنگان - هرات، احداث محور جدید راه‌آهن میانه - تبریز، احداث راه‌آهن مراغه - ارومیه، احداث راه‌آهن غرب کشور، احداث راه‌آهن قزوین - رشت - انزلی - آستارا، احداث راه‌آهن تهران - همدان - سنندج و اتصال راه‌آهن یزد - اقلید به راه‌آهن اصفهان - شیراز
 - توسعه شبکه آزادراهی کشور: شامل بخش‌هایی از طرح‌های آزاد راه کنار گذر غربی اصفهان، آزاد راه رشت - قزوین، آزاد راه کنار گذر جنوبی تهران (آبیک - چرمشهر)، احداث آزاد راه ساوه - همدان و احداث آزاد راه تبریز - ارومیه
 - توسعه شبکه بزرگراهی کشور: تسریع در بهره‌برداری از قطعات آماده عبور ترافیک
 ۲. افزایش ظرفیت بنادر تجاری کشور به ۲۲۶ میلیون تن در پایان سال ۹۶ از طریق احداث و توسعه زیرساخت‌های بنادر و تسریع در تأمین تجهیزات استراتژیک بندری از جمله در بندر چابهار
 ۳. بهبود وضعیت نگهداری زیرساخت‌ها شامل بیش از ۳۰۰۰۰ کیلومتر راه شریانی
 ۴. کاهش متوسط طول عمر ناوگان هوایی کشور: از طریق تأمین ناوگان جدید و از رده خارج نمودن تدریجی هواپیماهای قدیمی و ممنوعیت ورود هواپیماهای با عمر بالا



بخش نفت و گاز

الف) تبیین وضعیت موجود در شروع به کار دولت دوازدهم

۱. تولید نفت در مرداد ماه سال ۱۳۹۶ بالغ بر ۳۸۹۰ هزار بشکه در روز و در ۵ ماهه اول سال ۱۳۹۶ بالغ بر ۳۸۷۰ هزار بشکه در روز بوده است.
۲. متوسط صادرات نفت خام و میعانات گازی در ۷ ماهه اول سال ۱۳۹۶ بالغ بر ۲,۶ میلیون بشکه در روز بود که این شاخص در مرداد ماه سال ۱۳۹۶ به بیش از ۲,۷ میلیون بشکه در روز رسیده است.
۳. ظرفیت تولید میدان پارس جنوبی به حداقل ۵۷۵ میلیون مترمکعب در روز رسیده است.
۴. در اسفند ۱۳۹۵ از میدانهای مشترک غرب کارون روزانه ۲۸۰ هزار بشکه نفت خام تولید شده است. (افزایش بیش از ۴ برابری تولید نسبت به شروع کار دولت یازدهم)
۵. در انتهای شهریور ۹۶ بالغ بر ۷۵ درصد خانوارهای روستایی از شبکه گاز بهره‌مند بوده‌اند.
۶. سهم سوخت مایع در سبد سوخت مصرفی نیروگاه‌ها به حدود ۱۱ درصد کاهش یافته است.
۷. در شهریور ۱۳۹۶ بالغ بر ۲۶,۳ میلیون لیتر در روز بنزین یورو ۴ تولید شده (این شاخص در ابتدای دولت یازدهم ۳,۳ میلیون لیتر در روز بوده است)
۸. صادرات نفت گاز با احتساب بانکرینگ ۱۱,۵ میلیون لیتر در روز (۱۰,۷ صادرات و ۰,۸ بانکرینگ) در شهریور ۱۳۹۶ بوده است (صادرات نفت گاز و بانکرینگ در ابتدای استقرار دولت یازدهم ۱,۲ میلیون لیتر در روز بوده است).
۹. صادرات نفت کوره با احتساب بانکرینگ در شهریور ۱۳۹۶، ۵۰ میلیون لیتر در روز رسید.

« (ب) چشم انداز و اهم شاخص‌های انجام شده

ب-۱- سطح ملی

۱. تصویب و ابلاغ سند ملی راهبرد انرژی کشور از سوی هیأت دولت

ب-۲: وزارت نفت

۱. تداوم تأمین منابع مالی و توان فنی و پیمانکاری برای تکمیل فازهای پارس جنوبی

و میادین مشترک نفتی غرب کارون

۲. ادامه روند افزایش تولید از میادین نفتی مشترک غرب کارون به گونه‌ای که در ۱۰۰

روز گذشته حداقل ۴۵ هزار بشکه به تولید میدان آزادگان جنوبی، ۲۰ هزار بشکه به

تولید میدان یادآوران اضافه شده است.

۳. فراهم نمودن زمینه‌های لازم برای انعقاد ۹ فقره قراردادهای خارجی در قالب

ساختار جدید به منظور جذب سرمایه‌گذاری خارجی در برخی از میادین نفتی و گازی

۴. افزایش میزان صادرات گاز طبیعی به کشور عراق طی ۱۰۰ روز گذشته از ۶ میلیون

مترمکعب در روز به حدود ۱۰ میلیون مترمکعب در روز

۵. اجرایی شدن اولین قرارداد بهینه‌سازی مصرف سوخت برای طرح نوسازی

کامیون‌های فرسوده و پرداخت از محل ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید به گونه‌ای

که طی ۱۰۰ روز گذشته تعداد حدود ۱۰۰۰ کامیون جدید، تحویل متقاضیان شده

است.

۶. راه‌اندازی خط لوله گازی ۴۲ اینچ دامغان/کیاسر/نکاء به طول ۱۷۰ کیلومتر برای

تأمین مطمئن و مداوم گاز استان‌های شمالی و شمال شرقی بویژه گلستان و مازندران

۷. تداوم تأمین منابع لازم برای اجرای طرح‌های مسئولیت اجتماعی وزارت نفت در

مناطق محروم نفت خیز و گازخیز در قالب ۳۰۰ پروژه اجرایی

۸. افزایش ۱۱۸ هزار بشکه‌ای متوسط تولید نفت خام و میعانات گازی و ۱۳۰ هزار

بشکه‌ای متوسط صادرات نفت خام در نیمه نخست سال ۱۳۹۶ نسبت به سال

۱۳۹۵

۹. در طول نیمه نخست سال ۱۳۹۶، به طور متوسط روزانه نزدیک به ۷ روستا گاز

رسانی شده است. به نحوی که در مجموع طی این شش ماه، ۱۲۰۰ روستا گاز رسانی



شده است. همچنین در نیمه نخست سال ۱۳۹۶ به ۱۴ شهر جدید گاز رسانی شده است.

۱۰. متوسط میزان صادرات نفت کوره و نفت گاز در نیمه نخست سال ۱۳۹۶ به ترتیب حدود ۴۵ و ۱۰ میلیون لیتر در روز بوده است.

«ج» اهم برنامه های آینده

۱. تعیین تکلیف و نهایی کردن توافقات در پاره‌ای از قراردادهای جدید نفتی (۱- دهلران ۲- سهراب ۳- لایه نفتی پارس جنوبی ۴- یاران ۵- منصوری ۶- بند کرخه ۷- آب تیمور ۸- چنگوله و سلمان نفت و گاز ۹- کوپال و مارون بنگستان ۱۰- فرزاد ب. فروزان. اسفندیار)

۲. فعال شدن فرآیند مناقصه واگذاری طرح توسعه میادین نفتی مشترک آزادگان و یادآوران

۳. عقد قرارداد جمع‌آوری گازهای آلاینده دی اکسید کربن در منطقه پارس جنوبی

۴. اتمام مناقصه خط لوله گوره. جاسک و آغاز به کار احداث آن

۵. تعیین تکلیف و تصمیم‌گیری در خصوص قرارداد صادرات گاز به پاکستان

۶. تعیین تکلیف مذاکره با توتال، شل و BASF برای احداث پتروشیمی در ایران

۷. عقد قرارداد با مشاور بین‌المللی برای تهیه نقشه توسعه صنعت میان دستی پتروشیمی در منطقه شرق عسلویه

۸. ساماندهی نحوه توسعه صنایع پایین دستی پتروشیمی

۹. بهره‌برداری اقتصادی از LPG ایلام با استفاده از ظرفیت سایر پالایشگاه‌های گاز در جهت حفظ محیط زیست

۱۰. برنامه‌ریزی برای تکمیل گاز رسانی به شهرهای سیستان و بلوچستان و شروع اجرایی خط انتقال گاز ایرانشهر به چابهار

۱۱. تشکیل و فعال کردن کارگروه جذب منابع مالی (داخلی و خارجی) برای نفت

۱۲. اقدام به عقد قرارداد با شرکت‌های اعتبارسنجی بین‌المللی برای تعیین رتبه اعتباری شرکت ملی نفت ایران و شرکت ملی صنایع پتروشیمی

بخش برق

«الف» تبیین وضعیت موجود در شروع به کار دولت دوازدهم

۱. صنعت برق جمهوری اسلام ایران ایران در جایگاه چهاردهم در سطح جهانی و جایگاه اول در منطقه قرار داشته است.
۲. حدود ۳۴ میلیون مشترک برق در کشور از شبکه سراسری برق برخوردار بودند.
۳. بیش از ۷۷ هزار مگاوات ظرفیت نصب شده نیروگاهی نصب شده بود.
۴. شبکه برق دارای ۱۲۳ هزار کیلومتر شبکه انتقال و فوق توزیع بوده است.
۵. تعرفه فروش انرژی و انشعاب برق متناسب با قیمت تمام شده طی سال‌های قبل اصلاح نشده بود.
۶. حجم بدهی‌های صنعت برق به تولید کنندگان بخش خصوصی برق، پیمانکاران و تولید کنندگان تجهیزات و بانکها به میزان بیش از ۳۰ هزار میلیارد تومان رسیده است.
۷. بستر لازم جهت استفاده از ظرفیت ماده ۱۲ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور راندمان پایین نیروگاه‌ها و تلفات انرژی برق ایجاد نشده بود.

«ب» چشم انداز و اهم شاخص‌های انجام شده

۱. افزایش راندمان و کاهش هزینه سوخت مصرفی نیروگاه‌ها با شروع بهره برداری از ۴ واحد بخار نیروگاه‌های گازی شیروان، پرند، سمنگان و تابان و افزایش ظرفیت ظرفیت جدید تولید برق به میزان ۶۴۰ مگاوات و صرفه جویی سالیانه حداقل ۹۳۲ میلیون مترمکعب سوخت مصرفی نیروگاه‌ها
۲. بهره برداری از نیروگاه‌های تجدیدپذیر به میزان ۴۲ مگاوات در استان‌های مختلف
۳. بهره برداری از ۶۴ مگاوات مولدهای مقیاس کوچک در نقاط مختلف کشور
۴. افزایش: ۲۵۵ هزار مشترک جدید برق



۵. توسعه و بهینه سازی شبکه انتقال، فوق توزیع و توزیع برق کشور در راستای افزایش قابلیت اطمینان شبکه برق و امکان تأمین برق مطمئن و پایدار با اتمام عملیات اجرایی و راه اندازی ۳۸ پست جدید برق ۴۰۰، ۲۳۰، ۱۳۲ و ۶۴ کیلو ولت به همراه خطوط انتقال برق جدید
۶. برنامه ریزی و انجام تمهیدات لازم برای عبور موفق از پیک بار تابستان سال ۱۳۹۷
۷. صادرات برق به میزان حدود ۲۰۰۰ میلیون کیلو وات ساعت
۸. بهره برداری از واحد اول نیروگاه برق آبی در استان کرمانشاه به ظرفیت ۷۰ مگاوات
۹. بهره برداری از واحدهای اول نیروگاه سیکل ترکیبی شیروان و سمنگان با ظرفیت ۳۲۰ مگاوات
۱۰. راه اندازی سامانه استعلامات چند سویه درخواست و تحویل سوخت به متقاضیان چاه‌های کشاورزی (کار مشترک وزارت نیرو و جهاد کشاورزی)
۱۱. شروع عملیات اجرایی نیروگاه سیکل ترکیبی راندمان بالا (کلاس F) بندرعباس

ج) اهم برنامه‌های آینده

۱. بهره برداری از ۲۰ هزار مگاوات ظرفیت جدید نیروگاهی با احداث و رویکرد افزایش بازدهی
۲. افزایش ظرفیت تولید برق تجدیدپذیر به ۴ هزار مگاوات در کشور
۳. توسعه و بهینه سازی شبکه انتقال، فوق توزیع و توزیع برق کشور
۴. ارتقاء متوسط راندمان (بازدهی) نیروگاه‌های حرارتی کشور به حداقل ۴۰ درصد
۵. کاهش تلفات شبکه توزیع برق کشور
۶. ساماندهی اقتصاد برق و بهبود فضای کسب و کار
۷. بهبود شاخص‌های بهره‌وری و قابلیت اطمینان شبکه
۸. سازگاری زیست محیطی و ارتقای ایمنی در فعالیت‌های صنعت برق
۹. توسعه زیرساخت‌های هوشمندسازی شبکه برق و ایجاد ارزش افزوده از طریق ارائه خدمات مخابراتی و انتقال دیتا
- ۱۰.

بخش مسکن

«الف) تبیین وضعیت موجود بخش مسکن در ابتدای شروع کار دولت دوازدهم:

بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۵ کل موجودی مسکن حدود ۲۵٫۴ میلیون واحد رسیده است. از این تعداد، حدود ۲۲٫۸ میلیون واحد مسکونی دارای سکنه است و حدود ۲٫۶ میلیون واحد خالی مانده است. تعداد کل خانوارها در این سال ۲۴ میلیون خانوار بوده که با ملاحظه واحدهای مسکونی در حال استفاده شاخص تعداد خانوار در هر واحد مسکونی ۱٫۰۶ می‌باشد و به بیان دیگر حدود ۱٫۲ میلیون خانوار فاقد مسکن مستقل هستند.

بررسی تعداد واحدهای تکمیل شده بهار امسال و واحدهای شروع شده سال قبل نشان می‌دهد که تعداد واحدهای تکمیل شده در سال ۱۳۹۵ به حدود ۴۰۰ هزار واحد می‌رسد. برآورد نیاز سالانه مسکن در کشور با احتساب واحدهای نیازمند نوسازی، سالانه حدود ۸۰۰ هزار واحد مسکونی است. از این میزان، با فرض امکان ایجاد تأخیر در نیازهای نوسازی، حداقل تعداد واحدهای جدید مورد نیاز که باید به خانوارهای جدید اختصاص یابد تا شاخص تراکم خانوار در واحد مسکونی در سطح فعلی حفظ شود، حدود ۵۵۰ هزار واحد می‌باشد. به عبارت دیگر نیاز بحرانی سالانه کشور به مسکن، ۵۵۰ هزار واحد مسکونی می‌باشد که در صورت عدم تأمین از سمت عرضه، ضمن افزایش تراکم خانوار در واحد مسکونی، به افزایش اجاره و قیمت مسکن منجر خواهد شد.

«ب) چشم انداز و اهم اقدامات شاخص انجام شده

با توجه به روندهای پیش بینی شده، بخش مسکن در سال ۹۶ و ۹۷ به ترتیب با افزایش اجاره و سپس افزایش قیمت مسکن ناشی از کمبود عرضه مواجه خواهد بود و بنابراین مناسب است دولت تمهیداتی برای اصلاح سمت عرضه مسکن صورت دهد؛ در حالیکه طی چند سال اخیر سیاست‌های دولت در حوزه مسکن بیشتر بر تحریک تقاضا متمرکز بوده است. لذا دولت در صدد است با تشویق نوسازی در بافتهای فرسوده از طریق پرداخت یارانه سود تسهیلات نوسازی و نیز کمک به احداث واحدهای مسکونی اجتماعی



یا ملکی گروه‌های کم درآمد ضمن انجام بخشی از وظایف دولت در این حوزه‌ها نسبت به کاهش تبعات ناشی از کمبود عرضه در سال‌های آینده اقدام نماید. اهم اقدامات صورت گرفته در دولت دوازدهم به شرح زیر می باشد:

■ پیگیری اجرایی شدن طرح مسکن اجتماعی و حمایتی موضوع تصویب نامه شماره

۱۵۱۹۸۹/ت ۵۳۴۶۲ مورخ ۱۳۹۵/۱۲/۰۲ هیئت وزیران

■ شفاف‌سازی حمایت دولت در بخش مسکن با تأمین منابع از محل قانون هدفمند کردن یارانه‌ها برای پرداخت بخشی از یارانه سود تسهیلات مسکن زوج‌های جوان، اқشار آسیب‌پذیر، مسکن روستایی و مسکن حمایتی (شامل مسکن در بافت فرسوده و مسکن مهر)

■ دولت در سه ماهه امسال رقمی بالغ بر ۱/۰۶۲/۰۰۰ میلیون ریال در قالب اسناد خزانه برای زیرساخت مسکن مهر و همچنین در خصوص تخفیف عوارض پروانه، حمایت‌های مالی و تراکم و ایجاد تأسیسات عمومی مبلغی بالغ بر ۸۵۰/۰۰۰ میلیون ریال اسناد خزانه تأمین اعتبار کرده است.

■ در سه ماهه اخیر با وجود محدودیت‌های مالی، اعتباری بالغ بر ۱۵۱۵۹۵۳ میلیون ریال معادل ۲۴ درصد به بهبود بافت‌های ناکارآمد شهری تخصیص یافته است.

ج) اهم برنامه‌های آینده بخش در چارچوب برنامه و اولویت‌های ابلاغی رئیس

جمهوری:

■ راه اندازی برنامه مسکن اجتماعی و حمایتی به کمک بخش خصوصی

■ تکمیل مسکن مورد حمایت دولت (مسکن مهر) تا پایان سال ۱۳۹۶ و تأمین خدمات زیربنایی و روبنایی آن

■ حمایت از بهسازی و نوسازی بافت فرسوده با تأمین تسهیلات بانکی

■ افزایش سقف فردی تسهیلات طرح ویژه به سبب پوشش افزایش قیمت مصالح و دستمزدها

■ نوسازی و بهسازی مسکونی روستائی

■ تهیه طرح مسکن پیشگام با رویکرد نوسازی بافت فرسوده و نوسازی مسکن با اولویت در ۵۵ هکتار در بافت فرسوده شهر تهران.

- شناسایی محدوده‌ها و محلات هدف: براساس مطالعات انجام شده در ۴۹۵ شهر
- تهیه طرح و برنامه بهسازی و توانمندسازی: .تهیه طرح و مطالعات ۱۸۳ پروژه
- اجرای پروژه‌های نوسازی و توسعه خدمات و زیرساخت‌های شهری
- اعمال سیاست بودجه ریزی اهرمی: در راستای اهداف اقتصاد مقاومتی
- نهادهای با تأکید بر دو جریان اصلی، نهاد تسهیل‌گر و نهاد توسعه‌گر
- تمرکز بر اجرای سیاست‌ها و برنامه‌های بازآفرینی شهری و اجرای پروژه‌های محرک توسعه در بافت‌های فرسوده و حاشیه‌ای
- استفاده از مصالح سازگار با اقلیم و شرایط بومی منطقه



بخش عمران شهری

«الف» تبیین وضعیت بخش عمران شهری و روستایی در ابتدای شروع کار دولت

دوازدهم:

وابستگی منابع درآمد شهرداری‌ها به فروش تراکم و تغییر کاربری‌های اراضی و عدم التزام به اجرای طرح‌های مصوب شهری توسط نهادهای ذیربط از مهمترین دلایل ناکارآمدی نظام برنامه ریزی شهری است و با عنایت به هزینه‌های جاری تأمین منابع لازم برای توسعه زیرساخت‌های شهری از جمله حمل و نقل عمومی با موانع جدی روبروست. وسعت زیاد بافت‌های نابسامان و پهنه‌های فقر شهری که در حدود ۱۳۲ هزار هکتار برآورد می‌شود و جمعیت ساکن این بافت‌ها که حدود ۴۰ درصد از جمعیت شهری کشور را شامل می‌شود از دیگر معضلات شهری است.

مساله مدیریت پسماند از مسائل کلیدی و بحران ساز در زمینه مدیریت شهری و محیط زیست است. در حال حاضر روزانه بیش از ۴۹۰۰۰ تن پسماند عادی در شهرها و روستاهای کشور تولید می‌شود که از این میزان بیش از ۳۸۰۰۰ تن پسماند شهری و مابقی در روستاها تولید می‌شود. بر این اساس دفع بهداشتی این میزان پسماند در اولویت‌های دولت قرار گرفته است.

«ب» چشم انداز و اهم اقدامات شاخص انجام شده

اهم اقدامات صورت گرفته در بخش عمران شهری در دولت دوازدهم به شرح زیر بوده است:

- تأمین ۱۱۰ دستگاه واگن متروی شهری
- برنامه‌ریزی برای تحقق ایمنی شهر و شهروندان در برابر خطرات مربوط به بروز آتش سوزی و حوادث: در حال حاضر ۱۶۸۷ ایستگاه بصورت مستقل و ۴۸۷ ایستگاه غیرمستقل موجود می باشد. در سه ماهه گذشته برای ارتقای کیفی ایستگاه‌ها

مبلغ ۷۰ میلیارد ریال تأمین اعتبار شده است و تعداد ۱۵۵ دستگاه نیمه سنگین آتش نشانی به سیستم اضافه شده است.

■ توسعه ناوگان حمل و نقل درون شهری: در حال حاضر ۲۴۲۵۶ دستگاه اتوبوس شهری با عمر حدود ۸ سال موجود می باشد و برای کمک به خرید اتوبوس جدید مبلغ ۳۸۰ میلیارد ریال از محل اسناد خزانه تأمین اعتبار شده است.

■ در جهت تسریع در عملیات بهره برداری طرح‌های قطار شهری معادل ۳۰۰ میلیارد ریال از محل اسناد خزانه تخصیص یافته است.

■ ساماندهی کالبدی شهری و روستایی

■ دولت در جهت ساماندهی پسماندهای ساحلی برای خرید تجهیزات و ساماندهی پسماندهای استانه‌های ساحلی اعتباری بالغ بر ۵۰۰ میلیارد ریال اسناد خزانه تأمین اعتبار گردید.

«ج» اهم برنامه‌های آینده بخش در چارچوب برنامه و اولویت‌های ابلاغی رئیس

جمهوری:

■ احیاء و بهسازی و نوسازی و توانمند سازی و ساماندهی بافت تاریخی- فرهنگی، بافت فرسوده شهری و سکونتگاه‌های غیررسمی و حاشیه‌ای؛

■ بهبود و توسعه سامانه‌های حمل و نقل عمومی شهری؛

■ بهبود سطح خدمات شهری و روستایی با اولویت مناطق مرزی و جزایر کشور؛

■ ارتقاء کیفیت محیط زیست شهری؛

■ اصلاح نظام برنامه‌ریزی شهری در راستای تحقق‌پذیری طرح‌های توسعه شهری؛

■ تأمین منابع مالی برای توسعه روش‌های نوین مدیریت پسماند، تفکیک پسماند از مبدا، دفع بهداشتی و مهندسی پسماند و استفاده از فناوری‌های نوین استحصال انرژی از پسماند به خصوص در پهنه‌های حساس زیست محیطی



بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات

الف) تبیین وضعیت موجود بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات در ابتدای شروع به کار دولت دوازدهم بر پایه شاخص‌ها و نماگرهای آماری

در ابتدای شروع به کار دولت وضعیت شاخص‌های کلیدی بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات به شرح جدول (۱) می‌باشد.

جدول ۱- متغیرها و شاخص‌های کلیدی بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات در ابتدای دولت دوازدهم

عنوان شاخص	واحد سنجش	وضعیت در ابتدای دولت
توسعه شبکه فیبر نوری	کیلومتر	۶۴۲۰۵
توسعه شبکه انتقال	Gbps	۱۰۰۴۱
توسعه شبکه IP داخلی	Gbps	۶۸۰۰
افزایش پهنای باند بین‌المللی	Gbps	۸۶۲
توسعه دسترسی پرسرعت (ثابت و سیار)	هزار مشترک	۵۰۰۰۰
تکمیل و راه‌اندازی مراکز داده استانی	مرکز	۱۹
پوشش مؤثر جغرافیایی پایش فرکانس	درصد	۶۱
توسعه باند فرکانسی پایش	گیگاهرتز	۱۱۰
ثبت بین‌المللی ایستگاه‌های رادیویی	ایستگاه	۲۶۸۶۲۷
توسعه دسترسی پرسرعت روستایی	روستا	۲۷۳۹۷
تعداد روستاهای دارای ارتباط	روستا	۵۵۷۶۳
تعداد خدمات نوین پستی	تعداد	۲۶
ساخت و تست ماهواره ناهید	درصد	۹۲

عنوان شاخص	واحد سنجش	وضعیت در ابتدای دولت
ساخت و تست ماهواره سنجشی دوستی (آماده پرتاب)	درصد	۹۵
ساخت و تست ماهواره سنجشی آت ست	درصد	۶۷,۵
ساخت و تست بلوک انتقال مداری GEO	درصد	۶۳,۵
ارائه خدمات به صورت الکترونیکی	درصد	۲۰
مرکز جمعیت و تست ماهواره	درصد	۳۵
آزمایشگاه ملی سنجش ازدور	درصد	۱۰۰
آرشیو ملی داده‌های فضایی	درصد	۸۵

عملکرد برخی از شاخص‌ها طی دوره موردنظر:

جدول ۲- تغییر برخی شاخص‌های کلیدی بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات در ۱۰۰ روز

عنوان شاخص	واحد سنجش	وضعیت در ابتدای دولت	آخرین وضعیت (انتهای شهریور ۹۶)
توسعه دسترسی پرسرعت (ثابت و سیار)	هزار مشترك	۵۰۰۰۰	۵۷۸۲۳
ثبت بین‌المللی ایستگاه‌های رادیویی	ایستگاه	۲۶۸۶۲۷	۲۶۹۳۸۶
توسعه دسترسی پرسرعت روستایی	روستا	۲۷۳۹۷	۲۷۷۳۹

«ب» اهم اقدامات:

عملکرد برنامه اعلامی برای صد روز اول دولت:

۱. آزادسازی و نظام‌مند نمودن زیربخش پست با حضور بخش خصوصی در آن و انتخاب دو کارور (اپراتور) پستی خصوصی و اعلام آمادگی جهت صدور و اعطای



- پروانه آن‌ها با حضور معاون اول محترم رئیس جمهور
۲. کاهش تعرفه دسترسی پرسرعت ثابت غیر حجمی اینترنت (مبتنی بر سیم مسی و فیبرنوری)
۳. ارسال تعداد ۱۰۰۰ دستگاه ATM به روستاهای فاقد این امکان جهت کاهش فاصله کیفیت خدمات در روستاها به نسبت شهرها و نصب و راه اندازی اغلب آن‌ها

عملکرد برنامه‌های اختصاصی:

۱. ایجاد امکان ثبت شکایت و مسدودسازی پیامک‌های مزاحم
۲. رونمایی از «سند حمایتی و برنامه اقدام توسعه خدمات فضای مجازی کودک و نوجوان» با حمایت از بخش غیردولتی فعال در این حوزه
۳. کاهش یک سومی تعرفه کاربران نهائی استفاده کننده از پیام‌رسان داخلی
۴. کاهش هزینه دریافت خدمات انتقال و پهنای باند بین‌الملل برای اپراتورها
۵. تهیه گزارش ارزیابی و انطباق اقدامات صورت گرفته مبتنی بر سند الزامات شبکه ملی اطلاعات
۶. انتصاب بانوان و جوانان در پست‌های مدیریتی ارشد و میانی ستاد وزارت و دستگاه‌های تابعه برای اولین بار
۷. تدوین و تصویب اصول حاکم بر صدور پروانه دفاتر پیشخوان خدمات دولت و بخش عمومی غیردولتی

«ج» اهم برنامه‌های آینده بخش در چارچوب برنامه و اولویت‌های ابلاغی

رئیس جمهوری

اهداف وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در راستای تحقق وعده‌های رئیس جمهور محترم به شرح جدول (۳) می‌باشد:

جدول (۳): اهم برنامه‌ها و چشم‌انداز وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

اهم برنامه‌ها و وعده‌های ریاست محترم جمهور در بخش ICT			
توسعه اشتغال مبتنی بر اینترنت	توسعه کمی و کیفی دسترسی به فضای مجازی همراه با آیین‌سازی و معیشت از سواستفاده‌ها و اقدامات مغرب موازین دینی، اخلاقی، سیاسی و حقوق شهرنشینی	ایجاد تحول در اشتغالی کسب‌وکارهای مبتنی بر فناوری اطلاعات	گسترش فناوری اطلاعات و ارتباطات برای خدمت به سایر بخش‌های اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی کشور
تقویت زیرساخت‌های اینترنت	گسترش دولت الکترونیک	توسعه زیرساخت‌های اینترنت	توسعه زیرساخت‌های اینترنت
تنظیم مقررات مناسب و مشوق فعالیت‌های اقتصادی مولد و زمینه‌سازی برای افزایش سهم بخش خصوصی در صنعت فناوری اطلاعات و ارتباطات	استفاده از ظرفیت دولت الکترونیک برای افزایش شفافیت و مبارزه با فساد	استفاده از ظرفیت فضای مجازی برای شفاف‌سازی، دربرآورد عملکرد دولت	

چشم‌انداز			
توانمندسازی کشور و مردم با افزایش آگاهی جمعی و اخلاقی مبتنی بر خلاقیت، همدلی و مسئولیت‌پذیری برای بهره‌مندی اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و زیست محیطی از انقلاب دیجیتال			
اهداف کلان	شاخص اندازه‌گیری		دستاوردها
	عنوان	سال ۱۳۹۵	سال ۱۴۰۰
افزایش سهم کاربردها، خدمات و محتوای بومی در اقتصاد ملی	سهم ارزش افزوده IT به GDP (درصد)	۰,۳	۱
افزایش سهم کشور در حوزه ارتباطات و ترانزیت ترافیک منطقه و جهان	افزایش ظرفیت ترانزیت ترافیک بین‌المللی ترانزیت بر پایه	۰,۵	۳۰
توسعه شبکه ملی اطلاعات	امکان دسترسی خانوارها به اینترنت با سرعت حداقل ۲۰ مگابیت بر ثانیه (درصد)	۵۳	۸۰
توسعه زیرساخت دولت هوشمند	تأمین زیرساخت ارائه خدمات دولت به صورت الکترونیکی (درصد)	۲۰	۱۰۰



بخش آموزش و پرورش عمومی

الف) تبیین وضعیت موجود بخش / فرابخش در ابتدای شروع به کار دولت دوازدهم بر

پایه شاخص‌ها و نماگرهای آماری

الف-۱) آمار دانش‌آموزان به تفکیک جنسیت، شهری و روستایی، دولتی و غیر دولتی و به تفکیک دوره تحصیلی

در سال جاری، حدود ۱۲,۹۴۹ هزار نفر دانش‌آموز در دوره‌های تحصیلی مختلف و در حدود ۱۰۷ هزار آموزشگاه با ۵۶۵ هزار باب کلاس درس در سراسر کشور، مشغول به تحصیل می‌باشند. از این تعداد دانش‌آموز، حدود ۷,۶۴۸ هزار نفر (۵۹ درصد) به دوره ابتدایی، تعداد ۳,۱۱۲ هزار نفر (۲۴ درصد) به دوره متوسطه اول و تعداد ۲,۱۸۸ هزار نفر (۱۷ درصد) به دوره متوسطه دوم اختصاص دارد.

از تعداد کل دانش‌آموزان، ۶,۲۹۲ هزار نفر (۴۸,۵ درصد) دانش‌آموز دختر و ۶,۶۵۷ هزار نفر (۵۱,۵ درصد) دانش‌آموز پسر هستند. همچنین حدود ۹,۸۷۳ هزار نفر (۷۶ درصد) از آنان دانش‌آموز شهری و ۳,۰۷۶ هزار نفر (۲۴ درصد) دانش‌آموز روستایی می‌باشند.

قابل ذکر است تعداد ۱,۴۸۳ هزار نفر (۱۱,۵ درصد) از کل را دانش‌آموزان غیردولتی تشکیل می‌دهند که در بیش از ۱۴ هزار مدرسه غیردولتی مشغول به تحصیل هستند و براساس آمار تعداد نوآموزان دوره یکساله آمادگی ۸۹۰ هزار نفر می‌باشد.

الف-۲) آمار نیروی انسانی به تفکیک جنسیت، شهری و روستایی، وضعیت استخدام و به تفکیک دوره تحصیلی

تعداد کارکنان رسمی و پیمانی این وزارت بالغ بر ۹۰۶,۲۲۵ نفر (بدون احتساب ۴۰,۳۱۸ نفر دانشجویان متعهد خدمت) است که تعداد ۵۵۴,۹۷۱ نفر (۶۱ درصد) از آنان، کارکنان آموزشی شامل معلم، معلم ورزش و مدیر معلم بوده و ۳۵۱,۲۵۴ نفر (۳۹ درصد) را سایر کارکنان تشکیل می‌دهند.

تعداد ۳۵۸,۱۲۵ نفر (۳۹,۵ درصد) از کارکنان در دوره ابتدایی، تعداد ۲۰۰,۵۸۱ نفر (۲۲ درصد) در دوره متوسطه اول و تعداد ۲۱۷,۴۸۱ نفر (۲۴ درصد) در دوره متوسطه دوم اشتغال

داشته و ۴۰,۳۴۲ نفر (۴/۵ درصد) در بخش اداری و ۶۷,۱۶۴ نفر (۷/۴ درصد) در بخش خدمات شاغل هستند.

قابل ذکر است تعداد ۶۴۹,۸۲۱ (۷۱/۷ درصد) از کارکنان در شهر و تعداد ۲۵۶,۴۰۴ نفر (۲۸/۳ درصد) در روستا مشغول به کار هستند. همچنین تعداد ۴۸۸,۵۵۵ نفر (۵۴ درصد) از کارکنان زن و تعداد ۴۱۷,۶۷۰ نفر (۴۶ درصد) مرد می‌باشند.

«ب» چشم‌انداز و اهم اقدامات شاخص انجام شده و نتایج و دستاوردها (و یا تا پایان آبان ماه سال جاری به دست می‌آید)

با استناد به ماده (۷۵) سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری، بند (ت) ماده (۲) قانون برنامه ششم توسعه و سند تحول بنیادین آموزش و پرورش از طریق تدوین و اجرای پنج زیر نظام این سند شامل برنامه درسی، تربیت معلم و تأمین منابع انسانی، راهبری و مدیریت، تأمین و تخصیص منابع مالی، تأمین فضا، تجهیزات و فناوری و پژوهش و ارزشیابی و اجرای برنامه‌های مرتبط با آن‌ها، اصلی‌ترین مأموریت این بخش است.

اهداف و سیاست‌های برنامه دولت دوازدهم برای بخش آموزش و پرورش عمومی، اهداف و سیاست‌های منطبق و مرتبط با اهداف کلان و راهبردهای پیش‌بینی شده در سند تفصیلی قانون برنامه ششم توسعه می‌باشد که اهم آن به شرح زیر است:

- تقویت و توسعه دوره پیش دبستانی به ویژه در مناطق محروم، روستایی و دوزبانه
- فراهم آوردن تسهیلات و امتیازات مناسب برای جذب و نگهداشت نیروی کارآمد در دوره ابتدایی و تقویت نگاه تخصصی و زیربنایی به این دوره تحصیلی
- اولویت بخشی به آموزش ابتدایی در تأمین و تخصیص منابع و امکانات
- توجه و ارتقای پوشش تحصیلی دوره‌های متوسطه اول و دوم از طریق کاربرد شیوه‌ها و روش‌های متنوع آموزشی (از جمله آموزش از دور و رسانه‌ای)
- بسترسازی لازم برای ایجاد توازن در شاخه‌ها و رشته‌های تحصیلی متناسب با استعداد و علایق دانش‌آموزان و نیاز بازار کار
- توسعه پژوهش‌سراهای دانش‌آموزی



- توسعه کاربرد فناوری‌های نوین در هوشمندسازی مدارس
- افزایش تعداد مناطق برخوردار از مراکز اختلالات یادگیری برای مقابله با پدیده دیرآموزی در دانش‌آموزان
- افزایش پوشش سوادآموزی با تقویت و گسترش مراکز یادگیری محلی
- اجرای طرح رتبه‌بندی حرفه‌ای معلمان برای مشمولان طرح طبقه‌بندی معلمان شامل آموزگاران، دبیران، هنرآموزان، مربیان امور تربیتی، مشاوران، مراقبان سلامت، مدیران و معاونان مدارس و مجتمع‌های آموزشی و تربیتی
- تقویت گروه‌های آموزشی به منظور هم‌اندیشی معلمان نخبه در راستای ارتقای کیفیت آموزشی
- زمینه‌سازی برای اجرای ماده (۲۸) اساسنامه دانشگاه فرهنگیان با پذیرش دانشجو از میان فارغ التحصیلان دانشگاه‌های کشور و گذراندن دوره یکساله حرفه معلمی جهت تأمین نیاز نیروی انسانی وزارت
- افزایش تعداد پژوهش‌سراهای دانش‌آموزی و حمایت از حضور معلمان پژوهنده در این پژوهش‌سراها
- توزیع کتب درسی نیم بهای در مناطق محروم کشور
- توجه ویژه به ارتقای وضعیت آموزش و توسعه فضاهای آموزشی در استان سیستان و بلوچستان
- تداوم اجرای طرح‌های برون‌سپاری و خرید خدمت آموزشی
- توسعه خدمات آموزشی در سکونت‌گاه‌های غیررسمی و حاشیه شهرها
- نتایج و دستاوردهای حاصل از اقدامات فوق، به شرح زیر می‌باشد:
- افزایش چشمگیر نرخ پوشش نوآموزان دوره یکساله آمادگی به میزان ۶۷٫۱ درصد با رشدی بیش از ۱۰ درصد نسبت به سال گذشته
- افزایش پوشش تحصیلی و جذب افراد بازمانده از تحصیل و طرح توانمندسازی دختران مناطق روستایی، افزایش نرخ پوشش بویژه در مقطع متوسطه دوم معادل ۸۱٫۸ درصد با رشدی بیش از ۴ درصد نسبت به سال گذشته

- توسعه مدارس هوشمند و توسعه محتوای الکترونیکی و آموزش از راه دور و تجهیز تعداد ۴ هزار مدرسه دوره ابتدایی به دستگاه رایانه
- تخریب و بازسازی مدارس خطر آفرین و مقاوم سازی مدارس بدون استحکام، افزایش نرخ مدارس ایمن به کل مدارس معادل ۵۰/۷ درصد با رشد ۲/۰ درصدی نسبت به سال ما قبل آن
- اجرای برنامه توسعه نظام مراقبت از سلامت جسمانی و مراقبت‌های تغذیه‌ای دانش‌آموزان و اختصاص اعتبار برای ارتقای بهداشت مدارس و آموزش دانش‌آموزان با اصول سلامت و بهداشت
- برگزاری المپیاد جهانی رایانه سال ۲۰۱۷ در تهران با حضور ۸۵ تیم سرآمد دانش‌آموزی از سراسر جهان
- منظور نمودن اعتبار برای ارتقای کیفیت فعالیت گروه‌های آموزشی معلمان و حمایت از پژوهش‌سراهای دانش‌آموزی
- اختصاص اعتبار برای تأمین و به روز کردن تجهیزات آزمایشگاهی مدارس متوسطه
- تقویت اعتبارات مربوط به فعالیت توانبخشی دانش‌آموزان گروه اختلالات یادگیری و راه‌اندازی ۵۰ مرکز اختلال یادگیری جدید در مناطق آموزشی کشور برای مقابله با پدیده دیرآموزی در دانش‌آموزان
- تقویت اعتبارات در زمینه بهبود آموزش و توانبخشی دانش‌آموزان دارای اختلالات رشدی فراگیر (متلا به اوتیسم)
- توجه ویژه به آموزش حرفه‌ای دانش‌آموزان با نیازهای ویژه با اختصاص اعتبار مربوط
- تدوین و اجرای نظام صلاحیت حرفه‌ای معلمان در استمرار اجرای نظام رتبه‌بندی و در راستای ارتقای منزلت اجتماعی و جایگاه حرفه‌ای سرمایه انسانی آموزش و پرورش



«ج» اهم برنامه‌های آینده بخش / فرابخش در چارچوب برنامه و اولویت‌های

ابلاغی رئیس جمهوری

برنامه‌های آتی وزارت آموزش و پرورش در جهت نیل به اهداف کلان شامل تأمین و بسط عدالت در برخورداری از فرصت‌های تعلیم و تربیت، ارتقای کیفیت تعلیم و تربیت، بازنگری و بازمهندسی ساختارها، رویه‌ها و روش‌ها، ارتقای منزلت اجتماعی و جایگاه حرفه‌ای سرمایه انسانی آموزش و پرورش با تأکید بر نقش الگویی و جایگاه معلم و همچنین اولویت‌های ابلاغی رئیس جمهوری، به منظور بهبود و ارتقای شاخص‌های کمی و کیفی آموزش و پرورش در قالب دو محورهای زیر می‌باشد:

ج-۱) اقدامات در راستای توسعه عدالت آموزشی و برابر کردن فرصت‌ها در استان‌های محروم

■ تسری فعالیت‌های ارتقای شاخص‌های آموزشی و پرورشی به کلیه استان‌های محروم

■ تقویت و توسعه آموزش پیش از دبستان به ویژه در مناطق محروم، روستایی و دو زبانه

■ توجه بیشتر به مهارت‌آموزی دانش‌آموزان و توانمند سازی آنان برای ورود به بازار کار در آینده

■ توجه به ارتقای توانمندی‌های اجتماعی و فرهنگی دانش‌آموزان با توجه به آسیب‌های اجتماعی موجود

■ استمرار سیاست اجرایی و خرید خدمات آموزشی از بخش غیر دولتی و تقویت اعتبار بسته‌های حمایتی برای توسعه آموزش در مناطق محروم

■ تقویت اعتبارات مربوط به آموزش ابتدایی در سکونتگاه‌های غیررسمی و حاشیه شهرها

■ استمرار برنامه‌های حمایتی از قبیل تأمین کتب درسی رایگان، تأمین هزینه ایاب و ذهاب، ارتقای خدمات خوابگاهی مدارس شبانه‌روزی به ویژه در مناطق محروم

■ تقویت اعتبار مربوط به خدمات بهداشتی - درمانی به دانش‌آموزان استثنایی

■ حمایت از بهبود شاخص‌های جسمانی و تغذیه‌ای دانش‌آموزان استثنایی ۵

استان محروم کشور

ج-۲) اقدامات مرتبط با ارتقای کیفیت فعالیت‌های آموزشی و پرورشی

- تقویت سرانه مدارس دولتی و اولویت‌بخشی به آموزش ابتدایی در تأمین و تخصیص منابع و امکانات
- توجه ویژه به توسعه فضاهای آموزشی به ویژه در مناطق محروم و روستایی
- بهبود و ارتقای فعالیت‌های پرورشی و امور تربیتی دانش‌آموزان
- بهبود برنامه‌های آموزشی در پاسخ‌دهی به تنوع دانش‌آموزان اعم از تنوع زبانی، جنسیتی و مکانی و افزایش پرورش و تقویت توان خلاقیت، تفکر انتقادی و مهارت‌های نرم و کارآفرینی دانش‌آموزان
- حرکت به سمت جایگزین‌سازی تدریجی ارائه مستقیم خدمات آموزشی توسط دولت با خرید خدمت



بخش آموزش فنی و حرفه‌ای

«الف) تبیین وضعیت موجود بخش / فرابخش در ابتدای شروع به کار دولت

دوازدهم بر پایه شاخص‌ها و نماگرهای آماری

تنوع آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و مهارتی چه در ساختار و چه در ارائه آن از مزیت‌های این نوع آموزش برای داوطلبان و مهارت‌آموزان است، این آموزش‌ها در سه زیر بخش آموزش‌های غیررسمی مهارتی، آموزش متوسطه فنی و حرفه‌ای و کاردانش و آموزش عالی ارائه می‌شوند. حضور فعال وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، فرهنگ و ارشاد اسلامی، جهاد کشاورزی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در آموزش‌های رسمی فنی و حرفه‌ای و مشارکت دانشگاه جامع علمی کاربردی، دانشگاه شهید رجایی، دانشگاه فنی و حرفه‌ای، دانشگاه آزاد اسلامی، وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، صنعت، معدن و تجارت، جهاد کشاورزی، نیرو و کلیه دستگاه‌های اجرایی مجری آموزش ضمن خدمت کارکنان در آموزش‌های غیررسمی؛ بیانگر گستردگی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای است. حوزه دیگر آموزش‌های مهارتی، آموزش‌های غیررسمی است که خارج از نظام آموزش رسمی کشور ارائه و به دریافت گواهی‌نامه مهارت منتهی می‌گردد که این نوع آموزش‌ها به تنوع گسترده و طیف بسیار وسیع مخاطبین منجر شده است. یکی از دستگاه‌های دولتی ارائه‌دهنده این آموزش‌ها، سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور می‌باشد. براساس آمارهای موجود، وضعیت بخش آموزش فنی و حرفه‌ای در ۶ ماهه اول سال جاری، به شرح زیر می‌باشد:

■ سهم دانش‌آموزان دولتی و غیردولتی کاردانش و فنی و حرفه‌ای از کل دانش‌آموزان پایه‌های دوم و سوم متوسطه ۶۲۷,۲۱۰ نفر است که ۳۶۷,۳۰۰ نفر (۵۹ درصد) سهم دانش‌آموزان کاردانش و ۲۵۹,۹۱۰ نفر (۴۱ درصد) دانش‌آموزان شاخه فنی و حرفه‌ای است.

■ تعداد آموزشگاه‌های فنی و حرفه‌ای آزاد (خصوصی) تحت نظارت سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای بالغ بر ۱۱,۶۳۴ آموزشگاه می‌باشد که این رقم نسبت به سال گذشته افزایش یافته است.

- عملکرد آموزشی سازمان فنی و حرفه‌ای کشور ۷۱,۳۷۸ هزار نفر ساعت می‌باشد که سهم آموزش مراکز ثابت ۳۷,۹۱۲ هزار نفر ساعت (۵۳٪)، سهم آموزش روستائیان ۹,۹۵۸ هزار نفر ساعت (۱۴٪)، سهم آموزش زندانیان در زندامتگاه‌ها ۴,۸۳۲ هزار نفر ساعت (۶٫۷٪)، آموزش صنایع و معادن ۴,۷۴۸ هزار نفر ساعت (۶٫۶٪)، سهم آموزش صنوف و اتحادیه‌ها ۱,۹۴۷ هزار نفر ساعت (۲٫۷٪)، سهم آموزش به سربازان پادگان‌ها ۱,۰۶۳ هزار نفر ساعت (۱٫۵٪)، سهم آموزش سکونت‌گاه‌های غیررسمی و کاهش آسیب‌های اجتماعی ۱,۶۵۴ هزار نفر ساعت (۲٫۳٪) می‌باشد.
- آموزش زنان روستایی برای ۱۴ هزار نفر مهارت‌جو به میزان ۲۸ هزار نفر روز برای توسعه اشتغال زنان در روستاها و مناطق کمتر توسعه یافته و توانمندسازی آن‌ها
- آموزش بهره‌برداران روستایی برای ۲۱ هزار نفر مهارت‌جو به میزان ۴۲ هزار نفر روز برای توسعه بخش کشاورزی در روستاها و مناطق کمتر توسعه یافته.
- توجه ویژه به آموزش‌های فنی و حرفه‌ای مهارتی در استان سیستان و بلوچستان به میزان ۸۸ هزار نفر ساعت.

«(ب) چشم‌انداز و اهم اقدامات شاخص انجام شده و نتایج و دستاوردها (و یا تا

پایان آبان ماه سال جاری به دست می‌آید)

- تهیه و تنظیم لایحه پیشنهادی نهاد سیاست‌گذار و هماهنگ‌کننده آموزش فنی و حرفه‌ای و مهارت‌آموزی
- خرید سالانه ۳۲ هزار نفر - ساعت آموزش از بخش غیردولتی
- افزایش میزان آموزش غیررسمی فنی و حرفه‌ای جمعیت فعال از ۱۳ ساعت به ۱۳/۵ ساعت
- افزایش میزان آموزش غیررسمی فنی و حرفه‌ای به بهره‌برداران روستایی از ۳/۰ به ۵/۰ ساعت
- ارایه پیشنهاد به شورای گسترش آموزش عالی برای ایجاد رشته‌های تربیت نیروی انسانی متخصص در برنامه‌ریزی، مدیریت و اقتصاد آموزش فنی و حرفه‌ای و مهارت‌آموزی



- انتخاب شش استان به عنوان پایلوت برای توانمندسازی و آموزش زنان روستایی
- راه‌اندازی آموزش‌های حرفه‌ای و مهارتی برای توانمندسازی ساکنین سکونت‌گاه‌های غیررسمی و حاشیه شهرها در ۱۴ رشته مهارتی و ۲۲ سکونتگاه غیررسمی
- توسعه مشاوره شغلی و آموزشی در مراکز فنی و حرفه‌ای
- توزیع تسهیلات بین آموزشگاه‌های آزاد واجد شرایط براساس مبالغ تخصیص یافته
- در بودجه سنواتی به منظور تثبیت مکان‌های آموزشی آموزشگاه‌ها و خرید تجهیزات آموزشی
- انعقاد تفاهم نامه با ستادکل نیروهای مسلح برای مهارت‌افزایی و تسهیل اشتغال کارکنان وظیفه نیروهای مسلح

ج) اهم برنامه‌های آینده بخش / فرابخش در چارچوب برنامه و اولویت‌های

ابلاغی رئیس جمهوری

با توجه به اهداف کلان برنامه ششم توسعه و اولویت‌های ابلاغی رئیس جمهور مبنی بر اجرای سیاست‌های فعال بازارکار، مشوق‌های بیمه‌ای، ارتقای مهارت و تمرکز بر قابلیت‌های منطقه‌ای در رشته‌های کسب و کار متناسب برای ایجاد اشتغال‌های انبوه و اجرای برنامه‌های اشتغال عمومی به عنوان مهم‌ترین وظیفه وزرات تعاون، کار و رفاه اجتماعی، اهم برنامه‌های آینده بخش به شرح زیر می‌باشد:

- تصویب نهاد سیاست‌گذار و هماهنگ‌کننده آموزش فنی و حرفه‌ای و مهارت آموزی
- افزایش میزان آموزش غیررسمی فنی و حرفه‌ای به جمعیت فعال به ۱۵ ساعت
- افزایش میزان آموزش غیررسمی فنی و حرفه‌ای به بهره‌برداران روستایی از ۰/۵ به ۰/۹ ساعت
- بهبود نسبت هنجویمان متوسطه فنی و حرفه‌ای و کاردانش به کل دانش آموزان دوره دوم متوسطه
- بهبود توزیع دانشجویان کاردانی فنی و حرفه‌ای میان رشته‌های تحصیلی متناسب با نیازها
- ساماندهی نیروی انسانی متخصص شاخه‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش وزارت آموزش و پرورش

- ممانعت از تغییر مأموریت‌ها، بازگرداندن دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی مهارتی به مأموریت‌های قانونی
- توانمندسازی مدرسین اعضای هیأت علمی حرفه‌ای در راستای ارتقای مهارت
- تغییر در مخاطبین آموزش‌های غیررسمی و مهارتی عالی به دلیل تغییر در ویژگی‌های جمعیت فعال و بیکار و ضرورت تعیین راهبرد مناسب
- ایجاد ارتباط مؤثر و کارآمد بین سند بخشی آمایش حوزه فنی و حرفه‌ای با اسناد بالادستی و ضوابط آمایش سرزمین به عنوان راهنمای توسعه و استقرار جمعیت و فعالیت‌ها



بخش آموزش عالی

«الف) تبیین وضعیت موجود بخش در ابتدای شروع به کار دولت دوازدهم بر پایه

شاخص‌ها و نماگرهای آماری

توجه به ارتقا کیفی، ساماندهی و ماموریت‌گرا کردن دانشگاه‌ها براساس آمایش آموزش عالی مهم‌ترین جهت‌گیری‌های بخش آموزش عالی همزمان با استقرار دولت دوازدهم است که اقدامات لازم به منظور تحقق آن‌ها آغاز شده است.

نگاهی به وضعیت متغیرها و شاخص‌های کمی بخش آموزش عالی در ابتدای دولت دوازدهم نشان می‌دهد شاخص نسبت دانشجو به جمعیت ۲۴-۱۸ سال که نمایانگر میزان دسترسی به آموزش عالی است در حد ۴۷٫۶ درصد بوده است. در سال مذکور سهم دانشجویان شاغل به تحصیل در بخش دولتی و غیردولتی از کل دانشجویان به ترتیب ۵۴ درصد و ۴۶ درصد بوده است. از نظر ساختار دانشجویان بر حسب سطوح تحصیلی ۱۸٫۳ درصد دانشجویان در مقطع کاردانی، ۵۷٫۴ درصد در مقطع کارشناسی و ۲۴٫۳ درصد در مقاطع تحصیلات تکمیلی (کارشناسی ارشد، دکترای حرفه‌ای و دکترای تخصصی) شاغل به تحصیل بوده‌اند.

در این سال تعداد کل اعضای هیات علمی تمام وقت بخش آموزش عالی ۸۰۲۴۳ نفر بوده است. ۵۶ درصد اعضای هیات علمی در دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی دولتی و ۴۴ درصد در دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی غیردولتی، آموزش دانشجویان را به عهده داشته‌اند. در این سال بیشترین اعضای هیات علمی تمام وقت در بخش دولتی آموزش عالی به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری با ۲۹۲۹۶ نفر و در بخش غیردولتی به دانشگاه آزاد اسلامی ۳۲۲۱۱ نفر اختصاص دارد. سهم اعضای هیات علمی دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از کل اعضای هیات علمی ۱۸ درصد (۱۴۳۰۲ نفر) است.

در این سال شاخص سهم اعضای هیات علمی تمام وقت استادیار و بالاتر به کل اعضای

هیات علمی تمام وقت در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در حد ۹۰ درصد و در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ۸۲ درصد است. شاخص نسبت دانشجوی به اعضای هیات علمی تمام وقت در دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی وابسته به به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در حد ۲۶ نفر دانشجوی در مقابل هر عضو هیات علمی تمام وقت و در دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در حد ۱۳ نفر دانشجوی در مقابل هر عضو هیات علمی تمام وقت بوده است.

«(ب) چشم انداز و اهم اقدامات شاخص انجام شده و نتایج و دستاوردها»

- توجه ویژه به تأمین اعتبار لازم برای اجرای پروژه‌های اقتصاد مقاومتی
- توجه ویژه به موضوع اشتغال فارغ‌التحصیلان دوره‌های آموزش عالی با پیش‌بینی اعتبار لازم برای شروع طراحی و ایجاد سامانه‌های رصد وضعیت اشتغال فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی
- اولویت‌دهی به تأمین اعتبار برای پروژه‌های دارای قابلیت بهره‌برداری در سال ۱۳۹۶ (۵۳ پروژه)
- اجرای فعالیت‌های مرتبط با مدیریت سبز در دانشگاه‌های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
- تشکیل کارگروه اشتغال فارغ‌التحصیلان دانشگاهی به منظور انجام تغییرات لازم در حوزه عرضه نیروی انسانی متخصص متناسب با نیازمندی‌های بازار کار با حضور و مشارکت سازمان‌ها و افراد صاحب نظر
- دستیابی ۸ دانشگاه وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به ۲۰۰ دانشگاه برتر در رتبه‌بندی آسیایی تایمز و ۶ دانشگاه در زمره ۵۰۰ دانشگاه برتر
- تقویت اعتبار طرح‌های «تعمیر، تجهیز و محوطه‌سازی» به منظور ارتقای شاخص‌های کیفیت آموزش در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی شامل «نگهداشت و بهبود امکانات کالبدی موجود» و «خرید تجهیزات آموزشی و کمک آموزشی» به‌ویژه در ۱۵ دانشگاه برتر
- حضور در عرصه بین‌المللی و افزایش سهم دانشجویان خارجی از کل دانشجویان کشور به ۰٫۵ درصد (حدود ۲۱۰۰۰ نفر)



«ج» اهم برنامه‌های آینده بخش در چارچوب برنامه و اولویت‌های ابلاغی رئیس جمهور

۱- افزایش تعامل دانشگاه و موسسات آموزش عالی و پژوهشی با جامعه به منظور برطرف نمودن نیازمندی‌های نظام اقتصادی و اجتماعی

- برقراری و توسعه نقش مرجعیت علمی دانشگاه و موسسات پژوهشی در تبیین و حل مسائل و مشکلات جامعه
- متناسب‌سازی تحصیل و اشتغال
- ماموریت‌گرا نمودن موسسات آموزش عالی با رویکرد آمایشی و توسعه پایدار
- تحول در برنامه‌های درسی با توجه به نیازهای ذینفعان اقتصادی و اجتماعی
- توجه به آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و مهارت‌آموزی در چارچوب نظام صلاحیت حرفه‌ای
- برنامه‌ریزی برای ارتقاء دانشگاه‌ها به دانشگاه‌های کارآفرین و ارزش‌آفرین در راستای پروژه‌های اقتصاد مقاومتی

۲- ساماندهی و ایجاد توازن در موسسات آموزش عالی و پژوهشی کشور با رویکرد آمایشی و توسعه پایدار و ارتقای کیفیت در آموزش عالی

- پیگیری و اجرایی نمودن طرح ساماندهی و آمایش آموزش عالی به عنوان یک پروژه مهم اقتصاد مقاومتی و مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی
- برنامه‌ریزی برای توسعه متوازن آموزش عالی مبتنی بر رویکرد آمایشی در استان‌های کشور

- اهتمام به ایجاد فرصت‌های برابر و عدالت در آموزش عالی کشور
- متناسب‌سازی جمعیت دانشجویی دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی کشور مبتنی بر ظرفیت‌ها و امکانات، نیازمندی‌ها و صرفه‌های اقتصادی به مقیاس
- حمایت از دانشگاه‌ها و موسسات غیردولتی با کیفیت بالا
- زمینه‌سازی و حمایت از توسعه نهادهای اعتبارسنجی و تضمین کیفیت
- سطح‌بندی و رتبه‌بندی دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی و پژوهشی
- متوازن‌سازی هرم دانشجویی و هیات علمی کشور
- فراهم‌سازی زمینه‌های یکپارچه‌سازی نظام سیاست‌گذاری و اجرایی آموزش عالی

۳- توسعه همکاری‌ها و تعامل علمی، پژوهشی و فناورانه در سطوح بین‌المللی

- ایجاد زمینه‌های لازم برای تشویق و تحصیل دانشجویان خارجی در ایران و افزایش سهم دانشجویان خارجی از کل دانشجویان کشور
- حمایت هدفمند از سرمایه‌گذاری‌های مشترک با دانشگاه‌های معتبر خارجی در داخل کشور در راستای مفاد بند الف ماده ۶۴ قانون برنامه ششم توسعه
- توسعه دیپلماسی علمی
- شناسایی بازارهای آموزش عالی در سطح منطقه و جهان برای حضور دانشگاه‌های داخل کشور در عرصه‌های بین‌المللی به شیوه‌های مختلف
- گسترش ارتباطات علمی و پژوهشی با مراکز و نهادهای آموزشی و تحقیقاتی و فناوری معتبر بین‌المللی با اولویت کشورهای هدف
- پیگیری و اجرای طرح ارتقاء دانشگاه‌ها و موسسات پژوهشی منتخب به تراز بین‌المللی به عنوان یک پروژه مهم اقتصاد مقاومتی
- نقش‌آفرینی و توسعه حضور بین‌المللی و کسب درآمد ارزی از فعالیت‌های حوزه‌های فناوری و پژوهشی
- رشد تعداد کرسی‌های بین‌المللی دانشمندان ایرانی

۴- توسعه منابع مالی پایدار برای دانشگاه‌ها و موسسات پژوهشی از طریق تبدیل

علم به ثروت

- رقابتی کردن فعالیت‌های آموزش عالی و قیمت‌گذاری واقعی خدمات آموزش عالی با توجه به سطح‌بندی دانشگاه‌ها
- به‌کارگیری شیوه‌های ارائه تسهیلات به جای یارانه
- توسعه مدل جامع درآمدزایی دانشگاه‌های کشور
- اصلاح و شفاف‌سازی نظام گزارش‌دهی مالی در دانشگاه‌ها و موسسات پژوهشی
- اصلاح جایگاه و نقش دانشگاه‌ها و موسسات پژوهشی در نظام ملی نوآوری و تبدیل ایده به ثروت
- افزایش منابع داخلی و درآمدهای اختصاصی دانشگاه‌ها و موسسات پژوهشی به‌ویژه از طریق فروش و صادرات خدمات و قرارداد با بخش‌های اقتصادی



- افزایش سهم و کارایی هزینه‌های تحقیق و توسعه در تخصیص منابع علمی و پژوهشی کشور با رویکرد تقاضامحوری
- تشویق شرکت‌ها و نهادهای بزرگ اقتصادی در ایجاد و توسعه نهاد مالی تخصصی حوزه فناوری و نوآوری
- تحرک بخشی به منابع بخش خصوصی در جهت افزایش سهم تحقیق و توسعه در آنها با استفاده از اهرم منابع دولتی
- ترویج و توسعه افزایش منابع خیرین و وقف در جهت توسعه علم، تحقیقات و فناوری

۵- افزایش نقش دانشگاه‌ها در ارتقاء سطح فرهنگ عمومی جامعه و عمومی کردن علم

- تقویت اخلاق حرفه‌ای و جلوگیری از ناهنجاری‌های علمی-اخلاقی در سطح دانشگاه و جامعه
- رشد و بالندگی شخصی اعضای هیات علمی و دانشجویان برای تعامل در محیط دانشگاهی و با محیط بیرونی
- تقویت روحیه و فرهنگ علم‌باوری
- استفاده از رسانه‌ها و نهادهای موثر مانند شورای فرهنگ عمومی برای تقویت علم‌باوری در جامعه
- ترویج یافته‌های علمی توسط رسانه‌ها، به ویژه رسانه ملی با استفاده از ابزار و شیوه‌های مناسب برای کلیه اقشار جامعه
- ارتقاء منزلت اجتماعی و جایگاه اقتصادی نخبگان و پژوهشگران

بخش علم و فناوری

«الف) وضعیت بخش علم و فناوری در ابتدای شروع به کار دولت دوازدهم»

■ تعداد شرکتهای دانش بنیان که در ابتدای شروع به کار دولت یازدهم تنها ۵۵ شرکت بود در پایان دولت یازدهم به حدود ۳۰۶۸ شرکت بالغ شد. در طول سالهای دولت یادشده توسط این شرکت‌ها برای حدود ۸۳ هزار نفر از نیروهای تحصیل کرده و شغل ایجاد شده است. این شرکت‌ها با فروشی بیش از ۲۰۰۰۰۰ میلیارد ریال موفقیت قابل توجهی در دولت یازدهم کسب کرده‌اند.

■ تعداد مراکز رشد، پارک‌های علم و فناوری و کسب و کار و شهرک‌های فناوری نیز رشد قابل توجهی را در طی دولت یازدهم تجربه کرد. در پایان دولت یازدهم تعداد ۱۷۴ مرکز رشد علم و فناوری و ۴۱ پارک علم و فناوری در کشور مشغول به فعالیت بوده‌اند.

■ از سرمایه اولیه صندوق نوآوری و شکوفایی که به استناد تبصره (۲) ماده (۵) قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش بنیان ۳۰ هزار میلیارد تعیین شده است تا پایان سال ۱۳۹۵ معادل ۲۰۳۳۰ میلیارد ریال تأمین و ابلاغ شده است. حمایت‌های مالی و حقوقی دولت از شرکتهای دانش بنیان، پارک‌های علم و فناوری و مراکز رشد، شهرک‌های فناوری شامل ارائه تسهیلات از قبیل سرمایه‌گذاری خطرپذیر، وام، کمک بلاعوض، لیزینگ محصولات دانش بنیان و تسهیل صدور انواع ضمانت‌نامه‌ها به شرکت‌های دانش بنیان، از طریق این صندوق (صندوق نوآوری و شکوفایی) انجام می‌شود و دولت یازدهم با وجود تمام محدودیت‌های پیش رو، با بازپرداخت بخش اعظمی از تعهدات معوقه دولت قبلی، سرمایه اولیه این صندوق را طی قوانین بودجه سالهای ۱۳۹۳ الی ۱۳۹۶ پیش‌بینی نموده است.

■ در سال ۱۳۹۲ تنها ۱۸ صندوق پژوهش و فناوری غیردولتی مجوز داشته و فعالیت می‌کردند و این تعداد در سال ۱۳۹۵ به ۳۴ صندوق افزایش یافت. فعالیت این صندوق‌ها نقش بسیار مؤثری در تأمین سرمایه خطرپذیر حوزه نوآوری و فناوری در



حمایت از جوانان مستعد و صاحب ایده دارد.

■ در نتیجه این اقدامات و حمایت‌های دولت، از نظر شاخص نوآوری (GII) با ۲۶ رتبه صعود در رتبه ۷۸ جهانی قرار گرفته‌ایم. در سال ۱۳۹۲ رتبه ایران در این شاخص ۱۱۳ بوده است.

■ سهم اعتبارات پژوهشی از تولید ناخالص داخلی (GDP) با تمام محدودیت‌ها و ناملایمات از حدود ۰/۴۳ در سال ۱۳۹۲ به ۰/۶۲ درصد در سال ۱۳۹۵ افزایش یافته است.

« (ب) چشم‌انداز و اهم اقدامات شاخص انجام شده و نتایج و دست‌آوردها

- تعداد شرکت‌های دانش‌بنیان از ابتدای شروع دولت دوازدهم تا کنون از ۳۰۶۸ شرکت به ۳۲۶۳ شرکت شامل ۱۷۸۵ شرکت دانش‌بنیان نوپا، ۶۵۱ شرکت دانش‌بنیان صنعتی و ۸۲۷ شرکت دانش‌بنیان تولیدی افزایش یافته است که در مقایسه با ابتدای دولت یازدهم بیش از ۵۷ برابر رشد داشته است. در راستای توسعه این شرکت‌ها ۱۱۰ برنامه حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان در معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور طراحی و اجرایی شده است. این شرکت‌ها که به عنوان حلقه واسط بین ایده و تکنولوژی، با هدف تجاری‌سازی ایده‌های خلاقانه جوانان این مرز و بوم و کاربرد آن در تولید و ارائه کالاها و خدمات ایجاد می‌شوند، نقش بسیار ارزنده‌ای در ایجاد اشتغال پایدار برای جوانان تحصیلکرده و خلاق دارند و تا زمان تهیه این گزارش با حدود ۳۰۰ هزار میلیارد ریال گردش مالی حدود ۱۰۵ هزار شغل ایجاد کرده‌اند.

اقدامات شاخص معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور به شرح زیر است:

■ حمایت از توسعه فناوری‌های راهبردی مطابق با نیاز کشور و توسعه نیروی

انسانی متخصص

از سال ۱۳۹۲ تاکنون حمایت بالغ بر ۱۱۱ طرح کلان ملی راهبردی و تقاضامحور با اعتباری قریب به ۲۸۷۰ میلیارد ریال و به طور خاص در صد روز اول دولت دوازدهم منتهی به شهریور ۱۳۹۶، ۱۳ طرح کلان فناوری در حوزه‌های مختلف؛ سلامت و درمان، کشاورزی،

هوافضا، حمل و نقل، علوم و فنون هسته‌ای و صنایع تولیدی دیگر صورت گرفته است. معاونت اقدام به تشکیل ستادهای توسعه فناوری نموده و تاکنون ۱۴ ستاد تشکیل شده است. در راستای توسعه فناوری‌های راهبردی نیز این معاونت از طریق ۱۴ ستادهای توسعه فناوری تا کنون بالغ بر ۱۰۲۰ طرح توسعه فناوری و نوآوری با اعتباری قریب به ۲۵۰۰ میلیارد ریال اجرایی شده است. به طور خاص در صد روز اول دولت دوازدهم منتهی به شهریور ۱۳۹۶، حدود ۷۰ طرح در حوزه‌های مرتبط با اولویت‌های نقشه جامع علمی کشور به صورت طرح‌های توسعه فناوری، زیرساختی و پژوهشی به صورت گزنت (کمک بلاعوض) و طرح‌های تجاری‌سازی با استفاده از مدل تسهیلات مورد حمایت قرار گرفته‌اند. در بخش نیروی انسانی متخصص این معاونت از مقالات با کیفیت و و محققین سرآمد داخلی در قالب فدراسیون سرآمدان ملی و از ثبت پتنت‌های بین‌المللی باکیفیت از طریق کانون پتنت ایران و صندوق حمایت از پژوهشگران حمایت می‌کند. در این راستا تاکنون در صد روز اول دولت دوازدهم منتهی به شهریور ۱۳۹۶ بیش از ۱۵ حمایت در مواردی نظیر برگزاری رویدادها، چاپ مقالات برتر، اعطای گزنت پژوهشی و آزمایشگاهی و حضور در مجامع بین‌المللی به سرآمدان علمی تخصیص یافته است. همچنین برای ارتقای ثبت پتنت‌های بین‌المللی در صد روز اول دولت دوازدهم منتهی به شهریور ۱۳۹۶ تاکنون بیش از ۳۰ پتنت برای ثبت در پایگاه USPTO مورد حمایت کانون پتنت ایران و صندوق حمایت از پژوهشگران و فناوران کشور قرار گرفته‌اند و این در حالی است که در سال ۲۰۱۶ تعداد کل پتنت‌های ثبت شده کشور ۹۴ مورد بوده است. علاوه بر موارد فوق بنیاد ملی نخبگان با همکاری معاونت علمی و فناوری رییس‌جمهور، پلت فرم استفاده از ظرفیت نخبگان غیرمقیم را راه‌اندازی نموده است. در این راستا با همکاری ۴۸ پایگاه تخصصی همکار (دانشگاه‌های برتر کشور، پژوهشگاه‌های برتر کشور و شرکت‌های دانش‌بنیان بزرگ) در طول دو سال گذشته، ۴۵۴۷ نخبه ایرانی غیرمقیم برای بازگشت ثبت نام نموده‌اند و از این تعداد تا کنون ۸۰۷ نفر از نخبگان ایرانی غیرمقیم به کشور بازگشته‌اند. در شش ماهه اول امسال تعداد ۳۸ نفر از این نخبگان به عنوان عضو هیئت علمی، ۱۴ نفر به عنوان استاد مدعو در دانشگاه‌های کشور مشغول فعالیت شده‌اند. همچنین این متخصصان از ابتدای سال ۵ شرکت دانش‌بنیان نیز ایجاد نموده‌اند.



■ توسعه زیست بوم کارآفرینی و نوآوری

در راستای توسعه زیست بوم کارآفرینی و نوآوری اقدامات متنوعی در این معاونت انجام شده است که به شرح جدول ذیل است:

عنوان اقدام	عملکرد شش ماهه اول
برگزاری رویدادهای کارآفرینی	در این راستا در صد روز اول دولت دوازدهم منتهی به شهریور ۱۳۹۶ بالغ بر ۲۵ رویداد با حمایت معاونت علمی و فناوری برگزار شده است.
حمایت از شتاب دهنده‌های نوآوری	در قالب مرکز شتابدهی نوآوری از ابتدای سال در حدود ۴۲۰۰ میلیون ریال برای حمایت از مراکز شتابدهی نوآوری تخصیص یافته و در این راستا تا کنون از ۵۵ شرکت استارت‌آپی نیز حمایت شده است.
حمایت از تبادل عرضه و تقاضای محصولات دانش بنیان در قالب فن بازار ملی	در قالب فن بازار ملی تا کنون ۱۸۷ تقاضای محصولات دانش بنیان ثبت شده و از طرف دیگر از طریق ۲۷۸۹ شرکت در حدود ۹۰۴۰ محصول نیز عرضه شده است.
تعداد شرکت‌های حمایت شده در مرحله تجاری سازی فناوری	در این قالب تاکنون ۲۵ شرکت از خدمات تجاری سازی این معاونت استفاده نموده‌اند و همچنین این معاونت از ۱۴ مرکز نوآوری حمایت کرده است.
خدمات تسهیل صادرات محصولات دانش بنیان	این معاونت در راستای حمایت از توسعه صادرات و در قالب کریدور صادرات از ابتدای سال ۱۳۹۶ تا کنون ۴۶۸ خدمت به ۵۰۹ شرکت ارائه شده است. این فعالیت‌ها سبب شد تا در نیمه نخست ۱۳۹۶، حدود ۱۷۰ میلیون دلار صادرات توسط شرکت‌های دانش بنیان صورت گرفته است که نسبت به مدت مشابه سال گذشته، ۷ درصد رشد داشته است.
خدمات آزمایشگاهی فناوری‌های راهبردی	در راستای ارائه خدمات آزمایشگاهی به شرکت‌های دانش بنیان این معاونت شبکه آزمایشگاهی فناوری‌های راهبردی را ایجاد نمود که تا کنون ۴۳۳ عضو با ۹۰۶۵ تجهیز در این شبکه به ارائه خدمات می‌پردازند.

■ حمایت از بازاریابی شرکت‌های دانش بنیان

■ برگزاری نمایشگاه تجهیزات و مواد آزمایشگاهی ساخت ایران

پنجمین دوره نمایشگاه تجهیزات و مواد آزمایشگاهی ساخت ایران در سال ۹۶ با بهبودهای مفهومی، رویکردی و عملیاتی نسبت به سال‌های گذشته و دوره‌های پیشین برگزار شد. در پنجمین دوره از این نمایشگاه در اردیبهشت سال جاری، ۳۷۰ شرکت داخلی با معرفی ۹۹۴۵ محصول در زمینه مواد و تجهیزات آزمایشگاهی حضور داشتند که در سایه استقبال خریداران، قریب به ۲۶ هزار میلیارد ریال پیش‌فاکتور صادر گردید. دوره چهارم این نمایشگاه در سال ۱۳۹۵، قریب به ۱۰۵۰ میلیارد ریال قرارداد قطعی فروش تجهیزات و مواد آزمایشگاهی منعقد شد که در این میان، سهم حمایتی این معاونت به منظور بازاریابی مذکور، بالغ بر ۳۷۰ میلیارد ریال بود. در سال ۱۳۹۶ نیز تاکنون (نیمه نخست سال ۱۳۹۶) قریب به ۲۱۸ میلیارد ریال قرارداد قطعی فروش منعقد شده است که سهم حمایتی معاونت قریب به ۸۰ میلیارد ریال می‌باشد و روند انعقاد قراردادها همچنان نیز ادامه دارد و پیش‌بینی می‌شود از افزون بر رقم مشابه در سال گذشته گردد.

■ حمایت از اجرای نظام نامه پیوست فناوری

در راستای صیانت از بازار ملی در حوزه محصولات دانش بنیان و ارتقای نفوذ فناوری در بخش‌های مهم و حساس کشور دو اقدام اساسی انجام شده است. در اقدام اول نظام نامه پیوست فناوری و توسعه توانمندی در طرح‌های مهم ملی و قراردادهای بین‌المللی تنظیم و با تصویب در ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی به دستگاه‌های اجرایی ابلاغ شده است. در این راستا تا کنون در حدود ۳۰ قرارداد مهم ملی به شرط داشتن پیوست فناوری در شورای اقتصاد تصویب و اجرایی شده است. در اقدام دوم نیز این معاونت ذیل برنامه‌های اولویت دار اقتصاد مقاومتی و با هدف توسعه تولید و تقاضای محصولات دانش بنیان با ۴ وزارتخانه بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، ارتباطات و فناوری اطلاعات، نیرو و جهاد کشاورزی تفاهم نامه‌هایی امضا نموده و در حال اجرای آن است.



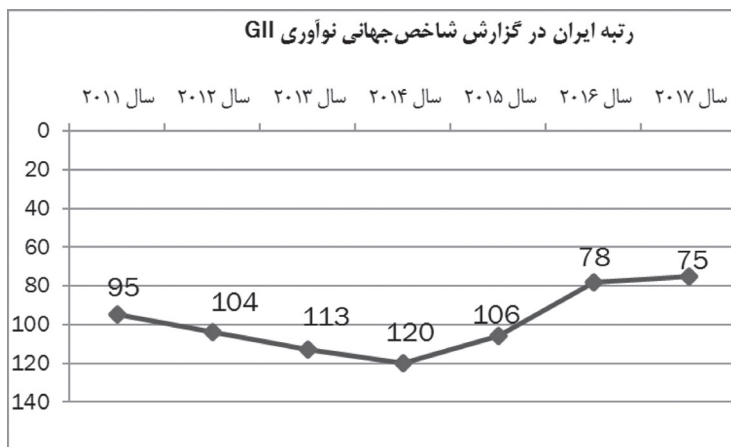
مهمترین اقدامات صد روز اول معاونت پژوهش و فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به شرح زیر است:

- تدوین برنامه جامع پژوهش و فناوری در علوم انسانی و هنر؛
- تدوین برنامه جامع پژوهش و فناوری در علوم پایه؛
- راه‌اندازی سامانه عرضه و تقاضای علم و فناوری؛
- ایجاد سازوکار مناسب برای رصد نرخ اشتغال فارغ‌التحصیلان در دانشگاه‌ها؛
- رونمایی از سامانه مدیریت یکپارچه مراکز پردازش سریع کشور؛
- ارائه مدل دانشگاه کارآفرین و سطح‌بندی بلوغ کارآفرینی و برنامه عملیاتی در راستای ارتقای کارآفرینی؛
- شناسایی مؤلفه‌های تأثیرگذار (قانونی، مالی، فرهنگی و ...) بر مشارکت فعال بخش غیردولتی در راه‌اندازی و بهره‌برداری از نهادهای واسط؛
- تدوین آمایش فناوری و پیشنهاد راه‌اندازی نهادهای واسط متناسب با توانمندی‌های جغرافیایی در مناطق ده‌گانه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛
- تدوین ساختار نهادی حامی شکل‌گیری شرکت‌های دانشگاهی و تبیین و مرزبندی نقش ذی‌نفعان گوناگون؛
- طراحی نظام تأمین مالی به ازای مسیرهای مختلف توسعه نوآوری؛
- هدف‌گذاری توسعه فناوری با کشورهایی که دارا مزیت در فناوری‌های پیشرو هستند و استفاده از ظرفیت‌های موجود در تفاهم‌نامه‌های وزارت عتف با کشورها؛
- تدوین نظام کاربست فناوری بر اساس پژوهش‌های تقاضامحور؛
- برنامه‌ریزی در جهت ایجاد تمهیدات لازم برای الزام دستگاه‌های اجرایی دولتی به خرید محصولات دانش‌بنیان داخلی؛
- طراحی و ایجاد سامانه گردآوری مشخصات محصولات شرکت‌های فناوری و دانش‌بنیان و نیازسنجی دستگاه‌های اجرایی دولتی؛
- گسترش تعاملات بین‌المللی شامل برقراری تعامل با کشورهای هدف از جمله چین، ایتالیا و کشورهای اسلامی و برنامه‌ریزی برای برگزاری دومین نشست همکاری‌های مشترک علمی، فناوری و نوآوری ایران-ایتالیا؛

- مجموع اعتبار تخصیص یافته و ابلاغ شده به صندوق نوآوری و شکوفایی برای تأمین سرمایه اولیه این صندوق در قالب تخصیص‌های هفت ماهه سال ۱۳۹۶ معادل ۴۹۵۰ میلیارد ریال بوده است. به این ترتیب مجموع اعتبار تأمین و ابلاغ شده به صندوق نوآوری و شکوفایی در طی دولت یازدهم و دوازدهم به ۲۵۲۸۰ میلیارد ریال رسیده است و این در حالیست که قبل از روی کار آمدن دولت یازدهم تنها ۲۵۰ میلیارد ریال از سرمایه اولیه صندوق یادشده تأمین شده بود.
- سهم اعتبارات پژوهشی از تولید ناخالص داخلی (GDP) از حدود ۰/۶۲ در سال ۱۳۹۵ به ۰/۶۵ درصد در سال ۱۳۹۶ افزایش یافته است.

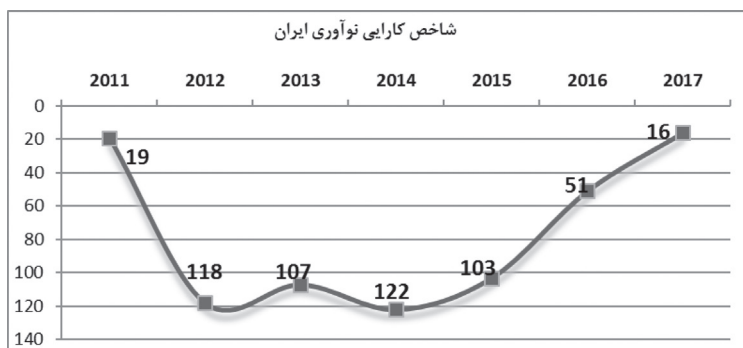
« نتایج و دست‌آوردهای به دست آمده ناشی از اقدامات انجام شده

- براساس گزارش سال ۲۰۱۷ شاخص جهانی نوآوری، رتبه ایران از نظر شاخص‌های مختلف علم، فناوری و نوآوری طی سال ۲۰۱۷ با دو پله بهبود از رتبه ۷۸ به رتبه ۷۵ جهان ارتقا پیدا کرده است. دلیل این ارتقای جایگاه به بهبود چارچوب نهادی و افزایش در خروجی‌ها (اعم از خروجی‌های دانش و فناوری و خروجی عملکرد خلاقانه) بازمی‌گردد.

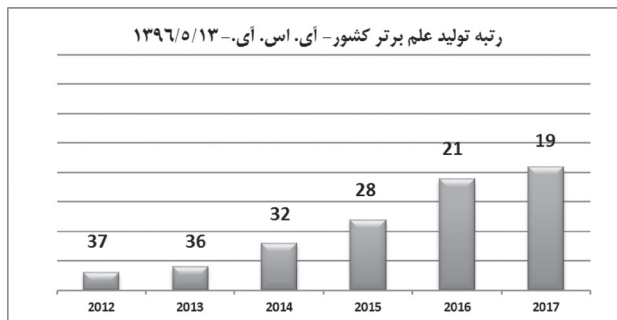




بهبود شاخص ورودی نوآوری از سال ۲۰۱۴ تا سال ۲۰۱۷ فقط توانسته است ۹ پله ارتقای رتبه کشور را در بر داشته باشد، اما در همین سال‌ها رتبه شاخص خروجی نوآوری از ۱۲۵ در سال ۲۰۱۴ به ۵۷ در سال ۲۰۱۷ بهبود یافته است که ۶۸ پله ارتقا را نشان می‌دهد. این امر حکایت از مدیریت و استفاده بهینه از منابع و بهبود چشمگیر بهره‌وری در پژوهش و به عبارتی بلوغ و تکامل آن دارد که می‌تواند به نوبه خود نشانگر بازگشت عقلانیت به مدیریت علم و فناوری کشور باشد. بهبود شاخص ورودی و خروجی نوآوری در طی دوره دولت دوازدهم نیز به این ترتیب شاخص کارایی یعنی نسبت خروجی به ورودی به شدت بهبود یافته و رتبه ایران را از ۱۲۲ در سال ۲۰۱۴ به ۱۶ رسانیده است. رتبه این شاخص طی آخرین گزارش جهانی نوآوری از ۵۱ به ۱۶ ارتقا یافته است که نشان می‌دهد نظام ملی نوآوری ایران توانسته است با وجود ضعف‌های عدیده در ورودی‌ها، که خود شامل متغیرهای ورودی و نهاده‌های مورد نیاز برای تولید نوآوری از یک سو و شرایط محیطی از سوی دیگر می‌شود، خروجی به طور نسبی قابل قبولی از خود به جای گذارد.

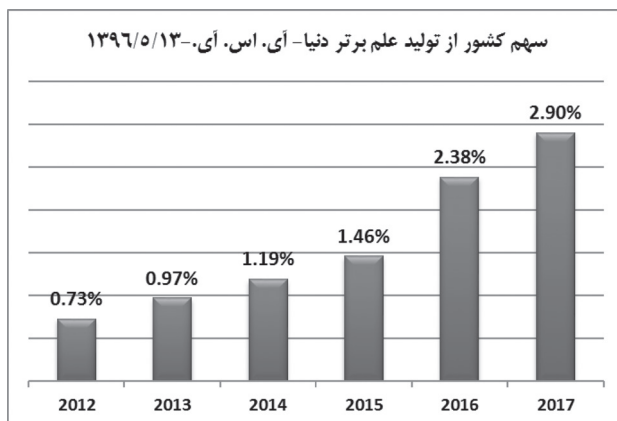


■ در سال ۲۰۱۲ رتبه تولید علم برتر کشور در دنیا ۳۷ بود. با افزایش تعداد مقالات یک درصد برتر کشور، رتبه ایران در سالهای ۲۰۱۳ و ۲۰۱۴ به ترتیب به ۳۶ و ۳۲ بهبود یافت و این روند ارتقا ادامه یافت به نحوی که امروز جمهوری اسلامی رتبه ۱۹ دنیا را در اختیار دارد.



منبع: ماهنامه خبری تحلیلی مرکز منطقه‌ای - ISC شماره بیستم - مردادماه ۱۳۹۶

■ افزایش سهم ایران از کل تولید علم برتر دنیا در سالهای اخیر شاهد دیگری از توجه به کیفیت در تولید علم کشور است. همانطور که نمودار زیر نشان می‌دهد در سال ۲۰۱۲ سهم کشور از مقالات برتر دنیا تنها ۰/۷ درصد بود. این سهم در سال ۲۰۱۳ به حدود یک درصد و در سال ۲۰۱۵ به ۱/۵ درصد و در سال ۲۰۱۶ به حدود ۲ درصد افزایش یافت. در سال ۲۰۱۷ (که البته هنوز اطلاعات آن کامل نشده است) سهم تولید علم ایران از کل تولید علم دنیا به حدود ۳ درصد می‌رسد.



منبع: ماهنامه خبری تحلیلی مرکز منطقه‌ای - ISC - شماره بیستم - مردادماه ۱۳۹۶



«ج» اهم برنامه‌های آینده بخش علم و فناوری در چارچوب برنامه و اولویتهای

ابلاغی رئیس‌جمهور

به منظور حفظ و ارتقای رتبه ایران در شاخص جهانی نوآوری و همچنین براساس اسناد بالادستی توسعه اقتصاد دانش بنیان در کشور نظیر سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، معاونت علمی و فناوری رییس‌جمهور برنامه‌های مشخصی را طراحی نموده و در حال اجرا است که مهمترین آنها عبارتند از:

۱- حمایت از ایجاد، توانمندسازی و توسعه شرکتهای دانش بنیان

۲- حمایت از توسعه و تجاری‌سازی فناوری‌های راهبردی و مورد نیاز کشور

۳- ایجاد زیست بوم نوآوری در بخشهای علمی کشور

۴- توسعه بازار محصولات دانش بنیان

■ طراحی و اجرای پروژه بین‌المللی‌سازی شرکتهای دانش بنیان در راستای افزایش سهم صادرات محصولات دانش بنیان از صادرات غیرنفتی کشور از طریق:

- تقویت کریدور توسعه صادرات و تبادل فناوری،
- تقویت حضور شرکتهای دانش بنیان در نمایشگاه‌های تخصصی معتبر خارجی
- ایجاد نهادهای پشتیبان از جمله شرکتهای مدیریت صادرات محصولات دانش بنیان، پایگاه‌های صادراتی محصولات دانش بنیان، کارگزاران صادراتی برون مرزی محصولات دانش بنیان
- بین‌المللی‌سازی از طریق تسهیل تأمین مالی و اعتباری

■ پیگیری برنامه‌ها و اقدامات ضروری برای اصلاحات ساختاری و نهادی و ایفای نقش موثر دانشگاه و موسسات پژوهشی در اصلاح و ساماندهی نظام ملی نوآوری در راستای تحقق اقتصاد دانش بنیان

■ ایجاد و توسعه شرکتهای دانش بنیان دانشگاهی و افزایش نقش آنها در تولید محصولات دانش بنیان

■ تسهیل مسیر رشد شرکت‌های زایشی و دانش‌بنیان مستقر در دانشگاه‌ها و پارک‌های علم و فناوری و حمایت‌های مرحله‌ای و هدف‌مند از آنها برای تبدیل به بنگاه‌های اقتصادی بالغ

■ توسعه زیرساخت‌های تامین مالی و فناوری و نوآوری با استفاده از ابزارهای نوین مالی

■ افزایش نفوذ فناوری در اقتصاد با ارائه بسته‌های تشویقی تحقیق و توسعه بنگاه‌ی، توسعه جذب و خرید محصولات شرکت‌های نوپای نوآور و افزایش نقش سازمان‌های توسعه‌ای در تولید و توسعه فناوری و نوآوری

■ تعامل و همکاری با سایر نهادهای سیاست‌گذار در حوزه علم، فناوری و نوآوری برای تفکیک وظایف و یکپارچه‌سازی سیاستگذاری در هر حوزه (نظام آموزشی، نوآوری و تجاری‌سازی، علم و فناوری)



بخش ورزش و جوانان

الف (تبیین وضعیت موجود بخش در ابتدای شروع به کار دولت دوازدهم بر پایه

شاخصها و نماگرهای آماری

- تعداد جمعیت مشارکت کننده در ورزش قهرمانی زنان و مردان در ابتدای شروع به کار دولت دوازدهم به ترتیب ۱۰۵۶۸۴۳ و ۱۸۵۱۴۶۱ نفر می باشد. منظور از ورزش قهرمانی ورزشکارانی هستند که تحت پوشش بیمه خدمات درمانی فدراسیون پزشکی برای یک سال قرار می گیرند و کارت بیمه ورزشی دریافت می کنند.
- میزان مشارکت زنان و مردان در برنامه های ورزش همگانی نسبت به کل جمعیت زنان و مردان کشور (ورزش همگانی شامل ورزشهای عمومی و اجتماعی و ورزشهای غیر حرفه ای می باشد) در ابتدای شروع به کار دولت دوازدهم به ترتیب ۱۸/۲۹ و ۲۴/۲۵ نسبت به جمعیت زنان و مردان کشور بوده است.
- میزان جمعیت سازمان یافته ورزشی روستایی و عشایری زنان و مردان در ابتدای شروع به کار دولت دوازدهم تعداد ۱۹۶۹۰۲ نفر بوده است.
- جوانان شرکت کننده دختر و پسر در برنامه های اوقات فراغت به کل جمعیت جوانان دختر و پسر در ابتدای شروع به کار دولت دوازدهم به ترتیب ۷۱/۷ و ۷۳/۷ درصد می باشد.

ب (چشم انداز و اهم شاخص های انجام شده و نتایج و دست آوردها

حوزه ورزش همگانی و روستایی

- برگزاری ۸ همایش پیاده روی خانوادگی همراه با پخش مستقیم از شبکه ۳ سیما در استانهای اردبیل ، آذربایجان شرقی ، همدان ، چهارمحال و بختیاری ، یزد ، آذربایجان غربی ، (میان دو آب و ارومیه) و ایلام
- برگزاری مسابقات ورزشی کارکنان دولت در ۳۱ استان کشور
- برگزاری ۱۵۰۰ فعالیت ورزش همگانی در مراکز استان ها و شهرستان های کشور در

هفته تربیت بدنی ورزش

- برگزاری دوره آموزشی بین‌المللی مدیریت و رهبری در ورزش همگانی با حضور مدرسین بین‌المللی در گیلان و دوره آموزشی بین‌المللی ورزش خانواده در تهران
- برگزاری جشنواره ملی فرهنگی ورزشی روستا در شاهین شهر اصفهان
- برگزاری جشنواره بین‌المللی بازیهای بومی و محلی میوان کردستان
- برگزاری جشنواره ورزشی اقوام با حضور کشورهای خارجی در گرمسار (عراق، گرجستان و ...)
- برگزاری جشنواره ورزشی اتباع خارجی مقیم خراسان در شهرقائن
- تجهیز ۵۰ خانه ورزش روستایی در استانهای سیستان و بلوچستان، کرمانشاه، آذربایجانغربی، چهارمحال و بختیاری و خوزستان

حوزه ورزش قهرمانی

- نهایی کردن پیش نویس اساسنامه جدید فدراسیونهای ورزشی و تقدیم به هیأت دولت
- نهایی کردن پیش نویس اساسنامه جدید کمیته ملی المپیک و کمیته ملی پارالمپیک و تقدیم به هیأت دولت.
- مشارکت در تدوین نهایی پیش نویس لایحه نظام جامع باشگاه داری.
- تخصیص ۱۰ درصد از اعتبارات فدراسیونهای ورزشی به فعالیتهای استعدادیابی و نظارت بر چگونگی هزینه کردن آن.
- تدوین و ابلاغ دستورالعمل تأسیس کانونهای مشاوره استعدادیابی ورزشی جهت مشارکت فعال بخش خصوصی با هدف اشتغال زایی.
- تکمیل تجهیزات مورد نیاز پایگاههای ورزش قهرمانی برای ۳۱ استان کشور حسب دستورالعمل استاندارد تجهیزات ورزشی

حوزه ورزش بانوان

- تثبیت جایگاه حقوقی بانوان در هیأت رئیسه و ارکان فدراسیون فدراسیون های ورزشی در اساسنامه فدراسیون های ورزشی
- ارتقاء پست سازمانی رئیس گروه ورزش بانوان ادارات کل ورزش و جوانان استان ها



به معاونت ورزش بانوان

■ بازنگری در نظام جامع باشگاه داری با رویکرد افزایش ظرفیت فعالیت بانوان در باشگاه‌ها

■ ایجاد ظرفیت و امکان قانونی برای عضویت بانوان در کمیسیون‌ها، شوراهای و کمیته‌های ستادی و استانی (ماده ۵، ماده ۸۸، ماده ۲۷، کمیته‌های اجرایی احکام برنامه ششم و ...)

■ تصویب ستاد فرهنگی - اجتماعی ورزش بانوان در کمیسیون فرهنگی تربیت بدنی و ورزش کشور با تشکیل ۴ کارگروه اجرایی شامل صیانت از حجاب و عفاف، صیانت از حقوق ورزشی بانوان، نقش‌ها و مسئولیت‌های اجتماعی بانوان در ورزش، ساماندهی لباس تخصصی ورزش بانوان

■ آمایش سرزمینی ورزش بانوان به تفکیک استان‌های کشور با هدف استفاده بهینه از منابع و استعدادها موجود کشور

■ اجرای طرح ملی سنجش قامت و حرکت ویژه بانوان روستایی (در حال اجرا در استان‌های کشور)

■ تدوین نورم آمادگی جسمانی مرتبط با تندرستی بانوان کشور (اتمام مرحله اول)
■ پیگیری تأسیس آکادمی‌های محلی ورزش بانوان در اماکن ورزشی، باشگاه‌ها و خانه‌های ورزشی موجود با هدف افزایش دانش حرکتی بانوان و نهادینه سازی ورزش در خانواده

■ مناسب سازی اماکن ورزشی و مدیریت برگزاری رویدادهای ورزشی برای حضور خانواده‌ها و بانوان به عنوان تماشاگر

■ اجرای طرح ملی فراغت با ورزش با هدف افزایش سهم ورزش در فراغت بانوان شاغل و عادی (اتمام مرحله اول در سطح استانهای کشور)

■ افزایش حضور بانوان در رویدادهای ورزشی برون مرزی با کسب مجوز از فدراسیون‌های جهانی جهت حضور بانوان با حجاب اسلامی در رویدادهای بین‌المللی
■ پیگیری راه‌اندازی مجدد فدراسیون ورزشی بانوان مسلمان جهت برگزاری مسابقات بین‌المللی ورزشی در ایران ویژه بانوان

حوزه جوانان

- تأسیس و ثبت مجمع خیرین ازدواج در استانها (شناسایی و تهیه بانک اطلاعات خیرین ازدواج در هر شهرستان؛ تشکیل هیأت مدیره و هیأت امناء؛ راه اندازی سایت مجمع خیرین ازدواج استان مطابق با شاخص ها؛ تشکیل دبیرخانه های استانی ساماندهی خیرین ازدواج؛ تشکیل مجمع خیرین ازدواج در سطح شهرستان ها) تاکنون ۱۶ استان به ثبت رسانده اند و ۱۵ استان دیگر در مرحله تشکیل و ثبت قرار دارند.
- پیگیری فعالیت مراکز تخصصی مشاوره ازدواج و خانواده در مراکز استان ها و شهرستان ها و اعطاء مجوز به ۲۰ مرکز
- نظارت بر فعالیت ۱۳۲ مرکز مشاور ازدواج و خانواده دارای مجوز از وزارت ورزش و جوانان از طریق بازدید و دریافت گزارش عملکرد ماهانه مراکز
- برگزاری کارگاه های آموزشی پیش از ازدواج و زوجین یک تا ۳ سال اول زندگی با هماهنگی ادارات کل استان ها (۱۳۰ کارگاه)
- برگزاری کارگاه های آموزشی کنترل و کاهش آسیب های اجتماعی (ویژه پیشگیری از طلاق) با هماهنگی ادارات کل استان ها (۱۲۰ کارگاه)
- برگزاری برنامه های هفته ازدواج در سراسر استان ها با محوریت:
 - تشکیل کمیته های تخصصی ازدواج و خانواده
 - برگزاری مشاوره رایگان در هفته ازدواج
 - همایش ها و نمایشگاه های ازدواج و خانواده (۳۱ نمایشگاه)
 - برگزاری جشنواره ازدواج و خانواده جوان در سطح استان ها (۳۱ جشنواره)
- راه اندازی خانه های جوانان در سطح مراکز استانها و شهرستان ها (۴۰ خانه) و حمایت از اجرای برنامه های خانه جوانان مراکز استانها (در حوزه توسعه مشارکت اجتماعی، غنی سازی اوقات فراغت، پرورش ایده های اجتماعی، مشاوره و راهنمایی)
- برگزاری جلسات ستاد ساماندهی امور جوانان (۲ ستاد ملی، ۵۰ ستاد استانی و ۴۹۰ ستاد شهرستانی)
- تدوین و ابلاغ شاخص های توسعه جوانان در سطوح استانی و شهرستانی و ابلاغ آن به استانها
- رونمایی از سامانه جامع آرشیو الکترونیکی و گزارشگیری شورای عالی و ستادهای



ملی، استانی و شهرستانی ساماندهی امور جوانان

■ رونمایی از ۴۲ گزارش ملی وضعیت جوانان کشور

حوزه فرهنگی

- برگزاری مرحله ملی سومین دوره مسابقات قرآن کریم ویژه ورزشکاران و جوانان
- برگزاری دوره اخلاق و منش پهلوانی ویژه مربیان ورزش کشور
- برگزاری مراسم تجلیل از مروجان اخلاق ورزش کشور
- راه اندازی سامانه رصد فرهنگی ورزش کشور (سامانه سرو)
- تشکیل کمیته صیانت از ارزش‌های اخلاقی و حرفه‌ای ورزش کشور
- آغاز به کار طرح تحول بنیادین آموزش ورزش کشور با محوریت استقرار نظام‌های:
 - آموزش مربیان ورزش قهرمانی
 - آموزش مربیان تندرستی
 - آموزش مدیران ورزش و جوانان کشور
- افتتاح موسسه آموزش عالی علمی – کاربردی وزارت ورزش و جوانان
- برگزاری ششمین کنگره علمی مدیریت ورزشی با رویکرد توسعه سلامت و ورزش در استان گلستان
- برگزاری پنجمین همایش سالانه دبیران پژوهش و فناوری ادارات کل ورزش و جوانان استان‌ها
- برگزاری کنگره علمی جوانان و خانواده در استان کرمان
- اجرای طرح پژوهش هفتمین دوره پیمایش ملی ارزش‌ها و نگرش‌های جوانان
- تدوین و ابلاغ پیوست محیط زیستی ورزشگاه‌ها و باشگاه‌های ورزشی
- تدوین و ابلاغ پیوست سلامت ورزشگاه‌ها و باشگاه‌های ورزشی
- تدوین و تصویب شیوه‌نامه اعطای نشان باشگاه سبز ویژه باشگاه‌های ورزشی حامی محیط زیست
- افتتاح رسمی مدرسه طبیعت ورزش در ورزشگاه بزرگ آزادی

حوزه حقوقی، پشتیبانی و زیرساخت‌ها

- تصویب و اصلاح قوانین و مقررات مورد نیاز لوايح با عناوين :

- اهداف، وظایف و اختیارات ورزش و جوانان
- اصلاح بخشی از ساختار دولت (لایحه تفکیک سازمان ملی جوانان از وزارت ورزش و جوانان)
- ۲۷٪ درصد سهم ورزش از مالیات بر ارزش افزوده
- تدوین سند توسعه منابع انسانی وزارت ورزش و جوانان - مهر ۹۶
- تدوین مدل بهره‌وری وزارت ورزش و جوانان - آبان ۹۶
- تکمیل و بهره‌برداری از ۱۸ پروژه ورزشی با مشارکت خیرین با اعتباری بالغ بر ۱۱ میلیارد تومان
- بهره‌برداری از ۸ پروژه ورزشی با سرمایه‌گذاری بخش خصوصی با استفاده از ظرفیت ماده ۲۷ قانون الحاق (۲)
- افتتاح ۱۵۴ پروژه ورزشی با اعتباری بالغ بر ۱۶۸ میلیارد تومان
- افتتاح فاز اول استادیوم فوتبال ۵۰۰۰ نفری گرمسار
- افتتاح سالن ورزشی در استان آذربایجانغربی شهرستان قره قشلاق
- افتتاح سالن ورزشی در استان کردستان شهرستان کامیاران
- افتتاح سالن ورزشی در استان اصفهان شهرستان برسیان
- افتتاح سالن ورزشی در استان اصفهان شهرستان قه‌ی

ج (ا) اهم برنامه‌های آینده بخش در چارچوب برنامه و اولویت‌های ابلاغی رئیس جمهوری

اهداف :

- رشد و گسترش ورزش همگانی
- حمایت از ورزش قهرمانی
- تحکیم و تعالی بنیان نهاد خانواده زوجهای جوان
- افزایش نسبت جوانان بهره‌مند از برنامه‌های فراغتی
- افزایش مشارکت اجتماعی نظام‌مند جوانان
- افزایش خلاقیت جوانان



راهنما :

- توسعه متوازن و متعادل عرصه‌ها و فضاهاى ورزشى
- آماده‌سازى بسترهاى حقوقى، فرهنگى و اجتماعى ورزش بانوان
- ارتقاء سهم ورزش همگانى در سلامتى و كیفیت زندگى مردم
- پایدارسازى درآمدهاى بخش ورزش
- ارتقاء فرهنگ اسلامى – ایرانى در محیطهاى ورزشى
- دانش‌بنیان نمودن ورزش كشور
- توسعه تربیت بدنى و ورزش دانش‌آموزى
- توسعه تربیت بدنى و ورزش دانشجویى
- توسعه علمى ورزش قهرمانى
- توسعه علمى ورزش حرفه‌اى
- توسعه ورزش در سطوح پایه در فدراسیون‌ها
- توسعه ورزشهاى باستانى و زورخانه اى
- تقویت نظام عادلانه منابع مالى، فیزیكى و انسانى بین رشته‌هاى مختلف ورزشى
- توانمندسازى جوانان در حوزه ازدواج با تأکید بر ازدواج بهنگام، آگاهانه، آسان و پایدار و تحکیم و تعالى نهاد خانواده جوان
- توانمندسازى روانشناسان و مشاورین فعال در حوزه ازدواج و خانواده جوان
- فرهنگ سازى در حوزه ازدواج و خانواده جوان با تأکید بر آموزه‌هاى اسلامى و حفظ آداب و سنن ملی
- بسترسازى در حوزه اوقات فراغت جوانان با رویکرد بهره‌گیرى مطلوب از ظرفیتهای
- فرهنگ سازى با رویکرد تقاضامحورى و استمرار، پویایی و پیوستگى در اجرای برنامه‌هاى فراغتى جوانان
- غنى سازى اوقات فراغت جوانان
- توانمندسازى سازمان‌هاى مردم نهاد جوانان با رویکرد نهادسازى و ظرفیت سازى
- رشد كمى سازمان‌هاى مردم نهاد جوانان

بخش فرهنگ و هنر

«الف» تبیین وضعیت موجود بخش فرهنگ و هنر در ابتدای شروع به کار دولت

دوازدهم بر پایه شاخص‌ها و نماگرهای آماری

- تعداد عناوین کتاب منتشر شده در شروع به کار دولت دوازدهم ، ۸۸۵۰۴ عنوان بوده است.
- تعداد ناشران در ابتدای شروع به کار دولت دوازدهم، ۱۶۴۶۱ ناشر بوده است.
- شمارگان کتاب منتشره در شروع به کار دولت دوازدهم، ۱۳۶۰۸۱ هزار نسخه بوده است.
- تعداد خبرگزاری‌ها در شروع به کار دولت دوازدهم، تعداد ۴۳ خبرگزاری عنوان بوده است.
- در حوزه نمایشی تعداد عناوین نمایش‌های تولید و اجرا شده، ۶۸۳۵ عنوان بوده است.
- تعداد اجراهای صحنه‌ای در شروع به کار دولت دوازدهم، ۲۳۲۱ اجرا بوده است.
- تعداد کانون‌های فرهنگی هنری مساجد در شروع به کار دولت دوازدهم تعداد ۲۳۱۵۲ کانون بوده است.
- در حوزه بازی‌های رایانه‌ای، تعداد مجوزهای صادر شده ساخت بازی، ۶۲ مجوز
- مجوزهای صادر شده بسته‌ای نرم افزار داخلی ۴۶۹۴ و تعداد مجوز صادر شده تکثیر بسته‌های نرم افزار خارجی ۱۳۱۸ مجوز
- در بخش فعالیت‌های هیئت رسیدگی به امور مراکز فرهنگی، تعداد موسسات فرهنگی هنری چند منظوره، ۶۱۷۵ موسسه
- کمک به توسعه و گسترش ۳۰۰ مؤسسه فرهنگی قرآن و عترت
- اجرای طرح ملی حفظ قران کریم برای ۶۰۰۰ نفر
- کمک به ایجاد کانون‌های فرهنگی هنری جدید ۵۷۹ کانون
- تجهیز و راه اندازی کتابخانه‌های جدید در مساجد ۷۹۳ کتابخانه
- حمایت از فعالیت‌های ساماندهی مد و لباس در جهت گسترش عفاف و حجاب ۲۷ مورد
- صدور مجوز اجرای انواع آثار نمایشی ۱۴۱۲ مجوز



- کمک به انتشار آثار ارزشمند در حوزه کتاب ۲۱۵ عنوان
- بررسی و نظارت بر بسته‌های نرم افزاری و رسانه‌های دیجیتال کشور، ۱۱۴۲۵۴ مورد
- حمایت از بازی‌های رایانه‌ای مروج فرهنگ ایرانی اسلامی، به تعداد ۱۲۰۰۰ عنوان
- پرداخت کمک هزینه مستمری به هنرمندان پیشکسوت با میانگین پرداختی ماهانه ۱۵۰۰۰۰۰ ریال به ۴۷۳ نفر
- کمک به صندوق اعتباری هنر بابت بیمه تأمین اجتماعی اصحاب فرهنگ و هنر و رسانه، ۱۸۵۰۰ نفر

« (ب) چشم انداز و اهم شاخص‌های انجام شده و نتایج و دستاوردها

اقدامات اجرایی :

۱. بهبود فضای کسب و کار
 - ۱.۱. شناسایی قوانین، مقررات و آیین‌نامه‌هایی که مانع بهبود فضای کسب و کار می‌شوند و اقدام به اصلاح آن‌ها
 - ۱.۲. شناسایی عوامل بازدارنده (ساختاری و آیین‌نامه‌ای) در بهبود کسب و کار و اقدام به اصلاح آن‌ها
 - ۱.۳. تدوین برنامه بهبود فضای کسب و کار به تفکیک حوزه‌های هنر (تئاتر، موسیقی و هنرهای تجسمی)، سینما، کتاب، بازی‌های رایانه‌ای، رسانه‌های دیجیتال، رسانه‌ها و نشریات
۲. تدوین برنامه شفاف سازی سیاست‌ها و برنامه‌های حمایتی و نظارتی فرهنگی
 - ۲.۱. تشکیل دبیرخانه‌ای به منظور ارزیابی فعالیت‌های فرهنگی استفاده کننده از بودجه عمومی
 - ۲.۲. انتشار سیاست‌ها و برنامه‌ها و اقدامات حمایتی در بخش فرهنگ و هنر
 - ۲.۳. انتشار هزینه و بودجه فعالیت‌ها و برنامه‌های فرهنگی
 - ۲.۴. انتشار متن قراردادهای وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان‌ها و نهادهای وابسته
۳. فراهم آوردن تمهیدات تقویت دیپلماسی فرهنگی

۳.۱. شناسایی نهادها و مجامع بین‌المللی فرهنگی به منظور حضور فعال تر نهادها و اصحاب فرهنگ و هنر ایران در آن

۳.۲. تدوین برنامه‌های مناسب برای بهره‌گیری از ظرفیت اصحاب فرهنگ و هنر در تعاملات فرهنگی ایران با جهان

۳.۳. طراحی آموزش‌های لازم برای توانمندسازی فعالان فرهنگی و هنری کشور برای حضور در بازارهای جهانی

۴. طراحی نظام هوشمند سازی مدیریت فرهنگی

۴.۱. طراحی نظام هوشمند در حوزه های دریافت، پردازش و انتقال داده‌ها و اطلاعات در بخش‌های درونی و مرتبط با وزارت متبوع، مانند معاونت‌ها، سازمان‌ها و نهادهای حوزه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

۴.۲. تشکیل دبیرخانه گفت و گوی ملی، فرهنگی با هدف حل مسائل و چالش‌های حوزه فرهنگ، هنر و رسانه به عنوان مهم‌ترین روش از طریق گفت و گو

اقدامات بخشی

علاوه بر اقدامات فرابخشی که سهم هر بخش در آن تعیین و تدوین خواهد شد، برخی از اقدامات خاص در هر حوزه در سه ماهه نخست انجام شد:

۱. فرهنگ

۱.۱. تشکیل ستاد هماهنگی شهرها و روستاهای دوستدار کتاب برای ارتقای سرانه مطالعه در کشور

۱.۲. کمک به تاسیس نهادهای صنفی حوزه فرهنگ به خصوص اهل قلم

۲. سینما

۲-۱. اصلاح ترکیب شوراهای سینمایی مانند شورای سیاست‌گذاری جشنواره‌های سینمایی، شورای اکران، شورای عالی سینما و شورای پروانه ساخت

۲-۲. توسعه عدالت فرهنگی از طریق احداث و بازسازی ۶۸ سالن سینما در ۱۱ استان کشور

۳. هنر

۳.۱. کمک به حل مشکل برگزاری اجراهای موسیقی در استان‌ها

۳.۲. فراهم کردن مقدمات ثبت آثار موزه هنرهای معاصر براساس آیین‌نامه اموال فرهنگی، هنری و تاریخی نهادهای عمومی و دولتی



۳.۳. اصلاح آیین نامه صدور پروانه اجراهای نمایشی

۳.۴. آغاز مرحله دوم بازسازی تئاتر شهر تهران

۳.۵. عقد و اجرای تفاهم نامه‌های حمایت از فعالیت‌های نمایشی در استان‌های کشور

۴. رسانه

۴.۱. تقویت اعتبار و جایگاه ملی خبرگزاری ایرنا

۴.۲. تلاش برای بازگشایی یا تاسیس نهادهای صنفی روزنامه نگاران از طریق تعامل با

وزارت کار

۴.۳. تصویب نهایی دولایحه مرتبط با حوزه رسانه در دولت

۵. بازی‌های رایانه‌ای

۵.۱. راه اندازی سامانه جامع و برخط نظام رده‌بندی سنی بازی‌ها (اسرا)

۵.۲. تدوین و اجرای دستورالعمل صدور پروانه انتشار بازی دیجیتال خارجی و اخذ عوارض

از آن‌ها

۶. قرآن و عترت

تشکیل شورای واحدهای سازمانی، ذیل وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی که در حوزه دین

فعالیت می‌کنند به منظور اصلاح ساختار

۷. سازمان‌های وابسته

۷.۱. شناسایی مسائل و چالش‌های سازمان‌ها و مؤسسات وابسته

۷.۲. تدوین اولویت‌های سازمان‌های وابسته

۸. افزایش اختیارات و اعتبارات استان‌ها

۸.۱. افزایش بهره‌گیری استان‌ها از بودجه‌های موجود معاونت‌ها و مؤسسات و سازمان‌های

وابسته به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

۸.۲. برنامه‌ریزی برای واگذاری حداکثری اختیارات به مراکز استان‌ها و شهرستان‌ها و

مشارکت مراکز استانی و شهرستانی در تصمیم‌گیری‌ها

« ج) اهم برنامه‌های آینده بخش در چارچوب برنامه و اولویت‌های ابلاغی رئیس جمهوری

۱- رویکردهای برنامه‌ای

۱. تولید، عرضه و مصرف آثار، کالاها و خدمات فرهنگی - هنری متناسب با هویت و سبک زندگی اسلامی - ایرانی
۲. ترغیب، تقویت و احیای فرهنگ گفت و گوی همگانی، مستمر و سازنده برای اعتلای اندیشه، فرهنگ و هنر
۳. مشارکت فعال بخش خصوصی در سیاستگذاری برنامه‌ریزی و فعالیت‌های فرهنگی - هنری
۴. ایجاد و برقراری شفافیت، سلامت و عدالت در توزیع یارانه‌های بخش فرهنگ و هنر و رسانه
۵. حضور مؤثر در مبادلات و تعاملات فرهنگی - هنری و افزایش سهم جمهوری اسلامی ایران در بازارهای منطقه‌ای و بین‌المللی
۶. بازیابی نقش محوری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در حوزه فرهنگ و برقراری هماهنگی بین نهادهای مؤثر در امور فرهنگی و هنری

۲- اولویت‌های برنامه‌ای

۱. بهبود فضای کسب و کار در حوزه فرهنگ، هنر و رسانه
۲. شفاف‌سازی سیاست‌ها و برنامه‌های حمایتی و نظارتی حوزه فرهنگ، هنر و رسانه
۳. گسترش همزیستی و دیپلماسی فرهنگی
۴. هوشمند سازی مدیریت فرهنگی



بخش زنان و خانواده

الف (تبیین وضعیت موجود بخش در ابتدای شروع به کار دولت دوازدهم بر پایه

شاخصها و نماگرهای آماری

■ نرخ مشارکت اقتصادی زنان معادل ۱۴/۹ درصد در ابتدای شروع به کار دولت دوازدهم.

■ افزایش تعداد زنان بیمه شده اصلی سازمان تأمین اجتماعی به ۲,۵۶۰,۴۶۹ نفر در ابتدای شروع به کار دولت دوازدهم.

■ ۱۷ درصد از مدیران شرکت‌های دانش بنیان را زنان تشکیل می‌دهند. تعداد این مدیران به ۳۲۰ نفر در ابتدای شروع به کار دولت دوازدهم رسیده است.

■ در ثبت نام انتخابات شوراهای اسلامی شهر و روستا میزان کاندیداهای زن از ۴/۲ به ۶/۳ درصد رسیده است.

■ نرخ باسوادی زنان از ۹۸/۱ درصد در سال ۹۲ به ۹۸/۹ درصد در ابتدای شروع به کار دولت دوازدهم رسیده است.

■ مدال آوری زنان ورزشکار ایرانی در میادین بین‌المللی، جهانی و آسیایی از ۳۱۱ مدال در سال ۹۲ به ۳۳۶ مدال در سال ۹۵ افزایش داشته و با رشد ۸ درصدی روبرو بوده است.

■ تعداد باشگاه‌های فعال زنان به ۱۳۰۰۰ باشگاه در ابتدای شروع به کار دولت دوازدهم رسیده است.

■ میزان حضور زنان در مجامع بین‌المللی ورزشی به ۴۹ مورد در سال ۹۵ افزایش یافته است.

■ سن امید به زندگی زنان به ۷۵/۶ در سال ۹۵ افزایش پیدا کرده است.

■ تعداد سازمان‌های مردم نهاد حوزه زنان و خانواده به ۲۶۷۰ در ابتدای شروع به کار دولت دوازدهم افزایش یافته است.

■ نسبت اشتغال زنان برای جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر به ۱۲٫۵ و برای جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر به ۱۳٫۵ درصد در ابتدای شروع به کار دولت دوازدهم رسیده است .

« (ب) چشم انداز و اهم شاخص‌های انجام شده و نتایج و دستاوردها

■ تهیه برنامه زنان در دولت دوازدهم و ارائه به مخاطبین و فعالین حوزه زنان و خانواده

■ تقسیم کار ملی و درخواست و جمع بندی برنامه‌های ارائه شده دستگاه‌ها در راستای سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری در حوزه تحکیم خانواده (پیرو ابلاغ معاون اول محترم رییس جمهور مبنی بر تقسیم کار ملی و بین دستگاهی)

■ تدوین طرح و هماهنگی اجرای بند «ت» ماده ۸۰ قانون برنامه ششم مبتنی بر طراحی و اجرای طرح توانمندسازی زنان سرپرست خانوار و پیگیری تخصیص اعتبار به معاونت به عنوان متولی زنان سرپرست خانوار

■ تهیه پیش نویس آیین نامه اجرایی ماده ۱۰۱ قانون برنامه ششم توسعه جهت ارائه به هیئت وزیران

■ اقدام در جهت تدوین شاخص‌های عدالت جنسیتی، موضوع ماده ۱۰۱ قانون برنامه ششم توسعه

■ تهیه «برنامه ملی آموزش خانواده (قبل، حین و بعد از ازدواج)» و «برنامه ملی ارتقای تندرستی و نشاط زنان و دختران» به عنوان دستور جلسات برگزاری اولین جلسه اصلی ستاد ملی زن و خانواده و هماهنگی و مکاتبه با دفتر رئیس جمهور محترم در زمینه درخواست تعیین وقت

■ پیگیری ابلاغ مصوبه شورای عالی اداری مبنی بر ضرورت بهره‌گیری از زنان توانمند در پست‌های کلیدی و مدیریتی از دستگاه‌ها و استان‌ها و ارائه گزارش وضعیت مدیریتی زنان در هیئت دولت

■ برگزاری نشست با نمایندگان زن مجلس شورای اسلامی برای همکاری و هم افزایی در حل مشکلات زنان و خانواده

■ برگزاری نشست مشترك با مشاورین وزراء و دستگاه‌های اجرایی و مشاوران استانداران



در امور زنان و خانواده سراسر کشور به منظور تبیین نقشه راه امور زنان و خانواده در دولت دوازدهم

■ نشست با بانوان اصولگرا و اصلاح طلب در جلسات جداگانه به منظور بررسی سیاست‌ها، خط مشی و برنامه‌های امور زنان و خانواده

■ تقویت، بازنگری و ارتقاء کارگروه‌های معاونت و برگزاری نشست کارگروه‌های ادیان و اقوام، زنان روستایی و عشایر، خانواده سالم، حقوقی، محیط زیست، تغییر اقلیم و سکونتگاه‌های غیررسمی، بهداشت و کارگروه کارفرینی و اشتغال

■ پیگیری سهم زنان عشایر و روستایی در آیین نامه اجرایی قانون حمایت از توسعه و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری با استفاده از صندوق توسعه ملی از سازمان برنامه و بودجه

■ تبادل موافقت‌نامه سه جانبه همکاری با وزارت جهاد کشاورزی و سازمان ملی استاندارد ایران با موضوع «طرح ترویج فرهنگ تولید و مصرف محصولات سالم و استاندارد با تأکید بر توانمندسازی جوامع محلی»

■ برگزاری نشست هم اندیشی با مدیران گروه‌های آموزشی و پژوهشی مطالعات زنان و خانواده

■ عضویت در ستاد اقتصاد مقاومتی و ارائه برنامه‌ها و عملکرد معاونت به اعضای ستاد

■ حمایت از ۲۸ طرح پیشنهادی سازمان‌های غیردولتی در قالب تفاهم نامه مشترك با موضوعات اقتصاد و معیشت، پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی، ارتقاء سلامت، توسعه توانایی‌های سازمان‌های مردم نهاد و تحکیم بنیان خانواده

■ اجرای پروژه ارزش‌گذاری کار خانگی جهت محاسبه در تولید ناخالص ملی با هماهنگی سازمان برنامه و بودجه

■ ارائه برنامه در حوزه آسیب‌های اجتماعی حوزه زنان و خانواده به شورای اجتماعی کشور در چارچوب طرح تقسیم کار ملی (برنامه‌های پیشنهادی: توانمندسازی اقتصادی زنان سرپرست خانوار، توانمندسازی اقتصادی خانواده زندانیان، ساماندهی زنان آسیب پذیر (آموزش، شناسایی، مشاوره و غربالگری HIV در استان‌های پرخطر)، بهبود وضعیت آموزشی - بهداشتی دانش آموزان دختر دوره متوسطه در سکونتگاه‌های

- غیررسمی، طرح تاب آوری اجتماعی با هدف پیشگیری سطح اولیه
- پیگیری مجدانه لایحه تأمین امنیت زنان در برابر خشونت با همکاری قوه قضائیه و تهیه سند پشتیبان
- پیگیری لایحه حذف تبصره ماده ۲۶ قانون حمایت از کودکان و نوجوان بی سرپرست و بد سرپرست طی ارسال نامه به رئیس مجلس شورای اسلامی با امضای معاونت حقوقی رئیس جمهور، دستیار رئیس جمهور در حقوق شهروندی و معاون رئیس جمهور در امور زنان و خانواده و تهیه سند پشتیبان
- تعامل با مجلس شورای اسلامی در موضوع طرح گذرنامه و افزایش اختیارات خروج از کشور به جهت حفظ منافع ملی
- تعامل با مجلس شورای اسلامی در موضوع بررسی ازدواج زود هنگام دختران و تأکید بر بلوغ فکری و عقلی
- ساماندهی بانک اطلاعات سازمان‌های مردم نهاد فعال حوزه زنان و خانواده ۳۰ استان کشور
- بررسی سهمیه‌بندی جنسیتی در چهارمین آزمون استخدامی متمرکز دستگاه‌های اجرایی کشور و آزمون سراسری سال ۱۳۹۶
- پیگیری نحوه حضور خانواده‌ها در استادیوم‌های ورزشی
- برگزاری همایش نقش آفرینی زنان و بیان تجارب زیسته زنان در دفاع مقدس به مناسبت هفته دفاع مقدس
- هماهنگی، رصد و پیگیری عملکرد استانی در موضوع ایجاد و توسعه پارک بانوان در استان‌ها و افتتاح برخی از آن‌ها در قالب سفرهای استانی
- هماهنگی جهت اجرایی‌سازی تفاهم‌نامه با صندوق کارآفرینی امید مبنی بر حمایت از طرح‌های زنان کارآفرین در مشاغل خرد و کوچک
- نظارت و ارزیابی اجرای ۱۰۱ پروژه مشترک معاونت امور زنان و خانواده با دستگاه‌های اجرایی (ملی و استانی) در ۳۱ استان کشور و ارزیابی ۱۲ طرح ارائه شده از سوی سازمان‌های مردم نهاد در پرتال معاونت امور زنان و خانواده



- حمایت از برگزاری برنامه «جایزه زنان در علم؛ یادواره مریم میرزاخانی» با همکاری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
- برگزاری نشست تخصصی وزرای امور زنان و خانواده کشورهای اسلامی تحت عنوان «سیاستگذاری اجتماعی و خانواده در جوامع اسلامی، الزامات و بایسته‌ها» در چارچوب رویداد مشهد ۲۰۱۷ در تاریخ ۷ اردیبهشت ۱۳۹۶، شهر مشهد
- برگزاری نشست کمیته راهبری برنامه مشترک ایران و ژاپن تحت عنوان پروژه «گفتگوی خط مشی پیرامون توانمندسازی زنان ایران و ژاپن» در تاریخ ۱۹ شهریور ۱۳۹۴ تهران
- تهیه و تنظیم و پیگیری تفاهم‌نامه همکاری پیشنهادی امور زنان و خانواده معاونت و وزارت زنان و کودکان جمهوری هند
- ارتقاء تعاملات بین‌المللی در قالب دیدار با رئیس مجلس بلژیک، سفیر سوئد، سفیر مکزیک، رئیس مجلس بلوچستان پاکستان و رئیس بنیاد صلح ساساکاوا
- نشست با نمایندگان سازمان‌های غیردولتی ادیان و مذاهب
- نشست با علمای اهل سنت در زاهدان در خصوص مسائل زنان

«ج» اهم برنامه‌های آینده بخش در چارچوب برنامه و اولویت‌های ابلاغی رئیس

جمهوری

- بهبود ساختارهای حاکمیتی پشتیبان از تشکیل، گسترش، تحکیم و تعالی خانواده
- توسعه آگاهی‌ها و مهارت‌های اعضای خانواده با رویکرد جامع تشکیل، گسترش، تحکیم و تعالی خانواده
- حمایت از خانواده‌های در معرض آسیب و آسیب‌دیده برای پیگیری و حل مشکلات مرتبط با متزلزل شدن خانواده
- بسترسازی و نهادینه سازی ارتقاء کمی و کیفی آموزش زنان با تأکید بر مناطق محروم
- ارتقا زمینه‌های نهادی و قانونی لازم برای ایجاد فرصت‌های عادلانه حضور فعال

زنان در عرصه‌های اشتغال

■ بهبود حمایت‌ها و ارتقا زمینه‌های لازم برای اشتغال و کارآفرینی زنان با تأکید بر دختران تحصیل‌کرده و صاحب مهارت و خودتأمین و زنان سرپرست خانوار، آسیب دیده و نیازمند بویژه در مناطق محروم

■ ارتقا هدفمند بیمه‌های تأمین اجتماعی با تأکید بر زنان سرپرست خانوار و خانواده‌های آسیب دیده و نیازمند، زنان روستایی و زنان خانه‌دار و زنان شاغل

■ تأمین خدمات باکیفیت، جامع و فراگیر سلامت زنان و خانواده متناسب با اولویت‌ها، نیازها و ویژگی‌های، شغلی، منطقه‌ای آگاه‌سازی، فرهنگ‌سازی، نهادینه‌سازی و حمایت از نقش محوری و تصمیم‌گیری زنان در تأمین سلامت خود، خانواده و جامعه

■ ارتقاء سطح علمی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی و هماهنگی بین بخشی مؤثر بر سلامت زنان و خانواده

■ تسهیل و حمایت از شکل‌گیری انواع تشکل‌های مردمی و سازمان‌های مردم‌نهاد در حوزه زن و خانواده

■ ارتقاء توانایی‌های تشکل‌های مردمی به منظور ایفای نقش فکری و اجرایی مرتبط با امور زنان و خانواده

■ جهت‌دهی فعالیتهای سازمان‌های مردم‌نهاد در چارچوب اهداف نظام در حوزه زنان و خانواده

■ تقویت تعاملات با بخش دولتی و شبکه‌سازی بین سازمان‌های مردم‌نهاد مرتبط



بخش میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

الف) تبیین وضعیت موجود بخش در ابتدای شروع به کار دولت دوازدهم بر پایه

شاخص‌ها و نماگرهای آماری

حوزه میراث فرهنگی

مهمترین شاخص عملکردی در این حوزه برای حفظ یک اثر تاریخی - فرهنگی، بررسی، پژوهش اولیه و ثبت آن در «فهرست آثار ملی» است. ثبت مشخصات یک اثر در فهرست آثار ملی، بدین منظور صورت می‌گیرد که امر حفاظت قانونی از آن اثر، برای مسئولین میسر شود. آثار تاریخی پس از ثبت ملی، در پناه قانون قرار گرفته و مورد حمایت واقع می‌شوند. در این حوزه به جهت حفظ میراث فرهنگی کشور تمرکز اصلی بر روی ثبت و مستندسازی قرار گرفته و بدین منظور شاخص‌های «تعداد آثار منقول ثبت شده در فهرست آثار ملی»، «تعداد آثار میراث غیرملموس ثبت شده در فهرست آثار ملی»، «تعداد آثار طبیعی ثبت شده در فهرست آثار ملی» و «تعداد آثار غیر منقول ثبت شده در فهرست آثار ملی» در ابتدای شروع به کار دولت دوازدهم عملکرد بالاتری نسبت به اهداف از پیش تعیین شده داشته است.

حرکت رو به رشدی در این حوزه در خصوص افزایش نقش و مشارکت مردمی در مدیریت میراث فرهنگی به وجود آمده است. در این زمینه در سال ۱۳۹۵ تعداد ۲۹ بنا و جذب سرمایه ۴۳۲ میلیارد ریال توسط صندوق احیاء و بهره‌برداری از اماکن تاریخی به بخش غیردولتی واگذار شده است. همچنین تعداد موزه‌های فعال تحت پوشش سایر دستگاه‌ها و تعداد موزه‌های خصوصی از رشد قابل توجهی برخوردار بوده و تعداد ۶۴ موزه خصوصی در ابتدای شروع به کار دولت دوازدهم فعال شده است.

حوزه گردشگری

تعداد گردشگران ورودی در سال ۱۳۹۵ از ۵ میلیون و ۱۰۰ هزار نفر سال ۱۳۹۴ به ۴ میلیون ۹۰۰ هزار نفر کاهش یافت. هر چند که یکی از دلایل کاهش گردشگران ورودی به کشور به دلیل تنش‌های دیپلماتیک کشورهای عربی بوده است ولی آمارها نشان می‌دهد که

تعداد گردشگران ورودی از مناطق اروپای شمالی و غربی و آمریکای شمالی که نمود آن در شاخص تعداد ورود گردشگران به صورت تور بوده است به بیش از ۱۱۰ هزار نفر افزایش یافته است. همچنین تسهیل صدور روادید با برخی از کشورها و راه اندازی و تجهیز صدور ویزای الکترونیک از اقدامات دیگر بوده است. در این زمینه توسعه تأسیسات در جوار جاذبه‌های تاریخی طبیعی و فرهنگی، ایجاد زیرساخت و تجهیز مناطق نمونه گردشگری و برگزاری رویدادها و جشنواره‌ها صورت گرفته است.

حوزه صنایع دستی

صادرات صنایع دستی از ۱۷۴ میلیون دلار سال ۱۳۹۴ به ۲۳۷ میلیون دلار در ابتدای شروع به کار دولت دوازدهم افزایش یافته که از رشد قابل قبولی برخوردار بوده است. همچنین توسعه بازارچه‌های صنایع دستی، گسترش تبلیغات و اطلاع‌رسانی و نمایشگاه‌های صنایع دستی به منظور برقراری ارتباط بین عرضه و تقاضا صورت گرفته است. نسبت رشته‌های باز زنده‌سازی شده در حوزه هنرهای سنتی و صنایع دستی به کل رشته‌های در حال فراموشی در سال ۱۳۹۵ نسبت به سال گذشته ۱۰ درصد افزایش یافته است. همچنین تعداد کارت‌های شناسایی صادر شده برای صنعتگران و هنرمندان صنایع دستی به عدد ۳۵۹۶۲ رسیده و تعداد پروانه‌های تولید کارگاهی صادر شده در حوزه صنایع دستی به ۱۷۳۷ عدد رسیده است.

ب) چشم انداز و اهم شاخص‌های انجام شده و نتایج و دستاوردها

۱- اهم اقدامات یکمصد روز اول دولت دوازدهم در حوزه میراث فرهنگی

ردیف	عنوان مهمترین برنامه‌ها	واحد متعارف	عملکرد دوره یکمصد روز اول کاری دولت دوازدهم
۱	مشارکت در مرمت خانه‌های تاریخی	تعداد (کارگاه)	۱۵۰
۲	ساماندهی و تعمیر بناهای مهم تاریخی و مساجد جامع تاریخی	تعداد (کارگاه)	۸۵
۳	تعمیر و مرمت آثار و بناهای ثبت شده در اختیار دستگاه‌های دولتی	تعداد (کارگاه)	۱۱



۴	ساماندهی و مرمت محوطه‌ها و بناهای تاریخی، بقاع متبرکه و آرامگاه‌های مفاخر	تعداد (کارگاه)	۱۵
۵	مطالعه، مرمت و حفاظت بافت‌های تاریخی شهری و روستایی	تعداد (کارگاه)	۱۲
۶	تجهیز، بهسازی و ارتقاء کیفی موزه‌های محلی، استانی، منطقه‌ای، اکو موزه، سایت موزه، مشارکتی، مخازن، حفاظت الکترونیک	تعداد	۱۲
۷	حمایت از راه‌اندازی و تجهیز موزه‌های خصوصی	تعداد	۲
۸	ساماندهی و مستندسازی اموال منقول فرهنگی - تاریخی	تعداد	۳۰۰۰
۹	راه‌اندازی موزه‌های وابسته به سازمان	تعداد	۱
۱۰	خرید، انجام پژوهش‌های باستان‌شناسی، کشف اتفاقی و اموال فرهنگی - تاریخی هبه شده به سازمان	تعداد	۲۵۰
۱۱	مرمت اشیاء تاریخی	قلم	۴۸۰۰
۱۲	صدور مجوز و نظارت فنی در راه‌اندازی موزه‌های غیر وابسته	تعداد	۲
۱۳	ایجاد زیرساخت‌های گردشگری در پایگاه‌های ملی و جهانی	تعداد پایگاه جهانی	۲۱
۱۴	ساماندهی آثار ثبت شده در فهرست آثار ملی	تعداد پایگاه	۱۱
۱۵	ثبت آثار غیر منقول	عدد	۶۱
۱۶	ثبت آثار منقول	عدد	۱۲۵
۱۷	ثبت آثار میراث طبیعی	عدد	۲۰
۱۸	ثبت آثار میراث ناملموس	عدد	۵۲
۱۹	میراث انقلاب اسلامی و دفاع مقدس	تعداد	۴

۲- اهم اقدامات یکصد روز اول دولت دوازدهم در حوزه صنایع دستی

ردیف	عنوان مهمترین برنامه‌ها	واحد متعارف	عملکرد دوره یکصد روز اول کاری دولت دوازدهم
۱	مستندسازی و مستند نگاری	عنوان / جلد	۳
۲	رویدادهای علمی، فرهنگی، ملی، بین‌المللی و ...	مورد	۱
۳	اطلاع‌رسانی و ترویج	برنامه	۱۳
۴	مهر اصالت	نشان	۲
۵	شناسایی هنرمندان و کارگاه‌های صنایع دستی - اقدامات شامل شناسایی هنرمندان و صنعتگران فعال از طریق معاونت‌های صنایع دستی استان‌ها، بازدید از محل فعالیت نامبردگان و تایید صحت و سقم اطلاعات و تولیدشان در رشته اعلام شده و سپس صدور مجوز فعالیت	اعطای پروانه / کارت	۶۲۶۶
۶	احیاء رشته‌های منسوخ شده یا در حال فراموشی در استان‌های کشور - اقدامات شامل شناسایی رشته‌ها و مطالعه و مستندنگاری آن‌ها سپس تجهیز کارگاه‌های مورد نظر و احیاء مجدد رشته در استان	نسبت رشته‌های باز زنده‌سازی شده در حوزه هنرهای سنتی	۷۰۰
۷	طراحی بسته بندی محصول و نمونه‌سازی و الگوسازی	قطعه / رشته	۷
۸	حفظ اشتغال موجود و ایجاد فرصت‌های شغلی جدید	هزار نفر	۱۱
۹	پرداخت تسهیلات بانکی به کارگاه‌های دارای طرح توجیه فنی و اقتصادی	میلیارد ریال	۸۶
۱۰	آموزش	مورد	۵۱۲۴



۲۴۹	مورد	برگزاری رویدادهای فرهنگی و تجاری در داخل کشور	۱۱
۳	مورد	توسعه بسترهای دائمی فروش	۱۲
۲۴	نفر	بازاریابی در رویدادهای خارج از کشور	۱۳
۵۹,۳۱۰	هزار دلار	توسعه و ارتقاء صادرات	۱۴

۳- اهم اقدامات یکصد روز اول دولت دوازدهم در حوزه گردشگری

ردیف	عنوان مهمترین برنامه‌ها	واحد متعارف	عملکرد دوره یکصد روز اول کاری دولت دوازدهم
۱	برنامه‌ریزی جهت اجرای طرح توانمندسازی نیروهای شاغل در بخش گردشگری و دستگاه‌های مرتبط	نفر	۱۶۵۰
۲	ایجاد کمیته مشورتی گردشگری	جلسه	۱
۳	برنامه‌ریزی و مطالعه جهت اجرای فرایند برندسازی گردشگری حلال	طرح	-
۴	اجرای طرح نظرسنجی جامع علایق گردشگران	نفر	-
۵	بازنگری سرفصل‌های آموزشی و منابع درسی در کلیه دوره‌های کوتاه‌مدت	تعداد	۲
۶	اجرای کلیه مراحل فرایند امتحان جامع پایان دوره‌های کوتاه‌مدت به صورت الکترونیک	نفر	۱۷۰۰
۷	برگزاری کارگاه‌های آموزشی تخصصی	عنوان	۳
۸	صدور گواهینامه پایان دوره‌های کوتاه‌مدت گردشگری جهت دانش‌آموختگان	نسخه	۱۸۰۰
۹	فرایندسازی وظایف و فعالیت‌ها و مکانیزه کردن آن‌ها با استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات	مورد	-
۱۰	راه‌اندازی سامانه هوشمند طرح تطبیق استانداردهای فنی	سامانه	-

۱۱	راه‌اندازی سامانه الکترونیکی صدور مجوز بند (ب)	سامانه	۱
۱۲	تهیه و تدوین آیین‌نامه‌ها، ضوابط، استانداردهای فنی و دستورالعمل و شیوه‌نامه‌های تأسیسات و مؤسسات گردشگری	نسخه	۴
۱۳	بازنگری و اصلاح آیین‌نامه‌ها، ضوابط، شیوه‌نامه و دستورالعمل‌های تأسیسات و مؤسسات گردشگری	نسخه	۲
۱۴	انتخاب، ارزیابی و صدور مجوز فعالیت برای عوامل تطبیق استانداردهای فنی تأسیسات گردشگری	شرکت	۱
۱۵	انتخاب و عقد تفاهمنامه برای عامل چهارم طرح تطبیق استانداردهای فنی و کیفی	شرکت	۱
۱۶	بررسی صلاحیت و اقدام برای جلب همکاری و صدور مجوز فعالیت برای کارشناسان ارزیاب و مدیران فنی طرح تطبیق	کد	۷
۱۷	عقد قرارداد استانداردسازی با هتل، متل، مهمانپذیر و واحدهای پذیرایی بین راهی	واحد	۲۶۰۰
۱۸	صدور گواهینامه کیفیت استاندارد برای اماکن اقامتی و پذیرائی	لوح	۷۰
۱۹	افزایش تعداد واحدهای اقامتی	تعداد	۲۶
۲۰	افزایش تعداد تخت واحدهای اقامتی	تخت	۵۲۰۰
۲۱	رایزنی و انجام هماهنگی‌های لازم برای صدور و تمدید مجوز استفاده از ماهواره در تأسیسات گردشگری	فقره	۴۰
۲۲	انجام بازدیدهای نظارتی از تأسیسات و مؤسسات گردشگری	واحد	۱۶۹۰۰
۲۳	درصد اشغال اتاق واحدهای اقامتی	درصد	۱۲



ردیف	عنوان مهمترین برنامه‌ها	واحد متعارف	عملکرد دوره یکصد روز اول کاری دولت دوازدهم
۲۴	درصد اشغال تخت واحدهای اقامتی	درصد	۵۸
۲۵	بررسی تقاضاهای واصله از ادارات کل استانی برای دریافت مجوز بند (ب) خدمات مسافرتی و گردشگری	شرکت / دفتر	۲۸۰
۲۶	بررسی پرونده متقاضیان و صدور کارت راهنمایان ایرانگردی و جهانگردی	فقره	۲۵۰
۲۷	بررسی پرونده متقاضیان و تمدید کارت راهنمایان ایرانگردی و جهانگردی	فقره	۷۲۰
۲۸	انجام ریزنی‌های مستمر با ادارات اماکن عمومی ناجا، پلیس مهاجرت و ... برای رفع موازی کاری‌ها و افزایش روند همکاری‌های فی مابین	-	-
۲۹	جلسات و نشست‌های تخصصی با تشکل‌های حرفه‌ای تأسیسات گردشگری بمنظور جلب همکاری، رفع مشکلات و چالش‌های درون تشکلی و ...	جلسه	۳
۳۰	بررسی پرونده تورهایی ورودی دفاتر/ شرکت‌های خدمات مسافرتی و گردشگری و معرفی به سازمان امور مالیاتی برای اخذ معافیت مالیاتی	شرکت	۱۰
۳۱	رسیدگی به شکایات و حل اختلافات گردشگران و دفاتر/ شرکت‌های خدمات مسافرتی از یکدیگر	شرکت	۸۰
۳۲	شرکت در نمایشگاه‌های گردشگری خارجی	عدد	۵
۳۳	توسعه گردشگری روستایی	روستا	۶۵
۳۴	برنامه‌ریزی برای توسعه فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی جوامع محلی با رویکرد آموزشی	برنامه	۳۸
۳۵	شناسایی روستاهای مجهز به دفاتر ICT جهت اطلاع‌رسانی گردشگری روستایی	روستا	۳۹

۳۶	ایجاد و توسعه اقامتگاه‌های بوم‌گردی	اقامتگاه	۱۶۰
۳۷	اجرای مفاد تفاهم‌نامه صندوق کارآفرینی امید	-	۱
۳۸	جلسات تخصصی کمیته ملی طبیعت‌گردی	جلسه	۲
۳۹	جلسات کارگروه‌های تخصصی کمیته ملی طبیعت‌گردی	جلسه	۵
۴۰	گردشگری سلامت	جلسه	۳
۴۱	برگزاری دوره آموزشی برای کارشناسان ستادی، استانی و جوامع محلی	دوره	۳
۴۲	حضور و مشارکت در برگزاری جشنواره‌ها و نمایشگاه‌ها	رویداد	۴
۴۳	حضور فعال در نشست‌های شورای اجرایی و مجمع عمومی سازمان جهانی جهانگردی	نشست تخصصی UNWTO	۳
۴۴	حضور در نشست‌های کشورهای عضو سازمان همکاری‌های اسلامی OIC	نشست تخصصی	۱
۴۵	همکاری و مشارکت با مجامع و سازمان‌های تخصصی بین‌المللی در زمینه برگزاری اجلاس‌های بین‌المللی	کنفرانس بین‌المللی	۱

۴- اهم اقدامات یکصد روز اول دولت دوازدهم در حوزه سرمایه‌گذاری گردشگری

ردیف	عنوان مهمترین برنامه‌ها	واحد متعارف	عملکرد دوره یکصد روز اول کاری دولت دوازدهم
۱	پرداخت یارانه سود و کارمزد به پروژه‌هایی که در صنعت گردشگری به بهره‌برداری رسیده	میلیارد ریال	۶
۲	پرداخت تسهیلات به سرمایه‌گذاران بخش	میلیارد ریال	۲۰۰



۳	اعطای زیرساخت به محورها و قطب‌های گردشگری	میلیون ریال	۲۰۰۰
۴	اعطای زیرساخت به کمپینگ‌های گردشگری	میلیون ریال	-
۵	اعطای زیرساخت به مناطق نمونه گردشگری	میلیون ریال	-
۶	ساماندهی سواحل	میلیون ریال	-
۷	دوره‌های آموزشی برای تشکلهای مردم نهاد	کلاس	۲
۸	همایش، نمایشگاه و جشنواره	همایش	۶
۹	کمپته تخصصی ارزیابی مدارک متقاضیان تشکلهای	کمپته	۲
۱۰	تشکیل و تکمیل بانک اطلاعاتی سمن‌ها	تعداد	۱۲۰

ج (ا هم برنامه‌های آینده بخش در چارچوب برنامه و اولویت‌های ابلاغی رئیس

جمهوری

اهداف

- افزایش سهم گردشگری در تولید ناخالص داخلی، درآمدهای ارزی کشور، ایجاد اشتغال و تقویت تعاملات بین‌المللی و دیپلماسی فرهنگی
- استفاده از ظرفیت گردشگری داخلی در تقویت و تحکیم همبستگی و انسجام ملی
- صیانت از میراث طبیعی و فرهنگی ملموس و ناملموس
- حفظ و ارتقای صنایع دستی کشور

راهبردها

- ارتقای جایگاه بخش در سطح ملی و محلی مبتنی بر ذخایر فرهنگی و تاریخی و هویت ایرانی و تعامل با دستگاه‌های اجرایی ذیربط
- حفظ و معرفی تنوع فرهنگی به عنوان عاملی برای توسعه گردشگری
- ارتقاء سهم گردشگری در تولید ناخالص ملی کشور
- دستیابی به شناخت جامع از گستره جغرافیایی، فرهنگی و تاریخی ایران به منظور توسعه گردشگری، صنایع دستی و هنرهای سنتی
- ارائه الگوهای بهینه توسعه فضای گردشگری بر اساس آمایش سرزمین

- توجه به مزیت‌های فرهنگی و تاریخی کشور برای جذب حداکثری و تنوع بخشی به گردشگران خارجی
- ساماندهی گردشگران حوزه سلامت و جذب نظام‌اندانها با توجه به مزیت‌های کشور در این حوزه
- تبلیغ و ترویج مزیت‌های طبیعی و فرهنگی کشور برای جذب گردشگران فرهنگی و طبیعت گردان
- حفظ و معرفی تنوع فرهنگی به عنوان عاملی برای توسعه گردشگری
- حفظ و معرفی تنوع فرهنگی به عنوان عاملی برای تقویت هویت ملی
- توسعه گردشگری فرهنگی، تاریخی، علمی، زیارت، دفاع مقدس، سلامت، طبیعت گردی و ورزشی
- دستیابی به شناخت جامع از گستره جغرافیایی، فرهنگی و تاریخی ایران به منظور توسعه گردشگری، صنایع دستی و هنرهای سنتی
- ارائه الگوهای بهینه توسعه فضای گردشگری بر اساس آمایش سرزمین
- توسعه مشارکت‌های سازمان یافته مردمی برای افزایش صیانت، حفاظت، پژوهش، مرمت، معرفی و بهره‌برداری از بناهای تاریخی و فرهنگی.
- ارتقای جایگاه بخش در سطح ملی و محلی مبتنی بر ذخایر فرهنگی و تاریخی و هویت ایرانی و تعامل با دستگاه‌های اجرایی ذیربط
- ایجاد بسترهای مناسب برای افزایش مشارکت سازمان یافته مردمی و توسعه فعالیت های میراث فرهنگی و طبیعی شامل صیانت، حفاظت، پژوهش، مرمت، معرفی و بهره‌برداری از بناهای تاریخی و فرهنگی.
- ایفای نقش سازنده در تدوین الگوهای توسعه‌ای در سطح ملی و محلی مبتنی بر ذخایر فرهنگی و تاریخی و هویت ایرانی و تعامل با دستگاه‌های اجرایی ذیربط
- جلب مشارکت بین‌المللی در راستای حفاظت و معرفی ویژگی‌های فرهنگی و تمدن ایرانی در سطح ملی و بین‌المللی
- ارتقاء سهم صنایع دستی در تولید ناخالص ملی کشور و دستیابی به شناخت جامع از گستره جغرافیایی، فرهنگی و تاریخی ایران در حوزه صنایع دستی و هنرهای سنتی
- شناسایی، تقویت و پرورش خلاقیت و ابداعات هنرمندان و صنعتگران صنایع دستی و هنرهای سنتی و پیشکسوتان هنری



بخش حقوقی و قضائی

اقدامات و برنامه‌های دوازده گانه زیر، با لحاظ و رعایت اسناد بالادستی و در اجرای قوانین و مقررات مربوط و همچنین برنامه‌های اعلامی، از جمله رهنمودهای ریاست محترم جمهور تدوین شده‌اند.

این برنامه‌ها و اقدامات عبارتند از:

۱. تهیه و تدوین پیشنهادهای و توصیه‌های بهبود و ارتقاء روابط در تمام سطوح، فیما بین قوای سه‌گانه کشور و ارائه آن به جلسه‌ی مشترک روسای محترم قوا، به منظور تصویب و صدور دستور ابلاغ.
۲. تهیه و تدوین شیوه‌نامه‌ی تجویز رسیدگی مجدد در پرونده‌های تعزیرات حکومتی (موضوع تبصره ماده ۲۳ آیین‌نامه سازمان تعزیرات حکومتی).
۳. تهیه و تدوین شیوه‌نامه‌ی ساماندهی امور نمایندگی‌ها و عضویت وزارت دادگستری در مراجع و نهادهای مختلف.
۴. تهیه و تدوین شیوه‌نامه اصلاح و افزایش بهره‌وری در فرایند و گردش کار کمیسیون لوایح دولت.
۵. تدوین و ارائه برنامه کارآفرینی و اشتغال‌زایی با استفاده از ظرفیت نهاد وکالت و کارشناسی دادگستری.
۶. تشکیل و برگزاری جلسات تعامل و همفکری و هم‌اندیشی با سطوح مختلف قوای سه‌گانه و نخبگان و اساتید حقوق.
۷. تدوین آیین‌نامه‌های قانونی که وزارت دادگستری راسا یا با همکاری سایر مراجع، مأمور تدوین آن‌ها می‌باشد،
۸. تلاش برای اجرای منشور حقوق شهروندی، خصوصا در محورهای ذیل الذکر:
 - ۱-۸: سازماندهی جبران خسارت زیان دیدگان ناشی از قصور قضات
 - ۲-۸: حمایت از بزه دیدگان با همکاری دادگستری‌های سراسر کشور
 - ۳-۸: سازماندهی نشست‌های تخصصی و آموزشی با موضوعات حقوق بشر و

حقوق شهروندی با هدف ترویج و ارتقای مفاهیم مزبور.

۹. تهیه و تدوین نقشه راه وزارت دادگستری در حوزه بین الملل و امور کنوانسیون‌های مصوب.

۱۰. تهیه و تدوین نقشه راه وزارت دادگستری در حوزه امور مبارزه با فساد و سلامت نظام اداری.

۱۱. تهیه و تدوین نقشه راه وزارت دادگستری مبتنی بر شاخص‌های کمی و کیفی مربوط جهت سرعت بخشیدن به رسیدگی به پرونده‌های تعزیرات حکومتی.

۱۲. تلاش جهت استقرار دولت الکترونیک و اتوماسیون با هدف تسهیل رسیدگی به شکایات مردمی از طریق تقویت سامانه ۱۳۵ در سراسر کشور.



روابط خارجی

در سطح کلان:

■ طراحی راهبردها و راهکارها در حوزه ابر اولویت‌های وزارت امور خارجه در دولت یازدهم:

الف - بهبود روابط با همسایگان ب - فرصت سازی برای جمهوری اسلامی ایران در عرصه توسعه روابط اقتصادی؛

■ پیاده سازی و عملیاتی کردن طرح تجدید ساختار وزارت امور خارجه در راستای الف - چابک سازی در فرآیند تصمیم سازی و تقویت حس مشارکت دسته جمعی در روند تصمیم گیری، ب - افزایش کارایی و کارآمدی در سطح کارشناسی، ارتقاء انگیزه در کارشناسان و توجه بیشتر به نظریات و کارهای کارشناسی، ج - تمرکز بخشی در حوزه دیپلماسی اقتصادی با عطف توجه به برنامه‌ها و سیاست‌های اقتصاد مقاومتی

در برخی سطوح خرد:

■ رصد دقیق تحولات مربوط به برجام، مقابله هدفمند و مؤثر با اقدامات مخرب و کارشکنی‌ها در اجرای برجام؛ مهار مواضع و تلاش‌های ضد ایرانی آمریکا و طراحی انتخاب‌های گوناگون برای پاسخگویی به احتمالات مختلف و اجرای مؤثر آنها؛

■ مقابله با دور جدید ایران هراسی با سرمنشأ آمریکایی ترامپ و تبیین منطقی و مستدل مواضع منطقه‌ای و بین‌المللی کشورمان از جمله از طریق بهره‌گیری از فرصت نشست آتی مجمع عمومی سازمان ملل متحد و سایر ابزارها و راهکار در دسترس؛

■ مشارکت مؤثر در نشست‌های دو و چند جانبه در زمینه حل بحران‌های منطقه‌ای از قبیل سوریه، یمن و بحرین و کار با کنشگران مؤثر منطقه‌ای و بین‌المللی از جمله اتحادیه اروپا با هدف تسریع در روند حل سیاسی و کمک به کاهش آلام مردم منطقه؛

■ تبیین گفتمان دینی - فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در عرصه بین‌المللی، فعال‌سازی جامعه جهانی و استفاده از همه ظرفیت‌ها در دفاع از مسلمانان تحت آزار و ستم (از جمله در میانمار) و کمک به آنها؛

■ تقویت و تعمیق مناسبات با همسایگان، مدیریت روابط با عربستان از طریق کاهش اختلافات و هم‌زمان، مهار و مقابله با سیاست‌ها و برنامه‌های آمریکا - عربستان - رژیم صهیونیستی در جهت کاهش نفوذ و اقتدار منطقه‌ای جمهوری اسلامی ایران، تثبیت جبهه مقاومت در منطقه با توجه به پیروزی‌های اخیر و تداوم حمایت از مردم فلسطین؛

■ استمرار نگاه هدفمند و دراز مدت به آسیا، آفریقا و آمریکای لاتین، همکاری هدفمند و برنامه ریزی شده با کشورهای در حال توسعه و سفر دوره‌ای به برخی از این کشورها از جمله چند کشور آفریقایی

■ فرصت‌سازی برای توسعه تجارت خارجی جمهوری اسلامی ایران؛ تسهیل و فراهم آوردن زمینه‌های مناسب به منظور انعقاد قراردادهای پایه در حوزه‌های صنعتی و تجاری؛ بهره‌گیری از ظرفیت بخش خصوصی و تسهیل زمینه حضور و فعالیت آنها در عرصه روابط اقتصادی خارجی، بازاریابی ظرفیت‌های ایران در حوزه علم و فناوری و پیوندسازی در این زمینه



سیاست داخلی، نظم و امنیت عمومی و امور اجتماعی و فرهنگی (وزارت کشور)

از آنجایی که اصلی‌ترین وظایف وزارت کشور حفظ نظم و امنیت عمومی و نیز توسعه مشارکت سیاسی و همبستگی اسلامی و ملی، توسعه کیفی و تقویت تشکل‌های سیاسی، صنفی و اقلیت‌های دینی، شناسایی و رفع عوامل واگرایی قومی و مذهبی، برجسته‌سازی سنت‌ها و نمادهای مذهبی می‌باشد، لذا برنامه‌های این وزارتخانه در راستای تحقق اسناد بالادستی و اولویت دار کشور تنظیم و اجرا می‌گردد که اهم برنامه‌ها به شرح ذیل می‌باشد:

- تدقیق محدوده‌های تقسیماتی استان تهران
- اصلاح و بازنگری دستورالعمل مناطق مرزی
- برگزاری نشست هم‌اندیشی وزیر محترم کشور با دبیران کل احزاب
- رسیدگی نهایی به تمامی پرونده‌های در انتظار رسیدگی در کمیسیون ماده ۱۰ قانون احزاب
- افتتاح خانه احزاب ایران در برخی از استان‌های مورد درخواست احزاب و تشکل‌های سیاسی استان.
- برنامه کنترل و مدیریت واردات، تولید، توزیع و مصرف مواد خطرناک سمی و شیمیایی در کشور
- تهیه برنامه پیشگیری و مقابله با جعل به منظور افزایش استحکام اسناد رسمی کشور
- تهیه برنامه پیشگیری و مقابله نرم با تهدیدات تروریستی
- تهیه پیش نویس اصلاح قانون شورای امنیت داخلی کشور و برگزاری جلسات کارشناسی آن
- ساماندهی کوله‌بری در مناطق مرزی و اجرایی نمودن آیین نامه ساماندهی مبادله در بازارچه‌های غیررسمی موقت مرزی در راستای کاهش قاچاق کالا
- اجرایی شدن آیین نامه کالای ملوانی و ساماندهی ته لنجی منجر به کاهش قاچاق کالا
- برنامه ریزی و برگزاری اربعین حسینی و عملیاتی کردن مراسم اربعین
- نهایی کردن طرح جامع پدافند غیرعامل ۷ استان

- برگزاری همایش ملی پدافند هفته غیرعامل با ۱۲۰۰ عنوان برنامه در سراسر کشور
- آمایش ایستگاه‌های بازرسی در کشور
- انتشار نخستین اطلس آسیب‌های اجتماعی (تکلیف برنامه ششم توسعه)
- راه اندازی نخستین بانک جامع اطلاعات تشکل‌های مردمی
- تدوین برنامه جامع کنترل و کاهش آسیب‌های اجتماعی
- راه اندازی نظام جامع رصد آسیب‌های اجتماعی
- برنامه ریزی برای آغاز عملیات سند آسیب شناسی کلانشهرهای کشور.
- هماهنگی رسانه‌های خبری برای آمادگی در انعکاس اخبار دقیق حوادث.
- آمادگی لازم استان‌ها و دستگاه‌های اجرایی زیربُست در مواجهه با مخاطرات جوی و طبیعی فصل پائیز.
- پیگیری و اجرای طرح LEZ
- ساماندهی وضعیت تردد موتورسیکلت در کشور
- برنامه‌ریزی در جهت کاهش تلفات ناشی از تصادفات شهری
- پیگیری برنامه‌های ارتقاء کیفیت (فرهنگ) رفتار ترافیکی شهروندان
- برنامه ریزی به منظور توسعه سامانه‌های هوشمند
- برگزاری دوره‌های منظم و مستمر آموزش قبل از تشکیل و استقرار شوراهای اسلامی دوره پنجم در سراسر کشور
- پرداخت ۷۵۰۰ میلیارد ریال به شهرداری‌ها و دهیاری‌ها.
- معرفی فرصت‌های سرمایه‌گذاری و جذب سرمایه‌گذاران خارجی، معرفی پتانسیل‌های استان‌های مرزی کشور
- همکاری با بانک مرکزی جهت ساماندهی بازار غیر متشکل پولی، با توجه به نقش بانک‌ها در توسعه و شکوفایی اقتصادی کشور و به منظور نیل به هدف خروج از رکود تورمی
- پیگیری جهت راه اندازی سامانه جامع گزارش‌گیری از مراودات و مبادلات تجاری در بازارچه‌های مرزی کشور



بخش بهداشت و درمان

«الف» تبیین وضعیت موجود بخش

- شاخص دسترسی جمعیت به خدمات بهداشتی درمانی ۱۰۰ درصد اعلام شده که دلایل آن کارایی سیستم شبکه‌های بهداشتی درمانی و گسترش آن در اقصی نقاط کشور است.
- شاخص امید به زندگی در بدو تولد از ۷۰/۴ سال در سال ۱۳۸۴ به ۷۲/۵ سال در سال ۱۳۹۰ و به ۷۴ سال در سال ۱۳۹۳ و به ۷۵/۵ سال در سال ۱۳۹۴ و ۷۵/۶ سال در سال ۱۳۹۵ رسیده است. مهم‌ترین علل افزایش امید به زندگی در سال‌های اخیر کاهش مرگ و میر کودکان زیر پنج سال، افزایش دسترسی مردم به خدمات بهداشتی، افزایش سطح سواد و ایجاد تسهیلات در مناطق روستایی می‌باشد.
- روند میزان مرگ کودکان زیر پنج سال بر اساس اطلاعات مطالعه DHS در سال ۱۳۸۹ تعداد ۲۲ مورد در هزار تولد زنده بوده که در سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ بر پایه داده‌های سازمان جهانی بهداشت به ترتیب به ۱۸، ۱۷ و در سال ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴ به ۱۵/۸ و ۱۵/۶ مورد در هزار تولد زنده کاهش یافته است که حاکی از روند مثبت در کاهش مرگ و میر کودکان می‌باشد. در سال ۱۳۹۵ در حدود ۱۵/۱ مورد مرگ در هزار تولد زنده بوده است.
- روند میزان مرگ نوزادان در سال ۱۳۸۹ تعداد ۱۱ مورد در هزار تولد زنده بوده که در سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۳ بر پایه داده‌های وزارت بهداشت ۱۰ و در سال ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵ به ترتیب به ۹/۵ و ۸/۹ مورد در هزار تولد زنده کاهش یافته است.
- در سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۵ حدود ۹۹ درصد کودکان زیر یک سال، واکسن‌های سه گانه، سل، فلج اطفال و هپاتیت خود را دریافت نموده‌اند.
- نرخ مرگ و میر مادران در کشور با کاهش چشمگیری از ۹۱ در صد هزار تولد زنده در سال ۱۳۶۷ به ۲۴/۶ در صد هزار تولد زنده در ۱۳۸۴ رسید. این شاخص در سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ به ۲۲/۰۷ و ۲۱/۷ و در سال‌های ۱۳۹۱، ۱۳۹۲، ۱۳۹۳، ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵ به ترتیب به ۱۹/۹، ۱۹/۷، ۱۸/۹، ۲۰ و ۱۸/۱ در صد هزار تولد زنده کاهش یافته است.
- تعداد خانه‌های بهداشت روستایی به حدود ۱۷۹۲۸ واحد در سال ۱۳۹۵ رسیده است. با توجه به اینکه مطابق طرح گسترش شبکه نیاز کشور به ۱۸۴۶۰ باب خانه بهداشت

است. لذا این تعداد واحد فعال، ۹۷ درصد از سطح بندی را محقق کرده است.

■ تعداد مراکز بهداشتی درمانی روستایی به تعداد ۲۶۳۲ مرکز در سال ۱۳۹۵ رسیده است. با توجه به اینکه مطابق طرح گسترش شبکه نیاز کشور به ۲۴۸۷ باب مرکز روستایی بوده است لذا این تعداد واحد فعال، بیش از صد درصد از سطح بندی را محقق کرده است.

■ مراکز بهداشتی درمانی شهری به ۲۷۸۳ مرکز در سال ۱۳۹۵ رسیده است. با توجه به اینکه مطابق طرح گسترش شبکه نیاز کشور به ۲۵۰۰ باب مرکز شهری بوده است لذا این تعداد واحد فعال، بیش از صد درصد از سطح بندی را محقق کرده است.

■ شاخص دسترسی جمعیت به خدمات بهداشتی درمانی ۱۰۰ درصد اعلام شده که دلایل آن کارایی سیستم شبکه‌های بهداشتی درمانی و گسترش آن در اقصی نقاط کشور است.

■ در جهت ساماندهی شبکه اورژانس کشور تعداد کل پایگاه‌ها با رشد ۷۸ درصدی از ۱۰۶۹ پایگاه در ابتدای سال ۸۴، به ۲۰۲۷ پایگاه در سال ۱۳۹۰ رسیده است. این تعداد در سال ۱۳۹۲ بالغ بر ۲۰۹۴ واحد بوده که رشدی معادل ۱٫۵ درصد را نسبت به سال قبل نشان می‌دهد. تعداد کل پایگاه‌ها با رشد ۱٫۳، ۲٫۴ و ۳٫۸ درصدی به ۲۱۲۱، ۲۱۷۲ و ۲۲۵۶ باب در سال‌های ۱۳۹۳، ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵ بالغ شده است. تعداد پایگاه‌ها به تفکیک شهری و جاده‌ای در سال ۱۳۹۰ به ترتیب برابر با ۷۸۵ و ۱۲۴۲ باب بوده که با رشد ۳ و ۱ درصد به ۸۰۹ و ۱۲۵۴ واحد در سال ۹۱ و با رشد ۱٫۶ و ۱٫۴ درصد به ۸۲۲ و ۱۲۷۲ باب در سال ۹۲ رسیده است. این تعداد با رشد ۰٫۸- و ۲٫۷ درصد به ۸۱۵ و ۱۳۰۶ باب در سال ۹۳، با رشد ۱٫۷ و ۲٫۳ درصد به ۸۳۶ و ۱۳۳۶ باب در سال ۱۳۹۴ و با رشد ۴٫۴ و ۳٫۵ درصد به ۸۷۳ و ۱۳۸۳ باب در سال ۱۳۹۵ رسیده است. قابل ذکر است، تعداد ۲۳۲ موتورلانس در سال ۱۳۹۵ به ناوگان اورژانس زمینی کشور اضافه شده است.

■ زمان رسیدن آمبولانس بر بالین بیماران در سال ۱۳۹۵ در شهرهای کوچک ۸ دقیقه، در شهرهای بزرگ ۱۰ دقیقه، در شهر تهران ۲۸ دقیقه و در مراکز جاده‌ای ۱۷ دقیقه است.

■ تعداد آمبولانس‌های ۱۱۵ اورژانس با رشد ۲/۸ برابری از ۱۰۳۸ دستگاه در سال ۱۳۸۴ به ۲۹۲۶ دستگاه در سال ۱۳۸۹ رسیده است. این تعداد با رشد ۳ درصدی نسبت به سال ۱۳۸۹ به ۳۰۰۹ دستگاه در سال ۱۳۹۰ افزایش داشته است. همچنین این تعداد با رشد ۲٫۸ درصدی نسبت به سال ۱۳۹۰ به ۳۰۹۴ دستگاه در سال ۱۳۹۳ و همچنین با رشد ۳٫۴ درصدی نسبت به سال ۱۳۹۳ به ۳۷۰۰ دستگاه در سال ۱۳۹۴ رسیده است. در سال ۱۳۹۵



تعداد آمبولانس ۴۷۳۰ دستگاه بوده که نسبت به سال قبل ۲۷ درصد رشد دارد.

- میانگین ضریب اشغال تخت بستری در کشور در حدود ۷۴٫۵ درصد در سال ۱۳۹۵ بوده است که حاکی از وضعیت بهینه بهره‌وری و استفاده از ظرفیت تخت‌های بستری کشور می‌باشد. قابل ذکر است ضریب اشغال تخت‌های دولتی براساس اعلام وزارت بهداشت ۷۸٫۵ درصد بوده است.

- تعداد بیمارستان‌های فعال کل کشور در سال ۱۳۹۴ بالغ بر ۹۳۴ واحد که با رشد ۴ درصدی به ۹۷۱ واحد در سال ۱۳۹۵ افزایش داشته است. ضمناً تعداد بیمارستان‌های دانشگاهی در این سال ۶۰۷ واحد (۶۲ درصد کل واحدها) بوده است.
- تعداد تخت بستری فعال در کل کشور در سال ۱۳۹۵ بالغ بر ۱۲۷۱۴۶ تخت اعلام شده که از این تعداد ۸۷۴۳۹ تخت فعال (۶۸ درصد) دانشگاهی است.

عملکرد در حوزه مشارکت دولتی - خصوصی P.P.P:

- واگذاری مراکز تشخیص و درمان سرطان به روش BOT با تعرفه دولتی
- ایجاد ۸ قطب سرطان با سرمایه‌گذاری غیردولتی (متوسط در هر قطب ۲۰۰۰ میلیارد ریال)

- واگذاری زنجیره آزمایشگاهی بصورت BOT با تعرفه دولتی
- ایجاد ۸۹ مرکز تصویربرداری بصورت BOT با تعرفه دولتی شامل ۵۳ دستگاه سی‌تی‌اسکن، ۲۰ دستگاه MRI، ۱۶ دستگاه آنژیوگرافی
- عقد قرارداد ۲ بیمارستان ظرفیت ۱۰۰۰ تخت در استان‌های قم و قزوین بصورت BOO
- واگذاری مدیریت ۲۱۰۰ مرکز سلامت جامعه و ۴۲۰۰ پایگاه سلامت با کارگیری ۱۹۵۰۰ نفر از طریق خرید خدمت برای خدمت‌رسانی به بیش از ۱۱ میلیون جمعیت حاشیه‌نشین شهرها
- عقد تفاهم‌نامه با بنیاد برکت وابسته به ستاد اجرایی فرمان امام برای تکمیل ۱۰ بیمارستان با ظرفیت ۱۳۲۱ تخت

- عقد تفاهم‌نامه با بنیاد مستضعفان برای تکمیل ۹ بیمارستان
- فراهم‌آوری ۱۶ تفاهم‌نامه برای ۱۳۰۰۰ تخت بیمارستانی با سرمایه‌گذاران خارجی
- واگذاری خدمات ممیزی بهداشت مراکز تأمین و توزیع مواد غذایی به دفاتر سلامت
- افزایش مشارکت و ساماندهی بخش خیریه در ایجاد زیرساخت‌های سلامت

- جذب و ساماندهی بیش از ۶۰۰۰ میلیارد ریال از طریق مشارکت خیرین در موارد زیر:
- احداث ۵۶۰ تخت بیمارستانی سرطانی، ۱۵۴ باب مراکز بهداشتی درمانی، ۶۲ خانه بهداشت
- بازسازی و نوسازی ۳۹۲ تخت فرسوده و ساخت ۵۰۸۰ تخت جدید در ۲۰ دانشگاه کشور
- احداث ۶ مرکز اهدای خون، ۱۰ خوابگاه دانشجویی، ۱۹ کلینیک جامع، ۶۷ کلینیک ویژه، ۳۳ همراه سرای بیمار
- جذب ۱۴۶ ملک اهدایی از خیرین برای پروژه‌های مختلف سلامت به مبلغ ۲۳۷۰ میلیارد ریال
- جذب ۲۲۶ مجموعه پزشکی اهدایی در پروژه‌های مختلف به مبلغ ۴۲۰ میلیارد ریال
- افزایش تعداد سمن‌های حوزه سلامت از ۴۵ سمن در سال ۱۳۹۲ به ۸۳ سمن در سال ۱۳۹۵
- راه‌اندازی سامانه یاران سلامت (یاس) با هدف شناسایی و اطلاع‌رسانی درخصوص کمک‌های مردمی در حوزه خیرین سلامت

گزارش خلاصه‌ای از طرح تحول سلامت تا پایان سال ۱۳۹۵

- کاهش سهم مردم از هزینه بستری از ۳۷ درصد به ۳ درصد برای روستاییان و ۶ درصد برای شهرنشینان و حمایت مالی از ۲۶ میلیون بیمار بستری
- کاهش پرداخت مستقیم از جیب مردم در مجموع بازار سلامت (دولتی - خصوصی، بستری - سرپایی) از ۵۶ درصد به ۴۰ درصد
- حفاظت مالی از بیماران بستری در برابر هزینه‌های کمرشکن در بیمارستان‌های دولتی برای ۴، ۷۷٪ جمعیت کشور به صورت هدفمند
- کاهش ۴۲ درصدی قیمت انواع لوازم و تجهیزات پزشکی مصرفی
- تامین ۶۹۰۰۰ قلم تجهیزات پزشکی سرمایه‌ای برای بیمارستان‌های موجود
- جدیدالاحداث (۱۶۲۷۱ قلم در بیمارستان‌های موجود، ۵۲۷۵۰ قلم برای بیمارستان‌های جدیدالاحداث)
- حضور ۵۳۳۴ پزشک متخصص و فوق‌تخصص در ۳۰۷ شهر کمتر توسعه یافته و محروم و تمام وقت شدن همگی آنان در بیمارستان‌های دولتی



- حضور ۶۶۱۹ (۸۵۴ نفر پزشک متخصص مقیم در هر شب در ۱۷ تخصص) در ۴۱۲ بیمارستان اصلی کشور در ۲۱۴ شهر برای درمان بیماران اورژانس
- انجام ۱۳۵ میلیون بار ویزیت توسط ۱۴۰۰۰ متخصص و فوق تخصص در ۶۵۸ کلینیک ویژه در ۳۸۵ شهر کشور با نرخ ارزان دولتی به منظور دسترسی اقشار محروم همراه با ساخت ۲۵۰ پلی کلینیک تخصصی جدید شامل ۶۴۴۰ مطب برای فعالیت این پزشکان
- راه‌اندازی کلینیک ویژه در ۱۲۸ شهر منطقه محروم از ۳۱ استان کشور
- راه‌اندازی ۳۲ پایگاه اورژانس هوایی و انتقال ۷۳۵۱ مصدوم و بیمار بدحال به بیمارستان‌ها طی ۴۸۶۰ سورت پروازی
- ساخت و گسترش ۱۲۵ بخش اورژانس در بیمارستان‌های تروما و اصلی کشور و نوسازی بخش اورژانس در سایر بیمارستان‌ها
- افزایش ۱۵۰۰ تخت اورژانس و بهسازی و استانداردسازی ۱۸۰ بخش اورژانس در سراسر کشور
- توجه خاص به بیماران نیازمند به مراقبت‌های ویژه با افتتاح ۲۴۰۰ تخت
- توجه ویژه به بیماران سرطانی با ایجاد شبکه جامع تشخیص زودرس و درمان سرطان در ۳ سطح کشور
- استانداردسازی و توسعه ۹ مرکز تخصصی درمان سوختگی و توسعه ۱۸۵ تخت ویژه سوختگی
- توسعه ۱۰۰۰ تخت جدید بستری و روانپزشکی ۱۵ بخش اورژانس روانپزشکی همراه با بازسازی بخش‌های موجود
- اجرای برنامه ملی درمان پیشرفته سکته‌های قلبی به صورت شبانه‌روزی در ۵۴ بیمارستان کشور در ۲۴ شهر بعنوان اولین علت مرگ ایرانیان
- تأمین تجهیزات پزشکی سرمایه‌ای برای بیمارستان‌های موجود و جدیدالاحداث
- ساماندهی خدمات دندانپزشکی با ایجاد کلینیک‌های دندانپزشکی دانشگاهی با تعرفه ارزان در نقاط مختلف کشور
- استقرار سامانه ملی صدور الکترونیکی پروانه‌های مؤسسات پزشکی به منظور ایجاد شفافیت در این حوزه و دسترسی آسان مردم و صاحبان حرف پزشکی به اطلاعات شامل ۲۱۰۰۰ موسسه پزشکی

- ساماندهی ارائه خدمات به گردشگران سلامت از طریق اعتبار بخشی کیفی بخش‌های بین‌الملل و ساماندهی مؤسسات گردشگری با همکاری سایر دستگاه‌های ذیربط
- تدوین و اجرای نسل نوین اعتبار بخشی در ۹۰۰ بیمارستان کشور با رویکرد ارتقاء ایمنی بیماران و بهبود کیفیت خدمات و تکریم بیماران
- تدوین سند سطح‌بندی خدمات، مراکز تشخیصی درمانی و تجهیزات پزشکی در قالب (سند ملی درمان ۱۴۰۴)
- مدیریت منابع و اطلاعات در نظام سلامت (تکمیل اطلاعات الکترونیک در ۵۷۰ بیمارستان دولتی)

📌 پروژه‌های بهداشتی درمانی خاتمه یافته تا مقطع پایان آبانماه سال ۱۳۹۶ عبارتند از:

- ۸۵ باب مرکز جامع سلامت شهری، ۷۲ مرکز جامع سلامت روستایی، تعداد ۴۶۰ واحد خانه بهداشت روستایی، ۱۰۵ پایگاه سلامت شهری و ۲۲۴ محل زیست پزشک در روستاها. همچنین تعداد تخت بیمارستانی خاتمه یافته در سال ۱۳۹۶ شامل ۲۶ پروژه بیمارستانی با ظرفیت ۲۸۷۵ تخت کل می‌باشد.

📌 دارو، واکسن و تجهیزات پزشکی:

- رفع کمبودهای دارویی و وسایل پزشکی مورد نیاز بیماران، کاهش کمبودهای دارویی از میانگین ۳۵۰ قلم در سال ۹۱ و نیمه اول سال ۹۲ به حداکثر ۳۰ قلم در سال‌های استقرار دولت یازدهم (۹۳ لغایت ۹۶)
- کنترل قیمت داروها و وسایل پزشکی وارداتی: قیمت داروهای وارداتی به میزان حداقل ۲۵٪ و وسایل پزشکی وارداتی به میزان حداقل ۳۵٪ کاهش یافته است.
- کاهش میزان واردات دارو: میزان واردات دارو در دولت یازدهم نسبت به دوره مشابه قبلی حدوداً ۵۰۰ میلیون دلار کاهش یافته است.
- افزایش سهم داروهای تولید داخل در بازار دارویی: سهم داروهای تولید داخل از کل بازار دارویی از حدوداً ۶۰٪ در سال ۹۱ به حداقل ۷۰٪ در سال ۹۵ افزایش داشته است.
- توسعه صادرات دارو و وسایل پزشکی: میزان صادرات دارو در دولت یازدهم نسبت به



دوره قبل به میزان حدوداً دو برابر افزایش یافته است.

■ تامین دارو و سایل پزشکی بیمارستانی: کاهش ارجاع بیماران و همراهان بیمار برای تأمین دارو و وسایل پزشکی از حدوداً ۴۰٪ موارد در سال ۹۱ به کمتر از ۳٪ موارد در سال ۹۵

■ اجرای سامانه رهگیری، ردیابی و کنترل اصالت کالاهای سلامت: در حال حاضر تمامی داروها، فرآورده‌های مکمل، آرایشی و بهداشتی و غذایی وارداتی مشمول طرح شده‌اند و تا پایان سال ۹۶ بقیه کالاهای سلامت نیز زیر پوشش طرح می‌روند. ایران بعنوان یکی از معدود کشورهای پیشگام در این عرصه مطرح می‌باشد.

■ اجرای برچسب‌گذاری چراغ راهنمای تغذیه‌ای روی بسته‌بندی فرآورده‌های خوراکی و آشامیدنی: در حالی حاضر پیش از ۹۰٪ فرآورده‌های غذایی کشور مشمول طرح شده‌اند. ایران به عنوان یکی از کشورهای پیشگام جهانی در این عرصه مطرح می‌باشد.

■ اجرای برنامه‌های سلامت محور در حوزه نظارت بر غذا: کاهش اسیدهای چرب ترانس و اشباع، کاهش میزان قند و نمک در فرآورده‌های غذایی به منظور دستیابی به اهداف سند کنترل بیماری‌های غیرواگیر در کشور، ایران بعنوان یکی از کشورهای الگوی جهانی در این زمینه شناخته شده است.

■ مبارزه قاطع با پدیده قلب و قچاق کالاهای سلامت، میزان کشفیات کالاهای تقلبی و قچاق در سال ۹۵ به بیش از سه برابر گذشته افزایش یافته است.

■ استفاده از زیرساخت‌های فناوری اطلاعات برای اجرای فرآیندهای ثبت شرکت‌ها و کالاهای سلامت، صدور مجوز واردات و ترخیص کالاهای سلامت در سازمان غذا و دارو: در حال حاضر ثبت، صدور مجوز واردات و ترخیص کالاهای سلامت و ارتباط با سازمان توسعه تجارت و گمرکات کشور بصورت بر خط و مکانیزه انجام می‌شود.

■ کنترل بازار دارویی کشور به منظور جلوگیری از هزینه‌های القایی و افزایش بار مالی سازمان‌های بیمه و هزینه از جیب مردم: بازار دارویی کشور از میزان ۴,۱ میلیارد دلار (۵۳۰۰ میلیارد تومان) در سال ۱۳۹۱ به ۴,۳۵ میلیارد دلار (۱۵۰۰۰ میلیارد تومان) در سال ۹۵ افزایش یافته است.

■ حفاظت مالی و حمایت از بیماران صعب‌العلاج و خاص: میزان پرداخت از جیب بیماران صعب‌العلاج و خاص از میانگین ۴۵٪ در نیمه اول سال ۹۲ به ۱۱٪ در نیمه اول سال ۹۶ کاهش یافته است. این در حالی است که اعتبار ردیف‌های یارانه دارو و کاهش قیمت

دارو، طی ۴ سال، نه تنها افزایشی نداشته بلکه قدر مطلق آن از جمعاً ۲۴۲ میلیارد تومان در سال آخر دولت دهم به ۲۱۰ میلیارد تومان در سال آخر دولت یازدهم کاهش یافته است.

۱۲ اجرای سیاست‌های جمعیتی:

- توجه به زایمان طبیعی و درمان ناباروری در راستای اجرای سیاست‌های جمعیتی کشور
- توسعه و تجهیز ۲۴ مرکز درمان ناباروری موجود
- انجام ۱۶۱۰۳۷۲ زایمان طبیعی رایگان در سراسر کشور
- کاهش سزارین به میزان ۶٫۵ درصد مطلق معادل ۱۱٫۶ درصد پایه
- کاهش سزارین بار اول به میزان ۵ درصد
- ساخت ۱۸۰۰ واحد اختصاصی زایمان (LDR) در ۳۶۶ بیمارستان
- پوشش ۸۵ درصدی هزینه‌های درمان ناباروری با تعرفه دولتی برای زوج‌های نابارور
- ایجاد ۱۷ مرکز جدید درمان ناباروری با تمرکز بر مناطق محروم به ویژه در ۶ استان فاقد مرکز (یاسوج، زاهدان، بندرعباس، شهرکرد، گلستان، لرستان)

« (ب) چشم انداز و اهم اقدامات شاخص انجام شده و نتایج و دستاوردها

- اولویت دادن به بهداشت و پیشگیری در برنامه‌های ارتقاء سلامت جامعه
- ارائه خدمات جامع و همگانی سلامت مبتنی بر مراقبت‌های اولیه سلامت و سطح بندی خدمات تشخیصی و درمانی بر اساس نظام ارجاع
- تکمیل، توسعه و اصلاح برنامه پزشک خانواده و نظام ارجاع در مناطق شهری دو استان فارس و مازندران
- طراحی برنامه‌های نوین سلامت و بازنگری برنامه‌های قبلی سلامت
- بازنگری و ارتقا برنامه‌های بهداشت عمومی (آب سالم، غذای ایمن، هوای پاک)
- اولویت به تأمین اعتبار مورد نیاز پیشگیری و توسعه بهداشت کشور
- تقدم پیشگیری بر درمان، به منظور کنترل و ریشه‌کنی بیماری‌های واگیردار
- توجه به زایمان طبیعی و مراقبت‌های بهداشت باروری در راستای اجرای سیاست‌های جمعیتی کشور



- ادامه اجرای طرح تحول سلامت در حوزه درمان
- ساماندهی تقاضا و ممانعت از تقاضای القائی، سیاست‌گذاری و نظارت کارآمد بر مصرف دارو و با هدف حمایت از تولید داخلی
- ارتقای کمی و کیفی خون و فرآورده‌های آن و خدمات مراکز پذیره‌نویسی سلول‌های بنیادی و اهداءکنندگان
- افزایش تعداد تخت‌های بیمارستانی و بهبود شاخص تخت به ازای جمعیت و دستیابی به اهداف تعیین شده در نظام سطح بندی خدمات سلامت
- توسعه فضاهاى فیزیکی مبتنی بر سطح بندی خدمات و استانداردهای مصوب با استفاده از ظرفیت بخش غیردولتی
- توسعه خط تولید واکسن‌های انسانی در بخش دولتی و خصوصی
- توسعه خط تولید فرآورده‌های مشتق از پلاسما در بخش دولتی و خصوصی
- تداوم اجرای طرح پزشک خانواده در قالب نظام ارجاع

ج) اهم برنامه‌های آینده بخش در چارچوب برنامه و اولویت‌های ابلاغی رئیس

جمهوری

- اجرای برنامه ارائه خدمات و مراقبت‌های اولیه بهداشتی درمانی (خدمات نوین سلامت) به روستاییان، شهرهای زیر ۲۰ هزار نفر و عشایر
- اجرای برنامه ارائه خدمات و مراقبت‌های اولیه بهداشتی درمانی (خدمات نوین سلامت) به حاشیه‌نشینان و شهرهای ۲۰ تا ۵۰ هزار نفر
- اجرای برنامه ارائه خدمات و مراقبت‌های اولیه بهداشتی درمانی (خدمات نوین) به شهرهای بالاتر از ۵۰ هزار نفر و کلانشهرها
- استقرار شبکه ملی پایش غذا (پایش محصولات غذایی، آرایشی و بهداشتی)
- برچسب‌گذاری اجباری (ترکیبات و زمان مجاز مصرف) محصولات غذایی، آرایشی و بهداشتی
- نظارت و به‌روزرآوری زنجیره ایمنی غذا به صورت یکپارچه و بر اساس ارزیابی خطر
- تدوین سبد غذایی مطلوب جامعه، متناسب با گروه‌های سنی و منطقه‌ای
- نظارت بر تولید و عرضه مواد غذایی و آشامیدنی با رویکرد واگذاری به مردم و بخش خصوصی

- اجرای برنامه مکمل یاری برای گروه‌های در معرض خطر
- اجرای سند کاهش مصرف نمک، شکر و چربی
- تدوین سند ملی ایمنی زنجیره مواد غذایی از مزرعه تا سفره (تولید، نگهداری، فراوری، توزیع و عرضه)
- تدوین و اجرای سند ملی ارتقا رشد و تکامل دوران خردسالی
- اجرای برنامه جامع ارتقای سلامت روان کشور
- اجرای پروژه تهیه و تدوین بسته‌های خدمات بهداشتی درمانی سطح اول
- اجرای پروژه احداث، تکمیل و توسعه نظام شبکه بهداشتی کشور
- اجرای پروژه مشارکت و همکاری بخش‌های دولتی و غیردولتی در ارایه خدمات بهداشتی
- بازنگری و تصویب قانون جامع بهداشت محیط کشور
- تدوین برنامه‌های کنترل و کاهش بیماری‌های واگیر مقاربتی HIV، S.T.D، H.P.V و ...
- تدوین برنامه ارتقای فرهنگ سلامت (تغذیه، تحرک، تناسب اندام، پرهیز از مصرف دخانیات و الکل، رفتارهای پرخطر)
- تدوین سند یکپارچه مدیریت عوامل خطر بیماری‌ها (دیابت، سرطان، قلب و عروق، تنفسی، اسکلتی-عضلانی و ژنتیکی)
- تدوین و اجرای سند ملی پیشگیری از سوانح و حوادث
- تدوین برنامه ساماندهی گروه‌ها و افراد دارای رفتارهای پرخطر
- راه‌اندازی مراکز بهداشتی درمانی براساس طرح گسترش شبکه
- ترویج شیر مادر در تغذیه نوزادان
- غنی‌سازی مواد غذایی
- نظارت بر بهداشت آب، هوا و محصولات و فراورده‌های غذایی
- پایش امنیت غذا و تغذیه بویژه در ۷ استان کمتر برخوردار
- تدوین سند برنامه جامع بیماری‌های غیرواگیر و ادغام خدمات آن در شبکه بهداشتی درمانی کشور
- آموزش رایگان به ۵۱۰ هزار نفر مادر باردار در دوران بارداری جهت توانمندسازی برای



باروری و زایمان طبیعی

- تدوین برنامه سنجش دانش و مهارت مدیران رده‌های مختلف نظام سلامت
- تدوین برنامه ارتقای بهره‌وری نیروی انسانی نظام سلامت (جذب، ارتقای دانش و مهارت و ایجاد نظام انگیزشی جبران خدمت)
- تدوین برنامه آمایش نیروی انسانی متخصص
- تدوین برنامه بازسازی، نوسازی و مقاوم سازی فضاهای فیزیکی فرسوده
- تدوین استانداردهای فرآیندها و اجرای استانداردهای ساختار و فضای فیزیکی تمامی مراکز ارائه‌دهنده خدمات سلامت
- ایجاد نظام پایش، نظارت و ارزشیابی سلامت
- بازنگری سطح بندی خدمات در کشور با رویکرد واگذاری اختیارات به استان ها
- آمایش سرزمین و ایجاد زنجیره تشخیص و درمان سرطان با مشارکت بخش غیر دولتی
- ساماندهی زنجیره آزمایشگاهی و تصویربرداری با مشارکت بخش غیر دولتی
- توسعه تخت‌های بیمارستانی در قالب نظام سطح بندی
- تدوین و استفاده از راهنماهای طبابت بالینی در نظام ارائه خدمات سلامت
- استقرار نظام جامع و یکپارچه ثبت خطاها، تخلفات و شکایات پزشکی و همچنین هماهنگسازی نظام‌های رسیدگی کننده به آنها با مرجعیت سازمان نظام پزشکی
- استقرار پرونده الکترونیک سلامت و نظام جامع مدیریت اطلاعات سلامت
- مدیریت تأمین تجهیزات پزشکی با اولویت حمایت از تولیدات داخلی استاندارد
- تدوین برنامه کمی برای کاهش مصرف و هزینه‌های دارو و تجهیزات پزشکی
- تعیین مشوق‌هایی جهت تولید و صادرات بخش دارو و تجهیزات
- تدوین برنامه ایجاد شبکه هوشمند ردیابی زنجیره تأمین و مصرف دارو
- ایجاد سامانه نسخه الکترونیک
- بازنگری در نظام پرداخت ها، بطور مثال، از FFS (پرداخت در ازاء خدمت) به DRG (گروه‌های تشخیصی وابسته) و ایجاد ضابطه و برقراری عدالت در جبران خدمات جامعه پزشکی
- بازنگری در کتاب ارزش‌های نسبی خدمات به منظور ایجاد عدالت بین رشته‌ای
- بویژه در گروه‌هایی که با بقیه تناسب ندارند از جمله قلبی عروقی، بیهوشی، پرتونگاری و

- ... و ارجح‌تر از آن بازگشت به ارزش‌های نسبی خدمات قبل از بازنگری.
- بازنگری در عملکرد مربوط به هزینه‌های ناشی از بار مالی تجهیزات پزشکی مصرفی که بدون رعایت عدالت و بطور یکسان برای همه گروه‌ها و اقشار تحت بیمه تقریباً بصورت رایگان انجام می‌شود.
 - مسئولیت‌پذیر شدن بیمه‌ها در قبال هزینه‌کرد منابع و انجام آزمون وسیع به منظور اختصاص و حمایت از اقشار مورد نیاز حمایت و رفع همپوشانی‌ها.
 - ارائه تعریف بسته خدمات بیمه پایه برای کلیه اقشاری که به صورت رایگان تحت پوشش بیمه پایه سلامت هستند و ارائه خدمات به آنها منحصراً از طریق نظام ارجاع و پزشک خانواده به منظور رعایت عدالت در سلامت و پایداری منابع.
 - بازنگری در وضعیت منابع پایدار بخش و از همه مهمتر، بازنگری از طریق آزمون وسیع در میزان مشارکت اقشار مختلف جامعه در حق سرانه بیمه سلامت.
 - تکمیل حلقه‌های نظام ارجاع در سطح ۲ و ۳ برای روستائیان، عشایر و شهرهای زیر بیست هزار نفر
 - محدود نمودن ایجاد تعهدات جدید در بسته خدمتی بیمه‌ها به تأمین بار مالی و تدوین و ابلاغ راهنمای بالینی استفاده آنان
 - رفع همپوشانی بیمه‌شدگان و حذف دفترچه‌های اضافی در بین سازمان‌های بیمه‌گر
 - تعریف فرانشیز متغیر برای خدمات درمانی، تشخیصی و دارو به نحوی که با افزایش هزینه خدمات فرانشیز کاهش پیدا کند.
 - بازنگری کارشناسانه کتاب ارزش نسبی سلامت توسط کمیته منتخب شورای عالی بیمه سلامت



بخش رفاه و تأمین اجتماعی و درمان

الف- تبیین وضعیت موجود حوزه رفاه اجتماعی در ابتدای شروع به کار دولت

دوازدهم بر پایه شاخص‌ها و نماگرهای آماری:

بیمه‌های اجتماعی

■ در ابتدای دولت دوازدهم به دنبال اجرای طرح بیمه همگانی سلامت، برای پوشش افراد فاقد بیمه سلامت، ۹۷ درصد جمعیت کل کشور تحت پوشش بیمه سلامت قرار گرفته‌اند.

■ اجرای بیمه تکمیلی درمان بازنشستگان ۶ میلیون نفر تا ابتدای استقرار دولت دوازدهم

■ تأمین اعتبار لازم برای حق بیمه سهم کارفرمایی پوشش بیمه‌های اجتماعی قالیبافان، بافندگان فرش، شاغلان صنایع دستی کد دار، خادمین مساجد، باربران و رانندگان در سالهای استقرار دولت یازدهم و تداوم آن تا ابتدای دولت دوازدهم

■ ارتقای کمی و کیفی خدمات رفاهی به بازنشستگان: کمک هزینه عینک و عصا و سمعک، پرداخت وام ضروری به ۴۲۷۶۱۶ نفر به مبلغ ۸۴۰۷ میلیارد ریال، بیمه عمر و حوادث و اعزام به سفرهای زیارتی و سیاحتی

■ اجرای قانون حمایت از خانواده و رفع محدودیت ارایه خدمات به فرزندان چهارم به بعد بیمه‌شدگان تأمین اجتماعی

■ افزایش ۷۹ درصدی حقوق بازنشستگان تأمین اجتماعی در دولت یازدهم و افزایش همه ساله حقوق بازنشستگان بیش از نرخ تورم

■ تحت پوشش قراردادن جمعیتی بالغ بر ۴۱ میلیون نفر در بخش درمان سازمان تأمین اجتماعی

■ پرداخت تعهدات بیمه‌ای و درمانی سازمان تأمین اجتماعی در قبال نیمی از جمعیت کشور و همچنین پرداخت به داروخانه‌ها و بیمارستان‌های طرف قرارداد با انعقاد تفاهم‌نامه سه جانبه فی مابین وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، بانک رفاه کارگران و سازمان تأمین اجتماعی جهت پرداخت مطالبات موسسات طرف قرارداد.

- افتتاح ۶ بیمارستان و ۲۳ درمانگاه و پلی‌کلینیک تأمین اجتماعی از ابتدای دولت یازدهم تا دولت دوازدهم
- راه‌اندازی و افتتاح ۶۰ شعبه ثابت و اقماری جدید در سازمان تأمین اجتماعی در سراسر کشور در راستای افزایش سطح ارائه خدمات به کارفرمایان، مستمری بگیران و بیمه شدگان
- تدوین ضوابط تغییر صندوق و نقل و انتقال سوابق بین صندوق‌های بیمه‌ای
- تهیه پیش‌نویس لایحه بیمه اجتماعی فراگیر در قالب نظام چندلایه تأمین اجتماعی و پیگیری آن در هیئت دولت
- ایجاد پوشش بیمه اجتماعی زنان خانه‌دار متأهل با اولویت زنان سرپرست خانوار
- تشکیل پایگاه شناسایی کارگران ساختمانی و ساماندهی بیمه‌های اجتماعی آنها
- تدوین توافقنامه بیمه اجتماعی نخبگان و استعداد‌های برتر

حمایتی

- افزایش مستمری ماهانه پرداختی به خانوارهای تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی از ۷۱ هزار تومان در سال ۹۲ به ۲۴۰ هزار تومان در سال ۱۳۹۶ و تأمین اعتبار لازم برای پرداخت آن
- توانمندسازی و توانبخشی بالغ بر ۶۰۰ هزار نفر از جامعه هدف از طریق سازمان بهزیستی
- تحت پوشش بیمه اجتماعی قرار گرفتن تعداد ۴۰۰ هزار نفر از افراد آسیب‌پذیر و نیازمند و ارائه خدمات توانمندسازی به تعداد ۵۳۰ هزار نفر
- حمایت از خانواده‌های نیازمند و تأمین مسکن آنان به تعداد ۶۰۰۰۰ واحد مسکونی
- پیگیری عملیات احداث ۴۸۰۰۰ واحد مسکونی در دست احداث ویژه معلولین و مددجویان تحت پوشش با مشارکت وزارت راه و شهرسازی
- کمک به تأمین مسکن خانوارهای دارای حداقل دو عضو معلول به تعداد ۱۲۰۰۰ خانوار
- پیشگیری از ناشنوایی و نابینایی، غربالگری بینایی تعداد ۳ میلیون نفر از کودکان تحت پوشش و غربالگری شنوایی بیش از ۱ میلیون نوزاد
- غربالگری تنبلی چشم ۳ میلیون کودک ۴ تا ۶ ساله



- غربالگری اوتیسم و شناسایی ۲۱۰۰ کودک مبتلا به اوتیسم
- ارائه لایحه حمایت از حقوق افراد دارای معلولیت به مجلس شورای اسلامی
- افزایش ۲/۵ برابری بودجه تجهیزات کمک توانبخشی معلولین
- پرداخت یارانه ارتقای کارآیی معلولین
- تسهیل‌گری و تأمین اشتغال معلولین و مددجویان از سال ۹۲ تا ابتدای دولت دوازدهم برای ۱۳۰ هزار نفر
- افزایش منابع حوزه حمایتی و توانمندسازی از محل منابع عمومی دولت و توجه ویژه به این حوزه
- تغییر روش‌های مستقیم حمایتی به حمایت‌های غیرمستقیم از طریق ایجاد شغل، مسکن و رویکردهای بیمه‌ای
- تدوین لایه مساعدتهای اجتماعی در قالب نظام چند لایه تأمین اجتماعی

ب- چشم انداز و اهم اقدامات شاخص انجام شده و نتایج و دستاوردها:

بیمه‌های اجتماعی:

- مشارکت در تدوین اصلاح ارائه لایحه قانون مدیریت خدمات کشوری در راستای تطبیق حقوق بازنشستگان با شاغلین
- تداوم پوشش بیمه سلامت برای اقشار فاقد بیمه بویژه حاشیه شهرها
- گسترش شمول خدمات پنجره واحد خدمات رفاه اجتماعی به بیمه‌شدگان کارگران ساختمانی به (۲۰۰ هزار نفر)، بیماران خاص به (۸۰ هزار نفر)
- همسان‌سازی حقوق بازنشستگان کشوری و لشکری
- تدوین آیین نامه بند الف ماده ۷۰ قانون برنامه ششم توسعه مبنی بر اجباری بودن پوشش بیمه سلامت آحاد جمعیت
- تدوین آیین نامه تبصره ۳ ماده ۷۵ قانون برنامه ششم برای انجام آزمایش‌های ژنتیک به منظور غربالگری و رایگان بودن هزینه آزمایش‌های مددجویان تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی
- تدوین فرانشیز اولیه نسخ دارویی به منظور تأمین منابع مالی بخش سلامت که به تصویب هیات دولت رسیده است.

- تدوین طرح کاهش هزینه‌های سلامت
- تدوین آیین نامه اجرایی بند (ک) تبصره ماده (۵) قانون بودجه سال ۱۳۹۶ در راستای تأدیه قسمتی از بدهی دولت به سازمان تامین اجتماعی
- گسترش پوشش خدمات بیماران سرطانی و خاص
- تداوم بیمه تکمیلی درمان بازنشستگان
- اجرای مرحله اول طرح اشتغال عمومی با اولویت جوانان و فارغ‌التحصیلان دانشگاهی

حمایتی و توانمندسازی:

- تأمین و ساخت ۶۵۰۰ واحد مسکونی برای مددجویان نیازمند
- تأمین ۲۲۸۲ واحد مسکونی برای خانوارهای دارای حداقل دو معلول یا بیشتر
- اعطای تسهیلات کمک به ازدواج ۱۹۰۰۰ زوج جوان در خانوارهای تحت پوشش نهادهای حمایتی
- افزایش پوشش فوریت‌های اجتماعی در ۷۰ شهر کشور
- نهایی کردن آیین نامه نظام تأمین اجتماعی چند لایه در کمیسیون اجتماعی دولت
- تسریع طرح توان بخشی مبتنی بر جامعه از ۹۵٪ به ۱۰۰ درصد جوامع روستایی
- احداث حداقل یک واحد پایگاه خدمات اجتماعی در ۳۰ شهر محروم کشور
- تأمین وسایل توان بخشی برای ۱۲۰۰۰۰ معلول نیازمند
- افزایش ارائه خدمات توان بخشی مبتنی بر خانواده از ۵۵۰۰ نفر به ۷۵۰۰ نفر
- ایجاد حداقل ۲۷۵۰۰ شغل برای مددجویان تحت پوشش

ج- اهم برنامه‌های آینده حوزه رفاه اجتماعی در چارچوب برنامه و اولویت‌های

ابلاغی رئیس جمهوری:

اجرای الگوی ارائه شده در برنامه و خط‌مشی دولت دوازدهم برای رفع فقر و کاهش

آسیب‌های اجتماعی:

- پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی
- گسترش خدمات مشاوره و روانشناختی



- گسترش خدمات نگهداری و مداخله در آسیب‌های اجتماعی
- گسترش حمایت اجتماعی از کودکان کار و خیابانی
- گسترش خدمات باز اجتماعی شدن افراد آسیب دیده
- راهبری و حمایت از برنامه اشتغال نهادهای حمایتی
- حمایت غذایی و توانبخشی و توانمندسازی سالمندان تحت پوشش
- حمایت از تامین مسکن افراد تحت پوشش نهادهای حمایتی
- حمایت غذایی و توانبخشی و توانمندسازی سالمندان
- امنیت غذایی کودکان
- حمایت از تحصیل دانشجویان تحت پوشش نهادهای حمایتی
- توسعه غربالگری بینایی کودکان
- توسعه مشاوره‌ها و آزمایش ژنتیک
- توسعه رفاه زنان سرپرست خانوار

اجرای نظام تأمین اجتماعی چندلایه:



- برقراری بیمه‌های اجتماعی فراگیر برای افراد غیر مزد و حقوق بگیر فاقد پوشش
- ساماندهی بیمه پایه اجتماعی گروه‌های خاص
- اصلاح نظام بیمه‌های اجتماعی و بازنشستگی
- ترمیم حقوق بازنشستگی
- نظارت و ارزیابی امور خدمات رفاه اجتماعی
- برنامه حمایت‌های اجتماعی

اصلاح عملکرد بیمه‌های درمان:



- اصلاح نحوه مشارکت دهک‌های درآمدی در پرداخت حق بیمه و فرانشیز
- طراحی الگوی مطلوب مصارف در بیمه‌های پایه درمان

ارائه خدمات به معلولین و کودکان بی سرپرست و بد سرپرست:



- حمایت از کودکان یتیم

- توسعه رفاه کودکان و نوجوانان خانواده‌های نیازمند
- حمایت و توانمندسازی کودکان بی سرپرست و بد سرپرست تحت پوشش
- توسعه و گسترش مساعدت‌های اجتماعی معلولین
- تشکیل پایگاه و سامانه‌های زیرساختی

